THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Sixteenth Day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 8th April, 1972

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker, Sri P. Ranga Reddy in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

INCLUSION OF NELLORE DISTRICT IN RAYALASEEMA DEVELOPMENT BOARD

13—

* 2-R Q – Sri N· Sreenivasulu Reddy (Gudur):–Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to include Nellore District in the Rayalaseema Development Board; and

(b) the reasons for not including Nellore District in the Rayalaseema Development Board so far ?

The Deputy Chief Minister (Sri B. V. Subba Reddy):—(a) No, Sir.

(b) Geographically the term Rayalaseema has come to be applied only to the tract comprising the Ceded or Deccan districts viz Anantapur, Cuddapah, Kurnool, Chittoor and Bellary districts of the composite Madras State having common climatic, geographical and economic conditions, Historically also Rayalaseema comprises the same well defined territory. Therefore Nellore District or any part thereof could not be brought under the purview of the Planning and Development Board for Rayalaseema.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, వెంకటేశ్వరా యూనివర్శిటీకి నెల్లూరు జిల్లానుంచి వచ్చినారు. గ్రాడ్యుయేట్సు కాన్‌స్టిట్యుయెన్సీలోకూడా చిత్తూరు, నెల్లూరు జిల్లాలనుంచి వస్తున్నారు. అందువల్ల దీనినికూడా చేర్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :— 1969 వ సంవత్సరంలో నెల్లూరు జిల్లాపరిషత్తువారు కూడా తీర్మానం పాసచేశారు. నెల్లూరుకుకూడా రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు

మాదిరిగా ఉంచే వీలుంటుందని చెప్పారు. 70 లో ఆత్మకూరు పంచాయతీ సమితివారు కూడా తీర్మానం పాస్ చేశారు అదేవిధంగా. కాని 1971 లో పి. వెంకటసుబ్బయ్య గారు ఈ విషయాన్ని గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు ఆ విషయం గురించి ఆలోచించడం లేదని చెప్పడం జరిగింది. అదేవిధంగా 1970 లో కౌన్సిలులో రామకృష్ణయ్యగారు ఈ విషయం గురించి ప్రస్తావన తీసుకొనివచ్చారు. అప్పుడుకూడా ఇదేవిధంగా చెప్పడం జరిగింది. నాకు సహజంగా అభిప్రాయం ఏమిటంటే నెల్లూరుజిల్లాలో ఉన్నటువంటి కొన్ని వెనుకబడిన ప్రాంతాలను ఈ ప్రాంతంలో చేరిస్తే అభివృద్ధికి తీసుకొనివచ్చేదానికి అవకాశం ఉందనిచెప్పి వారు ప్రశ్నవేసి ఉంటారని అనుకొంటున్నాను. కోస్తా జిల్లాలకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధిమండలిని ఏర్పాటు చేయాలని అనుకొంటున్నారు. పోయినసంవత్సరం ఈ నెల్లూరు జిల్లాకు 5 లక్షలు కేటాయించబడింది. ఫర్ ది డెవలప్‌మెంటు ఆఫ్ ది ఏరియా. బహుశా మైనర్ ఇరిగేషనుకు ఖర్చుపెట్టి ఉంటారని అనుకొంటున్నాను

శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :—కర్నూలుజిల్లానుంచి ఒంగోలు జిల్లా లో చేర్చినటువంటి 3 తాలూకాలు రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డులో ఉన్నాయి, ఆ మూడు తాలూకాలను కొత్తగా ఏర్పాటుచేయబోయేటటువంటి సర్కారు జిల్లాల అభివృద్ధి మండలిలో చేరుస్తారా ? లేకపోతే ఈ రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డులోనే ఉంచుతారా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—మార్కాపురం, కంభం ఈ రెండు తాలూకాలు కర్నూలు జిల్లాలో ఉంటూ వచ్చాయి అవి ఇప్పటివరకు కూడా రాయలసీమ అభివృద్ధి మండలిలో ఉంటున్నాయి. కోస్తా జిల్లాలకు సంబంధించినంతవరకూ అభివృద్ధి మండలి ఏర్పాటు చేసినప్పుడు ఈ ఒంగోలు జిల్లాలను ఈ తాలూకాలతో కలిపి దానిలో చేర్చడం అనే విషయం గురించి తప్పకుండా ఆలోచిస్తాము.

Sri Kona Prabhakara Rao :— Instead of encouraging number of regional boards like this and making this regionalism a permanent feature, will the Government consider identifying the backward areas in the State and constitute one single Board for the development of the areas, irrespective of the regions.

Sri B. V. Subba Reddy :—(a) That is not under contemplation. We are only co sidering the constitution of another Board for the backward areas of coastal districts consisting of tribal areas, etc.

Sri Kona Prabhakara Rao (Bapatla):— That makes this regionalism permanent. We are thinking of constituting a development board for backward regions in Circars and we will have a development board for Circars, Rayalaseema and Telangana This is going to be a permanent feature. Why not the Government think in terms of a single Board identifying all the Backward regions in the State.

Sri B. V. Subba Reddy:—There may not be necessity of forming such a Board. As it is the Rayalaseema Development Board consists of all the legislators from Rayalaseema districts and also the Z. P. Chairmen as well as the Parliament members and the Council Members. Now if one Board is going to be set up for the entire State, that means practically all the legislators in this State will have

to be members there. Instead of that, we are having the Assembly and all the questions can be discussed here.

శ్రీ ఐ. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) :—ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు నెల్లూరు జిల్లాలో కూడా బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాసు ఉన్నాయని చెప్పారు. ఇప్పుడు బ్యాక్‌వర్డునెస్‌లో అన్నీ కూడా ఒకేరీతిగా ఉండడం దానికి కన్టిగ్యుయస్ ఏరియా కావడంవల్ల ఇక్కడ డెవలప్‌మెంటు ఏరియాసుకు కల్పడం కాకుండా బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాసుతో, రాయలసీమతో కలిపితే వాళ్ల అభివృద్ధికి అవకాశం ఉందని ఉంది. అందుకని అది యాక్టివ్ కన్సిడరేషన్ ఆఫ్ గవర్నమెంటులో ఏమైనా ఉందా? In view of the contiguity of the Nellore district areas to the Rayalaseema districts, will the Government consider to take them also under the Rayalaseema Development Board?

Sri B. V. Subba Reddy :—Nellore seems to be in a peculiary advantageous position. For this reason when the question of Rayalaseema comes we are with the Rayalaseema people and similarly with coastal people. Anyway we will certainly consider the question of taking the contiguous areas.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—అధ్యక్షా ప్రస్తుతం ఈ రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డుయొక్క గతి ఏమిటి? ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ ఏమైనా ఫారమ్ చేసినారా? దానికి చైర్మన్‌ను ఏమైనా ఏర్పాటు చేసినారా?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి :—చాలామంది ఎగ్జిక్యూటివ్ మెంబర్సు అయితేనేమి చైర్మన్‌గా ఉన్నటువంటివారైతేనేమి అందరూకూడా very soon we will fill up all those vacancies. Very soon orders will be passed.

శ్రీ ఎమ్ నాగిరెడ్డి :—ఇప్పుడు కొత్తగా యేర్పడినటువంటి ఒంగోలుజిల్లాలో రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు క్రింద వచ్చేటటువంటి మార్కాపురం, గిద్దలూరు తాలూకాలు వున్నాయి. అందుకు సరిసమానమైన పొదిలి, దర్శి, కనిగిరి తాలూకాలు ఉన్నాయి, ఒక్క ఒంగోలు, అద్దంకి తాలూకాలుతప్ప. రెండు బోర్డులలోఉండేబదులు ఒంగోలుజిల్లా ఎక్కువభాగం బ్యాక్‌వర్డు ఏరియాకాబట్టిదానిని రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డులో చేర్చటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

Sri B. V. Subba Reddy :—We will consider above it.

శ్రీ డి. వెంకటేశం ;—అధ్యక్షా, రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డు గతి ఏమిటని శ్రీ రత్నసభాపతిగారు ప్రశ్నిస్తే అండరు కన్సిడరేషన్ అన్నారు. పైగా రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటు బోర్డును ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు స్టాట్యూటరీ పవర్సు ఇవ్వాలని కోరాము. అది కన్సిడరు చేస్తామన్నారు. అటువంటి ప్రతిపాదన ఏమైనా ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా?

Sri B. V. Subba Reddy :—There is no question of converting it into a statutory Board. As it is, it has been constituted under an executive order of the Government and the recommendations of the Rayalaseema Development Board as far as possible have been accepted by the Government and are being implemented. No particular or special advantage is going to be gained by constituting a statutory board.

శ్రీ బడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :—ఒక రాయలసీమకాకుండా కోస్తా జిల్లాలలోకూడా బ్యాక్‌వరు ఏరియాస్ దాన్నిటు ఏపెక్టెడ్ ఏరియాస్ వున్నాయి తూర్పు గోదావరిజిల్లా, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా, శ్రీకాకుళంజిల్లాలలో కొన్ని ప్రాంతాలు వున్నవి. రాయలసీమకు ఆ ప్రాంతపు యం.పి.స్ యం.యల్.ఏ.స్ సెపరేటు బోర్డుకావాలన్నారు. కాబట్టి వేశారు రెండు సంవత్సరములనుంచి ఇక్కడున్న ఎం.ఎల్.ఏ.స్ అందరిమూ కోస్తాజిల్లాలకు ఒక సెపరేటు బోర్డు కావాలని కోరుతున్నప్పటికి ఇంకా ఫారమ్ చేయలేదు ఆ విషయం గురించి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. సుబ్బారెడ్డి : కోస్తాజిల్లాలకు ఏర్పాటుచేయాలనే మా అభిప్రాయం. What is the c teri for deciding hether any parti ular taluk is a backward taluck or not. That is of course under consideration, There is no poin in constituting a Board for all thee oastal distri ts consisting of all the Legisla ors Z P. Chairmen. etc because it is going to be an unwieldy body. The que tion is whether only from the backward taluks should be made members of that body.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం—2) :—అధ్యక్షా, రాయలసీమకు, తెలంగాణాకు ఏవిధంగా వేశారో అలాగే మా కోస్తాజిల్లాలకు ఒక సెపరేటు బోర్డు ఫార్మేషనుగురించి ప్రభుత్వ ఎందుకు ఆలోచించరు? బ్యాక్‌వర్డుగావున్న కోస్తాజిల్లా ప్రాంతంవారు చాలా కష్టపడుతున్నారు. ఆవిషయం ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుందా ?

శ్రీ బి వి. సుబ్బారెడ్డి .— గుర్తించాము కాబట్టే బోర్డు ఫార్మేషను చేయాలని అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :— రాయలసీమ బోర్డు రికమెన్‌—డేషన్సు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదన్నారు. రాయలసీమ బోర్డువారు ఎన్ని రికమెండేషన్సు చేశారు, వాటిపయిన ప్రభుత్వం తీసుకున్న డిసిషన్సు టేబిల్ పయిన పెట్టిస్తారా? లాగే అతెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ రికమెండేషన్స్‌పైన తీసుకొన్న డిసిషన్స్ టేబుల్‌పైనా పెట్టిస్తారా ?

Sri B V Subba Reddy :—If a s parate question is put I am prepared to give a detailed answer Whatever it may be I will consider preparing an exhaustive report of the Rayalaseema Board since its inception and try to make it available for the informatton of the House.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—రెండు రికమెండేషన్సుపయిన తీసుకున్న డిసిషన్సు ఇవ్వాలి. ఇది ముఖ్యమయిన విషయం. తెలంగాణ రీజినల్ కమిటీ రికమెండేషన్సుకు స్టాట్యుటరీ బాడి ఉంది. రాయలసీమ బోర్డుకు స్టాట్యుటరి ఫంక్షన్సు లేవు. కాబట్టి టి ఆర్.సి. రికమెండేషన్సు పయిన కాబినెట్ డిసిషన్స్ రాయలసీమ డెవలప్‌మెంటుబోర్డు రికమెండేషన్స్‌పైన డిసిషన్స్‌పైన ఒక కంపారిటివ్ స్టేటుమెంటు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri B. V. Subba Reddy :—We will make it available.

WATER SUPPLY SCHIME FOR CHENNUR OF GUDUR TALUK

14—

* 2-N Q Sri N. Sreenvasulu Reddy :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether protected water supply scheme has been sanctioned for Chennur of Gudur Taluk in Nellore District ;

(b) whether materials like pipes have been purchased ;

(c) the reasons for not completing the work ; and

(d) when will the work be completed ?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Hayagrivachari) :— (a) Yes. A scheme was sanctioned for Rs 40,000 during 1963–1964 on proforma estimate basis.

(b) Yes Sir. Materials like G. I. Pipes and pumpset coupled with oil engine, etc., costing Rs. 17,560 were purchased.

(c) The said scheme could not be taken up for execution for want of funds.

(d) The scheme will be taken up for execution as and when adequate funds become available.

శ్రీ యస్ శ్రీనివాసులు రెడ్డి :- ఎప్పుడు ప్రారంభించినట్లుగా చెప్పారో నాకు సరిగా వినిపించలేదు బహుశ పది సంవత్సరముల క్రితము ప్రారంభించారనుకుంటాను. పైప్స్ ఎప్పుడు కొన్నారు ? పది సంవత్సరాలయి డెడ్ కాపిటల్‌గా ఉంది. అది ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు ?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి : అది 1963-64 లో ప్రారంభించారు. అవి 1971 స్కీమ్సు. అప్పుడు పది కోట్ల రూ. లకు అంచనా వేశారు. ధనాభావం వలన అడ్వాన్‌టేజియస్ స్కీమ్సు తీసుకుని ఇవి వెనుకకు వేశారు. పైప్స్, ఆయిల్ ఇంజన్సుకు కొంత ఫండ్సు వచ్చినట్లు అవి పూర్తి చేయాలని రూ. 17,560 ఇస్తామన్నారు. రెండుకోట్ల రూపాయలు కావాలి. డబ్బు వస్తే రెండు మూడు సంవత్సరములలో పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ యస్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—చెన్నూరులో నీటి ఎద్దడి బాగా ఉంది. పైప్స్ ఎనిమిది సంవత్సరాలయి కొన్నారు అవి తుప్పు పట్టి పోతున్నాయి.

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—పైప్స్ తుప్పు పట్టకుండా ఇంజనీర్సు జాగ్రత్త తీసుకుంటున్నారు. రిగ్సు ద్వారాను డ్రిల్స్ ద్వారాను బోర్ వెల్స్ ద్వారానూ లేబర్ మాన్యువల్స్ వెల్స్‌ద్వారానూ స్కీమ్సు పూర్తి చేస్తున్నారు. తుప్పు పట్టకుండా జాగ్రతగానే ఉన్నారు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ... .

Mr. Speaker :—This question relates to providing water suply for one particular village in Gudur taluk.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—వారు చెప్పిన ఆన్సర్సు వలన సప్లిమెంటరీస్ అడగడానికి అవకాశం ఉంది.

Mr. Speaker :—That means you are going to discuss the entire policy of the Government. You had ample time to speak on this. To-day evening also you will have time. There are very important questions. You should also note the time that I am giving to the questions.

PROTECTED WATER SUPPLY TO YELLAREDDY & KAMAREDDY

15—

* 2-W. Q.—Smt J. Eswari Bai (Yellareddi):—Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the steps being taken to meet the serious situation arising on account of lack of protected water supply to the People of Yellareddy, Kamareddy and other adjacent villages; and

(b) whether action would be taken immediately to deepen the existing wells or supply water by carrying the same in water vans in view of summer having already set in, with wells and tanks drying up?

Sri T. Hayagrivachari:—(a) Protected water supply schemes to Yellareddy and Kamareddy villages were sanctioned at an estimated cost of Rs. 6·92 lakhs and 3.58 lakhs respectively. These two schemes were commissioned during the year 1968–69. Protected water supply schemes for two other adjacent villages viz. Gandhari and Taduvoi have also been sanctioned by the Government under L. I. C. Programme.

(b) There is scarcity of dringking water for the people of adjacent villages in the areas of the Yellareddy and Kamareddy Panchayat Samithis. To meet the situation, 35 wells in Yellareddy block and 35 wells in Kamareddy block were deepened by manual labour and by air compressors. 5 new bores in Yellareddy block and 5 new bores in Kamareddy block were drilled by means of rigs of the Andhra Pradesh Agro-Industries Corporation. Further works in the Kamareddy and Yellareddy blocks by manual labour, Air compressors and new bore wells by means of Rigs from Agro-Industries Corporation are presently in progress.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీ బాయి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడున్న పరిస్థితి అడుగుతున్నాను. బావులలో నుంచి చెంబుడు నీళ్లు కూడా రావడము లేదు. బావులలో బొత్తిగా నీరు లేదు. ఎన్ని బావులు డీపెనింగ్ చేస్తారు? ఎన్ని రిగ్సు ఇచ్చారు? ఏ విధంగా నీరు అందిస్తారు?

శ్రీ టి. హయగ్రీవాచారి :—కామారెడ్డి ఎల్లారెడ్డి విషయం అడిగారు కనుక చెప్పాను. 36 వెల్స్ ఎల్లారెడ్డికి 36 వెల్స్ కామారెడ్డికి డీపెనింగ్ చేయాలని రెండు రిగ్స్ చొప్పున ప్రతి జిల్లాకు పంపించాలని ఉంది. వీలయినంతవరకూ ఎన్ని వీలయితే అన్ని బోర్ వెల్స్ ద్వారానూ డ్రిల్స్ ద్వారాను డీపెనింగ్ చేస్తారు. రాష్ట్రం అంతా కూడా ఇప్పుడు నీటి ఎద్దడి ఉంది, మంత్రిగారు క్రిందటి సాయంత్రం చెప్పినట్లుగా 65 లక్షలతో 10–12 రిగ్సు తెస్తారు. అన్ని ప్రాంతాలలో కూడా రిగ్సు పంపించి వీలయినంతవరకు నీటి ఎద్దడి లేకుండా చేస్తారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీ బాయి :—మంత్రిగారు ఏమీ అనుకోవద్దు. మీకు కొత్త గనుక నేను చెబుతున్నాను రిగ్గుల విషయంలో. ఒక రిగ్గు అక్కడ ఉంది. అది కూడా ఫెయిల్ అయిపోయింది. ఎవరికి నీరు రావడం లేదు. కొన్ని గ్రామాలలో త్రాగడానికి నీళ్లు లేవు. ఊళ్ళు వదలుకొని వెళుతున్నారు. ఇప్పుడు మీరు ఏమి చేస్తారు? నిజామాబాదు డిస్ట్రిక్టులో ఎల్లారెడ్డికి ఏమైనా రిగ్సు పంపిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వాగా పని చేసే దగ్గు ఒకటి అక్కడికి పంపించండి.

FUNCTIONING OF PARVATHIPURAM CO OPERATIVE MARKETING SOCIETY

16—

1-C. Q.—Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram) :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) the names of the former office bearers of the Parvathipuram Co-operative Marketing Society;

(b) whether a special officer has been appointed for the same, if so, whether the Society is functioning at all;

(c) whether an enquiry has been instituted to go into alleged tampering of accounts, if so what action has been taken against the persons responsible; and

(d) will the Government take suitable steps to revive the Society?

The Minister for Co-operation (Sri B. Subba Rao) :—(a) The following persons were the office bearers in the Board of Directors of the Co-operative Marketing Society, Parvathipuram during the 3 years term from 1-7-1967 to 30-6-1970.

(i) Sri Marisarla Venkata Rami Naidu, President.

(ii) Sri Jangeti Swami Naidu, Secretary.

(iii) Sri Bada Appala Naidu, Assistant Secretary.

(b) No Sir. But a person in-charge was appointed on 9-7-'70 as elections were not conducted and there was no Board. The person in-charge assumed incharge on 28-9-1970 and is still in charge.

The society is not doing any business now.

(c) No tampering with accounts or records has been brought to the notice of the Department. Hence no enquiry was ordered. But a case of misappropriation of funds by the former Senior Inspector/Manager to the tune of Rs. 12,992-43 was brought to light in October, 1967. Hence an inspection under Section 52 of the Andhra Pradesh Co operative Societies Act, 1964, was ordered on 14-11-1967. It has not been completed so far. for receipt of a representation. The Registrar of Co operative Societies has been instructed on 6-4-72 to take disciplinary action against the concerned officers for not completing the inspection.

(d) This is one of the societies selected for implementing a scheme for Intensive Mesta Development Scheme and steps will be taken to revive the society when the above scheme is approved and implemented.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామ నాయుడు :—అధ్యక్షా, టాంపరింగు ఆఫ్ అకౌంట్సు గురించి నేను ప్రశ్న ఇవ్వలేదు. ఎంబెజిల్‌మెంటు గురించి నేను ప్రశ్న ఇచ్చాను. అది ప్రింటింగులో టాంపరింగు అని వచ్చింది. 1967 నుంచి 1972 వరకు ఎంక్వయిరీ అనేది జరగలేదు. ఒక అయిటమ్ ఎంబెజిల్‌మెంటు గురించి

ఇప్పుడు ఎంత వేగంగా పూర్తి చేయడానికి గవర్నమెంటువారు ఆదేశిస్తారో తెలియ జేస్తారా ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు :—ఇందులో ఆలస్యం జరిగిన మాట వాస్తవమే. ఎందుకు ఆలస్యం జరిగిందో రిపోర్టు పంపించమని రిజిస్ట్రారుకు వ్రాయడం జరిగింది. అంతే గాకుండా ఈ మిస్ అప్రోప్రియేషనుకు ఎవరు బాధ్యులో వాళ్ల మీద వెంటనే యాక్షను తీసుకోమని కూడా ఇన్స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత ఆఫీసర్సు ఏమైనా రెస్పాన్సిబుల్ అయితే వారి మీద సివియర్ యాక్షను తీసుకోమని కూడా చెప్పడం జరిగింది. దీనిని గురించి ఈ నెలాఖరులోగా రిపోర్టు పంపించమని వ్రాయడం జరిగింది.

శ్రీ పి హెచ్ పరశురామనాయుడు :— ఎంబజల్‌మెంటు అని అన్నారు చెప్పారు. ఇది 13 వేలు అన్నారు. 31 వేలవరకు ఎంబజల్‌మెంటు అయింది. నాన్ ఆఫీషియల్సు కూడా ఆ మిగతా 22 వేలకు రెస్పాన్సిబుల్. ఈ విషయం కూడా మినిష్టరుగారు నోటీసు చేసి అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ బి సుబ్బారావు :—అఫీషియల్సు అండ్ నాన్ అఫీషియల్సు ఎవరైనాసరే సీరియస్ యాక్షను తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా చాలా మిస్ అప్రోప్రియేషను కేసులు నా నోటీసుకు వస్తున్నాయి. అందువల్ల ఇంతవరకు ఈ మిస్ అప్రోప్రియేషన్సు ఎక్కడెక్కడ జరిగినా సరే వెంటనే రిపోర్ట్సు ఇవ్వాలని ఇన్స్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంలో ఎవ్వరి ఫోర్టునైట్ రిపోర్ట్సు పంపించమని వ్రాసాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) : — మినిష్టరుగారిచ్చిన అన్సరు చాలా వేగగా ఉంది. And, only on the representation from the Hon'ble Members, he has pursued the matter. బహుశా పరశురామనాయుడుగారు ఈ నోటీసు ఇవ్వకుండా ఉంటే ఈ ప్రశ్న ఉదయించేది కాదు. ఇంత ఇలా ఉండగా ప్రభుత్వం తీసుకొన్నటువంటి చర్యలు ఏమిటి ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఇంతవరకు యాక్షను తీసుకోవడంలో డిలే జరిగిందని మనవి చేయడం జరిగింది లేటు కావడానికి కారకులెవరో వాళ్ల మీద యాక్షను తీసుకొనడానికి ఇన్స్ట్రక్షన్సు ఇచ్చాము. తరువాత సీనియర్ ఇనస్పెక్టరు ఉన్నాడు. అతనిని కూడా సస్పెన్షన్‌లో పెట్టమని కూడా ఇన్స్ట్రక్షన్సు ఇచ్చాము.

RECOVERY OF MIS-SPENT AMOUNTS FROM THE DIRECTORS OF PARVATHIPURAM CO OPERATIVE LAND MORTGAGE BANK

17—

* 1-' Q -Sri Ch Parusurama Naidu :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Co operative Department ordered recovery of certain amounts mis-spent by some of the Directors of the Parvathipuram Co-operative Land Mortgage Bank;

(b) if so whether the amounts have been recovered;

(c) if not, why they are not removed for default of payment of dues to the society within the time given; and

(d) whether it is a fact that the Management is seeking extension of time on the ground of "Collection Season"?

Sri B. Subba Rao :—(a) The Deputy Registrar Land Mortgage Banks Vizianagaram in his notes of inspection of the Parvathipuram Land Mortgage Bank for the half-year ended 30-6-1971 objected to the T. A. amounts claimed by the President and a Director of the Bank and instructed the Secretary of the Bank to recover the amounts.

(b) No, Sir. So far no compliance report was submitted by the Bank inspite of reminders from the Deputy Registrar.

(c) Statutory proceedings for the recovery of the amounts have not yet been initiated.

The Deputy Registrar will be asked to take immediate action and to submit a Report to the Government.

(d) No, Sir.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామ నాయుడు :—అధ్యక్షా, యాక్షను తీసుకోమని ఇప్పుడు చెబుతాము అంటున్నారు. ఇంతవరకు చెప్పకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఇదివరకు డెప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ వెంటనే కట్టి వేయాలని కూడా నోటీసులు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఇంకా వాళ్లు కట్టలేదు. అది నా నోటీసుకు వచ్చిన తరువాత వెంటనే యాక్షను తీసుకోవలసిందిగా కోరడం జరిగింది.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామ నాయుడు :—అధ్యక్షా, దబ్బు రాకపోవడమేగాక దబ్బు ఇవ్వనందువల్ల డైరక్టర్లు డిస్క్వాలిఫై అవుతున్నారు. అందు నిమిత్తం కూడా ఏమైనా యాక్షను తీసుకోబోతున్నారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా తీసుకుంటాము. ఈ రిపోర్టు వచ్చిన వెంటనే ఎగ్జామిన్ చేసి అది ఏమైనా డిస్క్వాలిఫై అయితే వాళ్ళను సస్పెన్షన్‌లోనుంచి తీసివేయడం జరుగుతుంది.

CO-OPERATIVE MILK SOCIETIES AT PARVATHIPURAM

18—

* 1 E. Q.—Sri Ch. Parusurama Naidu :—Will the hon. Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) when were the two Co-operative Milk Societies at Parvathipuram formed;

(b) since when did they cease to function and the reasons therefor; and

(c) whether they are going to be revived; if so, when?

Sri B. Subba Rao :—(a) The Parvathipuram Co-operative Milk Supply Society was formed on 6-2-1956. The other society viz., Co-operative Milk Supply Society at Belagam was formed on 10-11-1955.

(b) The Parvathipuram Society stopped its business from 8-7-1959. It was revived on 23-2-1961 and was sanctioned a loan of Rs. 2,000. Even then it again became defunct with effect from 22-2-1963.

The reasons for its becoming defunct are :

(i) lack of interest on the part of members

(ii) non-regulation of establishment charges by the Board resulting in heavy loss of Rs. 1,98 — 9 by 1964 65.

(iii) misappropriation of its cash balance of Rs. 159.50 by the then President Sri S. Appala Swamy. The President of the society was prosecuted and he was convicted by the Magistrate and sentenced to pay a fine of Rs. 50.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామ నాయుడు :—అధ్యక్షా. ఇప్పుడు ఈ సొసైటీలు డిఫాల్టేషను. డిఫంక్షను రెండూ 1963 లో కనిపెట్టారు. ఇంతవరకూ వాటిని డిజాల్వ్ చేయలేదు. కొత్త సొసైటీలు పెట్టుకొనడం లేము. కారణం ఏమైనా ఉందా? ఈ ఆఫీసర్స్ ముఖ్యంగా ఇంతకాలం ఇటువంటి యూజ్‌ఫుల్ సొసైటీలను బ్రతికి ఉంచడమో, చంపడమో ఏదో ఒకటి చేయకుండా ఎలా ఉంచుతున్నారు. అందుచేత ఈ విషయాలను విచారణ చేసి ఈ స్థితిలో ఉంచిన వారిమీద చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

WATER SUPPLY SCHEME TO KANDI, ETC., VILLAGES

19—

*2 T. Q.-Sri P. Ramachandra Reddy (Sangareddy) :—Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to supply water for drinking purposes from Manjira Water Supply Scheme to Kandi, Rudraram. Muthangi Ramachandrapur, Patancheru and other villages; and

(b) if so, when will the scheme be taken up ?

The Minister for Municipal Administration (Sri M. Manik Rao) :—(a) and (b)—It was proposed to supply water from Manjira Water Supply Scheme to the villages Kandi, Rudraram, Muthangi; Patancheru, Gangaram, Lingampally and Kawlampet provided the concerned Panchayat deposit the estimated amount for laying pipe lines and construction of overhead tanks. Supply of 5,000 gallons per day of water from Manjira Water Supply Scheme, Phase I has been sanctioned in 3/71 to Kandi village subject to the conditions :

(1) that the connection is taken in the name of the Sarpanch of the Panchayat after Panchayat gives an assurance about prompt payment of water charges ;

(2) that water charges are paid to the Department as per the water meter fixed on the main to the village;

(3) that the Sarpanch of the Panchayat makes his own arrangements to collect necessary water charges from the individual consumers;

But even Kandi village despite Government orders sanctioning water supply has not taken connection while as per the report of the Collector of Medak, other villages have not taken up the water supply schemes due to their adverse financial position.

AMOUNT ALLOTTED FOR VAMSADHARA PROJECT

20—

* 1 L Q.—Sri P. Sreerama Murty (Nagarikatakam) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) the amount so far allotted for the Vamsadhara Project in Srikakulam District and the expenditure incurred so far out of the same ;

(b) when the work on the right channel is likely to be commenced ; and

(c) whether the Government propose to provide necessary funds for the work on the right channel this year, i. e., 1972 73 ?

The Minister for Irrigation (Sri P. Narasa Reddy) :— a) The amounts allotted so far to the Vamsadhara Project during 19 0–'71 and 1971–'72 are Rs 50 00 lakhs and Rs. 100 0) lakhs respectively and the amounts have been spent in full.

(b) The right side channel is included in Stage II of the Vamsadhara Project and the detailed investigation is in progress. After the detailed investigation of Stage II Scheme in complete and after clearance from the Planning Commission is received and the estimate is sanctioned, the work on the right side channel will be taken up for execution.

(c) Does not arise.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—What is the total estimate of Vamsadhara Project ?

Sri P Narasa Reddy :—First stage estimate is Rs 864 lakhs.

Sri Ch. Parasurama Naidu :—When was the foundation stone laid on Vamsadhara and what is the amount so far spent ?

Sri P. Narasa Reddy :—It was laid by the then Chief Minister on 16 4-1970 and the amount spent was Rs. 150 lakhs.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి :—ఇప్పుడు ప్రాజెక్టు పూర్తి అయ్యే పరిస్థితులలో కుడికాలవ ఆ టైముకు పూర్తి చేస్తారా అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఫస్టు స్టేజ్ శాంక్షను కాలేదు. ప్లానింగ్ కమీషను క్లియరెన్సు ఇవ్వాలండి. ఈ కుడికాలవ రెండు స్టేజను ఉన్నవి ఫస్టుస్టేజ్‌లో కట్టిన తరువాత సెకండ్ స్టేజ్‌లో తీసుకోవడం జరుగుతుంది. దానికి కూడ క్లియరెన్సు కావాలి.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి (గురజాల) :—ఇప్పుడు దీని ఎస్టిమేట్ 864 లక్షలు అయితే, ఇప్పటికి రెండున్నర సంవత్సరములయినా గాని 150 లక్షలు అంటున్నారు. ఈ ప్రకారము అయితే చాలా సంవత్సరాలు పడుతుంది. అందుచేత ఎప్పటిలో ఇది పూర్తి చేయాలని ఆలోచిస్తున్నది ప్రభుత్వము ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ప్లానింగ్ కమీషన్ క్లియరెన్సు రాలేదండి, సెంట్రల్ వాటరు పవరు కమీషను క్లియరెన్సు ఇచ్చారని స్టేట్ గవర్నమెంటు తరఫున, వితవుట్ సెంట్రల్ అసిస్టెన్సు, 150 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈ ప్లానింగ్ కమీషను క్లియరెన్సు ఇచ్చే విషయంలో ఇంత డిలే కావడానికి కారణాలు తెలుసునా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—సెపరేట్ నోటీస్ రిక్వయిర్డు, సర్.

శ్రీ సి. హెచ్. పరశురామనాయుడు :—దీనికి ఫవుండేషన్ స్టోన్ 70 లో వేయడం జరిగిందని మినిస్టర్‌గారు చెప్పుతున్నారు. అది సంజీవయ్యగారు ఛీఫ్ మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు వేసిందండి, గనుక పొరబాటుగా చెప్పుతున్నారేమో వెరిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—60 లో వేశారు. 70 లో ఇంకొకటి వేశారేమో.

Sri P. Narasa Reddy :–For Stage I the foundation stone was laid on 16-4-1970. That was the most useful and purposeful scheme..

Sri Ch. Parasurama Naidu :–That means all the previous work was not useful and purpose ful.

Mr. Speaker :—It is not that way.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—సెంట్రల్ వాటర్ పవర్ కమీషన్ క్లియరెన్సు అయింది, ప్లానింగ్ కమీషన్ క్లియరెన్సు కాలేదని చెప్పుతున్నారు. గవర్నమెంటు ఒక ప్రాజెక్టు గురించి క్లియరెన్సు అడిగినప్పుడు, అది డిలే అవుతూ ఉంటే, కనీసం ఆ డిలేకు కారణాలు గవర్నమెంటు ఎందుకు తెలుసుకోలేదు ? అసలు మంత్రిగారికి ఇంతవరకు కారణాలు తెలియదా ?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—అది తొందరగా ఇవ్వాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. మా కంట్రిబ్యూషన్ ఏమిటి, వారి కంట్రిబ్యూషన్ ఏమిటి అది తేలిన తరువాతనే– the question of finances is involved there in–తెలుస్తుంది. ఇప్పుడు వివరాలు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇప్పుడు మేమే భరించి కట్టుకొంటాము అనే సూచన ఎప్పుడు పంపించారు ? ఫైనాన్స్ కమిట్‌మెంటుకు మేము ప్రిపేర్ అయి ఉంటామని స్టేట్ గవర్నమెంటు ప్రపోజల్సు పంపించి ఎన్నాళ్ళయింది?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—ప్రత్యేకంగా మేము భరిస్తామని మేము ఏమి కమిట్‌మెంట్ చేయలేదండి. For all the major projects, the Central Government will have to give assistance. Otherwise, It is not possible for us to take it up.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన చెప్పిందేమిటంటే, క్లియరెన్సు రాకపోయినప్పటికి మేము కొన్ని పనులు ప్రారంభించాము. వాటిపైన అయినటువంటి ఖర్చు పూర్తిగా మేమే భరించినాము అని.

GRANTS SANCTIONED FOR THE CONSTRUCTION OF BUILDINGS ETC. TO SRI N.B.K.R. SCIENCE & ARTS COLLEGE AT VIDYANAGAR

1—

* 1-1 Q.—Sri N. Sreenivasulu Reddy:—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) the total amount of grants sanctioned by the State Government for the construction of buildings, purchase of equipment and books to Sri N B K.R Science & Arts College at Vidyanagar of Nellore District since 1965;

(b) whether the grants have been properly utilised; and

(c) whether the building works have been measured and check measured by the competent authority?

The Chief Minister (Sri P. V. Narasimha Rao: (a) The total amount of grants excluding teaching education (V) Department grants sanctioned to the N.B.K.R. College, Vidyanagar Nellore District, is Rs. 3,20,000.

(b) The grants have been fully and properly utilised.

(c) According to Rules, it is not necessary that the building works taken up by private managements should be measured and check measured but a certificate has to be furnished in the prescribed form signed by the Architect or Engineer in charge of the work that the work has been generally carried out according to plans and estimates and another certificate signed by the correspondent himself specifying the total amount actually spent on the scheme. The amount of Rs. 3.20 lakhs was sanctioned as an *Ad hoc* grant for development purposes. No certificate generally will be called for in respect of *Ad hoc* grants However, the *Ad hoc* grants need not necessarily be spent on buildings only and it can be spent on buildings, laboratory equipment, furniture and books etc. In fact the management reported that about Rs. 6 lakhs have been spent on buildings, Rs. 2 lakhs on Science equipment, Rs. 0 43 lakhs on furniture etc., The Chief Auditor (Colleges, has certified that the grants have been fully and properly utilised.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి: ..అక్కడ భవనాలు పక్కా బిల్డింగ్సు కావు. తాట్లు షెడ్సు—టెంపరరీగా వేసినటువంటివి. టెంపరరీ వాటికి ప్రభుత్వం డబ్బు ఎందుకు యిచ్చింది?

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు:—చాలా కళాశాలలకు టెంపరరీ షెడ్సు కట్టుకోమని యిస్తున్నాము. గద్వాల్ వైపులో డిజైన్సు రికమెండ్ చేస్తున్నాము. పక్కా కన్‌స్ట్రక్షన్‌కు డబ్బులేదు కాబట్టి టెంపరరీగా వేసుకోమని కావలసిన సదుపాయాలకు వీలైనంతవరకు డబ్బు యిస్తున్నాము. టెంపరరీ స్ట్రక్చర్సు విధానం సాగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—మెజర్‌మెంట్ చెక్ మెజరుమెంటు ప్రైవేటు మేనేజిమెంట్సుకు అవసరం లేదంటున్నారు. చెక్ మెజర్‌మెంటు లేకుండా చేసినట్లయితే అక్కడ నిజంగా డబ్బు ఖర్చు అయినట్లు ఎట్లా తెలుస్తుంది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—డి. పి. ఐ. నుంచి ఆడిటర్ వెళ్ళి లెక్కలు చూసుకువస్తాడు. ఇందులో కూడా ఆడిటర్ చూశాడు.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—రికార్డు మెజర్‌మెంటు లేకుండా అక్కడ ఖర్చు సంగతి ఎట్లా తెలుస్తుంది?

Sri P.V. Narasimha Rao :—A certificate has to be furnished in the prescribed form signed by the architect or Engineer in charge of the work. That has been given in this.

POSTING OF POLICE INSIDE THE PREMISES OF STATE BANK OF PATHAPASTHI, VIJAYAWADA

2—

* 1 Q. Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state;

(a) whether Police were posted inside the premises of State Bank of Patha Basthi, Vijayawada on 17th March and earlier as surveillance on the employees of the Bank;

(b) if so what is the justification for that and when were the police withdrawn; and

(c) if the police are not withdrawn so far, the reasons therefor?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) & (c) The police guard was posted at the specific request of the Agent that he is apprehending trouble and intimidation by one section of employees who are not attending to their normal work while another Section is attending to banking business.

The police guard was withdrawn on 18-3-1972 at the request of the Agent and was posted again on 20-3-1972 at the request of the Agent, to prevent any clashes between the two groups working in the Bank.

Sri A. Sriramulu (Eluru) :—were the police allowed to enter the bank premises or were they outside the compound of the bank?

Sri P. V. Narasimha rao :—Sir, one Constable, it seems, was posted at the entrance to the Agent's room. That was done in order to regulate the visitors to crowd around him to create a situation of gherao and things like that and others I am told Sir, that in the bank main hall where banking business is carried on some constables were posted.

Sri A. Sriramulu :—Is it derogatory to the dignity of the banking institution if the police should rush into the bank and occupy seats of the bank.

Sri P. V. Narasimha Rao :—It is very very derogatory for the staff of any banking institution to fall out with one another and create a situation where the Agent has no other option but to call for police help. It is all derogatory Sir, but it could not be done, it could not be helped. The Agent specifically called for police help and it has to be given. They did not create any trouble. They did not go anything high-handed. They were there only in readiness to face any eventuality that may arise and fortunately no such eventuality has arisen.

Sri V. Srikrishna :—Is it so derogatory for the bank employees to fall out when the Ruling Party and the Rulers themselves are falling out very often ?

Sri P.V Narasimha Rao :—Whether it is a Ruling Party or a Ruled Party, which party falls out is immaterial, Sir; so long as the situation develops into undesirable one, it is derogatory and it should not happen. It is unfortunate this that such a situation has happened. Nobody is happy about it.

Sri A. Sriramulu :—Is it the policy of the Government to use the police against the legitimate trade union activity ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir there is no policy question involved here. We are not interfering with anybody's policy or anybody's activity, particularly Trade Union Activity. Even Trade Union activity has to be carried on in an atmosphere of peace and order and when that peace and order are threatened and the agent who is an official there asks for police help, the policy of the Government is to extend help.

Sri Kona Prabhakar Rao :—Is falling out derogatory or the subsequent behaviour; otherwise falling out it of is a democratic right. After falling out perhaps it a derogatory.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఆ ప్రెమిసెస్‌లోకి వెళ్లినప్పుడు పోలీసులు వెళ్ళి స్టాఫ్ సీట్సుమీద కూర్చొన్నారా ?

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు : —అక్కడ ఏజంటు బ్యాంకు ట్రాన్సాక్షన్సుకు అంతరాయం లేకుండా ఏర్పాటు చేసుకొన్నాడు. ఒక కాన్‌స్టేబుల్ ఆయన గది ద్వారం మీద ఉన్నాడు. ఏజంటుకు అవసరం ఉన్నచోట పోలీసులను పెట్టుకొన్నాడు.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—పోలీసులు వెళ్లినప్పుడు అట్లా స్టాఫ్ సీట్సుమీద వెళ్ళి కూర్చోవద్దని చెబుతారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—హైపొథెటికల్‌గా ప్రశ్న వేస్తే ఎట్లా ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అది జరిగింది చెప్పాను.

Mr. Speaker :—That does not relate to the main question.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—బ్యాంకు ఎంప్లాయీస్ సమ్మె గురించి వెంటనే పరిష్కారం చేయడానికి పూనుకుంటారా అంటే అది సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు సంబంధించినదన్నారు. మరి పోలీసులను పంపడానికి వీరికి హక్కు ఉన్నదా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు అడిగారు. అవసరం ఉన్నది శాంతి భద్రతలు కాపాడటానికి సహాయం చేయండంటే పంపాము. పోలీసులు చేయి కలుగ జేసుకోలేదు. హైహేండెడ్‌గా ప్రవర్తించలేదు. బ్యాంకు ఏజంటు పంపమంటే పంపాము.

ELECTRIFICATION OF DUMMULUPETA ETC. OF THE FISHERMEN COLONY IN KAKINADA MUNICIPALITY

4—

* I-H Q. Sri C.V.K. Rao:-Will the Hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) whether D mmulupeta, P nelo e a, Koud lupeta of the Fishermen colony, in Kak nada una y may have been electrified;

(b) whether it is a fact that a complete ward of fishermen colony in Kaki ada has been denied the facility of electric lighting while other wards are provided with such facility, and

(c) whether the burial grounds in Ja nnaickpet and Kakinada Municipal areas are provided with electric lighting; if so the reasons for the fishermen area not being provided with electricity?

Sri M. Manik Rao :- (a) No Sir.

(b) No Sir. It is not a fact.

(c) The Jagannaickpur and Kakinada burial grounds are provided with electricity as there is proper facility on ground to extend electricity while in fisherman colonies there are no such facilities to extend electricity.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

DELAY IN REFUNDING THE SALE PRICE OF TRACTORS

S. No. 20-A·

S. N· Q. No. 4-0 Sri M Narayana Reddy (Bodhan) :-Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state;

(a) the reasons for the delay in refunding the sale price of 264 R. S. 09 Tractors sold to the Farmers in Andhra Pradesh in 1969 by the Agro Industries Corporation;

(b) the outcome of the C B.I. enquiry instituted by the Central Government in this behalf; and

(c) the steps taken by Government to help the farmers (owners of R. S. 09 Tractors) to recoup their loss?

(a) Sri M. Manik Rao ;- (a) The Andhra Pradesh State Agro Industries Corporation Limited sold only 167 R. S. 09 tractors to the farmers in Andhra Pradesh. So far 19 farmers received the refund amounts. The question of refunding the amounts to the remaining, excepting a few who wanted to retain those tractors, is receiving attention of Govt. of India, State Trading Corporation and German Democratic Republic.

(b) We are not aware of any enquiry by the C.B.I.

(c) The Corporation is considering the question of refunding its commission of Rs. 1,500 per tractor in respect of all tractors sold to the farmers

Sri M. Narayana Reddy :-Sir, in regard to those whom the amount has been refunded, their reprentation was that the Commission of Rs. 1,500 from the Croporation has not been given to all. That is one thing Sir. The second thing is, whether the payment of instalment and interest on the amount invested on the tractor will be suspended pending a final decision on the return of the remaining tractors, from the farmers.

Sri M. Manik Rao :- Regarding the Commission, we have agreed to buy back and we are going to purchase back. Regarding the interest it is u... [illegible] ...ute, ow... have ... the Government of India in this respect. We got some of the tractors ... the tractors. Meanwhile we have given ... Agro Industries Corporation at subsidised ... provide ... such. We have ... The ... Government because we have to discuss with the Government ... and it is involved ... of ... [illegible]

Sri M. ... Reddy : ... there are large number of tractors of other make available with the Agro Industries Corporation ... In view of that, ... has been taken ... Agro Industries Corporation ... other States, whether the hon. Minister will take action to substitute these tractors with those available with the Agro Industries Corporation so that the farmers could be helped in the coming season for cultivation.

Sri M. Manik Rao :- In so many cases we have done it.

శ్రీ ... రత్నసభాపతి . అధ్యక్షా, ఈ ఆర్. ఎస్. 09 ట్రాక్టర్స్ ఒరిజినల్ ప్రయిస్ ఎంత. ... ఇప్పుడు ... రైతుల దగ్గర నుంచి ... తీసుకొన్నప్పుడు ... ఎంత డబ్బు ... స్తున్నారు?

Sri M. Manik Rao :—I want a separate question.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—చాలా కేసులలో ఇరిగి సబ్‌స్టిట్యూట్ చేశామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. చాలా కేసులు కాదు. అన్ని కేసులలో ఇవ్వాలి వారికి ఓఫెక్టివ్ ట్రాక్టర్స్ ఇచ్చి బాధపెట్టేదానికిదన్నా — మీకు వచ్చిన స్టాక్ అంతా ముందుగా వారికి ఇవ్వాలి. అటువంటి ప్రయత్నం మంత్రిగారు చేస్తారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు : —ప్రభుత్వానికి సానుభూతి ఉంది. ఎవరెవరు వాపసు ఇచ్చారో, వారికి వారు అడిగిన ట్రాక్టర్స్ వెంటనే ఇచ్చాము. We have already given tractors whosoever had wanted as substitutes.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు : ఈ 09 ట్రాక్టర్స్ యూర్పు ఇన్స్పెక్టర్ నుంచి మనం ఏవైతే తీసుకొన్నామో — వారు చూపించిన మోడల్ వేరు, మనకు సప్లయి చేసినవి వేరు అన్నది ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా? వారు ఒక మోడల్ చూపించి, ఇంకో మోడల్ ఇచ్చినపుడు దానిపైన ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? సి. బి. ఐ ఎంక్వయిరీకి ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి మీద — ఆ అధికారులపైన మీరు ఏమైనా చర్య తీసుకొన్నారా?

Does not arise, especially regarding the make. The question of change of model has not arise in our State. It has arisen in some other States, like Rajasthan, Punjab, etc.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి : నేను అడిగిన ప్రశ్న-ఎ-లో ఇమిడి ఉంది. వాటి ప్రెయిస్ నాకు తెలియదు సెపరేట్ ప్రశ్న వేయమంటే ఎట్లా? What was the sale price of the tractors? What amount agriculturists were made to pay originally and what amount Govt. is refunding while they are taking back those tractors?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—అసలు దీని ప్రయిస్ 14 వేల రూ.ల పైన ఉంది. 14 వేలు మేము వారికి ట్రాక్టర్స్ ఇచ్చేది—We are not paying the whole amount. There are customs duty, excise duty, etc., and then we have to discuss with the German Democratic Republic Firms and Government of India also ten thousand or so was the amount paid based on the condition of the tractor. They have their own Engineers who fix the rates and for that farmers have agreed. We have recently decided to pay 1500 commission back to farmers.

శ్రీ కడియాల ప్రకాశరావు :—మిత్రులు పురుషోత్తమరావుగారు అడిగింది చాలా రిలెవెంట్ క్వశ్చన్. ఈ జర్మనీ ట్రాక్టర్స్—పంజాబ్‌లో మనకు చూపించిన మెషిన్స్ వేరు. మనకు సప్లయి చేసిన మెషిన్స్ వేరు. ఇందులో డెఫినిట్ కొల్యూషన్ ఆఫ్ అవర్ ఆఫీషియర్స్ ఉన్నది అన్నది నేకెడ్ ట్రూత్. అటువంటప్పుడు మనం యాక్ట్యువల్ ఎమౌంట్ రైతులకు రిఫండ్ చేయించటానికి మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌తో ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు ?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—అది సత్యమే. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఇచ్చిన 500 ట్రాక్టర్స్‌లో—It is not the same defect which was found in Rajasthan or Punjab. Here we had some minor defects, which the Engineers had rectified. The defects does not lie with the make.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—మంత్రిగారు సెలవిస్తూ-తూర్పు జర్మనీ నుంచి వచ్చిన ట్రాక్టర్స్ విషయంలో—రాజాస్తాన్‌కు వచ్చిన ట్రాక్టర్స్ వేరు, ఇక్కడకు వచ్చిన ట్రాక్టర్స్ వేరు అంటున్నారు. అది దేనిని బేస్ చేసుకొని చెబుతున్నారు? ఈ ట్రాక్టర్స్ ఎన్ని మీరు ఫార్మర్స్‌కు సప్లయిచేశారు? అందులో బాగా పనిచేయలేదని ఎంతమంది దగ్గరనుంచి కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి? అందులో ఎంతమంది ట్రాక్టర్స్ వాపసు చేశారు? ఈ ట్రాక్టర్స్ బాగా పని చేయలేదని మీకు వచ్చిన రిపోర్టు మీద మీరు ఏమి పరిశీలించారు? ఏమి చేశారు? మేనేజింగ్ డైరక్టర్ రామన్‌గారు ఉన్నప్పుడు-09 ట్రాక్టర్స్‌పైన వారి అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి తెలిపారా? వారిచ్చిన అభిప్రాయం, ఆ మొత్తం రిపోర్టు తెలియజేస్తారా? ఆ మొత్తం రిపోర్టును మీరు పరిశీలించారా?

Sri M. Manik Rao :—It is a very lengthy question, Sir. But one thing I want to inform. We have given 167 numbers. Regarding the report of the Government of India, it is not available with me now.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—రైతుల తప్పువల్ల యీ ట్రాక్టర్స్ చెడిపోలేదని మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. రైతుల దగ్గర 15 వేల రూ. లు వసూలు చేశారు. రైతులనుంచి మళ్ళీ వాపసు తీసుకొన్నప్పుడు 10 వేల రూ. లు వారికి ఇస్తున్నారు. రైతులు కారణభూతులు కాకుండా ఉన్నప్పుడు-యీ డిఫరెన్స్ 5 వేల రూ.ల నష్టం-రైతులపైన యీ పనిష్‌మెంట్ ఎందుకు వేయవలసి వచ్చింది? ఇది గవర్నమెంట్ భరించి రైతులకు వారు ఇచ్చిన 15 వేలు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—ఆ పరిస్థితి కనుక్కొని-ఇండియా గవర్నమెంట్‌తో నెగోషియేషన్‌కు కొంత టైమ్ పడుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో గంటకు 15 రూ. నుంచి 20 రూ. ల వరకు రేటు ఉంచే-దానిని ఆఫ్ ది రేట్ కు రెడ్యూస్ చేసి-వారికి భారం కలగరాదనిచెప్పి—ఫార్మర్స్‌కు ట్రాక్టర్స్ అవసరమైన సమయానికి ఇచ్చాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— గంటకు ఇంత రేటు చొప్పున సప్లయిచేస్తున్నా మంటున్నారు.

Sri B. Ratnasabhapathi:—Why the farmers who had purchased these tractors should be penalised in this way for no fault of theirs. This, they have not purchased from any private shopkeeper. They have purchased it from the Government Corporation. When tractors have failed, and when you have agreed to take them back, what prevents you to pay back what they have paid originally?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :—ఫార్మర్స్ ఏమి అన్నారంటే–మాకు యీ 3, 4 వేలు నష్టం వస్తుంది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మళ్లీ–అమౌంట్ స్పెండ్ చేసి మాకు వేరే ట్రాక్టర్స్ ఇచ్చేదాని–కన్నా–మీరు మాకు యీ సబ్సిడైజ్డ్ రేటున ట్రాక్టర్స్ ఇస్తే బాగుంటుంది–అని వారు కోరినందువల్లనే ప్రభుత్వం ఆలోచనచేసి ఒకటిన్నర సంవత్సరాలు వారికి ఇచ్చాము.

They are happy with the bargain. I am also an agriculturist. I have got sympathy with them. The difficulty is that there are Government of India, Agro-Industries Corporation and other Concerns involved. We have decided to immediately give the 1,500 commission we had collected. The hon. Members want 3 or 4 thousand to be paid back. Directly, we cannot do that, because Agro Industries Corporation has to tackle it. We are helping Agriculturists and they are satisfied

Sri B. Ratnasabhapathi:—They are happy or not, that is quite a different question, Sir. ఇప్పుడు 10 వేల రూపాయలు ఒరిజినల్ కాస్ట్ అన్నారు. తూర్పు జర్మనీ ఫరమ్సుకు ఇచ్చింది 10 వేల రూ.లు అన్నారు. 15 వేల రూ.లు ఎందుకు వసూలు చేశామంటే–పోర్ట్ చార్జెస్, కస్టమ్ డ్యూటీస్ వగైరా ఉన్నవి అన్నారు. గవర్నమెంట్‌వారు ఇప్పుడు 4 వేలు, 5 వేల రూ.లు ఎప్రోప్రియేట్ చేసు కొంటున్నారు కనుక–ఇది రైతులకు కన్‌సెషన్‌గా చూపించి మీరు అండర్ రేట్ చేసి ఎందుకు చేయకూడదు అని అడుగుతున్నాను. తూర్పు జర్మనీవారికే యీ మొత్తాన్ని అందించేటట్లుగా ఉంటే–అప్పుడు వారు–మేము యీ అండర్‌రేట్ చేయడానికి ఒప్పుకోవటం లేదని–అంటే, అది వేరే ప్రశ్న. Now the tractors are the property of Andhra Pradesh and Government of India. You are penalising the agriculturists for no fault of theirs. It does not concern the firm any more, it does concern now the Government of India and this Government.

Sri M. Manik Rao:—This question arose not immediately after getting them, but after 6,7,8,9 months. They have utilised the tractors, and on finding some defect they raised this question. Even then the Agro-Industries Corporation has helped in repairs. Then the Government of India decided to withdraw them. Then price was fixed, coming to conclusion after discussion between agriculturists and Agro-Industries Corporation.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—హోల్‌సేల్ సప్లిమెంటరీస్ అని కాదు. దీనిలో స్పెసిఫిక్ ఫిగర్సు విషయంలోనో, యితరవిషయాలలోనో అడిగితే అది వేరు.

జనరల్‌గా ఈ ప్రశ్నకు సమాధానమే రాలేదు. ఇంతకుముందు మంత్రిగారు చెప్పిన దానినిబట్టిచూస్తే, వారు దీనిపై ఏమాత్రంకూడా చూసి చెప్పినట్లు కనబడడం లేదు. ఏలాగున మీరు అర్థం చేసుకోండి, మంత్రిగారు ఏమి అన్నారంటే—రాజస్థాన్‌కు ఇచ్చిన ట్రాక్టర్సు వేరు, యిక్కడ యిక్కడవున్న ట్రాక్టర్సువేరు అని వారు అంటున్నారు. దేన్ని బట్టి వారు ఆ విధంగా చెబుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అదేగాక, ఆగ్రో యిండస్ట్రీస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు రామన్‌గారు యిచ్చిన రిపోర్టుపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి అంటే అది చూడలేదు అంటున్నారు. ఆగ్రో యిండస్ట్రీస్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరు రామన్‌గారు తమ రిపోర్టులో యివి ఇన్‌ఫీరియర్ ట్రాక్టర్సు అని, యిచ్చిన మోడల్ ప్రకారం యివి సప్లయి చేయబడలేదని, కార్పొరేషన్, కంపెనీవారు చెప్పినవేవీ సక్రమంగా లేవని ఓపెన్‌గా రిపోర్టు యిచ్చివున్నారు. కొత్త సారి యిక్కడ చర్చకుకూడా వచ్చినది. ఇప్పుడు మానేజింగ్ డైరెక్టరు యిచ్చిన రిపోర్టు యిక్కడ సభపై పెట్టించాలి. ఏ విధంగా మేనేజింగ్ డైరెక్టరు ఏ బేసిస్ మీద రిపోర్టు యిచ్చారో అప్పటినుండి యిప్పటివరకు ప్రభుత్వం దానిప్రకారం తీసుకున్న చర్యలేమిటోకూడా మాకు తెలియజేయాలి. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి రైతుల లాభంకొరకు, రైతులకు ఉపయోగపడడంకొరకు ఏర్పాటుచేసింది ఆగ్రో-యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్. ఇది ప్రైవేటు వారైవుంటే అన్యాయమైపోయి, యిచ్చిన ట్రాక్టర్సు మనం ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితిలో వుంటే రైతులు డబ్బు కట్టి, ట్రాక్టర్సు ఉపయోగించుకోలేని స్థితిలోవుంది. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ బట్టా తిరుగుతూవుందే-తమకుకూడా అనుభవం వుండి వుండాలి—

Mr. Speaker:—It is not a supplementary. You have not put a supplementary. He has answered earlier all the which you have raised in your long lecture.

Sri T. Purushothama Rao:—It is very important, Sir.

Mr. Speaker:—What is important? Put a supplementary.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు:—ఆగ్రో-ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్‌నుండి ఎన్ని రైతులకు యిచ్చారు? ఇచ్చినవాటిలో ఎన్నింటిపై కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి? ఎన్ని వాపసు చేశారు? దానిని ప్రభుత్వం పరిశీలించిందా? రైతులు డబ్బు కట్టికూడా, ట్రాక్టర్సు ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. చాలా కష్టంగా వుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—తరువాత మీరు తక్కిన ప్రశ్నలు అడగవచ్చును.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు:—మంత్రిగారు సమాధానం యిస్తూ రైతులవద్ద ఏడెనిమిది మాసాలుగా వున్నాయి, వారు బాగా వాడుకున్నారు, వారికి సర్వీసింగు చేస్తున్నారు అంటున్నారు. రైతులు ట్రాక్టర్సు తీసుకున్నదగ్గరనుంచి-అవి ఐడిల్‌గా అక్కడ పడివున్నాయి. ఎన్నో డిఫెక్ట్సు రావడం, సర్వీసింగు లేకపోవడం, వారిదగ్గర ఏడెనిమిది మాసాలు వున్నాయి కాబట్టి, వారు వాడుకున్నారనడం సరికాదు. వారు సంతృప్తిపడ్డారు అని చెప్పడంకూడా సరికాదు. వారు వాడుకోలేదు.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు :—ఆర్. యస్. ఓ-9 ఆగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పోరేషన్ ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఎంతమంది రైతులకు సప్లయ్ చేశారు.

Sri M. Manik Rao :- We have given to the farmers 170.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు :- ఎంతో మందినుంచి రైతులనుంచి కంప్లెయింట్స్ వచ్చాయి? ఎన్ని ట్రాక్టర్సు నాసిరకం వచ్చాయి?

Sri M. Manik Rao :- We have received 11.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు :-- 11 అంటే ఏమిటి? వాడుకుంచి వచ్చినవా? లేక కంప్లయింట్సు 11 వచ్చాయా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :- 11 ట్రాక్టర్సు నాసిరకం వచ్చాయి.

శ్రీ పి. పురుషోత్తమరావు :- కంప్లెయింట్సు ఎంతమంది దగ్గరనుంచి వచ్చాయి?

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి (ఇండిపెండెంట్) :— ఈ ఆర్. యస్. ఓ. 9 ట్రాక్టర్సు ఏపనికొరకు డిజైన్ చేయబడినవి? హెవీ వర్కు కొరకా, లేక లైటు టైప్ ఆఫ్ వర్కు కొరకా? కల్టివేషను, ప్లవింగ్, ఎరువులు చల్లడం, పెస్టిసైడ్ చల్లడం మొదలైన పనుల కొరకు డిజైన్ చేయబడినవా? దానిని బట్టి మన గవర్నమెంటువారు ఆర్డరుచేసి, రైతులకు సరియైన సలహాలిచ్చి, దాని ప్రకారంగా ఆర్డరు యిస్తే, వారు సప్లయ్ చేశారా?

శ్రీ ఎం. మాణిక్‌రావు :— ట్రాక్టర్సు రైతులకు అన్నిటికీ పనికిరావాలనే ప్రాముఖ్యం ఇచ్చినది. దాని మోస్టుచోట్ల కంప్లెయింట్సు వచ్చి, వాటిని వచ్చాయి.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి : నా ప్రశ్నకు సరిగా సమాధానం రాలేదు. ఇవి ఏపని కొరకు డిజైన్ చేయబడినవి. హెవీ వర్కు కొరకా, లేక లైటుటైప్ ఆఫ్ వర్కు కొరకా ఇవన్నీ మీరు ఇంజనీర్సును అడిగి తెలుసుకొని ఆర్డరుచేశారా?

Sri M. Manik Rao :—I want a separate question. I have to examine the whole thing.

Mr. Speaker: If such questions the members still feel that full information has not come before the House or that something more should be elicited, they can always ask for half-an-hour discussion. Not that they should ask now, because we are adjourning today.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఈ ట్రాక్టర్సు ఎన్ని సంవత్సరాల గ్యారంటీ యిచ్చి సప్లయ్ చేశారు? ఆ గ్యారంటీ యిచ్చిన టైములోనే చెడిపోయినవా, లేక టైము గడచిన తరువాతనే చెడిపోయినవా?

Sri M. Manik Rao :-I have not seen the guarantee form. If hon. Member wants, I will get a copy of the agreement of the Agro-Industries Corporation.

HEAVY ADVANCES TO DRAINAGE CONTRACTORS

S. No. 20-B.—

S.No. Q.No.5 D. Sri B. Ratnasabhapathy :-Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the contractors in the drainage schemes have been given huge amounts in the form of either advance payment or loans ;

(b) if so, the total amount so far given to such contractors ; and

(c) whether such contractors have executed the work equal to the amount they have received?

The Minister for Irrigation (Sri P. Narasa Reddy) :—(a) No, Sir

(b) & (c) Does not arise.

EXPORT OF PADDY TO MADRAS

S. No. 20-C.—

S. N. Q. No. 3-I. Sri N. Sreenivasulu Reddy ;—Will the hon. Minister for Civil Supplies be pleased to state:

(a) whether it is a fact that lorry loads of Molagolukulu paddy is being exported to Madras every day without permits from the border taluks of Nellore District ; and

(b) the action taken by the Government to check this ?

The Minister for Civil Supplies (Sri Ch. Subba Rayudu) :—(a) It is a fact that Molagolukulu paddy and rice is being smuggled to Madras from Nellore district.

(b) The Vigilance Cell has intercepted 11 lorries smuggling rice and paddy to Tamilnadu State. It has also seized 4,0 0 quintals of rice and 2,?50 quintals of of paddy from traders suspected of supplying rice and paddy to inter-State smugglers.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఈ డ్రెయినేజి స్కీముల్లో వర్క్సు యిచ్చినప్పుడు, లోన్సుగా, ఎడ్వాన్సెస్‌గా కొన్ని కోట్లరూపాయలు యిచ్చినట్లుగా పేపర్లో చదివాము అది లేనే లేదంటారా? లేక పరోక్షరూపంగా యిచ్చారా? ఏరకంగా కాంట్రాక్టర్లుకు ఎడ్వాన్సెస్ పే చేశారు?

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :— వారు ఏ పేపరులో చదివారో, దానికి నేను సమాధానం ఎట్లా చెబుతాను? Government's information is not a single pie has been given either as an advance or as a loan.

Mr. Speaker ; —The Minister for Civil Supplies has gone to the other House. He has informed me. As soon as he comes, I will allow this question, No. 20-C :

ISSUE OF N.D.F. COUPONS BY A.P. STATE PEOPLES DEFENCE COUNCIL

S. No. 12-A.—

S. N. Q. No. 1-M. Sarvasri V. Srikrishna, C. V. K. Rao, M. Nagi Reddy, B. Ratnasabhapathy & Smt. J. Eshwari Bai :—Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Andhra Pradesh State Peoples Defence Council issued N.D.F. coupons of Re. 1 denomination on a mass scale;

(b) whether the coupons bear the facsimile signatures, if so, whose and in which capacity;

(c) whether the coupons have counter foils and are given serial numbers;

(d) the name of the press in which they were printed and the name of the proprietor of the press; and

(e) whether they are printed on an ordinary paper or on a paper with water mark?

Sri P. V. Narasimha Rao:—(a) Five Crore worth one rupee receipts were printed and distributed to all Collectors and Special Officer, Municipal Corporation of Hyderabad for effecting collections to the National Defence Fund @ Re. 1 per head of population.

(b) The receipts bear the facsimile signature of Chief Minister (Sri P. V. Narasimha Rao) who is the Chairman of the Andhra Pradesh State People's Defence Council i. e. Chief Minister.

(c) No Sir.

(d)	1.	M/s. Kamal Printers (Sri Syed Meeran) Managing Director.	..	Rs. 3 crores of receipts.
	2.	M/s. Venkatrama Papers Products, Hyderabad (Sri E. Venkataramaiah, Proprietor, Narayanguda)	..	Rs. 1 Crore of receipts.
	3.	Director, Government Printing Press.	..	Rs. 1 Crore of receipts.

(e) These were printed on paper supplied by the Director of Printing, according to requirements. The paper does not bear any water mark.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—నిర్ణయం చేసింది ఎప్పుడు? ప్రింటింగు ఆర్డరు ఇచ్చింది ఎప్పుడు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎక్జిక్యూటివు కమిటి మీటింగు 22-12-71 న జరిగింది. అప్పుడు కౌన్సిలు చైర్మనుగావున్న మీరు కూడా ఆ మీటింగులో హాజరయ్యారని తమకు జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. డిసెంబరు 22న ఆ నిర్ణయం జరిగింది పది రోజులలో 5 కోట్ల కూపనలు కావాలని చెప్పడం జరిగింది

శ్రీ వి సత్యనారాయణ :—గవర్నమెంటు ఏ ప్రయివేటు ప్రెస్సులకు ఇచ్చారు? వారేమైనా యితర ప్రెస్సులలో ప్రింటు చేశారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—లేదు. It has been ascertained that all the printing was done in the presses which were entrusted with the printing only—those 2 private presses and the Government Press. No other private press was pressed into service and no sub-leasing was done.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నర్సంపేట) :— [illegible] బుక్స్ అమ్మివేయడం [illegible] ఎప్పుడైనా జరిగిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇది రసీదు కాదు It is a coupon. It is equivalent to a [illegible] Give a [illegible] and take a coupon. That was the idea. Subsequently other details were gone into. The Director of Government Printing [illegible] I [illegible] on each one of the points raised. Only [illegible] possibility was taken into account [illegible]

Sri Syed Hasan :—Is the Government aware of the fact that such coupons printed in [illegible] or 1965 [illegible] brought into circulation?

Sri P. V. Narasimha Rao :—They were not coupons. During 1962, 1965 for the N.D.F. collections, regular receipt books were there. Some receipt books were lying with the Collectors, properly accounted for, accurately accounted for; but they were still lying with them when the emergency was declared and we found that still for the printing of the coupons etc some more time would be required. Before the People's Defence Committee was constituted and after the emergency was declared within that interrugnum, something had to be done because all sorts of people were trying to collect funds for this purpose and without any authorisation. It was at that time within that interrugnum that we authorised the Collectors to use the old books, of course accounted for, and until such time as the new coupons are receipt books are given to them. That was the position.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— 5 కోట్ల టికెట్స్ ప్రింటు చేశామన్నారు. వాటిలో ఎన్ని రూపాయల టికెట్స్ వున్నాయి. రసీట్సు ఏ ఏడా ఎన్ని ఉన్నాయి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— కూపనులు 5 కోట్లు ఇది గాక రశీదు పుస్తకాలు వేరే. కౌంటర్ ఫాయిల్సు - ఇంత డబ్బు అని వ్రాసుకుండా వ్రాసి యివ్వడానికి రశీదు బుక్స్ తయారు చేశారు. అది 7 లక్షలో ఎంతకో వేశారు. కలెక్షన్సు అంతకంటే ఎక్కువ వుండవచ్చు. Collections may be more, because on each receipt we may take Rs 100, Rs. 1,000 or so.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— డిసెంబరు 16 న యుద్ధం ఆగిపోయింది. డిసెంబరు 22 న దానికి ఆర్డరు వేశారు. పది రోజులలో పూర్తి కావాలని,— బాంగపడిన ఆరు మాసాలకు ఏదో మొరిగిందని సామెత చెప్పినట్లుగా— యుద్ధం ఆగిపోయిన తరువాత నాలుగు రోజులలో ఆర్డరిచ్చి పది రోజులలో పూర్తి కావాలని హడావిడి చేశారు. దీనికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— యుద్ధం ఆగిపోయిన తరువాత ఎన్. డి. ఎఫ్. ఆగిపోవాలని మేము ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఎమర్జన్సీ యిప్పటికి కంటిన్యూ అవుతున్నది. లిఫ్టు చేయబడలేదు. యుద్ధం ఆగిపోకముందే 13--14 తేదీలలోనే పీపుల్స్ కమిటీ — జి. ఓ. యిస్యూ అయింది. మొదటి మీటింగు వారం రోజులలో నోటీసుతో జరపవలసివచ్చింది. 20 న హోల్ కమిటీ మీటయింది. 22 న ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ మీటింగయింది. యిందులో ఎక్కడా జాప్యం లేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ప్రమాదమైన పరిస్థితి అక్కడ వుంటే పది రోజులలోనే అచ్చు చేయాలని చెప్పవచ్చు కానీ యుద్ధం అయిపోయిన తరువాత 22వ తేదీన మీటయి, పది రోజులలోనే అచ్చు వేయాలనే ఆత్రుత ఎందుకు వద్దారు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎగ్జిక్యూటివ్ కమటీవారు కలెక్షన్ డ్రైవ్ తీసుకొని నెలరోజులలో పూర్తి చేయాలనుకున్నారు. ఈ నెల రోజుల్లో 5 కోట్ల రూపాయలు ఒక్కొక్క మనిషి ఒక్కొక్క రూపాయి చొప్పున వసూలు చేయడం పూర్తి చేయాలి. దీనిని నెలల తరబడి, ఏండ్ల తరబడి లాగకూడదనే నిర్ణయం తీసుకొని అప్పుడే డైరక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగును పిలిపించి మేము యీనిర్ణయం తీసుకుంటున్నాము. ఫండు రెయిజింగు కమిటీలోకూడా యీ నిర్ణయం వచ్చింది, నిర్ణయం తీసుకున్న తరువాత పది రోజులలోనే కావాలనే నిర్ణయం వచ్చింది అని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ముఖ్యమంత్రి అధ్యక్షహోదాలో వుండి వేసిన కూపనుల మీద డూప్లికేట్సు లేవు, నంబరింగు లేదు. వాటర్‌మార్కు పేపరు కాకుండా ఆర్డినరీ పేపరు ఉంది, ప్రెస్సులు కూడా బయటి ప్రెస్సులు. సెక్యూరిటీ మెజర్సు లేవు. హోటల్సునుంచి అన్నిచోట్లా అమ్మడం. ఎమర్జంటుగా దేశంకోసం వసూలు చేసే డబ్బులో ఇర్రెగ్యులర్ థింగ్స్ ఎందుకు జరిగాయి ? 5 కోట్లు కాకుండా పది కోట్లు వసూలు చేశారంటే సక్రమంగా లెక్క చెప్పగలరా ? నంబర్సు లేకపోతే అడగడానికి కూడా అవకాశం లేదుకదా. ఎ. క్రింద కోటి. బి. క్రింద కోటి—బాధ్యతగల అధ్యక్షులుగా వారు దానికి సమాధానం చెప్పగలరా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—సంపూర్ణమైన బాధ్యతతో నేను చెబుతున్నాను పుస్తకాల రూపంలో వేశారు. ప్రతి పుస్తకానికి నంబరు ఉన్నది. పుస్తకంలోవంద కూపనులు అమ్మడానికి వుంటాయనేది ఉంది. ఎన్ని అమ్మడం జరిగిందో, ఎన్ని అమ్మకం కాలేదో ఆ పుస్తకాల ద్వారానే లెక్క లభ్యమై ఉన్నదని చెబుతున్నాను. నంబరింగు వేయడానికి వీలులేదు, చేయాలంటే సాధ్యం కాదు. యింత తొందరగా చేసి యివ్వలేము, నంబరింగు పాసిబుల్ కాదు అని డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగు చెప్పారు. నంబరింగు కావాలి, వాటర్‌మార్కు కావాలి, కౌంటుఫాయిల్ కావాలి—ఇవన్నీటితో యివ్వడానికి వీలవుతుందా అని స్పష్టంగానే అడగడం జరిగింది. ఇవన్నీ చేయాలంటే చాలా టైము—రెండు మూడు మాసాలైనా పట్టుతుంది అని వారు చెప్పారు. డిఫెన్సు కమిటీ వారు ఏ పరిస్థితులలో యీ నిర్ణయం చేయవలసి వచ్చిందనేది కూడా యీ సభ వారికి నివేదిస్తున్నాను. డబ్బాలు పట్టుకొని అనాథరైజ్డ్ పర్సన్స్, ఏ విధమైన అధికారం లేకుండా బజారు బజారుకూ, ఇంటింటికీ తిరిగి డబ్బులు వసూలుచేసి కాజేసే ఒక భయంకరమైన పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రజలుకూడా యిద్దామనే ఉత్సాహంలో ఉన్నారు. కాని తీసుకోడానికి ఏజన్సీ లేని కారణం చేత ఏదో ఒకటి వెంటనే చేయాలని—ఆ ఎమర్జంట్ పరిస్థితులలో యిది చేయవలసివచ్చింది. అందులోవున్న గౌరవ సభ్యులు-గౌతు లచ్చన్నగారున్నారు. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారున్నారు, తెన్నేటి విశ్వనాథంగారున్నారు, అధ్యక్షా, తమరు ఉన్నారు, యింకా ఆఫీసర్సు ఉన్నారు. In their wisdom, they have decided on each of these points and that was implemented.

Sri Syed Hasan :—Is the Government aware of the fact that identity cards for rations through Civil Supplies are being issued only for persons who buy these coupons ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—No. Sir, I am not aware. If any coercion has been brought to bear on the people for the coupons, then it is wrong. If any instance is brought to our notice, we shall take action. In any case, the collection has slackened down and almost come to a stop. This question does not now arise.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— నెల గడువు మాత్రమే పెట్టారు. ఐదు కోట్లకు 10 లక్షల వరకు అమ్మారన్నారు. దానికి డబ్బు ప్రభుత్వానికి అందినదా? ఇంకా డొనేషన్సుకూడా వచ్చాయి కదా. ఈ లెక్కలన్నీ ఎప్పుడు చూపిస్తారు? అన్ ఆథరైజ్డుగా కలెక్షన్స్ చేస్తుంటే వారిపై తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అన్‌ఆథరైజ్డు కలెక్షన్స్ ఇపుడు ఆగిపోయాయి. The total collections so far according to the information already received from the Districts and Cities is Rs. 2,91,06,330. ఇందులో హెడ్ క్వార్టర్సునుంచి 2 లక్షల పైచిలుకు 37 లక్షలు జిల్లాలనుంచి వచ్చింది. డొనేషన్లవల్ల 2 కోట్లు వచ్చింది అన్నాను. We are calling for the full information as on 31st March and I propose to see that all the accounts are settled, and if the hon. members want I can place a copy of the balance sheet or audited report, whatever it may be, on the Table of the House..

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :— వంద కూపన్లకు ఒక బుక్ చొప్పున పెట్టామని అన్నారు. దానిపై ఎ, బి; సి, డి వేసాం అన్నారు. ప్రయివేటు ప్రెస్సులకు ఇచ్చారు. వెంకట్రామా ప్రెస్సు, కమల్ ప్రింటర్‌కు ఇచ్చారు. వాళ్లు ఎన్ని కొట్టారో అజమాయిషీ ఏమిటి?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— డైరక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ తమ ఆఫీసర్లను పంపి ఎంత పేపరు కావాలో అంతమాత్రమే ఇచ్చి ఏరోజుకా రోజు తన అజమాయిషీలో ప్రింటింగ్ చేయించి పుస్తకాలు కొట్టించి కలెక్టర్లకు పంపడం జరిగింది. మీ సూపర్విజన్‌లోనే చేయించాలని కమిటీవారు ఆయనకు చెప్పడం జరిగింది. వారి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ప్రకారమే చేయడం జరిగింది. I shall read the proceedings if the hon, Members want. There is no suppression in this. Every coupon has gone to the Director.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— డొనేషన్ల ద్వారా కాకుండా కూపన్ల ద్వారా 37 లక్షల రూపాయలు వచ్చినట్లు అర్థం అవుతోంది. ఐదు కోట్ల రూపాయలకు కొట్టిస్తే 37 లక్షలు మాత్రమే అప్పగించారు. ఈ వాస్తవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏ విధంగా చేసినారో చెబుతారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇతర రాష్ట్రాల సంగతి నాకు తెలియదు. ఇంతకంటె వారు చేసిన సంగతి నాకు తెలియదు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— ప్రొసీజర్ సంగతి చెబుతున్నాను. ఐదు కోట్ల కూపన్లు వాటర్ మార్కు లేకుండా చేద్దాం అనుకున్నారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏ విధంగా వసూలు చేశారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— నేను వారిని అడుగలేదు. వారు నన్ను అడుగలేదు.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :— ప్రెస్ విషయం తెలిసిన వారెవరైనా చెబుతారు. ఒకరు కంపోజ్ చేస్తుంటారు, మరొకరు ప్రింట్ చేస్తుంటారు. మరొకరు నంబరింగ్ వేస్తూంటారు నంబరింగ్ వేయడానికి నెల పదిబడి టైం పడుతుందని చెప్పడం ఎంతవరకు సబబు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : - ఎంతవరకు సబబు అంటే - the Director of Printing who is our Sole Advisor on all matters of printing —ఆయన చెప్పిన తరువాతనే నిర్ణయం తీసుకోడం జరిగింది. నంబరింగ్ సాధ్యంకాదని అన్నారు. కౌంటర్ ఫాయిల్ అనవసరం. రెండు మూడు కలర్స్ వేయడం సాధ్యం కాదన్నారు. ప్రత్యేకమైన పేపరు కావాలంటే నెలలు పడుతుంది అన్నారు. దీనికి తానే బాధ్యత తీసుకుంటానని అన్నాడు. కమిటీవారు అంగీకరించారు. ఎక్కడా పొరపాటు అనేది లేదు. అన్ని విషయాలు చర్చ జరిగిన తరువాతనే నిర్ణయం తీసుకోడం జరిగింది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ప్రథమంలో వాటర్ మార్కు ఉండాలని నంబరింగ్ ఉండాలనే అనుకున్నారు అవి సాధ్యపడదని డైరక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ అన్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఆయన చెప్పేది పొరపాటు. ఒకే కమిటీలో 20 మంది ఉన్నచోట ఈ విషయం చర్చకు వచ్చింది. ఇది పాసిబుల్ అవుతుందా అంటే కాదన్నారు. వేరొకటి పాసిబుల్ అవుతుందా అంటే కాదన్నారు.. ఇవి చేయాలి అనుకుని తరువాత రిలాక్స్ చేయడం కాదు. ఒకే సిటింగ్‌లో 20 మంది మెంబర్సు ఉన్నచోట తలొక మెంబరు అడగడం, వీలుకాదని ఆయన చెప్పడం, చివరకు నిర్ణయానికి రావడం జరిగింది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :— వాటర్ మార్కు, నంబరింగ్ గురించి డిబేటు వచ్చింది. అంటే ఏమిటి ? దుర్వినియోగం కాకుండా ఉండాలంటే అవి ఉండాలనే కదా. ప్రభుత్వం అనుసరించిన మెథడ్‌వల్ల ఇతరులు తేలిగ్గా ప్రింట్ చేసే అవకాశం ఉందా లేదా అనేది నా పాయింటు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—కరెన్సీ నోట్స్ విషయమే తీసుకోండి. అన్ని ప్రికాషన్స్ తీసికొని చేస్తున్నారు. ఐనప్పటికి డూప్లికేట్ చేయడానికి, ఫోర్జ్ చేయడానికి అవకాశం కనిపిస్తున్నది. కావలసినంత మంది ప్రాసిక్యూట్ అవుతున్నారు. కేసులు నడుస్తున్నాయి. ఇవి ఒక్క రూపాయి కూపన్లు. వందలు వేలు కాదు. Each coupon is equivalent to one rupee. అదే విధంగా కూపను. దీనికొరకు ఈ ప్రికాషన్స్ అన్నీ తీసుకోవాలంటే ఆ అర్జన్సీ సర్వ్ కాకుండా పోతుంది. అనే పద్ధతిలో ఆలోచిన జరిగి ఎగ్జిక్యూటివ్ వారు నిర్ణయం చేసారు. అప్పుడున్నఎక్స్‌ట్రీమ్ అర్జన్సీ ఏమిటంటే అన్ ఆథరైజ్డు కలెక్షన్సు ప్రారంభమైనాయి. ఇంటింటికి వచ్చారు డబ్బులు పుచ్చుకుని. మంత్రుల ఇండ్లకు వచ్చారు. వారు విద్యార్థులు అవుతారో లేదో తెలియదు కాని యువకులు. ఇది హైదరాబాదులో గల్లీ గల్లీలో ప్రారంభమైనది.

పోలీసు రిపోర్టుద్వారా మాకు తెలిసింది. స్వయంగా చూచాము. వెంటనే చేయకపోతే చాలా అవినీతికి దారితీస్తుందని చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— ఇప్పుడు కోర్టులో జరుగుతున్న ఒక కేసు విషయంలో కూడా మొదట ఆఫీసర్లు ఇటువంటి రిపోర్టులే ఇచ్చి ప్రభుత్వాన్ని అందులోనికి దింపారు. డైరక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ చెప్పవచ్చును. ఎవరు చెప్పినా ప్రభుత్వం ఆలోచించి బాధ్యత తీసుకొని నిర్ణయం తీసుకోవాలి. అవసరమైనంత పేపరే డైరక్టరు గారు ఇచ్చారు అంటున్నారు ఆ పేపరును మార్కెటులో ఎక్కడైనా కొనవచ్చు. వారికి అవసరమైనంత అచ్చువేసుకోవచ్చు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— పేపరు సంగతి—వారు తమ ఆఫీసరును పంపి ఇవ్వడమే కాకుండా దీనికి సంబంధించిన బ్లాకును ఎనాడైతే ప్రింటిగ్ ఐపోయిందో ఆనాడే విత్‌డ్రా చేసుకున్నారు. ఫర్దర్ ప్రింటింగ్‌కు అవకాశంలేకుండా బ్లాక్స్ విత్‌డ్రా చేసుకోవడం జరిగింది. నీ సూపర్విజన్‌లో నీవు సెలక్టు చేసిన ప్రెస్సులలో ఐదు కోట్లు వేయించి పది రోజులలో ఇవ్వాలని అన్నారు. వారే గవర్నమెంటు ప్రెస్సులో ఇవ్వలేదని ఇతర ప్రెస్సులకు ఇవ్వవలసి ఉంటుందని వారే చెప్పడం జరిగింది. Private presses of your choice అని చెప్పడం కూడా జరిగింది. These are the words used in the proceedings also.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—కూపను చూస్తే చాలును తిరిగి బ్లాకు చేయించాలంటే ఏమీ కష్టం లేదని తెలుస్తుంది. ఒకే రూపాయి అని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు కాని ఎన్ని కోట్లు అయినా వేయవచ్చును.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదే చెప్పాను. ఆనాడున్న ఎక్స్ట్రీమ్ అర్జెన్సీని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రికాషన్సు కొన్ని తీసుకోవడం,కొన్ని తీసుకోకపోవడం జరిగింది. ఆ విధంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అప్పట్లో అంతకంటె వేరే మార్గం లేదు అనుకున్నారు. ఆ ప్రకారం చేయడం జరిగింది. ఆ బ్లాకును మరల చేయడమంటే కరెన్సీ నోట్ల విషయంలో చెప్పాను కదా. ఏదైనా చేయవచ్చును. ఎక్కడైనా చేసారా అనేది ప్రశ్న. ఫలానా చోట్ల జరిగింది అని చెప్పండి. చర్య తీసుకోవచ్చు. హైపోథిటికల్‌గా చెబితే ఏమి లాభం? Anything is possible. You can produce even a person according to specification. Our plastic surgery has progressed to that extent.

శ్రీ వి శ్రీకృష్ణ :—సీరియల్ నంబరు ఉంటే పట్టుకొనడానికి వీలుండేది. లేకపోతే ఏమీ ఆధారం ఉండదు

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—5 కోట్ల కూపన్సు ప్రింట్ చేసినారు. దానిలో 2,91,00,063 ఖర్చు అయినవి అన్నారు. మిగతావి ఏమయినవి? అవి వాపసు ఇవ్వబడినవా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదే చెబుతున్నాను. నిన్న మొన్నటివరకు ఏమి అనుకున్నాం అంటే మరొకసారి దీనిని యింటెన్సిఫై చేయాలి. ఒక నెల రోజులు అందరం కలిసి పనిచేయాలి. మనం అనుకున్న లక్ష్యం పూర్తి చేయాలని అనుకున్నాం. ఇప్పుడు ఇక్కడ వచ్చిన చర్చలు చూసిన తరువాత ఏమి అనిపిస్తున్న

దంటే ఇప్పుడు ఇది వైండప్ చేసుకోవడం బాగుంటుంది. తరువాత దాని విషయం ఆలోచించవచ్చు. దీనికి వచ్చినట్టి రెస్పాన్స్ చాలా బాగుంది. I would like to wind up the whole thing, withdraw all the coupons, receipt books. The money has already been deposited. There is no difficulty about the money. అందుకని వచ్చే సెషనులో దీనికి సంబంధించిన లెక్కలతోపాటు పుస్తకాలు తెప్పించుకుని ఫైనల్ రిపోర్టు సభవారి ఎదుట ఉంచుతాం.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కమల్ ప్రింటర్సు ప్రెస్సులో 3 కోట్ల టిక్కెట్సు ప్రింటు చేయించినామని చెప్పినారు. దానికి ఎన్ని రోజులు పట్టింది. ఆ ప్రెస్సులో గల ప్రమాణం లోపల ఎన్ని ప్రింటు చేయడానికి కెపాసిటి ఉంది? కమల్ ప్రింటర్సు యింకొకరికి అమ్మినది అనేది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? దాని మీద ఎంక్వయిరీ చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అమ్మడం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కమల్ ప్రింటర్సు వేరే వ్యక్తికి అమ్మిన విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మనకు ఏమి సంబంధం ఉంది ?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అక్కడ ఒక్కటే మిషను పనిచేస్తున్నదని తెలుసా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అక్కడ కెపాసిటీ ఉందని డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ రిపోర్టు యిచ్చినారు. అక్కడ చేయించినాడు. మీరు ఇచ్చిన షెడ్యూలు ప్రకారం టిక్కెట్సు అచ్చువేసి అందచేయడం జరిగిందని రిపోర్టు యిచ్చారు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కమల్ ప్రింటర్సు ఎన్ని రోజులలో టిక్కెట్సు అన్నీ అచ్చు వేసి యిచ్చినారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ ఏ షెడ్యూలు ప్రకారం యివ్వాలన్నారో దాని ప్రకారం సరఫరా చేసినారని ఆయన రిపోర్టు ఇచ్చినారు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—వారికి ఇచ్చిన ఇన్ఫర్మేషను ప్రకారం చెప్పండి.

Sri P. V. Narasimha Rao :—He has reported that "the coupons were printed and supplied to me according to the schedule I given by me". ఏ తేదీ అనేది నా దగ్గర లేదు గాని యిచ్చిన టైములో తప్పకుండా చేశారు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—వారు స్పష్టంగా ఒక మాట చెప్పినారు. ఏదయినా విషయం లోపల జరిగిన పొరపాటు దృష్టికి తెస్తే చర్య తీసుకుంటానన్నారు. కమల్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్‌కు 3 కోట్లు టిక్కెట్లు ఆ టైములో ప్రింటు చేసే కెపాసిటీ లేదు. వేరే ప్రింటింగ్ ప్రెస్సు ద్వారా చేయించారనే ఇన్ఫర్మేషను నా దగ్గర ఉంది. దాని గురించి ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అది లేదని చెబుతున్నాను. ఎంక్వయిరీ చేశారు. It was done under the direct supervision of the Director of Printing and the Director of Printing has got it done in these two private presses only. No third private press was pressed into service.

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు :—డైరెక్టరుగారి సూపర్‌విజన్‌లో జరిగిందని అంటున్నారు. అంతమాత్రంచేత ఏదయినా జరగడానికి వీలులేదని ఏముంది. నాకు వచ్చిన ఇన్ఫర్మేషను స్పష్టంగా మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. దానిమీద సరియైన ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మంద మీద మిరియాలు జల్లినట్లు చెప్పడం కాదు. ఫలానా ప్రెస్సులో జరిగిందని చెప్పవచ్చు కదా?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కమల్ ప్రింటర్సు వారికి యిచ్చిన టైములో చేసే కెపాసిటీ లేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎందుకు లేదు. రాత్రింబవళ్లు పనిచేసినారు. ఎక్స్ట్రా స్టాఫ్ పెట్టినారు. ఆ పని జరిగిందని డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ చెప్పినారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పురుషోత్తమరావుగారూ, మీకు ఏదయినా సబ్‌స్టానియేటు చేయగలిగిన భోగట్టా ఉంటే ఏ ప్రెస్సులో చేసినారని ఉంటే అడగండి అప్పుడు ఎంక్వయిరీ ప్రశ్న వస్తుంది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కమల్ ప్రింటింగ్ ప్రెస్ హరిప్రసాద్ ప్రెస్సులో టికెట్సు అచ్చు వేయించినట్లు భోగట్టా ఉంది దానిమీద ఎంక్వయిరీ చేయిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎంత చేయించారు. ఎప్పుడు చేయించారు అది కూడా చెప్పండి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—దీనిని క్లోజు చేస్తున్నానని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. ఇప్పుడు ఒకటి వచ్చింది. ఠాగూర్ హరిప్రసాద్ చీట్ చేసి అరెస్టు అయినాడు, కేసు నడుస్తున్నది. అతని ప్రెస్సులో యివ్వడం ఎందుకు? Who is this Director? what is his name? ఠాకూరు హరిప్రసాద్ ప్రెస్సుకు యిచ్చే అవసరం ఏమి వచ్చింది?

మిస్టరు స్పీకరు :—అక్కడ యివ్వలేదని..........

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇవ్వలేదు. ఠాకూరు హరిప్రసాద్ ప్రెస్సుకు ఎవరు యిచ్చారన్నారు? ఇట్ ఈజ్ రాంగ్ సార్

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—డిస్ట్రిక్టులో గవర్నమెంటు నుంచి ఏమయినా యినస్ట్రక్షన్సు యిచ్చినారా? కార్పొరేషను స్పెషల్ ఆఫీసరు పంచదారకు రేషన్ కార్డులు యిచ్చినప్పుడు యింట్లో ఎంతమంది ఉన్నారో అన్ని రూపాయల టిక్కెట్లు కంపల్సరీగా కొనాలని ఆదేశాలు యిచ్చినారా? కంపల్సరీగా వసూలు చేయాలని ఆదేశాలు యిచ్చినారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఏమీ ఆదేశాలు యివ్వలేదు. తత్ వ్యతిరేకంగా యిచ్చారు. వాలంటరీగా వసూలు చేయాలని యిచ్చారు. కలెక్టర్లు అధికార్లు అనధికార్లు వాలంటరీగా వసూలు చేసినారు కాబట్టే రెండు కోట్ల తొంభయి లక్షల అయినాయి అధికారాన్ని వినియోగించి వసూలు చేస్తే బహుశా నెల రోజుల లోపల అనుకున్న లక్ష్యం 10 కోట్లు పూర్తి చేసి ఉండేవారము. అటువంటిది ఏమీ లేదు. ఇనస్ట్రక్షన్సు చాలా స్పష్టంగా యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—కంపల్సరీగా కలెక్టు చేసినారని చెబుతున్నాను. What action are you going to take ?

Sri P. V. Narasimha Rao ;—Action to be taken will depend on what they have done.

Sri Syed Hasan (Charminar) :—He is asking whether the proprietor of the press is the same person who is being allotted quota for alcohol and in whose case investigation is being conducted by the Central Intelligence.

Mr. Speaker :—Separate question may be put.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :....షేక్ మియాను గోకులాష్టమికి ఏమి సంబంధమో నాకు తెలియదు.

CASE AGAINST THAKUR HARIPRASAD

S. No. 12-B.

S. N. Q. No. 5-L. - Sarvasri M. Nagi Reddy, C.V.K. Rao, A Sreeramulu, N. Venkataratnam (Ra-ur), Ch. Parasurama Naidu and Smt. J. Eswari Bai :—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the prosecution in Hariprasad Thakur case requested the Government to appoint a Special Court to conduct enquiry ;

(b) if so, whether the Government accepted their request for appointing a Special Court ;

(c) if not, the reasons therefor ;

(d) whether it is a fact that the D.I.G. (C.I.D.) had protested against the proposed suspension of staff members as investigation showed that they have carried out orders of Hariprasad :

(e) whether it is a fact that the new Secretary, Sri Raghavendra Rao, I.A.S , initiated a move for the realisation of Rs. 4 Lakhs from Sri Thakur ;

(f) whether it is a fact that particular file is missing and Government is thinking of shifting him from that post ;

(g) whether the Government intend to withdraw the cases pending against Hariprasad Thakur ;

(h) if so, the reasons therfor ; and

(i) whether the Government propose to enquire into the properties relating to Hariprasad Thakur's family ?

The Minister for Home (Sri V. Krishna Murthy Naidu :— (a) Yes, Sir The Deputy Inspector General of Police, Railways and C.I.D requested Government that a Special Magistrate's Court might be constituted exclusively to try the cases filed against Sri Thakur V.Hari Prasad.

(b) No, Sir.

(c) In view of the ban on new expenditure, Government have considered not possible to agree to the proposal as it involves an estimated expenditure of Rs. 3,526,20.

(d) The case against Sri Thakur V Hari Prasad is pending trial before the VI City Magistrate's Court. It is not in public interest that this aspect be discussed.

(e) This aspect relates to the day to day administration and Accounting of Andhra Pradesh Welfare Fund. The power to realise amount from Sri Thakur V. Hari Prasad vest in the Executive authority of the Fund. This is a matter between the hon. Secretary and the Chairman of the Fund·

(f) No, Sir.

(g) No, Sir·

(h) Does not arise.

(i) No such proposal is pending with the Government.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—30 వేలు ఖర్చు అవుతుందనే కారణము చేత స్పెషల్ కోర్టు పెట్టడానికి నిరాకరిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. స్పెషల్ కోర్టు కావాలని అనేక మంది అడ్వకేట్స్. ప్రాసిక్యూషన్ తరపున కోరినపుడు ఇప్పుడైనా ప్రభుత్వమునకు అక్షేపణ ఏమిటి ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—వారు ఆ విధంగా సలహా యిచ్చారు. సివిల్ కోర్టు ద్వారా జరగవచ్చుననే అభిప్రాయము ప్రభుత్వానికి వుంది కాబట్టి అడిషనల్ ఎక్స్‌పెండిచరు చేయవలసిన అవసరం లేదు. చేయవలసిన పని లేదు అని మేము అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—ఈ కేసులో ఠాకూరు హరిప్రసాద్‌కి బెయిల్ ఇవ్వడానికి హైకోర్టుతో సహా అందరూ నిరాకరించారు. To suit their convenience: the Magistrate was transferred and a new Magistrate by name Venkatarama Reddy who was formerly a Police Prosecuting Officer was posted. ఎందువల్ల అలాంటి ట్రాన్స్‌ఫరు చేయవలసి వచ్చినది ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Magistrates are not transferred by Government ; that is the exclusive prerogative of the High Court. we have nothing to do with it.

Sri Syed Hasan :—Is it a fact that the previous Home Minister had taken a decision that a Special Court be formed and he had sent a proposal and the then Chief Minister also accepted this.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :— No, Sir ; there was no such proposal·

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, కొన్ని కోట్ల రూపాయలు Public ఫండ్స్ దుర్వినియోగము చేసిన కేసు. స్పెషల్ కోర్టు కావాలనే ప్రాసిక్యూషన్ అడ్వకేట్స్ నుంచి public నుంచి రావడము జరిగింది. The concerned Police officer who has invested into the case also requested like that ఇప్పుడు బెయిల్ నిరాకరించిన మేజిస్ట్రేట్ వాయిదా వేసే ఘటన జరుగుతుంది పబ్లిక్ ఇంటరెస్టులో స్పెషల్ కోర్టును కాన్‌స్టిట్యూట్ చేసి దానిని అందులో trial చేసే దానికి ఆక్షేపణ ఏమిటి ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ఆక్షేపణ ఏమి వుంది. అదనముగా ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరము వుంటుంది అని సివిల్ కోర్టు ద్వారా జరుగుతుందనే విశ్వాసము మాకు వుంది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి : —అధ్యక్షా, ప్రాసిక్యూషన్ వారు ఈ కేసులో స్పెషల్ కోర్టు కావాలని అడిగినట్లు ఈ ప్రశ్నలో వుంది ప్రాసిక్యూషను వారు ఏ కారణము వల్ల కావాలని అన్నారో చెబుతారా ? ఈ కారణాలకు మించి 30 వేలు ఖర్చు అవుతుందని చెప్పారు. దానికి ఎందుకు ఒబ్జెక్షను వుండాలి స్పెషల్ కోర్టు వేయ దానికి.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—అబ్జెక్షను ఏమి వుంది. అడిషనల్ ఎక్స్‌పెండిచరు అవుతుంది.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ప్రాసిక్యూషను వారు స్పెషల్ కోర్టు కావాలని అడిగారు. ఏ కారణాలవల్ల స్పెషల్ కోర్టు కావాలని అడిగారు ? చదివి వినిపించ మనండి.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—నంబర్ ఆఫ్ విట్‌నెసెస్ ఎక్కువ వున్నవి. స్పెషల్ కోర్టు వుంటే మంచిది అన్నారు. సివిల్‌కోర్టులో చేయడానికి అవకాశము వుందని ప్రభుత్వ విశ్వాసము. ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలసిన పని లేకుండా సివిల్ కోర్టుద్వారా జరింపించాలని అనుకొంటున్నాము. వారు పంపించిన రిపోర్టు నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఇది చాల అన్యాయము. The Minister's answer is not only vague; He is trying to escape ప్రాసిక్యూషనువారు స్పెషల్‌కోర్టు కావాలని అడిగారు. Whether the Government has accepted it? For what reason has the prosecution asked for a special Court దానికి వారి దగ్గర లేదని అంటే ఎట్లా ? చదవాలని అంటున్నాను. What is there in the report of the prosecution? Let him read it out,

Sri V Krishnamurthy Naidu –I can give the sum and substance of the report I can not bring all the fils and read the report Because there are number of witnesses it is proposed to have a special Court; they suggested like that We thought additional expenditure is not proper and that the Magistrate Court can do it. We have done like that

శ్రీ కుశిపూడి ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, హౌస్‌లో బాధ్యతగల సభ్యులు చదవాలని అడిగినప్పుడు చదవడానికి మంత్రిగారు ఎందుకు అనుమానిస్తున్నారు?

కలోసల్ ఫ్రాడ్ 70, 80 లక్షలకు సంబంధించిన కేసు అని అందరికి తెలుసు స్పెషల్ కోర్టు వేయాలని అడుగుతున్నప్పుడు ఎందుకు కాదంటున్నారో చెప్పవలసి వుంటుందికదా.

Sri V Krishnamurthy Naidu—I am sorry, Sir the Hon Member should not ask me like that. I can give the sum and substance.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao –We don't want stubstance.

Sri B. Ratnasabhapathi :—This is a very important matter Sir. The House is seized of it. If the hon. Minister has not got the report now, let him circulate it before this evening. That is very important. There is somthing fishy. Why should the Minister fight shy of placing the facts before the House.

Mr. Speaker :—Put it in the form of a supplementary.

Sri B Ratnasabhapathy :—Will the hon. Minister circulate the Prosecution's note ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—కోర్టులో వుంది. సబ్ జుడిస్ అని మనవి చేశాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్, కోర్టులో వున్న కేసు దానికి సంబంధించిన వివరాలలోకి వెళ్లడము లేదు. ఏ రిపోర్టును బేస్ చేసుకొని కేసు పెట్టవలసి వచ్చినదో అడిగే అధికారము మాకు వుంది. దానిని అక్కడ పెట్టడమువల్ల ఏ విధంగా సబ్ జుడీస్ అవుతుంది. ? సబ్ జుడీస్ పేరుతో ఎవాయిడ్ చేస్తున్నారు

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఛార్జిషీటు పెట్టాలంటే సబ్ జుడీస్ అవుతుంది. ప్రాసిక్యూషన్ స్పెషల్ కోర్టు పెట్టాలని సలహా ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టు ఇక్కడ పెట్టాలంటే సబ్ జుడీస్ ఎట్లా అవుతుంది. అది రిడిక్యులస్ అన్నరు.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—I shall give the correct sum and substance. The Deputy Inspector General of Police has requested the Government that a special court might be constituted to try the cases against Sri Thakur Hari Prasad, ex-Honorary Secretary of Andhra Pradesh Welfare Fund for the reasons that these cases involved examination of a large number of witnesses and voluminous documents to prove the case and that the Magistrate's Court may not be able to cope up with the volume of additional work involved in the trial of the case.

ప్రాసిక్యూషన్ వారు ఈ రీజన్సే కాకుండా ఇంకా కొన్ని రీజన్స్ యిచ్చి వుంటారు. That is why after a careful examination of the above proposal considered that it is not possible to accept the proposal as it involves heavy expenditure of about Rs. 30,000 and odd per annum and the existing court can try this case by transferring its work to the other courts as an adjustment.

Sri B. Ratnasabhapathi :—He has already read the summary and we are not satisfied. We want full report of the prosecution as to why the prosecution asked for a special court. The reasons for the Government not agreeing to it are not satisfactory. Rs. 30,000 is a pittance when compared to lakhs of rupees involved. We are inclined to agree with the prosecution and that is why I asked for circulation of the report.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— డి.ఐ.జి. సస్పెన్షన్ ఆర్డర్సుతో డిస్కస్ చేసి సమ్ అండ్ సబ్‌స్టెన్స్ తీసుకువచ్చాను. Within this short time I can't give.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—సర్క్యులేట్ చేయడానికి ఎందుకు రెఫ్యూజ్ చేస్తున్నారో అర్థము కావడములేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రెఫ్యూజ్ చేయడము లేదే.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—కొంచెము టైము తీసుకొని చెప్పమనండి. రిపోర్టు హెడ్‌క్వార్టర్సులోనే వుంది. మనం ఇక్కడే ఉన్నాము. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత మరల దీనిని తీసుకొనాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వము తలచుకొంటే ఈ మీటింగ్ పూర్తి అయ్యేలోగా ఆ రిపోర్టును ఇక్కడ ప్లేస్ చేయవచ్చును. తరువాత మరల దీనిని తీసుకొనాలని మనవిచేస్తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao: —I want to submit one thing. Any proposal send by the Head of the Department and any consideration of the Government on such a proposal they are part of the same transaction. The result is what the Government decides ultimately - not only in this case, - in any case. We may get several proposals from several officers or from the Tahsildar, from the Collector or from the R. D. O. but it is not customary to place all the reports of all the officers as to which officer has reported what on the Table of the House or bring it before the House. What is relevent to the House is the decision of the Government because Government functions in such a way that after all the reports are received and gone through and examined there is a decision of the the Government. That is what is communicated either to the House or to the Public. It is not customary. It is never done that we place reports of every officer that is received by the Government on the Table of the House or bring it to the House. That is what I want to place before you Sir. You can order the Government, you can instruct the Government to do whatever is necessary but this is a method we have followed so far. I am not speaking only of this case at any rate what any officer has reported becomes relevent and the whole file has to come before the House.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నమెంట్ ఆర్డర్సు మాత్రం మీ ముందు పెట్టవచ్చు కాని దానికి సంబంధించినవి పెట్టకూడదని చెప్పారు. గవర్నమెంట్ ఆర్డరును క్వాశ్చన్ చేస్తున్నప్పుడు ఏ రిపోర్టు బేసిస్ మీద ఆర్డర్సు ఇష్యూ చేశారనేది వచ్చినప్పుడు ఆ రిపోర్టు పెట్టటం చాలా అవసరం. అలా పెట్టవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఆర్డరును క్వాశ్చన్ చేస్తున్నప్పుడు, దానికి తగిన కారణాలు చూపిస్తున్నప్పుడు, దానికి తగిన ఆధారాలు చూపిస్తున్నప్పుడు It is the responsibility of the Government to place that report before the House

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—గవర్నమెంట్ ఆర్డరును క్వాశ్చన్ చేయడం ఏమిటి? దానికి కారణం ఏమిటి? అని అడిగారు. చెప్పాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మీరు చెప్పినవి చాలలేదు, అవి కావు, ఇంకా ఉన్నాయి, రిపోర్టు పెట్టండి అని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—పోనీ మీరు చెప్పండి:

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మేము ప్రశ్చనబుల్ అనుకొన్నాము ....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, దీనిపై తమరు ఒక రూలింగ్ ఇవ్వాలి. It will be useful for all time If every paper contained in every file, every report received from every officer is brought to the Table of the House and discuss here, it is impossible to run any Government. That is my contention. That is my submission. You kindly give a ruling Sir for future use.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినదానికి, మాకు కావలసిన దానికి సంబంధం లేదు. వారు రిపోర్టును బేస్ చేసుకొని మినిస్టరుగారు లిస్టు చదివారు. అవి చాలవని మేము ఫీల్ అవుతున్నాము మెయిన్ రిపోర్టు యివ్వాలని కోరుతున్నాము, తహశీల్దారు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు, రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరు ఇచ్చింది అడగడం లేమ, ఇది రిలెవెంట్ రిపోర్టు కాబట్టి ముఖ్యమైన రిపోర్టు కాబట్టి అది కావాలని అడిగాము. అది న్యాయసమ్మతం కనుక ఆ రిపోర్టు టేబుల్‌మీద పెట్టించాలని తమకు మనవిచేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సార్ స్పెషల్‌కోర్టు వేయమంటే కాదన్నారు. ప్రాసిక్యూషన్ అలా రిపోర్టు పంపించిందికదా అంటే అది కాన్ఫిడెన్షియల్ అన్నారు. ఐ. ఏ. ఎస్. ఆఫీసర్ రాఘవేంద్రరావుగారు ఇలా వ్రాశారా అంటే అదీ కాన్ఫిడెన్షియల్ అన్నారు. డి. ఐ. జి. సి. ఐ. డి. ఇలా రిపోర్టు పంపించాడు. వారిని అక్రమంగా డిస్‌మిస్ చేశారటకదా అంటే కాన్ఫిడెన్షియల్ అన్నారు. కోర్టు అంటే సబ్‌జ్యూడిస్ అంటున్నారు. ఇక మాకు చెప్పేది ఏమిటి? దీనికి సంబంధించి సి. ఐ. డి. రిపోర్టు వ్యతిరేకంగా వున్నా, హోమ్ డిపార్టుమెంటు రిపోర్టు వ్యతిరేకంగా వున్నా, రాకూర్ ప్రసాద్ దగ్గర నాలుగు లక్షలు వసూలు చేయమన్న వివరాలు రిపోర్టులో వున్నప్పుడు ఎడ్వకేట్స్ రిజల్యూషన్ పాస్‌చేసిన, ప్రాసిక్యూషన్ వద్దు అంటున్నా ప్రభుత్వం ఇన్‌టెన్షనల్‌గా హరిప్రసాద్‌ను రక్షించడానికి స్కోప్ పెట్టుకొంటున్నది. మాకు ఇన్ఫర్మేషన్ కావాలంటే ఇది రహస్యం, నిగూఢ రహస్యం. పరమరహస్యం అంటే ఏమి చేయాలి? అధ్యక్షా, మీరే మా హక్కులు కాపాడాలి. మాకు కావలసిన ఇన్ఫర్మేషను అందచేయించాలి. కాన్ఫిడెన్షియల్ అని చెప్పడం తప్పించుకోడానికి తప్ప మరొకటి కాదు. మా హక్కులను తమరు కాపాడాలని పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—అధ్యక్షా, యిది క్వశ్చన్ ఆఫ్ ప్రిన్సిపుల్ ప్రాసిక్యూషన్ సెపరేట్ కోర్టు అడిగింది. ఇవ్వాలా లేదా అనేదానిని గవర్నమెంటు నిర్ణయించేముందు దానికి సంబంధించిన విషయాలన్నీ క్షుణ్ణంగా పరిశీలించి ఒక నిర్ణయం చేసింది. దీనికి సంబంధించి హైకోర్టుకు వెళ్ళినప్పుడు గవర్నమెంటు ప్రివిలేజ్ ఫయిల్స్ అవునా కాదా అనే సందర్భంలో వచ్చినప్పుడు డెసిషన్స్ వెనకాల వున్న ఆర్గ్యుమెంట్సు, దానికి సంబంధించిన ఫయిల్స్ చూపవలసిన అవసరంలేదని హైకోర్టు తీర్పులు వున్నాయి. దానిలో లోసుగువుండి, పొరబాటు వుంటే, మాలఫయిడీ వుందనే అభిప్రాయం వున్నప్పుడు. హైకోర్టు జడ్జి దానిని స్వయంగా చూసుకోటానికి వుపయోగపడుతుందితప్ప పబ్లిక్ ఎవిడెన్స్‌గా మార్క్ చేయడానికి అవకాశం లేదని తీర్పులు వున్నాయి, గవర్నమెంటు ఒక నిర్ణయం చేసింది. అంతవరకూ రిలవెంట్,

దానివెనకాల వున్న రిపోర్ట్స్‌కాని, గవర్నమెంటు తీసుకొన్న తీసుకోనటానికి వారి బ్రెయినులో వచ్చిన ఉద్దేశాలు, డిస్కషన్‌లో వచ్చిన పాయింట్సు సభముందు పెట్టటంలో రిలవెన్సీ లేదని నా అభిప్రాయం.

Mr Speaker –Let me get some more light from Mr. Prabhkara Rao.

శ్రీ కోనప్రభాకరరావు : —ఈ స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్‌పైన డి. ఐ జి. ఆఫ్. పోలీస్ రైల్వేస్ స్పెషల్ కోర్టుకు పంపమని కోరుతూ పంపించిన రిపోర్టు వుందని నిర్ధారణ అయినది. రిపోర్టులో వున్న ప్రధానమైన అంశాలలోని సారాంశము ఇది అని మంత్రిగారు సభకు చెప్పారు. దాని వివరాలతోకూడిన రిపోర్టు యిప్పించండి అని అది ఇప్పించడానికి అభ్యంతరం ఎందుకు వుండాలి ? అనే విషయాన్ని గురించి చెప్పండి.

A request made is relevent. The reasoning for that decision is not relevant. The fact that such a request was made has been admitted. A decision was taken on that request considering all the pros and cons.

Mr. Speaker :—They have got the full right to take whatever decision they think best.

Sri Kona Prabhakara Rao :—That is why the gist of the request also has been submitted by the Hon ble Minister. To that extent only it is relevent.

Mr. Speaker :—This comes from out of the details. What is the harm in the House having the details.

Sri Kona Prabhakara Rao :—There is no question of harm but the privilege of the Government is.. ....

Mr. Speaker :—I understand the privilege of the Government. The Government can always take the decision if it is coming in the way of public interest. The Government can come forward and say that we cannot divulge this in the interests of the public. But when part of it is divulged, naturally the Members would make certain points made by the Minister. It must have been a bit elaborative.

Sri Kona Prabhakara Rao :—What has been divulged by the Hon'ble Minister to the extent that it does not come against the interests of the public if he feels that divulging parts of the report is not in the interests of the public.

Mr. Speaker :—Why not the Government, either the Minister or the Chief Minister say that? The matter ends there.

Sri M. Narayana Reddy (Bhodhan) :—There are certain well established conventions in this behalf. One is that every report that is made by any officer to enable the Government to take a decision cannot be looked into or placed on the Table of the House in a routine or normal course. For instance, the Government can claim a privileged communication. Apart from disclosure, whether disclosure is necessary in the public interest or otherwise - even in the Evidence Act if that is taken up by the Court, where is it laid down, or where are the provisions under which the Government can claim a perpes as a privileged communication.

All that he said was, they would not be all relevant. There is a correspondence between me and my subordinates. They have asked that a particular court should be constituted. I have considered the entire aspect whether it is expedient in the interests of justice and whether it should be adopted as it involves additional money that has to be spent, additional officers to be found, accommodation to be found..... these are all the things the Chief Minister has said. So he is not claiming any privilege. He never said that he will not disclose the document. He said he will make the document available to the Speaker or if he decided that it should be made available, he will make available to the House. All that he said was that it was not relevant and that it will be burning the table of the House that the record which is voluminous will not be useful. That is my submission. Therefore it has to be considered only from that aspect. There are distinct cases where it is stated that the corespondence that starts from a clerk and that reaches the Minister all that need not be placed before the House. Already, all that relevant, the Government decided the matter.

Mr. Speaker:—They are not asking all that. They are asking only the report of the Deputy Inspector General of Police requesting the Government that a special Magistrate Court might be constituted.

Sri K. Dasarathanama Reddy:—I have not stated anything about it. What all I said is that the two aspects be considered together. I said it is not a question of privilege. The Chief Minister did not claim privilege. All that the Chief Minister said would be relevant. "If the Speaker directs me to place it, I will accept whatever the Speaker says." But he places practical difficulty. If the Speaker should direct the Chief Minister or any Minister to place the entire correspondence on the Table of the House where it would be in the public interest that it is to be considered. I therefore submit that if it is a relevent document, certainly the Speaker can direct the Chief Minister and he is prepared to place it.

Mr Speaker: —When does the Speaker come into the picture? Only when I see the document.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I suggest that you may kindly go through the file and if it is decided that the entire file be placed on the Table of the House we will have no objection. What I said was, what is being asked here is one paper out of a file. There is nothing to prevent any member to ask for any paper from the same file or from some other file and therefore there is nothing that prevents any other member from asking any paper from any file whatsoever in the Secretariat. It extends. What applies to one paper applies to another paper anywhere in any file. That is the logic of it. That is what I have placed before you. You kindly go through the file. There is no need of further debate. You can go through the file.

(Many interruptions)

Sri B. Rathana Sabhapathi:—We have asked one paper. Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ హక్కులు రక్షించే బాధ్యత నాది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—నేను సప్లిమెంటరీయు అడుగుతాను. నాకు సమాధానం కావాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సమస్య గురించి అడగండి. సప్లిమెంటరీలు రాదు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఠాకూరు హరిప్రసాదు గురించి ఇక్కడ చర్చ జరిగింది. Series of allegations were made by somany members. The then Home Minister, Mr. Vengal Rao assured this house that he would try that an enquiry would be conducted in this matter. Only after the requisition was made by this House, this enquiry was conducted. What is the harm in placing those papers on the Table of the House where this point was raised? We are not asking the papers pertaining to any other section or any other department. రిపోర్టులో ఉన్న అభిప్రాయాలు మా ముందు పెట్టాలి.

Sri M. Narayana Reddy :—I quote:—

PAPERS QUOTED TO BE LAID ON THE TABLE

332 If a Minister quotes in the House a despatch or other State paper which has not been presented to the House, he shall lay the relevant paper on the Table."

Two provisions are there Sir.

"Provided that this rule shall not apply to any documents which are stated by the Minister to be of such a nature that their production would be inconsistent with public interest."

The other provisions is more important.

"Provided further that where a Minister gives in his own words a summary or gist of such despatch or State paper it shall not be necessary to lay the relevant papers on the Table."

It is here stated summary. It has to be decided whether it is a summary or gist of the paper. Therefore, The gist or the summary has been stated by the Honourable Minister, which is relevant on the point. Then the matter is closed. Only to your satisfaction, you can go through it by yourself without keeping it on the Table of the House. That is the only real state of affair. On this you can give any ruling.

Sri M. Nagi Reddy :—Please refer to Rule 334:

"334. Procedure when a Minister discloses source of advice or opinion given to him.———If, in answer to a question or during debate, a Minister discloses the advice or opinion given to him by any officer of the Government or by any other person or authority, he shall ordinarily lay the relevant document or parts of document containing that opinion or advice, or a summary thereof on the Table." కాబట్టి ఇది క్లియరుగా ఉంది. ఒక బ్రీఫ్ ఇచ్చేటప్పుడు ఆ డాక్యుమెంటు కూడ ఇవ్వాలి. ఇప్పుడు పబ్లిక్ స్టేట్మెన్టు మాత్రం ఇస్తామంటె ప్రభుత్వ విధానము హరిప్రసాద్‌ను రక్షించడానికి అవేది వస్తుంది. దీనిపైన ఆంధ్ర రాష్ట్రం అంతా ఆతురతగా ఉంది.

ప్రభుత్వమునకు అనుకూలముగా ఉన్న పాయింట్సు ఇస్తాము, హరిప్రసాదుకు వ్యతిరేకముగా ఉన్న పాయింట్సు ఇవ్వము అంటె అది హరిప్రసాదును రక్షించడానికా అనేది ఉంది.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా, తమరు ఫైలు చూచి చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—యీ చర్చలో చాలా అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చబడ్డాయి. ఇటువంటి సమస్య వచ్చినప్పుడు ఈసభలో ఏ విధంగా మనం ముందుకు సాగాలి అనే విషయంపైన రూలింగు అడిగారు. ఈ సమస్యగాని ఇటువంటి సమస్యగాని వచ్చినప్పుడు నాకు కొంచెం వ్యవధి ఇవ్వండి. ఇతర సభలలోనూ లోక్‌సభలోనూ ఉన్నటువంటి ప్రిసిడెంట్సు చూచి ముందుముందు ఏ విధమైన పద్ధతి అవలంభించాలనే దానిపయిన రూలింగు ఇస్తాను. ఇప్పుడు యీ విషయంలో రెండు రూల్సు ఉన్నాయి. అవి చూస్తే ఒకదానికొకటి వైరుధ్యం అనడానికి లేదు. మీరు అడిగిన ప్రశ్నలో సమాచారం నా దృష్టిలో ఉన్నవి నేను ప్రొసీడింగ్సు చూచి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన విషయాలు చూచి ఫైలు చూచి మీకు కావలసిన ఇన్‌ఫర్మేషను సభకు అందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— నేను కొంత సమాచారం ఇవ్వాలి. డక్కన్ క్రానికల్‌లో వెల్‌ఫేరు ఫండు డిటెయిల్సు ఉన్నాయి. నేను కొన్ని పాయింట్సు చెపుతాను. ముఖ్యమంత్రిగారు నోట్ చేసుకోవాలి. నేను ఇంతవరకూ ఏమి చెప్పలేదు. నాకు అవకాశం ఇవ్వండి. నేను అడిగిన ప్రశ్నలకు వెంటవెంటనే జవాబు చెప్పిస్తారా? లేక జవాబులో తరువాత చెప్పిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ప్రశ్న అడగండి.

Smt. J. Eswari Bai :—How many charge sheets have been filed against Thakur Hari Prasad and under what sections and also the dates of their filing and if trial commenced in any one case and what are the reasons?

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—10 Charge sheets have been filed against Thakur Hari Prasad. One charge sheet is filed under Sec. 120 B, 409, 420, 409, RW Section 109 I. P. C. 467 and 477 I. P. C. against Sri Thakur Hari Prasad. Another one Sri S. Diwakar Chetty and N. S Gundu Rao. In this connection a Bombay business man by name Perumal has been charge sheeted and arrested.

Smt. J. Eswari Bai :—(Rose up again)

Mr. Speaker :—How long shall we go on this question. Any way it is going to figure at some other stage.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—శక్రటరీని అపాయింట్ చేశారు. వారినుంచి నాలుగు లక్షల రూ.లు రావాలని ఉంది. న్యూ శక్రటరీ ఎవరు? డిటెయిల్సు ఉన్న ఫైలు దొరకలేదనేది ఉంది. ఆ ఫయిలు దొరికిందా?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—ఫయిలు ఏమీ పోలేదు. రాఘవేంద్రరావు గారిని శక్రటరీగా వేశారు. రికవరీ విషయం ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీకి సంబంధించిన

విషయం. ప్రభుత్వం డె టు డె ఎడ్మినిస్ట్రేషనులో ఇంటర్‌ఫియర్ అవడం మంచిది కాదు.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao ;—I crave your indulgence. Sir.

Mr. Speaker :—Is it fair for you to press the Chair when I have allowed so much of time on this question. What is the point you are driving at ?

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఒక విషయం నాకు స్వయముగా తెలుసు. నేను స్పోర్ట్సు కౌన్సిల్ సభ్యునిగా ఉన్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ స్పోర్ట్సు కౌన్సిలుకు ఫతేమైదాను లాల్‌బహదూర్ స్టేడియంలో గ్రౌండు ఉంది. యీ వెల్ఫేరు ఫండు తరఫున ఒకసారి హరిప్రసాదుగారు స్పోర్ట్సు కౌన్సిలుకు వచ్చి సినీ స్టార్ ఫంక్షనుకు గ్రౌండు కావాలని అడిగారు. స్పోర్ట్సు కౌన్సిలువారు కొన్ని కండిషన్సుపైన ఫంక్షను అయిపోయిన తరువాత వెల్ఫేరు ఫండు ఖర్చుపైన ఆ గ్రౌండు బాగుచేయించాలని ఆ కండిషనుపైన గ్రౌండు ఇచ్చారు.

Mr. Speaker .—How does it relate to this question ?

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—నేను చెపుతానండి. అప్పుడు హరిప్రసాదు గారు వెల్ఫేరు ఫండు ఖర్చుతో ఆ గ్రౌండు బాగుచేయిస్తామనే కండిషను పయిన గ్రౌండు తీసుకున్నారు. ఫంక్షను అయిపోయిన తరువాత స్పోర్ట్సు కౌన్సిలుకు గ్రౌండు బాగుచేయించడానికి ఒక్క నయాపైసకూడ యివ్వలేదు. వెల్ఫేర్ ఫండ్ ఎకౌంట్‌లో గ్రౌండ్ బాగుచేయించడానికి 2–3 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసినట్లుగా వ్రాసుకున్నారు. మేము స్పోర్ట్సు కౌన్సిలు చైర్మనుకు కంప్లయింట్ చేశాము. అన్యాయాలు జరిగినప్పుడు బాధ్యతగల మేము చెప్పినప్పుడు ఆ విషయం 70–80 లక్షలకు సంబంధించి ఉన్నప్పుడు 30 వేలు కాదు ఒక లక్ష ఖర్చుచేసినా తప్పులేదు. ఇప్పుడయినా ఒకగంట డిస్కషన్‌కు అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వం ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ తిరిగి ఇటువంటివి చేయకుండా ఉండాలంటె, పబ్లిక్‌కు ప్రభుత్వముపైన కాన్ఫిడెన్సు ఉండాలంటు ఒక 30 వేలు నథింగ్ అని చెబుతూ ఒక గంట డిస్కషన్‌కు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—It must be a question.

Sri Syed Hasan :—It is a question. It is a known fact that something is fishy in all this. The Ministers and the Chief Minister also are involved, alleged to have involved in this. Inspite of this he has shown favouritism. He has been included in the N. D. F. and all this. In Dr. Dharmateja's case the Government of India had spent lakhs of rupees. Why not appoint either a special court or transfer this. The Government or the Ministers have to wash their linen in the public. Why not they transfer it to some other State and get it clarified. I want a reply whether the Government is prepared to transfer this to some other State.

Sri V. V. Krishnamurthy Naidu :—No Sir.

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇన్ని చేసినప్పటికికూడా ప్రతీ రోజూ జరుగుతూనే ఉంది.. ఇంకా గట్టి చర్యలు ఏమైనా తీసుకుంటారా ?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :—విజిలెన్సు సెల్ స్టాఫ్ చాలా తక్కువగా ఉంది. అది పెంచడానికి ప్రభుత్వం కన్సిడరేషనులో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

MOTION UNDER RULE 3 5 OF THE ASSEMBLY RULES

re :— Extension time for withdrawal of nominations to the committees of the Legislature.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నిన్నటి దినము మనం ఈ పబ్లిక్ అక్కౌంట్సు కమిటీ విషయం వచ్చినప్పుడు గౌరవసభ్యులు ఒక విషయం చెప్పారు. నేను దానిని ఉపసంహరించడం జరిగింది. తరువాత నేను కాగితాలు చూచినాను. దాని వివరాలలోనికి అధికంగా వెళ్ళకుండా వారి నామినేషను కూడా ఉన్నదనేటటువంటి అభిప్రాయానికి వచ్చాను. అందుచేత ఇప్పుడు ఎన్నుకోబడవలసినటువంటి సభ్యులకంటే మరొక నామినేషను అధికంగా ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో చాలామంది గౌరవసభ్యులు వచ్చి ఈ ఎన్నిక లేకుండా చేసుకోవాలనే ఉద్దేశం ఉంది కనుక మీరు కొంత వ్యవధి ఇవ్వండనే అభిప్రాయంగా నాతో చెప్పడం జరిగింది దానిని పురస్కరించుకొని మరొక గౌరవ సభ్యుడు ఎమ్. నారాయణ రెడ్డిగారు ఒక మోషను ఇచ్చారు. నేను దానిని చదివి ఈ హౌసు అభిప్రాయాన్ని తీసుకొని దానిని పరిష్కారం చేసుకోవచ్చు.

Mr. Narayan Reddy has given a Motion and it is as follows :

"Under 305 of the Rules and Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly I give notice of the following Motion :

I beg to move that the date and time for the withdrawal to nominations with respect to Public Accounts Committee, Public Undertakings committee, Estimates Committee, Subordinate Legislation Committee and Committee on Privileges be further extended upto 1-00 P.M.

Mr. Speaker :—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The Question is :

"That the time for withdrawal of nominations with respect of public accounts committee, Public under takings committee Estimates Comittee, subordinate legislation Committee and Committee on privileges be extended till 1 P. M."

The motion was adopted

MESSAGES FROM THE COUNCIL

re: The Gajapathinagaram taluk and Ongole District (Formation) (Amendment) Bill, 1972.

Mr. Speaker: —Now I have received the following Messages from the Hon'ble Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council·

"In accordance with the Rule 150 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules. I return herewith a copy of the Gajapathinagaram taluk and Ongole district (Formation) (Amendment) Bill, 1972, L. A. Bill 4 of 1972 which was passed by the Legislative Assembly at its sitting held on 3rd April, 1972 and transmitted to the Legislative Council for its recommendation duly signed by me and state that this House has no recommendation to make to the Legislative Assembly in regard to the said Bill·

re: The Public Works (Extension of Limitations) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1972.

Another message from the Hon'ble Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council:

" In accordance with the Rule 150 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules I return herewith a copy of the Public Wakfs (Extension of Limitations) Andhra Pradesh Amendment Bill, 1972 which was passed by the Andhra Pradesh Legislative Assembly at its sitting held on 4th April. 1972 and transmitted to the Legislative Council for its recommendation duly signed by me and state that this House has no recommendation to make to the Legislative Assembly in regard to the said Bill.

re: The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualification (Amendment) Bill, 1972.

Another Message from the Hon'ble Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council:

"In accordance with the Rule 150 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I return herewith a copy of the Andhra Pradesh Payment of salaries and Removal of Disqualification (Amendment) Bill, 1972, L. A. Bill 6 of 1972 which was passed by the Legislative Assembly at its sitting held on 4th April, 1972 and transmited to the Legislative Council for its recommendation duly signed by me and state that this House has no recommendation to make to the Andhra Pradesh Legislative Assembly in regard to the said Bill.

PRIVILEGE MOTIONS

re : RETRENCHMENT OF GOVERNMENT EMPLOYEES

Mr. Speaker:—I shall read the Privilege Motion raised by Mr. Srinivasulu Reddy to the House:

"I wish to bring to your kind notice that the Hon'ble Finance Minister was pleased to announce on the floor of the House that there will be no retrenchment of employees inspite of economy measures. But the General Administration (OP-1) Department has issued an Order (G. O Ms No 396, dated 3-3-72) abolishing some posts observing economy measures. This has resulted in the retrenchment of staff. This order is not in accordance with the commitment of the Finance Minister on the floor of the House. I submit that there is a clear case of breach of privilege of the Hon'ble Members of this House. Under the circumstances stated above I beg to move that this matter may be referred to the Committee of Privileges."

శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు కాకినాడ సభ్యుల రూల్ 341 నోటీసుమీద మాట్లాడినట్లు నాకు జ్ఞాపకం. ఏ పరిస్థితులలోనూ ఎకానమీ మెజర్స్ అబ్జర్వ్ చేసినప్పటికికూడా స్టాఫ్‌ను రిట్రెంచ్ చేయటం జరగదని, ప్రభుత్వోద్యోగులను తొలగించమని వాగ్దానం చేశారు. వారు ఫాక్టును మభ్యపెట్టారనేది స్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. అబద్ధం చెప్పారు. వారుచెప్పినది నెరవేర్చలేకపోయారు. సభ్యులకు ఇచ్చినటువంటి విషయం యదార్థం [illegible] స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది. కాని నేను వారిమీద వ్యక్తిగతద్వేషంలో

కాని, వారిని అవమానపరచాలనికాని పెట్టినటువంటి మోషను కాదు. వారు గనుక ఇప్పుడు లేచి ఆ జి ఓ ను క్యాన్సల్ చేస్తాను, అబాలిష్ చేసినటువంటి పోస్టులను తిరిగి రివైవ్ చేస్తాను అని ఒక వేళ వాగ్దానము చేస్తే సరిపోతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చేస్తే చేయమనండి.

ఆర్థిక మంత్రి (శ్రీ ఎ. భగవంతరావు) :— నాదగ్గర ఫుల్ ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు, తెప్పించమని చెప్పాను. అయినా, స్టేట్ మెంటు చెప్పినదాంట్లో, యాబ్సల్యూట్ గా అవసరమయితే తప్పితే రిట్రెంచ్ మెంట్ కాని చేయము అని చెప్పాను.

శ్రీ శ్రీనివాసులు రెడ్డి : - ఏ పరిస్థితులలో కూడ రిట్రెంచ్ చేయము అని చెప్పారండి

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—స్టేట్ మెంటు ఉన్నదండి, చూడండి.

Mr. Speaker :—On that point you need enlighten me. I have got the proceedings. I can read out to the House.

This is what has been said. I shall read out the relevant portion. 'Government would ensure to effect maximum economy in terms of non plan expenditure other than staff retrenchment. Also a critical review of the existing sanctions with regard to the finances or otherwise will be made to reduce them. As far as possible no new posts will be sanctioned unless absolutely necessary. Government hope to effect necessary economy in non-plan expenditure in 1972-73 by these measures and would try their best to avoid retrenchment of staff, as far as possible.'

This is what has been stated. Therefore, in view of that I see there is no categorical statement by the Minister that there would be no retrenchment and as such the motion is devoid of any force, and hence it is disallowed.

re : Retrenchment of Employees working in Nagarjunasagar Project Works.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :— "శాసనసభలో శ్రీ వంకా సత్యనారాయణగారు తెచ్చిన 341 మోషన్ పై గౌరవనీయ మేజర్ ఇరిగేషన్ శాఖా మంత్రిగారు జవాబు చెప్పుతూ నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు క్రింద పనిచేయుచున్న ఉద్యోగులను ఎవరిని రిట్రెంచ్ చేయకుండా ఉత్తరువులు జారీచేయబడినాయి అని చెప్పి ఉన్నారు. కాని 1-4-72వ తేదీతో పి. డబ్ల్యు డి, ఎన్. ఎస్. పి. వింగ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, వర్క్ షాప్స్ అండ్ మిషనరీ డివిజన్, నర్సరావుపేట, గుంటూరు డిస్ట్రిక్ట్ వారు శ్రీ టి. జగదీశ్వరరావు మొదలగు 27 మంది ఉద్యోగులను రిట్రెంచ్ చేయుటకుగాను వన్ మంత్ నోటీసు జారీ చేసిఉన్నారు. గౌరవనీయ మంత్రిగారు శాసనసభలో ఇచ్చిన స్టేట్ మెంటు ఆధారంగా మేము ఏ ఉద్యోగికి రిట్రెంచ్ మెంట్ ఉండబోదని ఉద్యోగులకు తెలిపి ఉన్నాము. అందువల్ల మంత్రిగారు తెలిసి ఉండి, ఉద్దేశపూర్వకముగా మరి పొరబాటు ప్రకటన లేదా తప్పుడు ప్రకటన శాసనసభలో ఇచ్చినందున శాసనసభ్యుల హక్కులకు, ప్రత్యే

కంగా మా హక్కులకు భంగము కలిగింది గాన ఈ సభాహక్కుల తీర్మానాన్ని ఆమోదించి ప్రివిలేజస్ కమిటీకి పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాను ''

అధ్యక్ష మహాశయా, ఇప్పుడు మేజర్ ఇర్రిగేషన్ మంత్రిగారు అక్కడ ఎన్.ఎస్.పి. కు సంబంధించినటువంటి లాండ్ అక్విజిషన్ డిపార్టుమెంట్ స్పెషల్ కలెక్టరు క్రింద ఉద్యోగులను తీసివేస్తున్నారు అని మేము 341 క్రింద తీర్మానాన్ని ఇచ్చిన సందర్భంలో మేము ఎవరిని తీసివేయడంలేదని చెప్పి ఉన్నారు ఆ రకంగా అర్డర్సు క్రిందికి జారీచేశామని కూడ చెప్పినారు. దాని పర్యవసానము, మేము మిగతా ఉద్యోగులందరికి మంత్రిగారు ఇలా చెప్పి ఉన్నారు గనుక మిమ్ములనెవరిని రిట్రెంచ్ చేయడంలేదని తెలిపిఉన్నాము. మరి ఒకటవ తేదీ తోటి అక్కడ (g) Office of the Executive Engineer Workship & Machinery Division, Lingangutta, P W.D. Project Wing, as per sec. 25 (f) of Industrial Disputes Act 1947, as per the list enclosed, is hereby informed that his service will be retrenched after the expiry of one month from the date of this Notice, due to paucity of funds అనే పేరుతోటి, పి. జగదీశ్వరరావు, హెల్పర్, మరి అలాగే అసిస్టెంట్ ఫోర్మెన్ జి జగన్నాధరావు, గుర్ఖా వాచ్ మెన్‌గా ఉన్నటువంటి కబీర్ సింగ్ మొదలైన 27 మందిని రిట్రెంచ్‌చేసి ఉన్నారు ఈ అర్డర్సు తమచేతికి ఇస్తున్నాను. దయచేసి పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అందువల్ల ఈ రీతిగా మంత్రిగారు ఇక్కడ చెప్పి ఉండి కూడ శాసనసభలో ప్రకటన చేసి ఉండికూడ ఇది జరుగుతూ ఉన్నది దానివల్ల, మేము క్రిందటిసారి తెలియజేశాము ఈ రకంగా మేము దానిలో ఇనువాల్వ్ అయ్యేటటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ రిట్రెంచ్‌మెంట్ ద్వారా మాకు మంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానము, ప్రకటనకు భిన్నంగా క్రింద రిట్రెంచ్‌మెంటు ఇంకా కొన్నివాటిలో జరిగిపోతున్నాయని, కాబట్టి ఈ రకంగా ప్రివిలేజ్ మోషను వున్నది. దీనిని మీరు ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ అర్డరు కాపిని తమకు పంపిస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, ఇది డెలిబరేటుగా, తెలిసిఉండికూడ చేయబడిన విషయము. మంత్రిగారు అప్పుడప్పుడు అవద్దాలు ఆడడానికి అవకాశము ఉన్నది. ఎందువల్లనంటే డిసిషన్సు ఉన్నాయి కాబట్టి దానివల్ల మేము అఫెక్టు కాకూడదు. కాని ఈ విషయము తెలిసివుండికూడ చేసిఉన్నారు.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి . — గౌరవసభ్యులు, వారు సీనియరు సభ్యులు, ఈవిధంగా అబద్ధాలు అపద్దాలు అంటే బాగుండదు. The facts, I will bring to your notice, Sir, The Notices for retrenchment were issued on 1st. The hon Members gave a notice on 4th i e. under 341. On that day, I had myself told that I had not received the Notices I have never said, Sir, that everything is very well and I shall repeat my specific words: "We will see that they are not retrenched, as for as possible. These are my words· తెలుగులో ఈ విధంగా ఉంది .. ''అసలు నాకు ఈనాడు ఇంతవరకు నోటీసు అందలేదు. ఇప్పుడే గౌరవసభ్యులు చెప్పిఉన్నారు, రెండు వర్క్సు అనవసరంగా బాధించబడుతుంది. టెక్నికల్ ఒపీనియన్ ప్రకారంగా ప్లానులో 10 కోట్లు అల్లొకేషను ఉండేది, 7 కోట్లు అయింది. అదనంగా స్టాఫ పెడితే,

దాదాపు మూడు కోట్లు రూపాయలు స్టాఫ్‌కే సరిపోతుంది. తాత్కాలికంగా 2 మాసాలు రిట్రెంచ్‌మెంటు ఆపివేసే కొరకు డా. కె ఎల్. రావు వచ్చిన సందర్భంలో చెప్పడం జరిగింది. వారికి అదనంగా ఎక్కడైనా పనిచూపించి వారికి రిట్రెంచ్‌మెంటు లేకుండా చూడాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాము.

This is the statement I have made There is nothing to mislead, either wanton or deliberate. We have tried our best. The issue which is now referred to by Hon'ble Members is regarding land acquisition staff, Sir. There are eleven circles under Nagarjunasagar. Now land acquisition work is finished. The staff was given to us by the Revenue Board. Now it has been found that their continuance is no more useful at Nagarjunasagar and therefore they have been returned back.

So far as work-charged employees and land-acquisition staff are concerned they would be employed only during the time when work exists If the work is not there, it is not possible for us or the Goverment to keep them and go on giving salaries and see that even the work-charge and other employees are there. What I said was that in view of the plan-cut and inspite of the drastic cut of three crores, the regular establishment and ministerial staff, that is existing under the Circles, would be maintained and if there was any retrenchment alternative employment would be provided That is the only statement that I have made There is nothing deliberate to mislead the Hon'bl eMembers and nothing untrue about it· I am very sorry that Hon'ble Members should have said that it was a false statement.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఇప్పుడు వాళ్లకు పని ఉన్నది. అన్నిచోట్లకి మిషినరీ సప్లయి చేస్తున్నారు.

Mr. Speaker : - Let me dispose of this Privilege Motion. After going through the Proceedings, I find that there is no categorical statement by the Minister, that there would be no retrenchment. As such the motion is devoid of any force· Hence I am disallowing the Privilege Motion.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :—ఇప్పుడు ఇది disallow చేశామనుకోండి అది కాదు, ఇప్పుడు వర్కు-షాపుల్లో పని ఉన్నది. ప్రతి సంవత్సరము ఇది ఒక ఆచారము, ఒక నెల రోజులు రిట్రెంచ్ చేయడం మళ్ళీ పెట్టుకోవడం అనేది. వర్కు-షాప్స్‌లో పని ఉన్నది, ప్రాజెక్టుకు మెషినరీ సప్లయి చేస్తున్నారు అందుకని మంత్రిగారు ఆలోచించి వాళ్ళను రిట్రెంచ్ చేయకుండా వాళ్ళకు బ్రేక్ ఆఫ్ సర్వీస్ లేకుండా చూడమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నరసారెడ్డి :—పని లేనప్పుడు రిట్రెంచ్ చేయవలసివస్తుంది

MATTERS UNDER RULE 341 OF THE ASSEMBLY RULES

re : STRIKE BY PORT WORKERS AT VISAKHAPATNAM

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను ఈ సమావేశం వాయిదా పడుతుందనే ఉద్దేశంతో గౌరవసభ్యులు 341 క్రింద యిచ్చినవి దాదాపు 16, 17 అడ్మిట్ చేయడం జరిగింది. అవి నేను చదువుతాను దానికి సంబంధించిన మినిస్టరుగారు స్టేటుమెంటు చేస్తారు. ఆ విధంగా మనం ఈ రోజున ఇవన్నీ పూర్తి చేద్దాము.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—అధ్యక్షా, విశాఖపట్టణం పోర్టులో కేంద్ర పారిశ్రామిక రక్షణా సైన్యాలున్నవి. అక్కడ వాచ్ అండ్ వార్డు కోసం సైనికులను పంపడం

జరుగుతుంది. అక్కడ వారం రోజుల క్రిందట ఒక సంఘటన జరిగింది ఒక వర్కరు 'పాసు' లేకుండ లోపలకు వెళ్ళాడని అతనిని కొట్టారు. ఆ వర్కరువద్ద పాసు లేకపోతే అతను పనిచేసే సెక్షను అధికారివద్దకు తీసుకువెళ్ళి వర్కరును వప్పజెప్పి పాసు లేనందుకు అతనిమీద యాక్షను తీసుకొనేట్లు చేయాలి అది చేయకుండ ఆ వర్కరును కొట్టారు. పాకిస్తాను సైనికులతో పోట్లాడినట్లు అక్కడ కార్మికులతో యీ రక్షణ సైనికులు యుద్ధానికి దిగారు. ఆ కార్మికులు మీటింగు పెట్టుకుంటే యీ సైనికులు వెళ్ళి కొట్టడం జరిగింది. ఇద్దరికి బాగా దెబ్బలు తగిలాయి. ఐ.ఎన్.టి.యు.సి, ఎ.ఐ.టి.యు.సి కార్మికసంఘాలు కూర్చొని యీ రకమైన సైనికుల ప్రవర్తన మంచిదికాదని మీటింగుపెట్టితే 60 మంది సైనికులు తుపాకులతో కత్తులతో వెళ్ళి ఆ మీటింగు జరగకుండ చేయడం జరిగింది. పెద్ద ఘర్షణ జరిగింది. అక్కడ వారంరోజులనుంచి కార్మికుల సమ్మె సాగుతోంది. ఆ వివరాలన్నీ పేపర్లలో పూర్తిగా రాపడంలేదు. ఇద్దరు కార్మికులకు కత్తిపోట్లుకూడ తగిలాయట. ఒకరు చనిపోయేస్థితిలో వున్నారనికూడ వార్త వచ్చింది. ఈ విధంగా రక్షణ సైనికులు వచ్చి కార్మికులను భక్షించకుండ చూడాలి. పోర్టులో షిప్స్ లోడింగు అన్‌లోడింగు జరుగుతోంది. 20 షిప్స్ వున్నాయి. మన రాష్ట్రప్రభుత్వం మన కార్మికులగురించి స్వంతబాధ్యత తీసుకొని యీ విషయమై ఎందుకు యీ విధంగా జరిగిందో పరిశీలించకపోవడం విచారకరం. వెంటనే ప్రభుత్వం కలుగజేసుకొని కార్మికులకు రక్షణ కలిగించాలని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao:- On 1-4-1972 at about 11.00 A. M. the Security Guard challenged a fitter attached to the I. O. W. Visakhapatnam Port Trust and demanded entry pass. The said worker had no valid pass and entered into argument with the Guard who took him to the control room after manhandling him. The Security Officer intervened and pacified the workers Again at about 4.45 P.M. the same day, another security Guard challenged and demanded entry pass from a foreman who was said to be in a drunken state. The foreman is reported to have exposed his private parts in lieu of the pass. The Security staff removed him to the control room and intimation was sent to the Security Officer who immediately came to the control room. While the Security Officer was pacifying the enraged Dock Labour Board Workers who had assembled there demanding the release of the Foreman, two workers manhandled the Security Officer and other workers indulged in pelting stones. The local police rushed to the spot and brought the situation under control. At about 3.45 P M. the same day when a clerk of the Port Workshop who had earlier entered into an argument with the Security Officer, was returning from main office through the In-Gate, our security guards are said to have beaten him, causing bleeding head injuries. On seeing the injured about 500 D.L.B. workers on one side and of the Central Industrial Security Force from various ports on the other side gathered itching for a fight. The Harbour police rushed to the spot and brought the situation under control. In the melee, four security guards received injuries due to pelting of stones and they were sent to Hospital for wound certificate. As a protest, the entire D L.B. staff of about 1000 for the second shift and an equal number

for the third shift struck work. All the 3 major unions of the Port have joined in this issue. The Dock Labour Workers continued strike on 2-4-1972 and about 500 workers of all unions gathered in the Port Gymkhana grounds at about 4·30 P.M. for a meeting. Two members of the Central Industrial Security Force went there to witness a foot ball match at about 5 P.M. Suspecting that they had come to watch the proceedings of the meeting, the workers assulted the members of the C.I.S.F. They then immediately went to the barracks, collected about 30 C.I.S.F. staff with lathis, entered the Gymkhana Club premises and beat the workers who in turn retaliated by using casurina sticks. In the clash, 6 security force members and 4 workers received bleeding injuries. Case and counter have been registered and being investigated into. It was resolved in the meeting the same day that Sri K. Kamaraju, General Secretary of the Harbour and Port Workers Union should commence fast-into-death from 9 A. M. on 4-4-1972 in case the port authorities failed to concede their demands viz., immediate removal of security officer and C.I.S.F. from Visakhapatnam Port. On 3-4-1972 about 10000 workers and employees belonging to various unions commenced strike. It was continued on 4-4-1972 and Sri K. Kamaraju, commenced hunger strike from 8 A.M. that day. The same day, President of the Harbour and Port Workers Union returned from Delhi and had talks with the Chairman, Port Trust. It is understood that the security guard who had assaulted the fitter and four other security guards who assaulted the clerk of the Port Workshop were placed under suspension. The strike is being continued and Sri Kamaraju has called off his hunger strike on the 5th evening. It is understood that talks between the Union Leaders and the authorities of Port Trust are in progress for a settlement. The situation is peaceful. It is, however, pointed out that no labourer was stabbed as alleged.

re: DISBANDMENT OF SPECIAL POSTS SANCTIONED FOR ELECTION WORK

Mr. Speaker :— I will read out the notice given by Sri A. Sriramulu. It reads as under:

" With the disbandment of special posts sanctioned for election work there is heavy retrenchment in the Revenue Department resulting in unjust reversions and oustings of the employees. The employees are forced to get into unnecessary litigations involving avoidable expenses.

The Government by withdrawing G.O. 1224, G.A.D. (Ser A) dated 20-12-1971 have created a new problem complicating issues further."

Sri P.V. Narasimha Rao :— It is a common feature in the Revenue Department to make temporary appointments of staff under special schemes. On completion of the work under the schemes or when the sanction for the posts expires, the persons who are temporarily promoted are reverted. Temporary promotions and appointments

are made under emergency provisions of the rules and are liable to be terminated without notice. Thus the staff appointed by the Collectors for election work had also to be disbanded on completion of the work. Such reversions have taken place in the past also after election work was over. If any employee has been irregularly reverted, he can make a representation to the Collector or go in an appeal to the Board of Revenue.

Orders were issued in G. O. Ms. No. 157, Gen. Admn. (Serv.A) dated 13-3-1969 to the effect that where by reason of stay orders issued by the High Court in writ petitions filed by employees working under the emergency provisions of rules, it becomes invitable, for want of vacancies, to revert probationers and approved probationers who otherwise would have continued, the latter should be continued by creating supernumary posts, pending vacation of stay orders by the High Court and sanction for creation of such supernumary posts should be obtained from the Government. It was also directed by Government that prompt and vigorous action should be taken by the concerned authorities to get the stay orders vacated as expeditiously as possible. Experience however, has shown that considerable delay occurs in obtaining vacation of stay orders who are involved in the writ petitions and consequently Government were put to the necessity of having to continue for long periods the supernumary posts created for the benefit of the probationers and approved probationers and thus to incur large amount of avoidable expenditure. The question has been considered by Government carefully in the light of the experience of the working of the G.O. referred to above. The Government considered that with a view to curtaining avoidable expenditure involved in the creation of supernumary posts if a stay order of a court secured by an officer operated to the disadvantage of a senior, it would be for the affected senior to approach the Court for appropriate orders in his favour. Accordingly orders were issued in G. O. Ms. No. 1224, G. A. (Ser. A) department dated 20th December, 1971 cancelling the earlier orders issued in March 1969.

It would not therefore be correct to say that the "withdrawal of G. O. Ms. No. 1224, General Administration (Services-A) dated 20th December 1971 has created new problem complicating issues further". Infact, this G. O. which it may be pointed out, has not been withdrawn, has nothing to do with the disbandment of special posts sanctioned for election work and the consequent retrenchment of staff in the Revenue Department.

Sri A. Sriramulu :—Already about 300 employees have secured stay orders from the High Court. According to the statement of our Chief Minister, if a senior is affected by stay orders, that senior also will have to rush to the Court and obtain stay. This means the Government virtually is forcing all the employees of the Revenue Department to go to the High Court and obtain stay orders. Such a situation is a very undesirable situation. Government should not encourage litigation. I would appeal to the Chief Minister to study this question with a little more interest and see that this litigation is avoided,

re: HOLDING INTERMEDIATE EXAMINATIONS

Mr. Speaker :—The matter given notice of under Rule 341 by Smt. J. Eswari Bai reads as thus:

"Intermediate examination to commence from April 25 and in many colleges subjects have not yet been completed. Even to this day, in some colleges lecturers have not been appointed. Practicals have also not been completed."

Sri P. V. Narasimha Rao :— I do not think there is any postponement. There is no postponment. The examinations will be conducted as scheduled.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—లెక్చరర్స్ లేరు, 25 వ తేదీన పరీక్షలు జరుపుతామంటున్నారు.

Sri P. V. Narasimha Rao :—The question of lecturers is not relevant. She wanted to know whether there is any postponement of the examination. I said, there is no postponement.

Smt. J Eswari Bai :—I have raised other points also, Sir. You may kindly read out my notice for the benefit of the Chief Minister.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇంటరుమీడియట్ ఎగ్జామినేషన్ అవుతుంది. పోర్షన్స్ కంప్లీట్ కాలేదు అన్నారు. అది రెగ్యులరు ఫీచరు. అయినా యీ సంవత్సరం చాలావరకు ఇంప్రూవ్‌మెంట్ ఉంది. స్ట్రయిక్స్ ఏమీ లేవు. చాలావరకు పోర్షన్స్ కంప్లీట్ అయినవి. ఎగ్జామినేషన్స్ అవుతాయి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, లెక్చరర్స్ లేరు. రేపు 25 వ తేదీ ఆ స్టూడెంట్స్‌కు ఎగ్జామినేషన్స్ ఉంటున్నవి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—లెక్చరర్స్ గురించి చాలా విషయాలు చెప్పవలసి ఉంటుంది. చాలావరకు లెక్చరర్స్ నియామకం కూడ జరిగింది. కొన్ని సబ్‌జక్ట్స్‌లో లెక్చరర్స్ దొరికే పరిస్థితి లేదు ముఖ్యంగా తెలంగాణాలో బి. ఎ. బి. ఇడి బి. ఎస్సి. బి. ఇడి లను నియమించి వారిద్వారా చదువు చెప్పించటం జరుగుతున్నది. దానిని గురించి వేరే స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమంటే ఇస్తాను. లెక్చరర్స్‌కు సంబంధించి ప్రతి సబ్‌జక్ట్‌లో ప్రత్యేక పరిస్థితి, వేరు వేరు పరిస్థితి ఉంది. లెక్చరర్స్‌ను ఎక్కడ వేయలేదు. ఎందుకు వేయలేదు అని స్పెసిఫిక్‌గా అడిగితే చెప్పటానికి వీలు ఉంటుంది. లెక్చరర్స్ లేనిచోట్ల—ఎం. ఎ, ఎం. ఎస్సీలు దొరకనిచోట్ల తెలంగాణాలో జూనియరు కాలేజీలలో మనం బి.ఎస్సి. బి.ఎడి. బి ఎ. బి. ఇడి ల ద్వారా చదువులు చెప్పిస్తున్నాము. అది తప్పనిసరి. ఒకటి రెండు సంవత్సరాలవరకు ఇది అనివార్యం అవుతుంది. తర్వాత దొరుకుతారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—లెక్చరరు తన సబ్‌జక్ట్ మాత్రమే తీసుకోవాలి గాని వేరే సబ్‌జక్ట్ తీసుకోవాలంటే అది ఇంప్రాక్టికల్ అవుతుంది. అందువల్ల తెలంగాణా పిల్లలకు దెబ్బ అవుతుంది. అందువల్లనే పిల్లలు చాలా పూరుగా పాస్

అప్పుడున్నారు. చాలా పూరు రిడ్యూస్ చేస్తున్నది. ఎవరినో వేసి వారు వేరే సబ్జక్ట్స్ తీసుకొంటే ఎట్లా పిల్లలకు ఉపయోగ పడుతుంది? వారి సబ్జక్ట్ వారు తీసుకోవాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చూస్తాను.

re : DEATH OF KUMARI K. DHANALAXMI

Mr. Speaker: Sri I. Nagi Reddy gave notice of the following under Rule 341 of the Rules. It reads as under:

"Kumari K. Dhanalakshmi, final year lady student of M. B. B. S. class (Andhra Medical College, Visakhapatnam) when she was travelling from Waltair to Vijayawada in the Third Class Sleeper coach of Howrah-Madras Express on 27th March was killed by miscreants and the dead body was found in the Godavari river on the side of Kovvur. Her father had identified the dead of his daughter. Hence it is requested that the Hon'ble Minister should make a statement regarding the steps taken by them in the matter".

Sri P. V. Narasimha Rao :—On information furnished by one Press Reporter on 2-4-1972 that a dead body was seen floating in Godavari river since 31-3-1972, the Inspector of Police, Kovvur, took up investigation and held inquest over the dead body on 3-4-1972 and sent it for post mortem examination. The post mortem examination revealed no external injuries on the body but the doctors are reported to have opined about the possibility of death due to rape and smothering. However, as the body was in a highly advanced state of decomposition, firm opinion could not be given about the cause of death. The father of the deceased identified the deceased as that of his daughter Miss. K. Dhanalakshmi with the help of the wrist watch, bangles, ear-rings and saree found on the person of the dead body.

According to a friend of the deceased who came to the Waltair Railway Station on 27-3-1972 to see her off, the deceased was allotted Berth No. 5 in the partial sleeper coach of 37 Howrah-Madras Express that three youths travelling from Berhampur to Nidadavole were seen occupying Berth No. 5, when the train reached Waltair and that they were rude and adamant towards her and wanted her to vacate the berth. The T.T.E. who was approached is reported to have allotted berth No. 8 to the deceased to avoid confrontation with them. The youngsters were found teasing and taunting the deceased from the beginning.

On enquiry the T.T.E. is reported to have stated that he recalled seeing the deceased girl at 4.30 A.M. washing her face at Nidadavole. The wrist watch recovered from the body of the deceased stopted at 0140 Hrs. at which time the train might have been passing between Pithapuram and Samalkot. Though all the personal effects of the deceased were in tact, a gold chain on her neck was found missing.

Thorough investigation regarding the complicity of the three youngesters who travelled from Berhampur to Nidadavole and all the passengers who travelled in the sleeper coach that day and many others

has to be made. The case has been taken up for investigation by the Crime Branch C. I. D. and a responsible officer is proceeding to Kovvur take up investigation in the case.

re : LAW AND ORDER SITUATION IN THE CITY

Mr. Speaker : Sri Sultan Salahuddin Owaisi, Sri Syed Hasan and Sri Shan-ur Rahman have given notice under Rule 341. The notice is as under:

"On April [illegible], in the evening, certain trouble shooters which include Basheer Husain, Baquer Husain, Ahmed Husain, Jafar Husain, Waheed Hussain, with several other rowdies had hit a boy who had received severe head injury and given two sutures. Hardly this incident was over, when they again caught hold of Imamuddin, Bahauddin, Laiquddin and Najmuddin. Besides using lathis and daggers they had cut the abdomens of the said innocent citizens. Major operation had to be performed on two of the said victims, who were unconscious for over 8 hours after the incident.

Inspite of such severity in the situation, the Police seemed to have remained silent spectators, throughout, and even now the persons committed offences are moving freely with no action taken against them so far. Therefore, it is for this August House to take up the matter for consideration, as the law and order situation in the city is deterioration every day."

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت پورہ) مسٹر اسپیکر سر - بات یہ ہے
کہ یہاں کوئی رقابت کی بات نہیں ہے لیکن میں چیف منسٹر صاحب کی توجہ
مبزول کراوں کہ شہر حیدر آباد میں غنڈہ گردی بہت زیادہ بڑھ چکی ہے اور اگر
اسکو اسوقت ختم نہ کیاجائے تو یہ مسلسل بڑھتی جائیگی - یہ چاہئے کچھ بڑا
جھگڑا ہو میں چاہونگا کہ چیف منسٹر صاحب اس کی تحقیقات کریں - حیدرآباد میں
زمینات پر ناجائز قبضے کرنے کیلئے ایک سیانگ بن گیا ہے جو زمینات اور
قبرستانوں پر ناجائز قبضے کررہا ہے - ایسے غنڈوں کے خلاف آپ تحقیقات کیجئے جو
لکھ پتی ہیں انکے پیچھے کونسی طاقتیں ہیں - انکی وجہ سے ایسے واقعات آئے دن
دن ہورہے ہیں اس میں معصوم لوگ پھنس جارہے ہیں - اصل جو لیڈرس ہیں ان
کےخلاف آپ تحقیقات کیجئے - انکے پیچھے کون لوگ ہیں - وہ لکھ پتی ہیں - حیدرآبا
کے اچھے مقامات نیاپل اور عابدس ان پر غنڈوں کی جائیدادیں ہیں - انکا کوئی
کاروبار نہیں ہے یہ کوئی انکم ٹیکس ادا نہیں کرتے - یہ غنڈے جو آج لکھ پتی بن
رہے ہیں کسی کی زمین کو خرید رہے ہیں کسی پر چاقو چلا رہے ہیں - جب بڑھتے
بڑھتے معاملہ بڑھ جائیگا ٹنشن پیدا ہوجائے اور معصوم لوگ اس میں پھنس جائیں تو
اس وقت کارروائی کرنے سے فائدہ - ہمیشہ یہ دیکھا جب کوئی بڑا واقعہ شہر میں
ہوتا ہے تو اسوقت حکومت بیدار ہوتی ہے - چھوٹے چھوٹے واقعات کے وقت ہی اسکو
دبا دیں تو بہتر ہوگا - آخر اسکے پیچھے کون لوگ ہیں - اس کا تدارک کیاجائے -

Sri P. V. Narasimha Rao :—On 3-4-1972 at about 5 p. m. one Nazieemuddin was beaten by Yawar Hussain and Babar with hands. When he reported the matter to the Musheerabad Police Station, he was immediately sent to the Osmania General Hospital and a case under section 70 of City Police Act was booked against them and some Police Constables were despatched to get at the accused. The boy was treated as out-patient.

At about 9-30 p.m. the same day brother of Mohd. Laiquddin Hameeduddin and two other friends were discussing at Risala Khursheed Jaha Cross Road about the incident in which their brother was beaten. At that time Waheed, brother of Yawar Hussain interfered in the discussion stating that his brother Yawar Hussain was not responsible for beating Najmuddin earlier As the quarrel was going on Waheed immediately started beating Laiquddin with hands. He was joined by his father Basheer Hussain and brother Baquer Hussain, Jaffer Hussain and others. Immediately Laiquddin raised a hue and cry and he was joined by his father and some other friends. In the fight that ensued Waheed caused knife injury to Laiquddin and Bahauddin, Meanwhile, the Police Constables despatched from Musheerabad Police Station, were sighted and the assailents ran away. The injured was brought to the Police Station and later sent to the Osmania Hospital. A case in Cr. No. 79/72 under sections 148 and 324 IPC was registered in Musheerabad Police Station. The stab injuries received by Laiquddin and Bahauddin never endangered their lives and they were out of danger. Within the next few hours all the six accused including Waheed who was responsible for the stab injuries were arrested by the Police. Hence it is not true to say that no action was taken in the above incident. This incident was due to sudden quarrel without any political or factional implications. Both the accused and the complainants are closely related and the situation is peaceful.

Sri Syed Hasan (Charminar) :—I would like to ask the Chief Minister when he is going to reply to my specific question.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have asked that a written reply may be put up to me. I shall send it at the earliest.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - پولیس کے عہدہ داروں کا تبادلہ ہوتا ہے پھر دو دو دن کے بعد دیکھیں تو تبادلہ منسوخ ہوجاتا ہے۔ چیف منسٹر صاحب ذرا اسپر بھی نظر رکھیں - جب خود آپ کی سی - آئی - ڈی - انسپکٹروں اور سب انسپکٹروں کے خلاف چارج لگتی ہے اور تبادلہ کیاجاتا ہے تو پھر وہ منسوخ نہ ہونا چاہئے - اس کی وجہ سے غنڈوں کے حوصلے اور بڑھ رہے ہیں - کیا اس کیلئے ہم کچھ نہیں کرسکتے - چیف منسٹر صاحب اسبارے میں تحقیقات کریں - ایسی چیزوں کوختم کیا جانا چاہئے - میں خاص طور پر لوگوں کے نام لیکر نہیں کہا لیکن جو لوگ برے ہیں انکے لئے کیجئے -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - کبھی کبھی ایسا ہوتا کہ کسی اچھے افسر کا غلطی سے تبادلہ کیا جاتا ہے تو فورا غلطی کو سدھار لیتے ہیں -

re: DECLARING A HOLIDAY ON 27 4 1972

Mr. Speaker:—There is notice of a motion under Rule 341 from Mr. Syed Hasan:

"On April 27 (12th day of Rabi-ul-Awal 1392 Hijri) the Birthday of the Prophet of Islam Hazrat Mohamed is celebrated all over the world. It is undesirable fact that the Muslims in India are the largest minority. Therefore in the interest of the unity and command harmony and also to allow the followers of Islam to participate in such holy celebrations, the State Government should declare the said date as a holiday under the Negotiable Instruments Act and Shops and Establishments Act also."

Sri P. V. Narasimha Rao:—We have not done it this year. We shall consider it next year. It is not possible to do it this year. In view of the fact that we are having too many holidays when compared with other countries, the holidays should be cut down to the minimum. That is the trend. In view of this we shall consider it next year.

Sri Syed Hasan :- Are not the Christians who are a smaller minority having holiday for Christmas under the Negotiable Instruments Act?

Sri P. V. Narasimha Rao: I say there is need for adjustment We shall see next year.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - فی الوقت آپ اعلان کردیجئے اور آیندہ سال کے لئے ایک روایت ڈالئے -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - نہیں نہیں وہ اب نہیں کرینگے -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - یہ خود آپ کے لئے بھی اچھا ہے - ہمارے لئے بھی اچھا ہے اور سب ہی کیلئے یہ ایک اچھی روایت بن جائیگی - آپ فی الوقت اعلان کردیجئے -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - نہیں اب تو نہیں ہوتا -

For this year it is not possible.

Sri Syed Hasan:—At least for the city you can do it.

Sri P. V. Narasimha Rao:—I shall see that permission is given to those who want to take part in the celebrations to leave a couple of hours earlier as we have done in the case of Buddha Jayanti. For the next year about full holiday we shall consider.

re: PROPOSED EVICTION OF RESIDENTS OF FAMILY QUARTERS, POLICE LINES

Mr Speaker:—The next motion is that of Sri Goverdhana Reddy. He is not here.

Now, there is a motion from Sri Syed Hasan:

"The residents of Family quarters, Police Lines, Petla Burj (City Police) which consists of Police personnel in service pensioners and the widows of those who were in service are being compelled by the Police Commissioner to evict the said premises occupied by them though the Government could not establish its ownership to it. The said quarters were built some 40 years back by the Nizam's Government out of the "Dress Fund" of the Police Employees. Now the Commissioner of Police is putting undue pressure on the occupants by stopping their pension, family pension (for widows), gratuity and the salary for working days prior to retirement. Thus they are put to severe hardship."

Sri V. Krishnamurthy Naidu:— The brief facts of the case are that Sri Zardad Khan, R. S. I. of the City Armed Reserve, Hyderabad was occupying a Govt. Quarters at Petla Burj, Hyderabad On his retirement from Service on 5-4-1968 he was served with a notice to vacate the quarters occupied by him in the Petla Burj Family Quarters but he failed to comply with the orders. Therefore, the Estate Officer, Hyderabad, was requested to initiate proceedings under the Andhra Pradesh Public Premises (Eviction of unauthorised occupants) Act against the R S I. and some others who were also refusing to vacate the quarters after retirement or death. During the pendency of the proceedings before the Estate Officer, Hyderabad, the following individuals filed a writ in the High Court (vide Writ Petition No. 3678 of 1971), requesting to quash the proceedings pending before the Estate Officers urging that Sections 4 and 5 of the Andhra Pradesh Public Premises (Eviction of unauthorised occupants) Act, 1968 are invalid.

Sarvashri

1. Mohd. Zardad Khan, Rtd. R. S. I.
2. Hidayatullah, Rtd. P. C.
3. N. Nag Raj Rtd. P. C.
4. B. Swami Dass, Rtd. P C.
5. Babu Lal, Rtd. P. C.
6. Dawood Ali, Rtd. P. C.
7. Saleemuddin, Dismissed P. C.
8. Smt. Zohra Begum, Widow of late Abdul Jabbar, Rtd. H. C. of Chatrinaka P. S.

They claimed that the quarters were built out of the 'Dress Fund' collected from the Police Personnel and as such they cannot be evicted. The contention of the above individuals is incorrect. The quarters were constructed by the Government through the P. W. D. in 1933 on the Police land acquired from the then City Improvement Board. After due consideration of the facts and evidence produced by the Police Department and the petitioners, the High Court was

pleased to dismiss the Writ Petition on 13-11-71 upholding the validity of sections 4 and 5 of the above Act. The Estate Officers has therefore resumed the Proceedings and the next date of hearing has been fixed on 15-4-1972.

Besides the above individuals, the following persons have also filed a Writ Petition No. 3087 of 197 in the High Court on the same grounds as stated above and that their pension, gratuity etc., have been withheld by the department for not vacating the Government quarters occupied by them in the Petla Burj Family Lines :

1. Smt. Bijan Begum, widow of late Syed Imam, Retired Naik No. 401 of 'A' Coy C. A. R.
2. Smt. Wahed Bi, Widow of late Fateh Mohd., Retired P. C. 127 of C. A. R.
3. Smt. Sakeena Bi, Widow of late Mohd. Ibrahim Khan, Retired H. C. 125 of C. A. R.
4. Sardar Hukum Singh, Retired R. S I. of C. A. R.
5. Sri Abdul Majeed, Retired Naik No. 75 of C.A.R.
6. Sri Abdul Hameed Khan, Retired R. S. I. of C. A. R.
7. Sardar Kesra Singh, Retired Naik No. 391 of C. A. R.

This Writ Petition has also been dismissed with the direction to consider whether the pension is to be withheld in exercise of the power under rule 351 of the Andhra Pradesh Pension Code. Hence the action taken by the Department in withholding the pension, gratuity etc., of the above individuals for non-compliance of the orders to vacate the Government quarters is justified. The Estate Officer, Hyderabad is, therefore being requested to initiate proceedings against all the above individuals under Andhra Pradesh Public Premises (Eviction of unauthorised occupants) Act, 1968.

In view of the above facts, it is absolutely incorrect to say that they are being pressurised by the Commissioner of Police to evict them from the quarters. The allegation that the personnel who are in service are being asked to vacate the quarters is also incorrect. The case is under trial before the Estate Officer and it is for the above individuals to defend the case.

As regards the allegation that the pension, family pension, gratuity etc , have been withheld it is stated that under rule 351 of the Andhra Pradesh Pension code the State Government and the Government of India have the right of withholding the pension of the pensioner if found to be guilty of grave misconduct. This rule is applicable to the above individuals as their conduct after their retirement from service in failing to comply with the orders to vacate the Government quarters occupied by them is objectionable and tantamount to grave misconduct on their part Hence their pension etc., have been withheld. This action of the department has also been upheld by the High Court in Writ Petition No. 3037 of 1971.

Sri Syed Hasan : - I am sorry for what the Chief Minister had just read out. I have to put some questions.

Mr. Speaker :–He has given certain information.

Sri Syed Hasan :—It is all wrong and baseless.

Mr. Speaker :—Why don't you meet him ?

Sri Syed Hasan :—Why not I bring it in the Assembly ?

Mr. Speaker :—I cannot allow it under Rule 341.

Sri Syed Hasan :—Under Art. 31 of the Constitution right to property is not denied. He said that unless they are evicted they would not be paid pensions. He himself says that it is a disputed matter. People are starving. Shall I get them all to your steps and show their condition to you, Sir.

Mr. Speaker :—You have also tried to explain to me in my Chambers more than once. I myself could not understand it. There fore. you pass on all the details to the Minister, you sit with him and try to get any thing that is necessary for those people.

شری سلطان صلاح الدین اویسی :— اس سے پہلے بھی یہ مسئلہ ایوان میں آیا تھا جب جناب احمد علیخان صاحب هوم منسٹر تھے - اس وقت انہوں نے اس بات کو تسلیم کیا تھا کہ انکے پیسے سے یہ کوارٹر بنائے گئے هیں اور اسکے تعلق سے کارروائی کیگئی - ایک هی اسمبلی کے اندر دو منسٹرس آئے هیں تو دو قسم کے جوابات آتے هیں - مسئلہ صرف اتنا هیکہ انکے پیسے سے بنائے هیں انکے لئے دیئیے - بس اتنا هی هے - آپ اسکے لئے کہہ رهے هیں کیوںکہ کورٹ کا هورها هے یہ تمام ایسا رهتا هوتا هے کہ ایک هینڈ بک هے آپ پڑھکر سنا رهے هیں - مسئلہ اتنا هی هیکہ یہ نکی هی هے جبکہ سابق هوم منسٹر اسکو تسلیم کرچکے هیں -

Sri Syed Hasan :—Would the hon. Minister assure the House that he would consider payment of arrears of pension ?

Sri V. Krishna Murthy Naidu :—Yesterday, at about 7-30 p.m. I received the notice. I immediately contacted on phone and got this report. I do not know the details. As suggested by you, the hon member may give me any representation. I shall see that proper justice is done.

re :–HIGH LANDED BE HAVIOUR OF THE SUB INSPECTOR OF POLICE, HASNABAD.

Mr. Speaker :—This is under Rule 341 from Sri B. Yella Reddy. "Sri Mangisetty, S.I., Police Hasnabad, in Induthi Constituency, Karimnagar District had harassed and beaten Sri Ramana Reddy, in the open street on 4-4-72. Sri Ramana Reddy who acted as a polling agent during the recent elections had identified a person who came to the polling booth, Hasnabad to exercise vote in impersonation and handed him over to the police. Now the S.I. brought pressure on Sri Ramana Reddy to withdraw the said case but he did not agree to it. Hence the S.I. of police harassed and insulted him and filed a false case against him and arrested him. Therefore, I request the Speaker to take suitable steps,

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—Sir, on 8-3-1972 in the Indurti Constituency, Hasnabad polling station, Ramana Reddy son of Rami Reddy of Hasnabad was the polling agent on behalf of the S. T. P. S. candidate Sri Mukunda Reddy. During the polling, one Battula Rajaiah and his wife impersonated at elections as Uprapaka Rajaiah and Kamalamma. Ramana Reddy challenged their identity. The Presiding Officer of Hasnabad polling station handed over the accused Battula Rajiah and his wife to Hasnabad police station and lodged a complaint. On this a case in Cr. No. 9 of 1972 E. S 171, F I. P. C. of Hasnabad P. S. was registered. The accused in this case were charge-sheeted on 17-3-1972 and the case was posted for evidence on 17-4-1972. On 2-4-72 at about 11 a. m. Battula Rajiah and Ramana Reddy committed afray by casting abuses and blows at Gandhi Chowk, Hasnabad disturbing public peace. The reason for quarrel between Battula Rajiah and Ramana Reddy was that Ramana Reddy checked Battula Rajiah for his unsuccessful attempt to vote. Police arrested them as per provisions of Section 160 I. P. C. vide petty case No. 27 and 28 of 72 and released them immediately. On 3-4-72 they were produced in the M. M. Court, Karimnagar with the charge sheet, where respondent No. 1 Battula Rajiah has pleaded guilty to the charge, while respondent No. 2 Ramana Reddy denied the charge. Hence the case is posted to 19-4-72 for evidence.

The allegation against Mangisetty, S. I., Hasnabad Police Station regarding beating of Ramana Reddy in the open street on 1-1-72 is baseless, since the S. I. left for Adilabad to attend Sessions Court in the morning of 1-4-72. No false case is foisted against Ramana Reddy. His arrest u/s 160 I. P. C. is wrongly interpreted as illegal and the true case is alleged as a false and foisted one. The harassment part of the allegation is also not true.

శ్రీ వి. ఎల్లారెడ్డి (ఇందుర్తి) :—అక్కడినుంచి వ్రాసి పంపినదే ఇక్కడ చదివి ఉంటారు. నా ఛార్జి ఏమిటంటే విపరీతంగా పట్టుకొని కొట్టాడని బజారులో చెప్పు తీసుకొని అందరి ముందు కొట్టాడని. దానిని ఇన్వెస్టిగేట్ చేయిస్తారా? ఈ ఎస్. ఐ. ఎన్నికల సమయంలో కాంగ్రెసు పార్టీలో ఐడెంటిఫై అయిపోయి కాంగ్రెసు పార్టీకి ప్రచారం చేస్తూ మా పార్టీ పని చేసిన వారిపై తప్పుడు కేసులు పెట్టి ప్రాసిక్యూట్ చేయడం జరిగింది. దీనిని విచారణ చేయించి తగిన చర్య తీసుకుంటారా? ఈ సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ ఎన్నికలకు పూర్వం మరొక చోట ఉండేవాడు. ఎన్నికల సమయంలో ఇక్కడకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారు. ఎన్నికలై పోయిన తరువాత ఆయనను తిరిగి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారని కాని తిరిగి ఆ ట్రాన్స్‌ఫర్ కాన్సిలయినదని తెలుస్తున్నది. ఆయనను అక్కడనుంచి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయడానికి చూస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు చెప్పారు. ఆయన విన్నారు. అన్నింటికి ఇప్పుడేమి చెబుతారు? విచారణ చేయించే విషయం చెప్పండి.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—నిన్న సాయంత్రమే నాకు నోటీసు వచ్చింది,

మిస్టర్ స్పీకర్ :—విచారణ చేయిస్తాను అని చెప్పడానికి హెజిటేషన్ ఎందుకు ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :—చెప్పకుండా చేయిస్తాను.

Mr. Speaker :—Now regarding the attempted murder of Narasing Venkaiah on 24-3-72 given notice of by Sri Indrasena Reddy.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

re : Attempted murder of Narsing Venkiah.

Sri V. Krishnamurthy Naidu :—One Narasing Venkaiah son of Kasaiah, aged 35 years is a Harijan and resident of Mupparam Village, Miryalaguda taluk. On 24-3-72 he was attacked by Alampalli Mathaiah and 10 others-all Harijans of the same village in the outskirts of Mupparam and they pierced an iron implement into his right eye while he lost complete sight of the right eye; by birth he has no left eye. In this connection a case in Cr. 12/72 was registered on 27-3-72 at Nidamanur Police station and is being investigated by C. I. Miryalguda. The victim was not allowed to move from the village to prefer a complaint to the police. The S. I. of police Nidamanur visited the village on information and recorded the statement of the victim and registered a case. 7 accused were arrested and 4 were absconding. The C. I Miryalguda is making efforts to apprehend them The motive for the offence is that the victim Narsing Venkaiah was an accused in the murder case of Venkaiah, a Harijan of the same village by throwing a stone on his head due to sexual julousy, in Cr. 64/71 of Nidamanur P. S. which ended in the acquittal in February, 1972. Accused Alampalli Venkaiah and Alampalli Bikshamaiah in the instant case Cr. 12/72 under 3.6 I. P. C. of Nidamanur P. S. are the brothers of the deaccased Venkaiah in Cr. 34/71 u/s 302 I. P. C of Nidamnanur P S. Since the victim Narasing Venkaiah was acquitted in the murder case Alampalli Venkaiah and Bikshamaiah brothers of the deceased in the murder case and other accused with a view to take revenge against Narasing Venkaiah committed this offence. The incident is not connected with any political party. Sri Indrasena Reddy referred to in the motion is not concerned in this case.

శ్రీ కె. జితేంద్రరెడ్డి (హుజూరునగరు) :—ఇందులో అక్కడి ఎస్. ఐ ఇన్‌వాల్వ్ ఐనాడు. ముప్పారం గ్రామ కాపురస్థుడు నర్సింగు వెంకయ్యను పోలీసు పటేలు లక్ష్మీకాంతరెడ్డి కస్టడీలోనికి తీసుకుని ముప్పారం గ్రామానికి కబురు చేసినప్పుడు 30 మంది వ్యక్తులు వచ్చి ఆయనను నర్సింగు వెంకయ్యను అప్పగించాలని కోరితే నన్ను చంపుతారు, అందుకే వారు వచ్చారని ఆయన రిఫ్యూజ్ చేసాడు. ఎవరిద్వారా వెడతావు అని అడిగితే మాలీపటేలైన ఇంద్రసేనరెడ్డి ద్వారా వెడతాను అంటే ఆయనకు కబురు చేసి నర్సింగు వెంకయ్యను అప్పగించారు. 23 వ తేదీన తీసుకు వెళ్ళి ముప్పారం గ్రామంలో నానా హింసలు చేసి స్కూలు బిల్డింగులో ఉంచినప్పుడు

ఆ సంగతి తెలిసిన లక్ష్మీకాంత రెడ్డి గ్రామానికి వెళ్ళి 24 వ తేదీ పోలీసు స్టేషన్ ఐన నిడమనూరుకు కొంతమంది జనంతో నర్సింగు వెంకయ్యతోను ఎస్. ఐ వద్దకు వెడితే ఆయన నాకేమీ సంబంధం లేదు, మీరే శిక్ష వేసుకోండి అని హామీ ఇచ్చిన మీదట నాలుగు ఫర్లాంగుల దూరం తీసుకువెళ్ళి కనురెప్పలు తీసివేసారు. ఇందులో నిడమనూరు ఎస్. ఐ. మల్లిఖార్జునరావు ఇన్‌వాల్వ్ ఐనాడు. తగాదాలవల్ల చేసారనేది ప్రధానమైన విషయం. దీనిపై హోం మంత్రిగారు విస్తరంగా విచారణ చేయించి తగిన శిక్ష వేయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి పురుషోత్తమరావు :—అక్కడ లోకల్ పోలీసు న్యాయం చేయడం లేదనే భావం ఉంది. అందువల్ల లోకల్ పోలీసు ద్వారా కాకుండా సి. ఐ డి. ద్వారా ఇంక్వైరీ చేయిస్తారా ?

Mr. Deputy Speaker :—The Minister will make note of it and he will do the needful.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—మనిషికి కంటి గ్రుడ్లు తీసివేస్తే కనీసం విచారణ లేకపోతే ఎట్లా ? లోకల్ పోలీసు మీద ఎవరికి అక్కడ విశ్వాసం లేదు. సి, ఐ. డి. ద్వారా జరిపించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూరు) :—ఇక్కడ చెప్పే మాటలైనా మంత్రిగారు చెవిన వేసుకుంటున్నట్లు లేదు. అక్కడ ప్రాణాలతో చెలగాటం ఆడుతూ ఎస్. ఐ. ఇందులో ఇన్‌వాల్వ్ ఐనాడంటుంటే అతనిచేత ఇంక్వైరీ చేయిస్తే ప్రయోజనం ఏమి ? సి. ఐ. ద్వారా ఇంక్వైరీ చేయించి సరైన న్యాయం చేస్తాం అని చెప్పడానికి ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయడం ఎందుకు ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—నాకు నోటీసు కావాలి. నోటీసు లేకుండా సమాధానం చెప్పడంఎలా ?

శ్రీ బి. యల్లారెడ్డి :—హామీ యిస్తారా అని అడిగితే అది కూడా చెప్పలేరా ?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—దీనికి నోటీసు ఎందుకండి ?

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—నాకు రిప్రజెంటేషన్ యివ్వండి. I will get it examined.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—శాసనసభలో చెప్పింది రిప్రజెంటేషను కాదా ? కేవలం పెటిషను పెట్టుకుంటెనే రిప్రజెంటేషను అవుతుందా ? సభలో తమ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు వారు తప్పకుండా ఆలోచించాలి. ఏదయినా చర్య తీసుకోవడం అవసరం ఉంటే తీసుకోవాలి. ఒక మనిషి కనుబొమ్మ కత్తిరించారంటే ..

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తినాయుడు :—చర్య తీసుకుంటాం, రిప్రజెంటేషన్ యిస్తే బాగుంటుందని చెబితే తప్పా ? అందుచేత రిప్రజెంటేషన్ యివ్వండి.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ (నక్రేకల్) :—మంత్రిగారిని నేను రెయిజ్ చేసిన దానిమీద స్టేటుమెంటు ఇవ్వమనండి.

re : Election of the Board of the Andhra Pradesh State Co-Operative Union Hyderabad.

Sri B. Subba Rao :—The Chairman of the Board of the Andhra Pradesh State Co operative Union, Hyderabad has expired on 11-5-1972. The Joint Registrar of the Co-operative Societies Housing, authorised under the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act read with Rule 22 (a) of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules 1964, to conduct elections to the Board. The Joint Registrar issued notices to the Committee under Rule 22 (2) (a) fixing the date, time and place of the general meeting on 7-5-1972 and also issued a notice to all the Member Societies under Rule 22 (2) (c) to send the names of the delegates to participate in the elections to be held on 7-5-1972. The last date for the receipt of the names of the delegates is fixed as 15 4 1972. Meanwhile the Board of Directors of the Union passed a Resolution requesting the Government for extension of the term of the Committee for one year from 12-5-1972 and authorised the President of the Union to take further steps in this direction. The request has been rejected by the Government.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ :—నేను హాలో కాలేకపోయాను. దానిని కొంచెం తెలుగులో చెప్పించండి.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—ఆంధ్ర కో-ఆపరేటివ్ యూనియన్ ఎలక్షనుకు 11-5-72 తో టరం అయిపోయింది. దాని ఎలక్షను జరిపించడానికి జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ ఆథరైజ్ చేయడం జరిగింది. జాయింట్ రిజిస్ట్రార్ దానికి టైము డేటు నిర్ణయించడం జరిగింది. ఈ లోగా యూనియన్ వారు దీనిని ఒక సంవత్సరం పొడిగించవలసినదిగా కోరడం జరిగింది. గవర్నమెంటు దీనిని ఒప్పుకో లేదు. రిజెక్టు చేశారు

కుమారి ఎం. కమలమ్మ : -తప్పకుండా ఎలక్షను జరిపిస్తారా ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—టైము కావాలంటే రిజెక్టు చేయబడినది ఎలక్షను తప్పకుండా జరుగుతుంది.

కుమారి ఎం. కమలమ్మ :—గవర్నమెంటు గెజిట్ లో పబ్లిషు చేసిన తరువాత కో-ఆపరేటివ్ ఆక్టులో జాయిను చేయబడినది. ఒక సంవత్సరం పొడిగించడం బాగుండదు. తక్షణమే ఎలక్షను చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి సుబ్బారావు :—ఒక సంవత్సరం పొడిగించాలని అడిగితే గవర్నమెంటు ఒప్పుకో లేదు. ఎలక్షను తప్పకుండా జరుగుతుంది.

పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి శ్రీ జె. వెంగళరావు ;—మైన్సుకు సంబంధించిన మంత్రిగారు వోటింగులో పాల్గొనడానికి వెళ్ళినారు కనుక శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు యిచ్చిన 341 రూలు నోటీసుకి సంబంధించినది కాస్త వాయిదా వేయాలని కోరుతున్నాను,

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మంచిది.

re : Accumulation of Tobacco

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :-అధ్యక్షా, పొగాకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు చాలాముఖ్యమైన వాణిజ్య పంట. ఇది వరకు గుంటూరు జిల్లాకు ఎక్కువగా పరిమితం అయినా యితర

జిల్లాలకు బాగా వ్యాపించి మొత్తం దేశంలోపల ఎక్కువ భాగం మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పండిస్తున్నారు. దీనికి ఈ సంవత్సరం కూడా మార్కెట్లులో సరియైన రేటు రాక కొనవలసిన ధరకు కొనక చాలా యిబ్బంది పడ్డారు రైతులు. ఇది గత సంవత్సరం శాసనసభ్యులకు తెలుసును. ఐ. ఎల్. టి. డి కి గోల్డెన్ టుబాకో కంపెనీకి మధ్య ఒక యుద్ధం జరిగింది. గోల్డెను టుబాకో కంపెనీ నేషనల్ సంస్థ అని చెప్పుకుంటూ నేషనల్ స్పిరిటుతో మా సరుకులను ఎక్కువగా ప్రోత్సహించాలని చెబుతూ కూడా యిప్పుడు జరుగుతున్న పద్ధతులు ఆలోచించినట్లయితే చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. ఐ. యల్. టి. డి. కంపెనీవారు మొదట పంట రాగానే మార్కెట్టులో ప్రవేశించి 7.50 నుంచి 7.75 వరకు కిలోగ్రాముకు రీజనబుల్ రేటు ఫిక్స్ చేసి అన్ని చోట్ల వారికి కావలసిన సరుకును కొనేశారు కొన్న తరువాత యితర సంస్థలు మార్కెట్టులోకి వస్తాయి. బల్క్ పర్చేజి చేయడంలో చాలా పనులు జరిగాయి. అందులో గోల్డెన్ టుబాకో కంపెనీ కూడా ఫర్దర్ ఏమి చేస్తున్నారంటే తక్కువ ధర ఉండే స్లంప్ క్రియేటు చేశారు. తక్కువ ధరలకు చిన్న చిన్న ట్రేడర్సు చేత కొనిపిస్తారు. వారి దగ్గర ఉండదు. ఏమవుతుందంటే యాక్టువల్‌గా పొగాకు పండించే రైతుకు చాలా నష్టం కలుగుతుంది. క్రిందటిసారి గందరగోళం జరిగితే స్టేటు ట్రేడింగ్ కార్పొరేషను కూడా దీనిలో ప్రవేశించడం జరిగింది వారు వచ్చిన తరువాత కొంత ప్రయిసెస్ స్టెబిలైజ్ అయినాయి. రష్యా వారు 20 వేల టన్నులు కొన్న తరువాత మార్కెట్టు స్టెడీ అయినది. నేషనల్ ఫ్లేవర్ అంటూ నేషనల్ స్పిరిట్ అనేమాటలు చెప్పుకుంటూ నేషనల్ స్పిరిట్‌ను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసి గోల్డెన్ టుబాకో కంపెనీ కె. జి. ఒక్కంటికి రూ. 1.75 లు తక్కువగా కొంటున్నది. ఆర్టిఫిషియల్ స్లమ్స్ క్రియేట్ చేయడమువల్ల రైతులకు చాల అన్యాయము జరుగుతోంది. ఈ అన్యాయాన్ని ప్రతిఘటించాలంటే స్టేటు ట్రేడింగ్ కార్పొరేషను ఇంకా ఎక్కువగా కొనవలసిన అవసరము వుంది రష్యా ఇదివరకు 25 వేల టన్నులు కొన్నది. 10 వేలు టన్నులు కొనవలసిన అవసరము కూడ వుంది. యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్ చాల ఎక్కువ మొత్తములో కొనేది. రొడేషియాతో వ్యాపార సంబంధాలలో క్లిష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడడము మూలముగా ఇండియా నుంచి ఎక్కువ పొగాకును కొనుగోలు చేసేది. ఇప్పుడు రొడీషియాతో సక్రమ సంబంధాలు ఏర్పడడమువల్ల ఇదివరకు కంటె తక్కువ కొంటున్నారు. ఈ పొగాకు పంటకు క్లిష్టమైన పరిస్థితి ఏర్పడినది. నేషనల్ స్పిరిట్ అని చెప్పుకొనే పెద్దల ఎక్కువ ప్రొడక్షను వుండే దానిని ఉపయోగించుకొని, ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసి, కార్నర్ చేసి రైతాంగానికి చాలా నష్టము తీసుకువస్తున్నారు. దానిని ప్రతిఘటించవలసిన అవసరము ప్రభుత్వానికి ఎంతైనా వుంది. ప్రతిఘటించడానికి ముఖ్యముగా స్టేట్ ట్రేడింగ్ ముందుకు రావాలి. వారు ఎక్కువగా కొనుగోలు చేయాలి. యు. కె. రష్యాలచేత ఎక్కువగా కొనుగోలు చేయించాలి. ఈ కాల్ అటెన్షన్ నోటీసును మార్కెటింగ్ మినిష్టరుగారికి పంపినట్లు తెలుస్తున్నది. వారి దగ్గర పూర్తి భోగట్టా వుండదు. ఇది కామర్స్ మినిష్టరుగారికి సంబంధించినది కాబట్టి రైతులు చాల ఆందోళన చెందుతున్న అంశము కాబట్టి రైతులను రక్షించడానికి కామర్స్ మినిష్టరుగారి ద్వారా చర్య తీసుకొంటే బాగుంటుంది.

అందువల్ల దీనికి సమాధానము కామర్స్ మినిష్టరుగారి ద్వారా చెప్పిస్తే బాగుంటుందని నా మనవి.

The Minister for Commerce (Sri D. Muniswamy) : — The hon. Member wants the answer from the Commerce Minister. If the Speaker, permits, on behalf of the Minister of Commerce, I will read out the statement.

Sir the Hon'ble Member in his representation has stated that Grade III tobacco is being purchased by Golden Tobacco Company from Re. 1 to Rs. 1.75 per K. G i. e. from Rs. 100 to Rs. 175 per quintal. The said price favourably compares with the last year's price. The price offered for Third V Grade by some of the tobacco firms for the week ending 23-3-1972 are as follows:—I L. T. D. Company Rs. 150 to Rs 300 per quintal V. I T Company —Rs. 100 to 250 per quintal, and Nav Bharat Company Rs. 112 at average.

Further, the price depend upon the quality of the tobacco offered for sale. The Golden Tobacco Company is one of the several other firms dealing with tobacco. If a particular Company does not offer fair price, the seller has a choice of selling his produce to another firm which offers better price.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— అధ్యక్షా, దీనికి ప్లాను లేకుండా వుంది. కొద్దిపాటి ఎకరాలల్లో పొగాకు పంట వేసినప్పుడు మార్కెటింగ్ అయి రైతులకు లాభసాటిగా వుంటుంది. అప్పుడు ఏ విధమైన కంట్రోల్ లేకుండా ఏకరేజ్ పెరిగి సంక్షోభము ఏర్పడుతున్నది. హెచ్చు పంట పండినప్పుడు నిలువచేసే దానికి వీలుగా ప్రభుత్వము ఒక బోర్డుపంటి దానిని వేసి తీసుకొంటే మార్కెటింగ్ సత్వరముగా జరుగుతుంది. వెనుక డివాల్యుయేషను వచ్చినపుడు ఎక్స్‌పోర్ట్ మీద 75 సయాపైసలు ఇంపోజ్ చేశారు. దానిని వైయివ్ చేయడము చాల అవసరము అది చేసినట్లయితే అది రైతులకు రావడానికి అవకాశము వుంటుంది. రైతాంగానికి కాస్టు పెరుగుతోంది. ఇది సెంట్రల్ గవర్నమెంటు సబ్జెక్ట్ అయినప్పటికి మార్కెటింగ్ మినిష్టరుగారు, కామర్స్ మినిష్టరుగారు సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు రిప్రజెంటు చేసి కొన్ని సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేస్తే తప్ప రైతులకు వచ్చే ధర రావడానికి వీలు వుండదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు యిచ్చిన సమాచారము సరియైనది కాదు. నేను యిచ్చిన క్వశ్చను వారు సరిగా అర్థము చేసుకొన్నట్లు లేదు. గ్రెయిన్ చేసిన టొబాకోలు 1, 2, 3 వారాలు వుంటాయి. అవి హైగ్రేడ్. మన దేశములో పర్చేజ్ చేసే టొబాకోలో అన్ని గ్రేడ్స్ కంటె టాప్ గ్రేడ్ 3 వ గ్రేడ్. 4, 5, 6 గ్రేడ్స్ రేట్సు వేసి, వారు బాగా కొంటున్నారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అది కాదు కరెక్ట్. అందువల్ల కామర్స్ మినిష్టరుగారు దీనిని బాగా ఆలోచించి రైతులకు నష్టము లేని పద్ధతులలో చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— ఇది ట్రెడిషనల్ ఐటమ్ అని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు చాల నెగ్లెక్ట్ చేస్తున్నారు. ఈ పొగాకు పంట నుంచి 2, 3 కోట్ల సెంట్రల్ ఎక్సైజ్ రూపములో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రెవిన్యూ వస్తున్నది. కాని వారు ఏ విధమైన సబ్సిడి కాని ప్రొటెక్షన్ కాని యివ్వటంలేదు. యిండివిడ్యువల్ కెపాసిటీలో రిప్రజంట్

ఎక్సైజ్ రూపములో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రెవెన్యూ వచున్నది. కాని వారు ఏ విధమైన సబ్సిడీ కాని, ప్రొటెక్షను కాని యివ్వడము లేదు ఇండివిడ్యువల్ కెపాసిటీలో రిప్రజెంట్ చేసినా రావడము లేదు అందువల్ల స్టేటు గవర్నమెంటు దీనిని చెక్ అప్ చేసి చూడవలసిన అవసరము వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. మునిస్వామి :—అన్ని విషయాలు ఇదనుంచి స్పష్టముగా పాటించ డానికి ప్రయత్నము చేస్తాను.

Mr. Deputy Speaker :—Sri N. Srinivasulu Reddy has given notice under Rule 341. Now, I request the Minister for Technical Education to make a statement.

re : Nationalisation of Mica Mines.

The Minister for Technical Education (Sri A. Madan Mohan):- The State Government has no official information from the Government of India about the nationalisation of Mica Mines said to be under contemplation by them. Unless actual pattern of Government of India Scheme is known, it is not possible to say, how exactly the above scheme of the Government of India would affect the Mica industry in the State. The information as to whether any such scheme is under consideration and if so what are the details of it, will be secured from the Government of India and considered

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, మైకా పరిశ్రమను జాతీయము చేస్తున్నట్లు కేంద్ర మంత్రి యల్ యన్. మిశ్రాగారు చెప్పినట్లు పత్రికలలో వచ్చినది. జాతీయము చేస్తే ఇప్పటికే నూటికి 98 లాస్‌లో పని చేస్తున్నవి మూసి వేయవలసి వుంటుంది. ఈ మైకా మైన్స్‌లో పని చేసేవారు నిరుద్యోగులుగా తయారవుతారు. ఇది స్పెక్యులేషను, గాంబ్లింగ్‌కి సంబంధించిన బిజినెస్. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క దృష్టికి తీసుకువచ్చి జాతీయము చేయకుండా వుండేటట్లు చూస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :—తప్పకుండా గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు వ్రాస్తాము. ఇది మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చేతుల్లో వున్న విషయము కాదు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నిర్ణయములో మనము జోక్యము చేసుకొనేది ఏమి వుండదు. వారి పాలసీకి సంబంధించినది కాబట్టి వారికి అందజేస్తాను అని మనవిచేస్తున్నాను.

re: Enquiry Report against Ramesh Pai.

J. Eswari Bai :—During the last session, the Minister for Health and Medical Mr. Ibrahim Ali Ansari promised to this House that he will place on the Table of the House the Enquiry Report against Dr. Ramesh Pai, Director of Health and Medical Department, who is now on long leave. It is stated that he was forced to go on leave after the Report was gone through by the Government What is the reply of the Minister for Medical and Health?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:— Sir, I have promised to the August House that I will place the Enquiry report against Mr Ramesh Pai, Director of Medical & Health on the Table of the House. If I

remember correct o the last day of the last Session, I had announced th t in the interests of fair enquiry, it would not be proper to place the report on the Table of the House.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్ :—ఎక్స్ ఎమ్. ఎల్. ఎ. టి. ఎస్. మూర్తి గారు డిటైల్‌గాచెప్పారు. హోమ్ సెక్రటరి రామిరెడ్డిగారితో ఒక కమిటి వేశారు. క్రిందటిసారి లాస్టు డే కమిటి రిపోర్టు ఇచ్చినట్లు చెప్పారు.

శ్రీ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి :—రిపోర్టు ఇవ్వలేదని చెప్పాను. If I remember correct on the last day of the last session, I have announced in the House that in the interests of the fair enquiry, it is not proper to place it on the Table of the House. The action is being taken. Dr. Ramesh Pai has gone on leave and the A. C. B. is enquirying into it.

(Mr. Speaker in the Chair)

re : ADMISSIONS INTO MEDICAL COLLEGES

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—I have not received notice.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—తెలంగాణా ఎజిటేషన్‌వల్ల ఒక సంవత్సరం కోర్సు ప్రారంభంకాకుండా సంవత్సరం సంవత్సరం అలస్యం అవుతున్నది. కాని కాకతీయమెడికల్ కాలేజీలో మాత్రం ప్రొమ్టుగా ఎగ్జామినెషన్స్ ప్రారంభించి కోర్సు పూర్తి చేస్తున్నారు. ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజి, లాస్టు బ్యాచ్‌లో పి. యు. సి. మలిపర్సస్‌పాస్ అయినవారువుంటే ఆ బ్యాచ్ స్టార్టు కాలేదు. ఇప్పుడు ఇంటర్‌మీడియట్ కోర్సు వచ్చింది. వారికి, వీరికి కలిపి ఒకటే కోర్సు ప్రారంభించడంవల్ల నష్టం జరుగుతుంది. అందువల్ల రెండు కోర్సులు సైమెల్టెనియస్‌గా స్టార్టుచేస్తే బాగుంటుంది. గాంధి, ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజిలలో వారికి వంద, వీరికి వంద సీట్స్ మొత్తం 200 సీట్స్‌చేసి నడిపిస్తే బాగావుంటుంది. అప్పుడే లాస్టు సంవత్సరం పి యు.సి మల్టిపర్పస్ పాస్ అయిన వారికి న్యాయం జరుగుతుంది. తెలంగాణాలో ఫస్టు బ్యాచ్ ఆఫ్ డాక్టర్స్ కంప్లీట్‌గా ఎలిమినేట్ అవుతారు. డైరెక్టుగా ఫస్టు సంవత్సరంనుండి తీసుకొనే వారు వుండరు.

Mr. Speaker:—You take the information.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—Yes Sir.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : POLICE FIRING AT BALUSUTIPPA OF MUMMADIVARAM TALUK EAST GODAVARI DISTRICT ON 16-1-72.

Sri Kudupudi Prabhakara Rao:*This was postponed yesterday. May I repeat the version, Sir.

Mr Speaker:—That is not neceseary. You wanted to draw the attention of the Chief Minister yesterday. It was in his name. The members urged that a judicial enquiry may be ordered. Deputising for the Chief Minister, the Finance Minister stated that already some Magistrate enquiry has been conducted. But the members were

not satisfied They said that this matter may be brought to the notice of the Chief Minister this day.

Sri P. V. Narasimha Rao :—It has just come to me, Sir. I believe this has been read already by the Finance Minister yesterday. I will go through the file and if there is any justification for anything to order a judicial enquiry, I will look into it.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—మామూలుగా గవర్నమెంటు జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ అంటే పోలీస్ మోరేల్ డిమోరలైజ్ అవుతుందేమోనని నో అని చెబుతూవుంటారు, కాని దీనిలో పోలీస్ ఆఫీసర్స్ డిమోరలైజ్ ఆఫీసర్స్ వున్నారు. కనుక జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయించడం అవసరం. బులెట్స్ ఛెస్ట్‌మీద కాకుండా వెనుక తగిలాయి కాబట్టి జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ చేయించడం అవసరం.

శ్రీ పి సత్యనారాయణ :—కాల్పులు అన్‌జస్టు, జనం పారిపోతుంటే వెనుక నుండి కాల్చాపి దెబ్బలు వెనుక తగిలాయి. ఇటువంటి విషయంలో జ్యుడిషియల్ ఎంక్వయిరీ జరిపించాలని కోరుతున్నాను.

re : CHOLERA EPIDEMIC AT KUPPAM RESULTING IN DEATH OF 10 PERSONS

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, కుప్పంలో దాదాపు వారం నుండి కలరా వ్యాధి సోకి పదిమంది మరణించడం జరిగిందని తెలిసింది. అక్కడ హెల్త్ అధికారులు కారణం తెల్పడంలేదు. కాని అక్కడ సప్లయి చేసిన చీప్ రయిస్ తినడం వల్ల అది పాయిజినస్ అయి మరణించారని అంటున్నారు The reasons for epidemics have not been noted by the Health Authorities and they have not taken any precautionary methods to protect this epidemic there. People are suffering I request the Hon Minister to make a statement.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari:—Whenever there is epidemic in the State, telegraphic information is received by the Directorate of Medical and Health services From the information received in the Directorate for the week end from 26-3-1972 to 1-4-1972 no cholera cases have been reported in any part of the Chittoor District. The District Medical and Health Officer, Chittoor District could not be contacted on telephone as the line is reported to be out of order Any way one of the officers from the Directorate will be deputed to Chittoor to report the latest position.

Sri D. Venkatesam :—It seems that the department has tried to contact the concerned officers by telephone and the telephone lines were out of order.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఎన్ని రోజులు ఔట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ అవుతుంది, ఎప్పుడు రెక్టిఫై అవుతుంది? టెలిఫోన్ ఎంతకాలం నుండి పనిచేయడం లేదు?

శ్రీ ఇబ్రహీం అలీ అన్సారి :—నాకు నోటీసు మొన్న వచ్చింది. నేను కాంటాక్టుచేశాను. టెలిఫోన్ ఔట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

re: NEED FOR INSTALLING SHUTTERS ON DENDI PROJECT

శ్రీ బి రామశర్మ (దేవరకొండ):—అధ్యక్షా, నల్గొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలో డిండి ప్రాజెక్టు నిజాము కాలం నుండి వున్న ప్రాజెక్టు అది 1918 వ సంవత్సరంలో సాగుకువచ్చింది. ఇది 25 అడుగుల డామ్. 42 అడుగుల కట్ట వుంది, డామ్ వెడల్పు 12 అడుగులు. ఆ డామ్ పది అడుగులు పూడిపోయి ఒక సంవత్సరానికి కూడా ఒక పంటకుకూడా నీరు చాలని పరిస్థితి వుంది, మొత్తం 17 గ్రామాలలో 12 వేల ఎకరాలలో మొదటి పంట, 3 వేల ఎకరాలలో రెండవ పంట పండించటానికి అవకాశం వున్న ప్రాజెక్టు అది. 5 సంవత్సరాలనుండి ఒక పంటకు కూడా నీరు చాలడం లేదు. 63 వ సంవత్సరంలో పెద్ద వర్షం కురిసినప్పుడు డామ్‌పై 11 అడుగుల నీరు ప్రవహించింది కాని డామ్ కాని, చెరువుగాని దెబ్బ తినలేదు. 63 లో ప్రభుత్వం వారు సర్వే జరిపారు. ప్రజలు 3 అడుగుల షట్టర్సు నిర్మించాలని ప్రభుత్వాన్ని అర్థించారు కాని అందుకు షట్టర్సు నిర్మించటం జరుగలేదు. నీరు లేక చెరువు ఎండిపోయి సేద్యం జరుగడం లేదు గత సంవత్సరం అక్టోబరులో వర్షం రావడంవల్ల పంటలు పండాయి, ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద శాశ్వతంగా ఒక కారు పంట సక్రమంగా పండుతుంది. ప్రభుత్వం వెంటనే ఆ డామ్‌పై 3 అడుగుల ఎత్తున షట్టర్స్ నిర్మిస్తే రెండు పంటలు పండించడానికి అవకాశం వుంటుంది, 15 వేల ఎకరాలు రెండు పంటలకు సాగుచేయడానికి వీలుంటుంది కనుక వెంటనే షట్టర్స్ నిర్మించాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Narasa Reddy: The Dendi Project in Nalgonda district has a settled ayacut of 15,000 acres which requires 2400 M.C. Ft for irrigating the same. The net capacity of the reservoir is 25.0 M.C. Ft. Therefore it will not be correct to say that the reservoir requires to be filled twice for irrigating the settled ayacut. The proposal for raising the F.R.L by 3 Ft. was considered at one stage but in 1964 there were abnormal floods to the extent of 3.13 lakhs cusecs. The designed discharge then was 1.71 lakhs cusecs. The situation was considered in consultation with the Research Laboratories and was dropped. The project is irrigating its settled ayacut satisfactorily.

re : STRIKE BY 600 EMPLOYEES IN KATIMELLA RAGHAVAIAH AND RAMAMURTHY TOBACCO COMPANY AT CHILAKALURIPET.

Sri G. Veera Anjaneya Sarma (Sattenapalli) :—Speaker Sir, I invite the attention of the hon. Minister for Labour to a strike prevailing in Chilakaluripet in an establishment called Kandimalla Ragbavaiah and Ramamurthy Tobacco Company. I invite his special attention to this strike because Sir, this is a feudal type of management not amenable for usual methods of conciliation, arbitration, or adjudication. I would like to mention Sir that in 1965, 80 clerks have gone on strike. The management has agreed to go in for arbitration and the clerks after fighting for 1½ years got an award and to get rid of that award the management has adopted a very nice way of liquidating the entire staff and after the whole dispute is settled there was no employee to claim the benefit under that award.

Now, this particular strike was launched with the object of getting the wage board recommendations which are very reasonably implemented. Even that they are denying today. Not only that. They are denying the elementary right of trade unionism to the workers and the simple implementation of labour laws. All these facts show the inadequacy of the Labour Department in implementing the labour laws and the inadequacy of the implementation machinery.

I therefore, request the hon. Minister to take personal interest in the matter and make a statement.

The Minister for Labour (Sri T. Anjaiah :—Sir, it is gathered from the Police reports that workers of M/s Kanchi ila Raghavaiah and Ramamurthy Tobacco Co., Chilakaluripet, numbering about 2400 have resorted to strike with effect from 30-3-72 The strike is reported to be continuing. The Labour Officer, Guntur, has been asked to send a detailed report in this respect.

It is gathered from Sri Anjaneya Sarma that the workers had gone on strike for effective implementation of the recommendations of the Wage Board for the Leaf Tobacco Industry. To resolve the dispute a joint meeting of the parties is scheduled to be convened in the Office of the Commissioner of Labour, Hyderabad, on 11-4-1972 at 11 a.m.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Amendments to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957.

Sri P.V. Narasimha Rao :—I lay on the Table a copy of the amendments issued to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules 1957 in G O.Ms. No. 1389, Revenue, dated 21 12 71 and published at pages 33 39 of the Rules Supplement to Part II of the Andhra Pradesh Gazette dated 13-1-72 as required under section 39 (4) of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act 1957.

Notification dissolving Samalkot Municipal Council

The Minister for Municipal Administration (Sri T. Manik Rao):—I lay on the Table as required under sub-section (4) of Section 62 of the Andhra Pradesh Municipalities Act 1965 the Notification dissolving the Samalkot Municipal Council, East Godavari District, with effect on and from 18-2 72 published in an Extraordinary Gazette No. 48 dated 17 2-72.

Annual Report of the A.P. State Trading Corporaton Ltd., for 1970-71

I beg to lay on the Table under Section 619-A (3) of the Companies Act 1956. a copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh State Trading Corporation Ltd., Hyderabad (formerly Andhra Pradesh State Export & Import Corporation Ltd) for the year 1970-71 together with the Audit Report and the comments of the Comptroller and Auditor General of India thereon.

Mr. Speaker :—Papers laid.

POINTS OF INFORMATION

re: MEMORIAL TO TELANGANA MARTYRS

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, ఈవాళ మార్నింగ్ నేను 341 క్రింద ఒక నోటీసు యిచ్చాను.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఇప్పుడే యిచ్చారు, నేను సీటుకు వచ్చేటప్పుడు యిచ్చారు.

I shall send it to the Municipal Administration Department.

Smt. J. Eswari Bai:—The Minister said in the House that Government would erect a memorial.

మిస్టరు స్పీకరు :—ఇదివరకే చెప్పి వుంటే యింకెందుకు ?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :– యాక్చువల్‌గా ఎప్పుడు చేస్తున్నారు ?

Mr. Speaker:—The motion is whether Government have taken any steps to erect a memorial for the Martyrs of Telangana as announced by the Minister through the Press, in the House etc., whether the elections to the Municipal Corporation would be held in 1972 etc. etc ..

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు :—అధ్యక్షా, నేను పోయిన అసెంబ్లీలో చెప్పాను. హైదరాబాదు సికింద్రాబాదులలో తెలంగాణ మార్టిర్స్ మెమోరియల్స్ గురించి చెప్పాను, ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వెనక్కు పోవడము లేదు. తొందరలో చేస్తాము. అర్కిటెక్ట్స్ నుండి నేను డిజైన్స్ తెప్పించాను, యింకా యీ వారములో డిజైన్స్ వస్తున్నాయి, మేలో గాని జూన్‌లో గాని పని ప్రారంభిస్తామని హామీ యిస్తున్నాను. పోతే ఎలక్షన్స్ టు ది హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ —ఎలక్షన్స్ జరుపాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయము తీసుకున్నదని చెబుతున్నాను. దాని గురించి వారము క్రింద సెక్రటరిగారితో మాట్లాడడం జరిగింది. కనుక ఎలక్షన్స్ వున్నవి. వారము రోజులు అయిన తరువాత I am going to issue a press note about the date and time.

Sri Syed Hasan :—We would like to hear him in English.

شری ایم ۔ مانک راؤ ۔ آنریبل ممبر یہ معلوم کرنا چاہتے ہیں کہ تلنگانہ مارٹیرس کیلئے ہم کیا کرینگے ۔ اس سے پہلے میں اس ہاوز میں اعلان کرچکا ہوں کہ اسکے لئے کہا خاص طور پر آندھرا پردیش کے اچھے آرکٹکٹس سے کچھ ڈرافٹس منگوایا ہوں ۔ کچھ ڈرافٹس شائید اس ہفتہ میں پہنچ جائینگے ۔ انمیں سے ایک اچھا ماڈل لیکر حیدر آباد سکندر آباد میں تلنگانہ مارٹیرس میموریل بنانا سرکار طے کی ہے ۔ اس کا کام جلد شروع کرنیکا میں آنریبل ممبرس سے وعدہ کرتا ہوں ۔

re : Elections to Hyderabad Municipal Corporation.

شری یم ۔ آر ۔ مانک راؤ ۔ دوسری چیز حیدرآباد میونسپل کارپوریشن کے الکشنس کے بارے میں سرکار طے کی ہے اسکے الکشنس ضرور ہونگے ۔

اس سلسلہ میں کچھ قانونی پیچیدگیاں ہیں اور اسکے لئے ایک ہی ہفتہ پہلے میں یہاں کے ذمہ دار عہدہ داروں سے بات چیت کیا ہوں اس سلسلہ میں ایک ہفتہ کے اندر تاریخ اور وقت پریس نوٹ کے ذریعہ سے آنربل ممبرس اور عوام کو معلوم کرونگا -

شریمتی ایشور بائی - جون میں الکشنس ہونے ہیں اور وہ ہونا چاہئے -

مسٹر اسپیکر - بس - اور تبصرہ کی ضرورت کیا ہے -

شری یم - مانک راؤ - میں اناونس کررہا ہوں کہ سرکار الکشنس کررہی ہے اور کررہی ہے -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - لیکن سنہ کا تعین نہیں کرنا چاہتی - الکشن کروانا چاہتی ہے - ۷۲ع میں ہو یا ۷۳ع - بہر حال الکشنس کروائینگے -

شری یم - مانک راؤ - آپ تیاری کررہے ہیں ٹھیک ہے - ہماری بھی تیاری کی کوشش ہورہی ہے - الکشنس کروائینگے -

مسٹر اسپیکر - دونوں بھی تیار ہوجائیے -

Sri Syed Hasan :—The other part of the question is not answered.

Mr. Speaker :—He said he was going to order elections.

Sri M. Manikrao :—Once elections take place, automatically the Special Officer goes.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ :_ ఇప్పుడు పంచాయితీరాజ్ పయిన చర్చ జరిగింది. అడ్వకేట్ జనరల్‌గారి ఒపీనియన్ యీ సభ వాయిదాపడేముందు తెప్పించాలని ఉంది. అడ్వకేటు జనరల్‌గారు ఢిల్లీలో ఉన్నారు. వారి అభిప్రాయం తీసుకొనడానికి వీలుకాలేదు అని పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు చెప్పారు. వచ్చే సమావేశంలో ఆ విషయం పరిశీలిద్దాము.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :__పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారు ఆ రోజు లేరు. కొన్ని క్లారిఫికేషన్స్ అడిగాము. వారు సమాధానం ఇవ్వలేదు. దానిపయిన ఇన్‌ఫర్మేషను ఇవ్వలేదు. పంచాయితి తాలూకాకు మెమొరాండము ఒకటి తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మెమొరాండమ్ నంబరు 1860 సమితి _ ఇందులో క్లియరుగా చెప్పారు. ఖమ్మం కలక్టరుగారు క్లారిఫికేషను అడిగారు. పంచాయితి ద్వారా యీ మెమొరాండం ఇచ్చారు. With reference to his letter cited the District Collector Khammam has informed that the principle under lying the provisions contained in the second provision to Sec 7 (1) of Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959, that a Member of either House of the State Legislature or of a Parliament should not continue as a Member, on his election as President or Vice-President of Panchayat Samithi. He must choose one of the

two, within the prescribed period of 15 days from the date of his election. The intention of legislation is quite clear that one cannot hold the office of the President or Vice-President of the Samithis as well as continue to be a Member of the Legislature or the Parliament. The same principle shall not really apply where the President or Vice President of Samithi is subsequently elected as Member of the State Legislature or Parliament, and that is very clear, Sir.

Mr. Speaker :—You pass it on to me. We shall take into consideration when the 'opinion' is received, because earlier there was some other one issued.

PRESENTATION OF A PETITION DEMANDING REMOVAL OF DR. HASHIM AMIR ALI KHAN FROM THE WAQF BOARD

Mr. Speaker :—Now, Mr. Hasan, you wanted to present some petition. If you have got it ready then you can present it to me. You just say I am presenting you need not speak long. The Rule says, "A member presenting a petition shall confine himself to make a statement in the following form :

"I present a petition signed by so and so and regarding such and such a matter. That is all no brief statement."

Sri Syed Hasan :—Sir, I present a petition signed by over 2000 citizens. The list of signatories includes religious heads; I.A.S. Officers, holding ranks of Joint Secretaries, Dy. Commissioners, Additional Directors; Retired Session Judges; Educationalists; M.L.As.; and several other eminent personalities. The subject-matter reads :

" We therefore hold him responsible to injure the feelings of all the democratic loving Muslims, in general; and Shias in particular, who are now most vehemently demanding that Dr. Hashim Amir Ali Khan, should not be allowed to continue as Member of the Waqf Board."

Mr. Speaker :—Petition presented.

STATUTORY RESOLUTION.

re : CEILING ON URBAN IMMOVABLE PROPERTY

Mr. Speaker:—Now, I request the Chief Minister to move the motions.

Sri P. V. Narasimha Rao :— Sir, I beg to move " Whereas this Assembly considers that there should be a ceiling on urban immovable property.

And whereas the imposition of such a ceiling and acquisition of urban immovable property in excess of that ceiling are matters with respect to which Parliament has not power to make law for the State except as provided in Articles 249 & 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to the A. P. Legislative Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law ;

Now, therefore, in pursuance of clause (1) of Article 252 of the constitution this Assembly hereby resolves that the imposition of a ceiling on urban immovable property and acquisition of such property in excess of the ceiling and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law,"

Mr. Speaker: — Resolution moved.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా. ఇది సర్వసమ్మతమైన విషయం. మనం ఈనాడు గ్రామీణ ఆస్తులకు మాత్రము పరిమితులు విధిస్తున్నాము. గ్రామీణ ఆస్తులకు మాత్రము పరిమితులు విధించి పట్టణాల ఆస్తులు అపరిమితంగా ఉండరాదనే నిర్ణయానికి వచ్చారు. అన్ని రాజకీయపార్టీలవారూ అటువంటి నిర్ణయానికి వచ్చారు. అందులో వివాదం ఏమీ లేదు. పట్టణ ఆస్తులకు వచ్చే సరికి చాలా విషయాలు పరిశీలించవలసి ఉంటుంది. ఇందులో ఎవరిమీద పరిమితి విధించాలి? ఒక రాష్ట్రములో ఉన్నవారికి అనేక రాష్ట్రాలలో వారికి ఆస్తి ఉండవచ్చు. అలాంటి వారిపయిన పరిమితులు విధించాలి. అందుకని ఇది దేశవ్యాప్తంగా పరిశీలించి నిబంధనలు విధులు అన్ని సక్రమంగా చూచి చట్టం చేయడానికి పార్లమెంటు అన్ని రాష్ట్రాలకు దేశవ్యాప్తంగా అన్వయించేట్లు పార్లమెంటు చట్టం చేస్తే సముచితంగా ఉంటుందని 252 రాజ్యాంగము ప్రకారంగా యీ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టాము. దీనికి ఒక కమిటీ కూడా వేశాము. వారు ఇప్పుడే తమ నివేదిక ఇచ్చారు. పూర్తి నివేదిక కొన్ని రోజుల క్రితమే వచ్చింది. అది ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. దానిని అవసరమయితే ప్రజాభిప్రాయముకుకూడ పంపించి ప్రజాభిప్రాయము సేకరించవచ్చును. మన అభిప్రాయాలతో సహా కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు పంపించడానికి వీలు ఉంటుంది. మన శాసనసభలోనూ పరిషత్తులోనూ కూడా చర్చించవచ్చు. తరువాత మన అభిప్రాయాలు కేంద్రమునకు పంపించవచ్చు. కాని ఇప్పుడు మాత్రము అనేక రాష్ట్రాల వారు తీర్మానాలు పాస్ చేశారు, కాబట్టి వెంటనే చర్య తీసుకుని మనం కూడ తీర్మానం చేయడం అది పాస్ చేయడం సమంజసమని యీ తీర్మానము ప్రవేశపెడుతున్నాను. అందరూ అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. అయితే వారు చెప్పారు. శాసన సభ ఒక కమిటీ వేసిందన్నారు ఆ కమిటీ ఫైండింగ్స్ సభ్యులకు తెలియచేయాలి. అప్పుడుగాని యీ చర్చకు సంపూర్ణత రాదు. ఇది వరకు గ్రామీణప్రాంతంలో ఉన్న ఆస్థి పాస్తులకు సీలింగు పెట్టారు. ఆ ఆక్టు ఉన్నది. ఆ ఆక్టుకు పరిపూర్ణత లేదని అది సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లుగా ఉంది. ఏ ప్రాతిపదికపయిన ఎలాంటి రిఫారమ్సు తెస్తున్నారో మనకు తెలియదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం అయితేనేమి రాష్ట్రప్రభుత్వాలైతేనేమి లాండు రిఫామ్సు తీసుకొని రావాలనేటటువంటిది అస్పష్టంగా చెప్పడం జరుగుతున్నది కాని అటువంటి ప్రోగ్రెసివ్ రిఫారమ్సు తీసుకొని వస్తామంటున్నారేగాని వారి ఉద్దేశాలేమిటో ఇంతవరకు బయట పెట్టలేదు. ఈ అర్బన్ ప్రోపర్టీసు పైన సీలింగు తీసుకొనివచ్చేటప్పుడు వాళ్ల ఉద్దేశం ఏమిటి? ఆబ్జక్ట్సు ఏమిటి? ఆ తరువాత స్వరూపం ఎట్లా ఉంటుంది? కేవలం ఆదాయం పైన ఉంటుందా? కాపిటల్ వాల్యూపైన

ఉంటుందా ? ఇట్లాగే లాండు ఫామ్సు కూడా వేసుకొని వచ్చేటప్పుడు ఆదాయాన్ని బట్టి సీలింగు పెడుతున్నారా లేకపోతే కాపిటల్ వాల్యూపైన పెడుతున్నారా ? ఇవన్నీ స్పష్టంగా సభ్యులకే కాకుండా ప్రజలకు కూడా తెలియవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది అది స్పష్టంగా తెలియచేస్తారని ఆశిస్తూ దీనిని బలపరుస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరామనాయుడు :—అధ్యక్షా, ఈ ప్రతిపాదనలో ప్రాథమిక మైనటువంటి మార్పు ఉంది. నేషనల్ సీలింగు ఆన్ అర్బన్ ఇమ్మూవబుల్ ప్రాపర్టి అన్నారు. సీలింగు ఆన్ అర్బన్ ఇమ్మూవబుల్ ప్రాపర్టీ అయితే ఇమ్మూవబుల్ లేని వారు ఎంతయినా ఆస్థి ఉంచుకోవడానికి అవకాశం ఉండేటటువంటి ప్రతిపాదన ఇందులో కనిపిస్తున్నది. మొట్టమొదటి విషయం ఈ సీలింగు అనే ఒక సిద్ధాంతాన్ని చాలా కాలం క్రిందటనే గ్రామాలలో ఉండే ఆస్తులపైన ఈ శాసన సభలోనే శాసనం చేశారు. ఇన్ని ఎకరాల భూమికంటే ఎక్కువ వ్యక్తులకు కాని కుటుంబానికి కాని ఉండకూడదని. అటువంటి సీలింగు ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు సూత్రం అనేది, ప్రాథమిక మైన సిద్ధాంతం అనేది స్పష్టంగా ఇంతకంటే ఎక్కువ ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో వ్యవహారం జరిగింది. ఏ ప్రాతిపదిక పైన ఈ సీలింగు ఏర్పాటు కావాలి ? దీనికి ఒక నేషనల్ ప్రిన్సిపుల్ అనేది కావాలి. ఒక చప్ప మూలానో, ఒక రీసెర్చి మీదనో జరగాలి మొట్టమొదట ఇన్‌కమ్ అనేది ఏదైనా మెజరబుల్ క్వాంటిటీ కాని ప్రాపర్టీ అనేది కాని చాలా కష్టదాయకమైనది. దానిని నిర్దిష్టం చేయడం కష్టం. ఒక మనిషికి ఒక ఫ్యాక్టరీ ఉండవచ్చా లేదా ? 5 లక్షలు కంటె ఎక్కువ ఆస్థి ఉండకూడదని ఒక సూత్రం చెబుతున్నారు. ఈనాడు చిన్నచిన్న ఫ్యాక్టరీలకు కూడా 5 లక్షల ఆస్తికి మించి ఉంది. ఇప్పుడు 10 కార్లు ఉన్న వారికి కూడా 5 లక్షలు మించి పోయేటటువంటి స్థితి ఏర్పడుతున్నది. నేను 5 లక్షలకన్నా ఎక్కువ ఆస్థి ఉండాలని వాదించడం అనేది కాదు ఒక స్టాండర్డు ఇన్‌కమ్ కావాలి ఈనాడు ప్రభుత్వోద్యోగులలో ఎంత జీతం అధికంగా ఇస్తున్నారు. భారతదేశంలో జీతం అనేది పుచ్చుకొనేవారి అత్యధిక జీతం ఎంత ? వారికి ఇతరత్రా రాబడి ఎంత ? సీలింగు అనేది ఏ ప్రాతిపదికపైన చేస్తున్నారు. మాగ్జిమమ్ ఇన్‌కమ్ పైన కాదా సీలింగు అనేది. ప్రాపర్టీ లిమిటేషను కన్నా ఇన్‌కమ్ లిమిటేషను అనేది ఒక నియమం కావాలి ప్రజలు ఇచ్చేటటువంటి పన్నులలో నుండి ఉద్యోగరీత్యా కానీయండి, ఆఫీసర్లు మూలాన కానీయండి. ఎంత మాగ్జిమమ్ ఇన్‌కమ్ అనేది వస్తున్నది. ఆ మాగ్జిమమ్ ఇన్‌కమ్ అనేది ఇప్పుడు ఇస్తున్నటువంటి విధంగానే సీలింగ్సు ఉండవచ్చా లేక తగ్గించవచ్చా ? అది రీజనబుల్ అనే విషయంలో నేను ఇక్కడ చర్చించడం కాదు. మొత్తంమీద రీజనబుల్ స్టాండర్డు ఆఫ్ ఇన్‌కమ్ హయ్యస్టు ఎంత అనేది ఈ సీలింగు ప్రాతిపదికమీద శాసనం చేయడానికి తగినటువంటి విషయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత పట్టణాలలో ఈ విధమైనటువంటి ఇన్‌కమ్సు ఉన్నాయి. నేను మొదటినుంచి మనవి చేస్తున్నాను. మనకు ఉన్నటువంటి సోషల్ సెక్టార్సులో రూరల్ సెక్టార్ అనేది అత్యధికమైనటువంటి సెక్టారు అందులో రెండు విధానాలు ఉన్నాయి. నేడు లాబరర్‌కు కూడా మినిమమ్ స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగు అనేది కూడా ఉండాలి కదా. సీలింగు అనేది ఇంతకంటే ఎక్కువ ఉండకూడదని చెబుతున్నారు కాని సోషలిస్టిక్ సొసైటీలో మినిమమ్ స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగు అనేది

ఒకటి ఉండాలి. దానికొరకు అర్బన్ ఏరియాస్‌లో ఎంతో వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. ఆందోళనలు జరుగుతున్నాయి, పోరాటాలు జరుగుతున్నాయి. రూరల్ ఏరియాలో కూడా ఇటువంటి మినిమమ్ స్టాండర్డు ఆఫ్ లివింగు ఇచ్చేటటువంటి ప్రైసు పాలసీ కావాలి. వేజ్ పాలసీ కావాలి. సీలింగు ఆన్ అర్బన్ ఇమ్మూవబుల్ ప్రోపర్టీ అనేది ఇంపాసిబుల్. మాకు మెజారిటీ ఉంది మేము ఈనాడు చేస్తాము అనేది వేరే విషయం. కాని సైంటిఫిక్‌గా ఎంత అర్బన్ ఇమ్మూవబుల్ ప్రోపర్టీ ఉండడమో అంటే మళ్లీ దానిమీద వచ్చేటటువంటి ఇన్‌కమ్ బేసిస్ కావాలి కాని ప్రోపర్టీ బేసిస్ అనేది సరైనది కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది మొట్ట మొదట పన్ను చెల్లించేటటువంటి ఆ పన్నులో నుంచి ఇచ్చేటటువంటి జీతాలేమో ఈ నేషనల్ సీలింగు ఆన్ ఇన్‌కం కంటె ఎక్కువ ఉండడం అనేది ఏ మాత్రం కూడా న్యాయబద్ధమైనటువంటిది కాదు. మనం ప్రజల ముందుకు వెళ్ళి చెప్పడానికి కూడా సౌమ్యమైన విషయం కాదు. కాబట్టి ఆ నిర్ణయం చేసిన పిమ్మటనే ఈ పవర్ అనేది సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు ఇవ్వడం సరైనదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా పవర్ ఇచ్చేది అర్బన్ ఇమ్మూవబుల్ ప్రోపర్టీ మీద సీలింగు ఉండాలి కాని అర్బన్ ఇన్‌కంమీద సీలింగు చేయడానికి అది లేదు. అందుచేత దీనికి అవసరమైనటువంటి అమెండుమెంటు పెట్టి ప్రతిపాదించి ఈ అధికారాన్ని ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదన సభవారి ఎదుట పెట్టడం న్యాయమని చెబుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy (Panyam) :—I support this resolution. It is intended to carry out the Directive Principles, especially Article 39 (b) and (c) and the purposes for which very recently we passed the 24th and 25th Amendment Bills. It is intended to impose a ceiling on Jagirdari and Zamindari, but there are certain important Constitutional aspects which have to be placed before the House.

It is for the first time in Constitutional history that a State Legislatures is handing over its powers of legislation to Parliament. During the last 25 years, we have never come across any State Legislature willingly handing over its powers to Parliament. These days where greater autonomy for the States is being demanded, this step of handing over powers of the Legislature to Parliament is rather odd, especially in view of the fact that under Article 251 (2) subsequently we shall not be in a position to get back this power. When once we hand over this power to Parliament and the Parliament enacts legislation we shall not be in a position to amend it, or the subsequent legislatures will not be in a position to amend it. The seriousness of this will be known if we go through Article 252 (2) :

> "Any Act so passed by Parliament may be amended or repealed by an Act of Parliament passed or adopted in like manner but shall not, as respects any State to which it applies, be amended or repealed by an Act of the Legislature of that State."

Therefore, so far as this legislation is concerned, only Parliament will deal with it subsequently.

Where is the necessity to part with this power? That has to be fully realised by us. As the Chief Minister himself stated in his

introductory remarks, it is essential, in order to bring a person who has got properties in various capitals or cities in various States under one competent Legislature, the Central Parliament should have that power; and it must only be the Central Parliament that can bring such a person within its jurisdiction for being competently dealt with. If a person is owning property in Hyderabad and at the same time also at Bombay, our State Legislature may not be in a position to deal with him. Only the Central Legislation will certainly reach him, because all the property put together will be valued aggregately, and he becomes amenable to such a central enactment. The most important aspect is the second aspect. Under the State List, as enumerated in Schedule VII, the State Legislature is competent to pass any enactment with reference to land alone. Item 18 will show land and land tenures. Whether land includes buildings or not is a mute point : some of the High Courts held that land does not include buildings, whereas other High Courts held that land includes buildings also. The Supreme Court has not given a clear decision when the matter came up for its decision. The Supreme Court said 'We are not expressing any opinion on this point'. They clearly indicated that land may not include buildings. Therefore, when we want urban ceilings to be introduced so as to reach persons who are owning immoveable properties in the cities, it is essential that the Central Parliment alone should be empowered to deal with them, because the State Legislature is not competent, cent percent — it is not competent fully to deal with them. Probably we are having 80 percent Legislative power and the rest vests under residuary powers with the Central Legislature. Therefore, in order to avoid all these complications, if the State Legislatures pass a resolution of this type and the Central Parliament passes an effective enactment importing ceiling on urban property, then there will be no constitutional difficulty. So far as these things are concerned, these are the constitutional aspects.

It certainly must be said that this is going to bring in very revolutionary changes and the most important thing is that when such social programmes have to be implemented what is essential is a hard-working, honest, administrative machinery. If this is lacking then the very purpose of the Legislature can be defeated. In fact, most of the idealistic principles which were converted into enactments were defeated on account of half hearted implementation, on account of tardy implementation. Socialism can thus be defeated by inculcating in very slow degrees into the political body of the nation things which are brought into ridicule. For example, prohibition was very well intended. But in its implementation there was a lot of failure. Similarly this legislation is certainly going to be a bold legislation and it requires a very efficient and hard-working administrative set-up. Apart from that, when any such revolutionary changes are sought to be brought in, it is natural that certain inequalities are worked up. Clever people—intelligent people, who have taken even early legal opinion might have converted all their immoveable properties into moveable property, cash, etc, and they may escape the ceiling, whereas honest people who have not taken any such precaution may come under the ceiling. Moreover persons may be owning huge immoveable properties, but at the same time they may be owning liabilities also. Persons may be owning immoveable property,

but they might have created rights in third parties. Therefore, there are any number of complicated aspects which have to be dealt with and only the Parliament at the Centre will be in a competent position to deal with all those things. As and when the enactment has been passed by the Parliament, probably we will be in a position to know what its effect will be.

Then Sir, most importantly, implementation of any such enactment will be entrusted to the States and there may be difficulties in its implementation. If there are any difficulties then the Central Parliament has to provide for a liberal legislation in the enactment so that the States will have some manoeuvrability in its implementation.

With these remarks, and supporting the resolution, I conclude my speech.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ : అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రానికి కావలసినటువంటి ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చడానికి చేసే ప్రయత్నాలలో ఇది ఒకటి ముఖ్యమైనది. కాని దీనిమీద ఇదివరకు చాలా చర్చ జరిగిందన్నారు. నేను కొత్తవాడిని, ఆ చర్చను వినలేదు. కనుక ఏ సందర్భంలో ఆ చర్చలు జరిగాయో ఇప్పటికైనా సప్లయి చేసినట్లయితే అది చదువుకొని సభ్యులు ఏం చెప్పారో అర్థం చేసుకోవచ్చు. కాని ఒకటి నేను గతంలోనే చెప్పినట్లుగా మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ఆస్తిపాస్తులు, సంపదమీద మనము పన్నులు చేకూర్చుకోవాలంటే మన ప్రభుత్వానికి అధికారాలు కూడ అవసరం. ఏవో కొన్ని అధికారాలు మునిసిపాలిటీలకు మేజరు పంచాయితీలకు ఉంచనిచ్చి, రాష్ట్రం లెవెల్లో రాష్ట్రంయొక్క సర్వాధికారాలు-ఉండి అటానమీ అనండి ఏమన్నా అనండి-మన ప్రభుత్వము పెట్టుకొనేదానికి సీరియస్‌గా ప్రయత్నం చేయాలి అని నేను చెప్పాను. ఈ విషయాన్ని చాలా ఖచ్చితమైన అభిప్రాయముతో మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రవాణా, రక్షణ, కరెన్సీ, విదేశ వ్యవహారాలు, టోకు వ్యాపారాలు వంటువంటి విషయాలు మాత్రం ఉంచి మిగతా అధికారము రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉండేటట్లు చేసినప్పుడు మనము చాలా సత్వరంగా మన పనులు పూర్తి చేసుకో గలుగుతాము. రెండవది, ఇంటిలో దేశం స్థిరమైన ఆస్తులమీద పన్నులు వేయాలనే అభిప్రాయము ఉన్నది. కాని సర్వమైనటువంటి ఆస్తులమీద కూడ వేసుకోవలసి నటువంటి అవసరము ఉన్నది. మనము ఏ విధంగా చట్టాలు చేసినా దానిని తప్పించు కొనేవారు ఉంటారు అనుకోండి. కాని మనము చేయవలసిన ప్రయత్నం మాత్రం కేవలం ఇమ్మూవబుల్ ప్రాపర్టీ మాత్రమే కాకుండా మూవబుల్ ప్రాపర్టీ మీద కూడ వేయవలసి ఉంటుంది. అది కూడ గ్రేడెడ్ పద్ధతి మీద ఉంటేనే మనకు ఎక్కువ డబ్బు రాబట్టుకోడానికి వీలుంటుంది. చిన్నవాళ్ళమీద పెద్ద ఆందోళన చేసి పెద్దవాళ్లు తప్పించుకొనేటటువంటి పద్ధతి కాకుండా గ్రేడెడ్ సిస్టం ప్రకారం మనము చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో మొత్తం మీద ఈ పరిమితులతో నేను దీనిని బలపరుస్తూ ఒక మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరకు 341 క్రింద ఒక నోటీసు ఇస్తే అది రిజెక్టు అయింది. వరంగల్‌లో టెక్నికల్ యూనివర్శిటీ స్థాపిస్తామని వాగ్దానం చేశారు అక్కడ. కాని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో గాని బడ్జెటు స్పీచ్‌లో గాని లేకపోవడంవలన అది అనుమానంగా ఉన్నది. కనుక దయచేసి మంత్రిగారు దానికి సమాధానం ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ పట్టణ ఆస్తులమీద గరిష్ట పరిమితులు పెట్టి ఆ విధంగా పన్ను వేయాలనేటటువంటి చాలాకాలము నుంచి చర్చ జరుగుతున్నది. ఇది ఆలోచనకు తీసుకొన్నప్పటి నుంచి దేశములో ఒక వాదన ఉన్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో భూవసతులమీద వేస్తున్నారు గాని పట్టణాలలో ఉండేటటువంటి ఆస్తులను వదలి పెడుతున్నారు అనేటటువంటి విషయం చర్చనీయాంశము అయింది ఇప్పుడు గరిష్ట పరిమితుల గురించి అనేక రాష్ట్రాలలో చట్టాలు చేసినతరువాత అవి పునః పరిశీలన జరిపి చూచినప్పుడు అవి సక్రమంగా అమలు జరగలేదని అనుకున్న లక్ష్యాలను రాష్ట్రాలలో ఆ చట్టాలు సాధించలేదని ప్రభుత్వం వేసిన కమిటీలు అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చాయి, తిరిగి రాష్ట్రంనుంచి కేంద్రానికి అధికారాలు దాఖలు పరచాలని కేంద్రం రాష్ట్రాలకు యివ్వాలని యీవిధంగా చర్చలు జరిగి ఆ చట్టాలవల్ల లక్ష్యాలను సాధించలేకపోయారనేది స్పష్టంగా కనపడుతున్నది. ఈ పరిస్థితులలో పట్టణాలలో ఆస్తులకు అదుపు పెడతాం అనే ఆలోచన చేస్తున్నారు. పట్టణాలలో ఆస్తులద్వారానేగాక గుత్త వ్యాపారసంస్థలుకూడా వేలకొలది కోట్లకొలది ఆదాయాలు సంపాదిస్తున్నవారున్నారు. ఈ విధముగా ఆదాయాలు సంపాదించే గుత్తవ్యాపార సంస్థలు పారిశ్రామిక వేత్తలు విదేశీవ్యాపార సంస్థలు వీరందరి ఆదాయములనుకూడా అదుపులో పెట్టవలసి ఉన్నది. పట్టణాలలో స్థిరాస్తి విలువలను అదుపులో పెట్టడమే కాకుండా ఈ గుత్తవ్యాపార సంస్థల సంపాదన యివన్నీకూడా సమగ్రంగా ఆలోచించి పట్టణాలలోని అన్నిరకాల ఆదాయాలను అదుపులోకి తేగలిగినప్పుడే సామాన్యప్రజలు రైతులు ఉత్పత్తి చేసే సంపాదన అంతా ఈ గుత్తవ్యాపారుల చేతిలోకి పోకుండా వుంటుంది. లేనిచో పీస్‌మీల్‌గా దీనిని పరిష్కారం చేయుటకు ప్రయత్నిస్తే ఈ సమస్య సంపూర్ణంగా పరిష్కారం కాకపోవడమేకాక అనుమానాలకుకూడా దారితీస్తుంది. దీనినంతటినీ సమగ్రంగా కేంద్రప్రభుత్వం కూడా ఆలోచించాలి, ఇప్పుడు మన రాష్ట్రములోనేకాదు, వివిధ రాష్ట్రాలలోకూడ అనేక పద్ధతులుండటంవలన అన్ని రాష్ట్రాలలోను యూనిఫార్మిటీ ఉండే చట్టం కేంద్రం తేవడానికి తోడ్పడేటట్లు చేయడానికి యిది తెచ్చినట్లున్నారు. ఆదాయాలు సంపాదించటంలో రాష్ట్రాలనుబట్టి తారతమ్యం ఉంటుంది. ఒక్కొక్కచోట అక్కడ మార్కెటులో సరుకుల విలువనుబట్టి ఆ విలువమీద వచ్చే ఆర్జనలుగాని అక్కడవుండే ఆస్తుల విలువనుబట్టిగాని, ఆర్థిక వనరులనుబట్టిగాని ఆర్జనలో తారతమ్యాలుంటాయి. బొంబాయిలో స్థిరాస్థిమీద ఆర్జనకు హైదరాబాదు విజయవాడలలో స్థిరాస్తులమీద ఆర్జనకు తారతమ్యం ఉంటుంది. రాష్ట్ర ఆర్థికపరిస్థితినిబట్టి యితర కారణాలనుబట్టి తప్పనిసరిగా తారతమ్యాలుంటాయి. దీనికి కేంద్రం చేసినప్పటికీ మన రాష్ట్రంలో ఒక కమిటీని వేసి ప్రత్యేకంగా ఒక నివేదిక తయారుచేయించాముకాబట్టి ఆ రిపోర్టు యీ శాసనసభకు అందించి యిటువంటి చట్టానికి కేంద్రం పూనుకొనకముందే మనం సమగ్రంగా ఆ నివేదికనుచర్చించి మనరాష్ట్రమునకు అనుగుణ్యమైన సూచనలు యిచ్చేపద్ధతిలో మన ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. అలా పూనుకొని మన సూచనలు పంపిస్తే కేంద్రం చేసే చట్టానికి ఉపయోగంగా వుంటుంది. ఇప్పుడు ఈ డైరెక్షను బాగానే ఉన్నది—భూ గరిష్టపరిమితి వెంటనే అమలులోకి తేవాలంటున్నారు. పట్టణ ఆస్తులకు గరిష్టపరిమితి పెట్టాలని సూచనలు వస్తున్నాయి. గుత్తఆస్తులను అదుపులో పెట్టాలనికూడ కేంద్రం పాలసీ ఉన్నది. ఇవన్నీ త్వరితంగా

చేసి అమలులో పెట్టగలిగినపుడే గరీబీ హటావో అనేది - అట్టడుగున ఉన్న బీద వర్గాలను పైకి తేవటానికి సాధ్యం అవుతుంది. అంతేగాని మంత్రిపదవులిచ్చామని ఉద్యోగాలిచ్చామని, పోర్టుఫోలియోలు మార్చామని చెబితే వీటివల్ల సమస్య పరిష్కారం కాదు. అట్టడుగున ఉన్న బీద ప్రజానీకం పరిస్థితి బాగుపడడానికి పైవారి ఆస్తులను అదుపులో పెట్టాలి. మెరకనుంచి ఏది పెళ్ళికలు తీసి పల్లములో వేసి చేయాలిగాని, మెరకను మెరకగా ఉంచి పల్లము పూడ్చాలంటే అయ్యేదికాదు. అందుచేత పరిమితులు పెట్టి సంపద కేంద్రీకరణకు హద్దులు పెట్టి క్రింది వర్గాలను పైకి తెచ్చే కృషిలో భాగంగా యిది తీసుకురావాలని చెబుతూ యీ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, దీనిని బలపరచేముందు రెండు డౌట్సు ఉన్నవి. మనమీద రెస్పాన్సిబిలిటీ లేకుండా చేసుకొనడానికి యిది సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు మనం రికమెండ్ చేసినంతమాత్రాన మనం రెస్పాన్సిబిలిటీనుంచి తప్పించుకొనడానికి లేదు, అది ముందు ముఖ్యమంత్రిగారు స్టేటుపై చేయాలి. పట్టణ ఆస్తుల సీలింగు గురించి మన రాష్ట్రంలో ఒక కమిటి వేశాము. వారి రిపోర్టు ఉన్నది. అది మనం చర్చించి చేసుకొనవలసియున్నది పట్టణ ఆస్తులమీద పరిమితులు పెట్టితే మీ పార్టీలోనే అల్లకల్లోలం వస్తుందనే దృష్టితో కాకుండ, యిబ్బంది వస్తుందనేదృష్టితో కాకుండ, పార్లమెంటు ఎలక్షన్సు అయినతరువాత వెంటనే యిది రావలసియున్నది. ఇప్పటికే ఆలస్యమైపోయినది. మన రాష్ట్రంలో తయారయిన చౌదరి కమిటీ రిపోర్టును యీ హౌసుముందు పెట్టి చర్చించి దానిని ఆధారం చేసుకొని మన రాష్ట్రానికి అనుగుణ్యంగా మనం చట్టం ప్రవేశపెట్టుకొని చేసుకొనడం అవసరమని దానికి వచ్చే అసెంబ్లీలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆచట్టం ప్రవేశపెదరారని ఆశతో దీనిని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—నేను యిదివరకే మనవిచేశాను. ఇందులో ఉన్న అర్జెన్సీని గుర్తించి యీ తీర్మానాన్ని తేవడం జరిగింది. అంతేగాని మన కమిటీ సిఫార్సులు వచ్చినతరువాత నిర్ణయాలు చేసినతరువాత ఎప్పుడో చేద్దామనికాదు. ఈలోపల చర్యలు తీసుకోదలచుకుంటే పార్లమెంటుకుకూడ అవకాశం యివ్వాలని యీ తీర్మానం తెచ్చాము. మన బాధ్యత తప్పించుకొనడానికి కాదు. ఈలోపల చర్యలు తీసుకోదలచుకుంటే తీసుకొనుటకు పార్లమెంటుకు అవకాశం యివ్వాలని యీ తీర్మానం తెచ్చాము. దీనిని పార్లమెంటు చేస్తేనే సమగ్రంగా దేశంవ్యాప్తంగా అందరినీ కవర్ చేసేట్లు ఎఫెక్టివ్‌గా జరిగేట్లు అవుతుంది. లేకపోతే ఒక రాష్ట్రంలో చేస్తే పీస్‌మీల్‌గా తయారవుతుంది. కొందరికి వర్తిస్తుంది, కొందరికి వర్తించదు. చాలామందికి వర్తించకుండా పోవచ్చు, డాడ్జ్ చేస్తారు. ఇక్కడ ఆస్తి అక్కడకో అక్కడ ఆస్తి యిక్కడకో వేరే విధంగానో మార్పుచేయడం జరుగుతుంది. ఇంటర్ స్టేట్ వ్యవహారాలు వస్తాయి. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొనే కేంద్రపార్లమెంటు చేయడం సమంజసమని యీ తీర్మానం తెచ్చాము. ఇక్కడ చేస్తే మాపార్టీ దెబ్బ తింటుందనికాదు. కొప్పు ఎటుపెట్టినా వెంట్రుకలు వున్నవారే పెట్టుకుంటారు.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి :—ఆర్టిఫిషియల్ కొప్పులు వున్నాయి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆర్టిఫిషియల్‌గాని సహజంగాని వెంట్రుకలుంటేనే సర్దటంజరుగుతుంది. బోడిగుండయితే ఏమి చేసినా ఏమి విలువ వుంటుంది ?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—మమ్మల్ని కూడా ఉండనివ్వండి. కొ...

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మీరే బూర్జువాల లిస్టులో.

శ్రీ కె. జితేంద్రరెడ్డి :—రూలింగ్ ఆఫ్ ఇంప్రెషన్, నా ఇక్కడ మైన్ అపోజిషన్ గ్రూపుగా రంగదాసుగారి నాయకత్వాన 11 మంది సభ్యులతో ఉన్నది. దానిని మీరు మెయిన్ అపోజిషన్ గ్రూపుగా గుర్తిస్తారని అనుకుంటున్నాము. పి. ఎ. సి. చైర్మన్‌గురించి కూడా వచ్చి వున్నది. ఇక్కడ ఎక్కువ సంఖ్యలో మే గ్రూపువుంటే వారిని మెయిన్ అపోజిషన్ గ్రూపుగా గుర్తించడం మామూలు నాలుగు అసెంబ్లీలనుంచి జరుగుతూ వచ్చింది. ఇప్పుడు యీ ప్రోగ్రెసివ్ ఫ్రంటును మెయిన్ అపోజిషన్ గ్రూపుగా గుర్తిస్తారని అనుకుంటున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ విషయంగురించి యిదివరకే చెప్పాను. మరొకసారి చెబితే నిరాశ చెందవలసిన అవసరం లేదు. ఇదివరకు సంప్రదాయాలననుసరించి ఎక్కువ సభ్యులున్నప్పటికీ ప్రోగ్రెసివ్ ఫ్రంట్‌కంటె సి. పి. ఐ ని మెయిన్ అపోజిషన్ గ్రూపుగా గుర్తించడం చేశాను. ఆది హౌసుకుకూడ చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ కె. జితేంద్రరెడ్డి :—రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రత్యేకం ఒక్క పార్టీ లేకుండానే ఇక్కడ సభ్యులను జమచేసుకొని కూర్చొన్నారు. ఇప్పుడు ప్రోగ్రెసివ్ ఫ్రంట్ అని యునైటెడ్‌గా పార్టీ పెట్టుకొన్నాము. అప్పుడు డెమాక్రటిక్ ఫ్రంట్ నాయకత్వం వహించినవారు యిట్లాగే జమచేసుకొని చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు మీ 11 మందయినా గట్టిగా ఉంటారో లేదో అనుమానంగా ఉన్నది.

శ్రీ కె. రంగాదాసు :—ఇంకో యిద్దరు మా ఫ్రంటుతో చేరారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇవ్వండి, తరువాత చూద్దాం.

Mr. Speaker :– The question is ;

"Whereas this Assembly considers that there should be a ceiling on urban immoveable property ;

And whereas the imposition of such a ceiling and acquisition of urban immovable property in excess of that ceiling are matters with respect to which Parliament has no power to make law for the State except as provided in Articles 249 and 250 of the Constitution of India ;

And whereas it appears to the Andhra Pradesh Legislative Assembly to be desirable that the aforesaid matters should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law :

Now, therefore, in pursuance of clause (1) of Article 252 of the Constitution, this Assembly hereby resolves that the imposition of a ceiling on urban immoveable property and acquisition of such property in excess of the ceiling and all matters connected therewith or ancillary and incidental thereto should be regulated in the State of Andhra Pradesh by Parliament by law "

The Resolution was adopted.

The House then adjourned till Four of the Clock.

(The House reassembled at Four of the Clock)

(Mr. Speaker in the Chair)

DISCUSSION ON

(1) Drought Conditions in the State.

(2) Scarcity of Drinking Water in the State,

శ్రీ డి రాజగోపాలరెడ్డి (దర్శి):— అధ్యక్షా, మా ఒంగోలు జిల్లా వెనుకబడిన ప్రాంతము. మా జిల్లాలో దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి తాలూకాలు చాలా [illegible]తో బాధపడే ప్రాంతాలు. మా మూడు తాలూకాలను ప్రభుత్వం వెంటనే గుర్తించి రాయలసీమ దెవలప్‌మెంట్ బోర్డులో చేర్చవలసినదిగా కోరుతున్నాను. అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేయవలసినది కూడ మనవిచేస్తున్నాను. మా తాలూకాలను కరువు ప్రాంతాలుగా ప్రభుత్వం గుర్తించి, దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి తాలూకాలలో రైతులు చెల్లించవలసిన [illegible] లోన్స్, ఎల్. ఎం. బి. లోన్స్ ఆపు చేసి రెమిషన్ అడిగారు. వెంటనే ఆదేశాలు పంపించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ప్రస్తుత కరువు పరిస్థితులలో మా జిల్లాకు కనీసం ప్రభుత్వం 50 లక్షల రూపాయలు అయినా మంజూరుచేసి కరువు పనులు మొదలు పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. దర్శి తాలూకాలో చాలా గ్రామాలలో మంచినీటి కొరత ఉంది. ఆ తాలూకాలో పనిచేసే రిగ్ [illegible], నల్లగొండ జిల్లాకు ఆ రిగ్ పంపించాలని ప్రభుత్వం వారు మా కలెక్టరుకు ఆదేశాలు ఇచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. మా తాలూకాలో పని అయ్యేంతవరకు ఆ రిగ్ అక్కడనే పని చేసేటట్లుగా చూడవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. ఆ తాలూకాలో తెగిపోయిన చెరువులు చాలా ఉన్నవి. చాలా కాలంగా, ఐదారు సంవత్సరాలనుంచి తెగిపోయి నీరు లేక — [illegible] పండించు కోటానికి వీల్లేక వారు బాధపడుతున్నారు. అటువంటి చెరువులను కరువు పనుల క్రింద చేర్చి వెంటనే మరమ్మతు చేయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. కరువు ఏర్పడినప్పుడు మా తాలూకాలో ప్రభుత్వం [illegible] ఒక పింగాణీ ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటుచేయవలసినదిగా మనవిచేస్తున్నాను. దర్శి తాలూకాలో నందికొండ కాలువ క్రింద మూడు గ్రామాలలో మాత్రమే పారుదల అవుతున్నది. ఆ గ్రామాలు మైలవరం, ఉప్పుపాడు, పెంపరాల. ఈ గ్రామాలకు గొట్టిపాడు మేజర్ కాలువ క్రింద నీరు పారుదల అవుతుంది. ఆ ప్రజలు ఆ కాలువ ఉన్నప్పటికి కరువు అనుభవిస్తున్నారు. దానికి కారణం ఆ ఉద్యోగస్థులు చేసే పొరపాట్లో ఏమో అర్థం కావటంలేదు. ఉప్పుపాడు, పెంపరాల ఆ రెండు గ్రామాలలో ఆ కాలువ క్రింద సుమారు 4, 5 సంవత్సరాల నుంచి పంటలు పండించుకోటానికి వీలేకుండా ఉంది. ఈ పరిస్థితులలో ఆ ప్రాంతాలను ప్రత్యేక కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించి యీ కరువు పనులు వెంటనే ప్రారంభించవలసినదిగా మనవిచేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

श्री [illegible]: [illegible] हाउस में मुझे बात करने का आप ने जो मोका दिया है उस के लिए मैं आप का धन्यवाद करता हूं। इस से पहले भी हम ने इन बातों पर चर्चा की है। लेकिन आज हम अपने [illegible] को बताने जा रहे हैं। यहां हमे जनता को जवाब देना है कि हम उन के लिए क्या प्रोग्राम लेकर आए हैं। आप जानते हैं कि हर जगह आज

कम पानी का अभाव है। लोग पानी पानी बोलकर चिल्ला रहे है। हम जानते है कि कुछ न कुछ करने की कोशिश की जा रही है। मुख्य मंत्री जी ने भी मीटिंग में कहा कि यह बहुत फिक्र की बात है और इस के लिए हम कोशिशें कर रहे है। लेकिन कोई आदमी यह नहीं देखता कि उस का बच्चा क्या पढ रहा है कैसे पढ रहा है। वह यही देखता है कि इम्तेहान में पास हुआ या नहीं। इसी तरह अब जनता भी हमारी परीक्षा ले रही है। हमे यह बतलाना है कि हम इस परीक्षा मे कहां तक पास होते है और उन के लिए पानी और आहार का कैसे प्रबन्ध करते हैं। लोग पानी के लिए तरस रहे हैं। पानी की इस कमी को दूर करने के लिए जितना भी कष्ट उठाना पडे उठा कर इसपर तुरन्त ध्यान दे। और जनता को कम से कम पानी पिलाने की व्यवस्था करें। चाहे वह बाओलियां से हो या रिग का प्रबन्ध करके। मेरी मालूमात की हद तक मै यह निवेदन करना चाहता हूं कि हर जिले के लिए एलाटमेंट किए है। हमारे जिले के लिए भी एक रिग आया। लेकिन ४० दिन में एक जगह ३५ फिट से अधिक बोर नहीं कर सका। यह मुसीबत है। हमारे पास इलाका एक विलेज है वहां से इत्तेला आई है कि १०,१५ जानवर भी मर गए है। आदमियों को पानी पीने के लिए यह हाल है कि ५,६ मील दूर से पानी ला कर जिन्दगी गुजारना पड रहा है। मै हमारे आदरनीय मुख्य मंत्रीजी से निवेदन करता हूं कि वह इस ओर ध्यान देकर जल्द कुछ न कुछ करें।

जिराती मजदूरों को मजदूरी मिलने तक उन का पेट नहीं भरता अगर उनको मजदूरी न मिले तो वह भूखे रहते है। हम जानते है कि भारत का सारा बोझ इन ही पर है। इन ही से हम जिन्दा हैं। इन्हें जिरात का जमाना शुरू होने तक जीवन बिताने का प्रबन्ध करना जरूरी है। इस के लिए काम फराहम करना है। इस के लिए कहीं से भी पैसा लाकर काम शुरू करवाएं। मेरी मालूमात की हद तक मैं यह कहता हूं कि कलेक्टर्स को अपने अपने, हद तक काम नहीं करवाने के लिए आरडर्स दिए गए हैं। उन आरडर्स को वापस लेकर किसी न किसी तरह का काम चाहे वह अर्थ वर्क हो या कोई और हो शुरु करवाना चाहिए ताकि वह जिरात का जमाना आने तक मजदूरी पर जिन्दा रह सकें। हमें उनको काम दिलाने के लिए ऍक्शन लेना चाहिए। उन में विश्वास पैदा करना चाहिए।

एक और बात यह कि इन लोगों को मजदूरी मिलने के बाद भी अनाज खरीदने के लिए दूर दूर जाना पडता है। देहातों से बडे शहरों को जाकर अनाज लाना पडता है। एक परिवार को एक महीने के लिए एक दो कीलो चावल दिए जाते हैं। इस से वह किस तरह गुजारा कर सकते है। उन के लिए भरपूर कोटा एलाट करें हर आदमी को हर झोपडी में रहने वाले को पैसे देने पर अनाज खरीदने का मौका मिल सके जिस से वह अपने घर के पास ही अनाज लेकर पेट भर सकें। अगर ऐसा न हो तो सरकार से जनता दूर होती जाएगी।

उन लोगों को ग्यास का तेल नहीं मिलता। वह अन्धेरे में रहते हैं खाना अन्धेरे में खाते हैं। यहां हम हैदराबाद में ही देख रहे हैं कि चार चार दिन लोगों को ग्यास का तेल नहीं मिल रहा है। इस से आप अन्दाजा कर सकते हैं कि देहातों में ग्यास के तेल के लिए लोगों

की क्या हालत होगी। इस लिए इस तरफ विचार करके ईट्टना पर रहो [illegible] के लिए भी ग्यास के तेल का ठीक प्रबन्ध करना जरूरी है।

एक और बात बड़ी परेशानी की [illegible] हो रही है। इस जिले में उन लोगों का [illegible] और [illegible] किए जा रहे हैं। ऐसे परेशानी के जमाने में जब किसान [illegible] के लिए [illegible] तरस रहे हैं, [illegible] वसूली करना बेमकसद है। इस को बन्द कर दिया जाए तो अच्छा होगा। ऐसे समय में तो सरकार काश्तकारों की मदद करनी चाहिए। [illegible] तकावी लोन देकर उन्हें चारा बीज वगैरह खरीदने के काबिल बनाना [illegible] चाहिए ताकि जून में वे काम कर सकें। [illegible] तालाब सूख गए हैं [illegible] के पास धान के बीज नहीं हैं। इस लिए [illegible] बीज [illegible] होगा। [illegible] गरीब [illegible] की किस तरह मदद करें [illegible]। मैं [illegible] कहूंगा कि वह गरीबी हटाओ [illegible] को पूरा करे। मैं समझता हूं जनता [illegible] रही है। [illegible] जनता की कहां तक सेवा कर सकते हैं। [illegible] हम अब जो आने [illegible] कर रहे हैं [illegible] पानी का प्रबन्ध [illegible] जाना चाहिए। हमें अब गरीब [illegible] की सेवा करनी है और इन परेशानियों में उन को जोश दिलाना है उन में आशा पैदा करनी है [illegible] राऊ साहब और [illegible] साहब [illegible] और बी भी ज्यादा करेंगे [illegible] चाहिए कि वह केन्द्र से ज्यादा [illegible] ज्यादा [illegible] करने के लिए हर एक जिले के [illegible] तकनी है। मेरे एरिया में लोग ६, ७ मील दूर से [illegible] पानी नहीं लेने दे रहे हैं। [illegible] मैं [illegible] से भी मिल कर बात करूंगा कि वह [illegible] का कोई प्रबन्ध दें। मुझे आशा है कि इन बातों पर विचार किया जाएगा।

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులురెడ్డి :— అధ్యక్షా, నెల్లూరు జిల్లాలో కూడా తీవ్రమైన నీటి ఎద్దడి అనేక పట్టణాలలో, అనేక గ్రామాలలో కలిగింది. గూడూరు టౌన్, కావలి టౌన్‌లు కూడా యీ దుస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నవి. గూడూరు టౌన్‌లో ఆరు నెలల క్రితం ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ పెట్టి కొన్ని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మరల యిప్పుడు ఎండాకాలం వస్తున్నది కాబట్టి తిరిగి అటువంటి పరిస్థితులు ఎప్పుడేట్లుగా కనిపిస్తున్నది అక్కడ ఓవర్ హెడ్ ట్యాంక్ శక్తిని, వెంటనే పెంచవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఎన్ని విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికీ, దీని గురించి చర్యలు తీసుకున్నట్లు కనిపించడం లేదు అనేక గ్రామాలు చెప్పారు. జరుగుపల్లి, నాయుడుపేట యిటువంటి గ్రామాలలో

పది సంవత్సరాలుగా [illegible] కొరవడింది [illegible] కనిపించి, చాలా చోట్ల బావులు కూడా [illegible] అయి [illegible] మాత్రం అవసరంగా కాపర్యం చేస్తున్నారు [illegible] మిగిలాయి. [illegible] [illegible] కల్పించక [illegible] వారికి వెంటనే నీరు [illegible] చేస్తే [illegible] చేస్తున్నాను. నూటికి నూరువాళ్లు హరిజనులు [illegible] గ్రామాలున్నాయి [illegible] వారు అనేక విజ్ఞప్తులు సమర్పించుకున్నారు [illegible] తేదీనాటికి [illegible] ఇంతవరకు కనీసం [illegible] అక్కడ [illegible] [illegible] [illegible] నేను [illegible] నెల్లూరు జిల్లా [illegible] చూడటం [illegible] గట్టిగా [illegible] ఒక గ్రామంలో [illegible] ఒక బావి ఉన్నా ఆ బావితో [illegible] కొన్ని గ్రామాల్లో [illegible] బావులు ఉన్నా [illegible] [illegible] చేస్తున్నాను. జిల్లా పరిషత్తు, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు [illegible] రెండు ఆఫీసుల చుట్టూ తిరగవలసి వస్తుంది [illegible] కూడా తిరిగి [illegible] కొంట్రాక్టరు [illegible] మొత్తం బావి త్రవ్వకం [illegible] సప్లై చేసే [illegible] అధికారం [illegible] ఫారమ్ [illegible] అన్నారు. [illegible] ప్రభుత్వం [illegible] కనిపించడంలేదు. [illegible] ఉండేది. రైతుల వ్యవసాయానికి [illegible] బావి త్రవ్వకానికి [illegible] రూపాయల అప్పు. 70 రూపాయలు [illegible] భూమి ఉన్న రైతులైనా బావి త్రవ్వుకోడానికి రెండువేల రూపాయల అప్పు. 750 రూ॥ల సబ్సిడీ ఇచ్చే పథకం జయప్రదంగా జరిగింది. రెండుమూడు సంవత్సరాలనుండి దురదృష్టవశాత్తు ఆ స్కీము రద్దు అయింది. ఎల్. ఎమ్. బీ. ద్వారా వ్యవసాయ బావులకు అప్పు తీసుకోవాలంటే వారు రూల్సు పెట్టారు. ఒక బావి వుండగా రెండవ బావి త్రవ్వుకోవాలంటే కష్టంగా ఉన్నది. ఈ కరువు నివారణ కావాలంటే రెండే రెండు మార్గాలున్నాయి. గ్రామాలకు విరివిగా విద్యుచ్ఛక్తి అందజేయాలి. నీరు విరివిగా అందజేయాలి. క్రొత్త గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలంటే తెలంగాణాలో కొదిగా జరుగుతున్నదేమోగానీ, సర్కారు జిల్లాలో కానీ, మా నెల్లూరు జిల్లాలో కానీ క్రొత్త గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వాలంటే బ్రహ్మప్రళయంగా

ఉన్నవి. ప్రతి సంవత్సరం ఆయా సమితితో పరిశీలించి ప్రతి తాలూకాలో పది గ్రామాలకైనా ఆ నియోజకవర్గ శాసనసభ్యునితో సంప్రదించి ఎక్కడ అవసరం ఉందో అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ గ్రామాలకు కూడా ఎస్టిమేట్స్ యిస్తే సమంజసంగా వుంటుందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాలో కోవూరు కాలువ, [illegible] కాలువలకు శ్రీ టి. అంజయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా ఫౌండేషను స్టోను వేశారు. అవి 13-14 సంవత్సరాల క్రిందటిమాట. ఇప్పటికి దానికి కాలువ ప్రారంభించనే లేదు. అది రాజకీయాలలో పడిపోయింది. ఒక్కొక్క ముఖ్యమంత్రిగారు వస్తూవుంటారు. వారికసి అంతా తిప్పుకుంటారు ఆ పునాదిరాయిమీద ఈ ముఖ్యమంత్రిగారైనా ఆ పునాదిరాయికి ప్రాణం కల్పిస్తే ఎంతైనా బాగుంటుంది హర్షించదగినదిగా ఉంటుంది అని మనవిచేస్తున్నాను [illegible] సంవత్సరాలనుండి నష్టపోతూ వస్తున్నది. చాలా కొద్ది మొత్తం ఖర్చుచేస్తున్నారు. నామమాత్రంగా ఉంటున్నది. చేసిన ఖర్చు అనవసరంగా వృధా అవుతున్నది. పెట్టే ఖర్చు స్టాఫ్‌కు అవుతున్నది. ఇచ్చే తప్పంతా సముద్రం పాలైపోవడం జరుగుతున్నది. ఏ ప్రాజెక్టు అయినా త్వరగా పూర్తి అయితేనే దాని ఫలితాలు ప్రజలకు త్వరగా అందుతాయి. [illegible] సోమశిల ప్రాజెక్టు ఒక సమస్యగా ఉన్నది. దాని నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు పూర్తిగా ఉపయోగం లేకుండా పోయింది. కేవలం కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకాలకే [illegible]. ఇంకా తాలూకాలలో రెండు మూడు గ్రామాలకు [illegible] ప్రాజెక్టు [illegible] నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు [illegible]. కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకాల కోసం [illegible] ఆలోచన చేయలేదు. ఈనాడు [illegible] కాని అనవసరంగా, కావలసినన్ని నీళ్లు వృధాగా సముద్రానికి పోతున్నాయి ఆ [illegible] సోమశిల దగ్గర ఒక [illegible] కట్టి [illegible] ఫ్లడ్ వచ్చినప్పుడు నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు యివ్వాలని కోరుతున్నాను ఫీడరు చానల్స్ త్రవ్విస్తే ఫ్లడ్ వచ్చినప్పుడు మాకు యివ్వవచ్చు. [illegible] మాకు అనిపించేది [illegible] నీళ్లన్నీ కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకాలకు యిచ్చుకొని [illegible] వచ్చినప్పుడు మాత్రం యీ ఫీడరు చెరువులకు నీళ్లు వదిలితే నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు నీరు వచ్చే అవకాశమున్నది. అటువంటి సదుపాయం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. సోమశిల నీరు నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు యివ్వకపోతే శాశ్వతంగా కరువు ఉంటుంది. సముద్రపు నీటిని మంచినీటిగా మార్చే [illegible] పెట్టితే తప్ప సోమశిల ప్రాజెక్టు నీరు నాన్ డెల్టా ప్రాంతాలకు అందకుండా వుంటే శాశ్వతంగా క్షామానికి గురవుతూనే వుంటాయని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానమున్నది. అప్పుడు వారు చేసిన వాగ్దానాన్ని యీ ప్రభుత్వం నెరవేర్చవలసిన బాధ్యత కూడా ఉన్నది. పాలసీలో తేడా లేదు. ఆలోచనలలో తేడా లేదు. ఆనాటి ప్రభుత్వం చేసిన వాగ్దానం ప్రకారం తప్పకుండా ఫస్ట్ ఫేజ్‌లోనే నాన్ డెల్టా తాలూకాలన్నిటికీ కూడా నీళ్లు యివ్వడానికి కావలసిన ప్రయత్నం చేయవలసి యున్నది. దానికి స్టాఫ్‌ను నియమిస్తామని వాగ్దానం చేశారు. కాబట్టి మొదటి దశలోనే నీటిని యివ్వడానికి ప్రయత్నించి — అందుకు ఉన్న అవకాశాలను అన్వేషించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు

నిర్లక్ష్యం చేయవద్దని కోరుతున్నాను చేస్తే మేము శాశ్వతంగా కరువుకు గురవుతునే వుండవలసిన పరిస్థితి వుంటుంది కావలసినన్ని నీళ్లు వున్నాయి లేకపోతే కృష్ణ నీటిలో సర్దుమెంటు చేయవలెనని కోరుతున్నాము ట్రిబ్యునలులో ఆ వివాదం పరిష్కారం అయిన తరువాత కృష్ణా నీటిని కుందేరుద్వారా పెన్నలోకి తెచ్చే అవకాశం ఉన్నది అని ప్రతి ఒక్కరూ చెబుతున్నారు, సాంకేతిక నిపుణులు కూడా అంగీకరించిన విషయం కె ఎల్ రావుగారుకూడా అంగీకరించారు. వారి దగ్గరకు అనేక రాయబారాలు నడిచాయి నెల్లూరు జిల్లా నుంచి నాన్‌డెల్టా తాలూకాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తప్పకుండా ఫస్ట్ ఫేజ్‌లోనే ఆ తాలూకాలు రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తామనే వాగ్దానం ఉన్నది రాష్ట్రప్రభుత్వ వాగ్దానం, కేంద్ర ప్రభుత్వ వాగ్దానం ఉన్నది పూర్తిగా మన ప్రభుత్వం సహాయాన్ని సహకారాన్ని అందచేసి శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా నాన్ డెల్టా తాలూకాలకు మోక్షం కల్పించారని అనిపించుకోవాలని నేను వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పోషలిజం పేరుతో ఉన్నవారికే పెట్టి లేనివారికి అన్యాయం చేసినావారిని ప్రజానీకం సహించదు చిన్నచిన్న మైనరు యిరిగేషను స్కీములు అసంపూర్ణంగా నిలిచిపోయినవి ఉన్నాయి ఉదాహరణ నెల్లూరు దగ్గర మరొక ఆనకట్ట, దుర్గరాజ పట్టణ, కొండాపురం, కావలిపురంకాలువ పదిసంవత్సరాలనాడు మొదలుపెట్టి వి అసంపూర్ణంగానే వుండిపోయాయి (వి 60-70 వేల రూపాయల స్కీములు ఆపడానికి కారణాలేమిటో ఇంజనీరులకుకూడా అర్థం కావడం లేదు. ఇటువంటివి పూర్తిచేస్తే సత్వర ఫలితాలు ప్రజలకు అందే అవకాశం ఉంటుందని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నేను యింతటితో సెలవుతీసుకుంటున్నాను

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (మేడ్‌చల్) :—అధ్యక్షా, మన సమావేశం మొదలైన దగ్గరనుంచి చాలామంది సభ్యులు నీటి సమస్య గురించే మన ముందు పెడుతున్నారు మనకు చాలా నీటికొరత ఏర్పడింది. మనుష్యులకు త్రాగడానికి నీళ్లులేకుండా అల్లాడుతుంటే పశువులను నీళ్లులేక అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది, పూడికలు తీయించాలని ఇంకా సమితులకు ఉత్తరువులు పోలేదు రిగ్స్, బోరింగ్స్ వల్ల మంచినీరు పడదు తొందరగా పూడికలు తీయించడానికి డబ్బు ఇస్తే బాగుంటుంది. మనం నీళ్లు ఇవ్వకపోతే గ్రామాలలో ప్రజలు సహించే పరిస్థితిలేదు కిందిగ్రాంజలు లేకపోతే ఎక్కడనుంచైనా తెచ్చుకుంటారు. హరిజనులకు మరీ గడ్డు సమస్యగా ఉంది వారు వేరే బావులకు పోలేరు. కాలువలు ఎండి పోయాయి. చాలా కష్టం అవుతోంది తొందరగా పూడికలు తీసి నీటి సప్లయికి చర్య తీసుకోవాలని కలెక్టర్లకు ఉత్తరువులు పంపాలని కోరుతున్నాను పశువులను భరించడం మరీ కష్టమైపోవడం వల ఎద్దును రు. 15 లకు బర్రెను రూ. 20 లకు అమ్మడం జరుగుతోంది ఊరికే తీసుకుపోయినా ఇచ్చే పరిస్థితులున్నాయి. మాపార్టీ సభ్యులు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు అందరూ నీరు, నీరు నీరు అంటున్నారు. ప్రొద్దుట సికింద్రాబాదులో నీళ్లు లేవు విద్యుచ్ఛక్తి ఆగిపోవడంవల్ల నీళ్లు లేవు. తొందరగా విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చి నీళ్లు వచ్చే ఏర్పాటు చూడమని విద్యుచ్ఛక్తి మంత్రిగారికి వినయం చేసినాను నేను ఏదో పనిపై సికింద్రాబాదు వెడితే మీరందరూ శాసనసభ్యులుగా వెళ్ళి చేస్తున్నది ఏమిటి అని అడిగారు. ఈ రోజు లీవ్ కాబట్టి

సరిపోయింది. లేకపోతే స్కూల్సుకు ఆఫీసులకు వెళ్ళేవారికి చాలా కష్టమై పోయేది. మానవుడు నీళ్లు లేకపోతే ఏమీ చేయలేడు. కనుక ఇటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. నా తాలూకాలో రాత్రి లైట్ ఉంచి ప్రొద్దుట ఐదుగంటలకు బంద్ చేస్తారు. కారణం పరిశ్రమలవారికి సప్లయి చేస్తున్నాం అంటున్నారు. అప్పుడు బంద్ చేస్తే పంటలకు ఎట్లా? అంగూర్ తోటలకు ఎట్లా? రైతులు పనిచేయని రాత్రిసమయంలో కరెంటు ఇచ్చి పగలు తీసివేస్తే ఎట్లా? పరిశ్రమలకు కూడా ఇవ్వవలసిందే కాని పంటల సంగతి ఏమిటి? కావాలంటే క్రొత్త ట్రాన్స్‌ఫార్మర్స్ ఇవ్వండి ప్రొద్దుట ఐదుగంటల నుంచి 12 గంటల వరకైనా లైట్ ఉంచి పరిశ్రమలవారికి 12 గంటలనుంచి ఇచ్చే ఏర్పాటుచేయగలరని ముఖ్యమంత్రిగారిని ప్రార్థనచేస్తున్నాను పరిశ్రమలు నడవాలి, పంటలు కూడా పండాలి. మా మేడ్చెల్ తాలూకా సిటీకి సంబంధించి ఉంది. ఐదారుమైళ్ళలో ఉంది. అక్కడ రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడు తున్నారు వారికి ఎలక్ట్రిసిటీ అందచేసేట్లు పరిశ్రమలకు అందచేసేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను ఈ సమస్య తీరేవరకు నీరు, నీరు అనవలసివస్తుంది. మా కలెక్టరు గారు రిగ్సు, బోరింగులు తెప్పించారు. మొత్తం తాలూకాలో నాలుగు బోరింగ్స్ పనిచేయాలంటే కష్టం. నిన్ననే గురుమూర్తి నగర్‌కు పంపారు. 15 రోజులుగా నీళ్ళు లేవు. చాలా తక్కువగా ఉన్నాయి. రాష్ట్రం మొత్తం మీద నీటి సమస్య ఏర్పడింది. కేంద్రంతో సంప్రదింపులు చేసి గ్రామాలకు తొందరగా నీటి వసతి చేస్తే బాగుంటుంది నీటి సమస్యను తొందరగా పరిష్కారం చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. కొండపనాయుడు (కావలి) :—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం సకాలంలో వర్షాలు లేనందువల్ల అకాల వర్షాలవల్ల కరువు ఏర్పడడం, కొన్ని ప్రాంతాలను కరువుప్రాంతాలుగా ప్రకటించడం, కరువు పనులను ప్రారంభించడం సాంప్రదాయంగా వస్తున్నది. ఉద్యోగాధిలేని జనానికి పని చూపించేందుకు ఆ పనివల్ల గ్రామస్థులకు లాభసాటిగా ఉండేందుకు కరువుపనులు ప్రారంభించుకుంటున్నాము. 1962 నుంచి ప్రారంభించిన కరువు పనులు అసంపూర్తిగా నిలిచిపోవడం సాంప్రదాయంగా వస్తున్నది. మామూలుగా మార్చి, ఏప్రెలు నెలల్లో పంటలు పండకపోవడం, ప్రభుత్వానికి నివేదికలు రావడం, ప్రభుత్వ అలసత్వం వల్ల ఖరారైన నిర్ణయం తీసుకోనందువల్ల అందులో ఆలస్య మైనందువల్ల సెప్టెంబరు, అక్టోబరులలో కరువుపనులు ప్రారంభించడం ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతూనే ఉంది. రోడ్డుపనులు వంటివి ప్రారంభించిన కొద్ది కాలానికే వర్షాలకారణంగా ఆగిపోవడం కూడా సాంప్రదాయంగా వస్తున్నదే. సకాలంలో డబ్బు రిలీజ్‌చేస్తే ఆ పనులు పూర్తిచేయడానికి వీలుంటుంది కనుక సెప్టెంబరు, అక్టోబరులలో గ్రాంటు రిలీజ్ చేస్తే అసంపూర్తిగా నిలిచిపోతున్న విషయం మీకు తెలుసు. ఈ కరువు పనులు కారణంగానైనా రోడ్లు లేని గ్రామాలకు రోడ్లు వేస్తే బస్సులు పోవడానికి అవకాశం ఉండేది. ఇప్పుడు మామూలుగా బండ్లు కూడా

పోవడానికి వీలులేని పరిస్థితి. లెవెల్లింగ్ ఇన్‌స్ట్రుమెంట్ తీసుకుని చూస్తేతప్ప ఎక్కడ మట్టి పోనేది తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడింది. చెరువుల పరిస్థితి కూడా అట్లాగే ఉంది. 20 వేలకు మంజూరైతే 10 వేలు మట్టి పని అయిన తరువాత సగంలో స్టాప్ చేయాలి అనడం, తరువాత వర్షము వచ్చి వేసిన మన్ను కొట్టుకు పోవడం, తిరిగి 20 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసుకునే సి రాకడం—ఇది పరిస్థితి. కరువు పనులు ప్రారంభించి అసంపూర్తిగా నిలిచిపోకుండా పూర్తి చేయడానికి తగిన నిధులను సమయానికి కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. బావుల పరిస్థితి గురించి కేటగరీ 1, 2 అని ఇంతకుముందు శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు చెప్పారు. అసలు నీటి వసతి లేనిపోతే కేటగరీ 1 రెండు మూడు వేల జనాభా ఉండే ఒక ఒక బావి వల్ల నీరు సరిపోయి కాకపోతే అక్కడ బావి త్రవ్వడానికి ప్రభుత్వ నిబంధనలవల్ల అవకాశం లేని విషయం మీకు తెలుసు. ఏ బావి లేని గ్రామంలో బావి త్రవ్వడానికి సహాయం చేయవచ్చును. కాని ఏ గ్రామంలో నైనా ఉన్న బావులు చాలనప్పుడు, జనాభా ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు, మరొక బావి త్రవ్వడానికి అవకాశం ప్రభుత్వం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మంచి నీటి ఎద్దడి విషయం అందరికి తెలిసినదే కావలి, ఉదయగిరి తాలూకాలలో ప్రతి సంవత్సరం నీటి ఎద్దడి రావడం, బిందె పావలా, అర్థ రూపాయి పెట్టి కొనుక్కోవడం జరుగుతోంది. ప్రతి సంవత్సరం కావలి మునిసిపాలిటీ ఈ బాధ భరిస్తూనే ఉంది. గత సంవత్సరం మునిసిపాలిటీవారు ఒకటి రెండు వార్డులలో కుళాయి పథకాలు ఏర్పాటు చేశారు. మిగతా 18 వార్డులలో నీరు చాలనందువల్ల ప్రతి సంవత్సరం జనం ఇబ్బంది పడవలసిన పరిస్థితి వస్తున్నది. శాశ్వతమైన పథకం రీత్యా మంచినీటి ఎద్దడి తొలగించడానికి తాత్కాలికమైన ప్రయోజనాలను ఆశించకుండా శాశ్వతమైన నీటి వసతులను ఏర్పాటుచేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక కాలువ పనుల విషయంలో ముందు డిసెంబరు అనడం, తరువాత మార్చి అనడం జూను వరకు కాలం పొడిగించారు. ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు లేకుండా జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర డబ్బు లేకుండా కరువు పనులు కొనసాగించడం కష్టం. జిల్లాఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరును అడిగితే డబ్బు ఇవ్వలేదు కనుక అసంపూర్ణంగా నిలిపి వేయడం జరిగిందని చెప్పినారు. ఏ కరువు పనులు ప్రారంభించినారో ఆ పనులు అసంపూర్ణంగా వదితే కంటె సంపూర్ణం చేయడానికి ప్రభుత్వం అదనంగా డబ్బు కేటాయించి ఆ పనులు పూర్తిచేసి గ్రామీణ ప్రజలు ఎక్కువ లాభం పొందడానికి అవకాశం కలుగచేయాలని అర్థిస్తున్నాను. తాత్కాలిక ప్రయోజనాల దృష్ట్యా కాకుండా శాశ్వత కరువు నివారణ కొరకు నెల్లూరు జిల్లాలో 6 మెట్ట తాలూకాలకు ఉపయోగపడే విధముగా సోమశిల ప్రాజెక్టు సమగ్ర సోమశిల ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. బసప్ప (దరశకొండ) :—అధ్యక్షా, ఈనాడు కరువు గురించి చర్చ చేయడం చాలా సంతోషం. అయితే శాశ్వత కరువు నివారణ గురించి ఎంతో పూనికతో ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తుంది కాని అవి ఎక్కడ ఉన్నాయో ఆ

ప్రణాళికలు సఫలవంతం అవుతాయో కావో అర్థం కాకుండా ఉంది. అయితే రాయలసీమలో ప్రతి రెండు సంవత్సరములకు ఒక తూరి కరువు వస్తూ ఉండడం పరిపాటి అయినది. మా తాలూకా అనంతపురం జిల్లా, ఉరవకొండ తాలూకా. ప్రతి రెండు సంవత్సరములకు ఒక తూరి తప్పకుండా వస్తూ ముంగారు పంటలు పండితే యింగారు పంటలకు వర్షాలు లేక ఎండిపోవడం, ఇంగారు పంటలు పండితే ముంగారు పంటలకు వర్షాలు లేకపోవడం జరుగుతున్నది. ఈ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని కరువు నివారణకు పూనుకుని ఏర్పాటు చేసుకుంటేగాని కరువు నివారణ కాదు. తుంగభద్ర ఎగువకాలువ ఉంది. ఆ ఎగువకాలువ ఆయకట్టు ఎంతో అభివృద్ధి చేయడాని అవకాశాలు ఉన్నా అభివృద్ధి చేయడానికి విజ్ఞప్తులు పంపినా ఆ ఆయకట్టు పెంచలేదు. అయితే ఉరవకొండ తుంగభద్ర హైలెవెలు కెనాలు 84 అడుగులు లోతు ఉండేగానినుంచి ఆ కాలువ నీరు భూములకు వేసి పండించడానికి అవకాశాలు లేవు. లిఫ్ట్ యిరిగేషను స్కీము ఏదయినా ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి యిదివరలో విజ్ఞప్తులు చేసినాను. ఆ విజ్ఞప్తులు ఫలం లేదు. ఇప్పుడైనా కరువు నివారణకు లిఫ్ట్ యిరిగేషను స్కీము ఏదయినా బయటకు తీసి దాని ద్వారా పంటలు పండించడానికి ఏర్పాటు చేస్తే 200 ఎకరాలు 300 ఎకరాలు పండించడానికి వీలవుతుంది. మైనరు యిరిగేషను క్రింద చెరువులు, కట్టలు ఉన్నాయి. వాటిని సర్వే చేసినారు. అవి ఏమయినవో దాని ఫలితం ఏమీ ఏర్పడలేదు. కనీసం ఆ పనులు చేయడానికి ఎక్కడా అవకాశం జరుగలేదు. అక్కడ పూర్తి సల్లరేగడి భూమి. సుమారు 200 అడుగులు లోతు తీస్తేగాని నీరు రాదు. త్రాగడానికి నీరు లేని పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. అక్కడ ఉండే రైతులు త్రాగడానికి నీరుకోసం చిన్న చిన్న కుంటలు తీసుకుని అందులో నిలువచేసిన నీళ్లు త్రాగడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆ నీళ్లు త్రాగినందువల్ల నారు కురుపులు విపరీతంగా పుడుతున్నాయి. నాలుగయిదు చోట్ల నారు కురుపులు వేసి కాళ్లు చేతులు పోగొట్టుకుంటున్నారు ఎంతోమంది. తుంగభద్ర హైలెవెలు లోని నీటిని అటువంటి గ్రామాలకు పరిశుద్ధ రక్షిత నీటి కుళాయిలు ఏర్పాటు చేస్తే త్రాగడానికి ఉపకరిస్తుంది. ఆ స్కీము అమలు పరచడాని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తుంగభద్ర హైలెవెలు కాలువకు సంబంధించిన గుంతకల్లు కాలువ పని పూర్తి కాలేదు. కాలువ పూర్తి అయితే యింకా కొంత భూమి సాగులోనికి వచ్చి ఎక్కువ పండించడానికి వీలవుతుంది. ఆపని కూడా త్వరగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేసి అధికాహారోత్పత్తికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా తాలూకాలో శిస్తులు విపరీతంగా వసూలు చేస్తున్నారు. 8-10 సంవత్సరాలనుంచి బకాయీలు పడి ఉండేవి యిప్పుడు వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నందువల్ల చిన్న రైతులు చాలా బాధపడుతున్నారు. వారికి కట్టడానికి శక్తి లేదు. రివిన్యూ అధికారులు వారిని చాలా బాధపెడుతున్నారు. కాబట్టి తాత్కాలికంగా రేపు పంట వచ్చేంతవరకు శిస్తులను పోస్టుపోనుమెంటు చేస్తే బాగుంటుందని చాల మంది సభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వచ్చినారు.

ముఖ్యమంత్రిగారు దీనిని ఏ విధంగా ఆలోచించి వెంటనే శిస్తు వసూలును ఆపుదల చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఏమయినా ఈ రాష్ట్రములో శాశ్వత కరువు నివారణకు ప్రయత్నం చేయక పోవడంవల్లనూ ఈ మన్ను తోసే పని చేయడం ఎంతో అవసరమైన ఫలితాన్ని ఇవ్వని ఆలోచనలు కాంట్రాక్టర్లమూలంగా పనులు చేస్తే కొంతవరకు ఉపయోగంగా ఉంటుంది గాని గ్రామాలలో కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా పనులను చేస్తూవుండే దానిలో కాంట్రాక్టర్లు ఈ కూలీలకు స్వల్పంగా కూలి ఇవ్వడం చేస్తున్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. కాబట్టి ఎక్కువ భాగం కూలీలకు ముట్టడానికి తగినమైన స్కీమ్సు ఏర్పాటు చేసి వారికి సరియైన జీవనోపాధి కల్పించవలెనని ప్రయత్నం చేయాలి. కరువు నివారణకు వెంటనే ప్రయత్నం చేయకపోతే కరువువచ్చే పరిస్థితి కనిపిస్తుంది. విపరీతమైన ధరలకు తట్టుకోలేకుండా ప్రజలు దుర్భరమైన పరిస్థితులలో వున్నారు. కాబట్టి కరువు నివారణ పనులను ఇంకా ఎక్కువగా కల్పించి సామాన్య ప్రజలను రక్షించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినతమకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఆనంతరెడ్డి (ఇబ్రహీంపట్టణం) :— అధ్యక్షా, ఈ నాడు కనీసం ఎరుగని అనావృష్టి పరిస్థితి రాష్ట్రంలో ఏర్పడింది అనే దానిలో ఎవరికీ ఎటువంటి అనుమానమూ లేదు, సందేహం లేదు. ప్రభుత్వం కూడా దాని తీవ్రతను కనిపెట్టి కావలసిన అన్ని ఏర్పాట్లు చేసినది, అన్ని చర్యలు తీసుకున్నది. ఇప్పటికి 19 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుచేయబడినవని తెలుపబడినది. ఇంకా 5 కోట్లు రూపాయలు అదనంగా ఖర్చుచేసే నిర్ణయం కూడా తీసుకొనబడినది. దీని తీవ్రతను గుర్తించే మన ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయముగా తామే ఈ విషయం చూసుకుంటూ యిక్కడ సభలో నోట్సు తీసుకోవడంవల్ల తేలుతున్నది ఏమిటంటే అనావృష్టి మనం అనుకున్న దానికంటె ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యిస్తున్నారని తేలిపోతున్నది. కాని ప్రభుత్వం ఏవయితే నిర్ణయాలు తీసుకున్నదో దానిలోపల జాప్యం జరుగుతున్నదానివల్ల అనుకున్న ఫలితాలు రావడం లేదని మనవి చేసుకుంటున్నాను, ఎందుకంటే ఒక్కొక్కసారి మనం ప్రభుత్వం యొక్క ఉత్తరువులు చూస్తుంటే కొన్ని గ్యాప్స్ వస్తుంటాయి. మూడు మాసాలకు ఒక కార్యక్రమం తీసుకోమని 3 మాసాలవరకు పనులు కల్పించాలని ఆదేశములు వస్తుంటాయి. 8 మాసాలు అయిన తరువాత ఆ పనులు స్లాక్ డౌన్ చేయడం జరుగుచున్నది. దీనికి కంటిన్యూటీ లేనందువల్ల గ్యాప్స్ రావడంవల్ల పనులు చురుకుగా జరగకపోవడమే కాకుండా కొంత నిరుత్సాహం కలుగుతున్నది, కలెక్టర్లుకు ఆర్డర్సు వచ్చినవని తెలుస్తున్నది. ఏమిటంటే రోడ్సు పనులు గాని ఎర్త్‌వర్క్ పనులు క్రొత్తవి తీసుకోకూడదని. చాలా మంచిది. క్రొత్తవి తీసుకునేదానికంటె వున్నవి పూర్తి చేయడం చాలా మంచిది. కరువు పనులు తీసుకోవలసిన ఆవశ్యకత వుంది పూర్తి అయిన చోట్ల క్రొత్త పనులు తీసుకోక తప్పదు. ఎందుకంటే ఎవరైతే కూలి జనాలు ఉంటారో వ్యవసాయదారులు వుంటారో కాయ కష్టం చేసుకుని బ్రతికే వారున్నారో వారికి మనం ఉపాధి కల్పించడం మనకర్తవ్యం అట్టి పరిస్థితులనుబట్టి

ఇక్కడ [illegible] పనులు ప్రారంభించాలని అనుకుంటున్నది. ఇప్పుడు కూడా ప్రారంభించవలెను. ప్రదేశాలు ఎంపిక చేయాలి. అనావృష్టి తరచుగా మన రాష్ట్రంలో వస్తున్నది కనుక దీనికి పర్మనెంటు రిలీఫ్ కల్పించే ప్రయత్నం చేయడం మంచిది. దీర్ఘకాలిక పథకం ఏదయినా అమలులో పెట్టడం చాలా అవసరం, ఇటువంటి పర్మనెంటు రిలీఫ్ ఏర్పాటు చేయకపోతే ప్రతిసంవత్సరం రాష్ట్రం ఎదుర్కొన్నప్పుడు టెంపరరీ మెజర్సు తీసుకోవడం అంతగా ఉపయోగకరం కాకుండా పోతున్నవి.

మంచినీటి విషయము చాలా గోడగా వున్నది [illegible] ఫిర్కాల బావులు చూస్తే ఈ కొరత చాలా తీవ్రముగా వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు వున్న పాత బావులలో నీరు చాల లోతుకు తగ్గిపోతున్నది. వాటిని లోతు చేయడానికి పూనుకోవలసిన అవసరము ఎంతైనా వున్నది. అన్ని చోట్ల ఇదే పరిస్థితి వుండవచ్చును. మంచి నీటి సప్లై వ్యవహారమంతా జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించారు. ఒక్కొక్కచోట 5,6 వందలు ఖర్చుపెడితే బావులు లోతు చేయడానికి, మంచి నీటి వసతి కలుగచేయడానికి అవకాశము వున్నది. ఈ 5,6 వందలకు బి. డి. ఓ. వర్క్ ఆర్డర్ ఇవ్వడము, జిల్లా పరిషత్తు నుంచి బిల్స్ తీసుకొని పోవడము చాలా యిబ్బందిగా వున్నది. పని చేసేవారికి యిబ్బందిగా వున్నది. [illegible] పాత బావులను లోతు చేయు పనిని సమితులకో, లేక గ్రామ పంచాయితీలకో అప్పగించడము మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. అనావృష్టి నివారణకు తీసుకొన్న పథకాలను త్వరగా అమలుజరపడమువల్ల చాలావరకు ఈ సమస్య పరిష్కరించవచ్చును. జిల్లా లెవెల్‌లో, తాలూకా లెవెల్‌లో, సమితుల లెవెల్‌లో వున్న అధికారులకు ముఖ్యమైన ఆదేశాలు యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. నారాయణరెడ్డి (పెనుకొండ) — అధ్యక్షా, క్షామ పరిస్థితులు ఏర్పడినప్పుడు చిన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతులు ఎక్కువగా నష్టపడుతున్నారు. పూర్తిగా వర్షాలు లేక కాదు, కొద్దిగా వర్షాలు పడినందుమూలంగా పంట పెట్టుకొనే సమయమున చెరువులలో నీరు కొద్దిగా రావడములో రైతులు ఆశపడి పంట పెట్టాలని ఏమైనా సరే వున్నడబ్బును, అప్పుతెచ్చి ఖర్చుపెట్టడము జరుగుతున్నది. ఏవిధంగా పంటలు పండుతాయని పంటలు పెడతాడు కాని ఆ పంట పండక తాను పెట్టిన పెట్టుబడి కూడా రాని పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నవి. రైతుకు 5,6 సం॥లు ఇట్లా అయ్యేటప్పటికి అప్పు పెరిగిపోతున్నది. వడ్డీ వ్యాపారులకు వ్రాసిన బాకీలను చెల్లించలేక భూములను తనఖా పెట్టడము జరుగుతున్నది. ఇంకా కొన్ని సం॥లు ఇట్లా జరిగేటప్పటికి ఆ భూములు వడ్డీ వ్యాపారుల క్రిందికి పోయే ప్రమాదము వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. పంట పోయినా రైతుకు ఏమీ ఫరవా లేదనే హామీ వుండాలి. దానికి గాను పంటల భీమా పథకాన్ని ప్రవేశ పెడితే బాగుంటుంది. అధికోత్పత్తి సాధనకు చిన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతాంగానికి తగిన సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరము ఎంతైనా వుంటుంది. ఋణ భారము లేకుండా ఉల్లాసముగా పంట పెట్టే దానికి, ఎక్కువ పండించేదానికి అవకాశము ఏర్పడుతుంది. ఇదివరకు రైతులు తమ పాత అప్పులు తీర్చుకొనడానికి భూమి తనఖా బ్యాంకుల ద్వారా అప్పు యిస్తూ వుండేవారు. ఇప్పుడు అట్లా యివ్వడము లేదు. కావి

త్రవ్వడానికో, లాంగ్ ఇంప్రూవ్‌మెంటుకో, మెషను కొనుక్కొనేదానికో ఋణమిస్తే ఏ పనికి అయితే అప్పు తీసుకొన్నారో దానికే పూర్తిగా వినియోగించకుండా కొంత ఉపయోగించి, ఏదో పంటలు పడి పడి సర్టిఫికెట్లు తీసకొని మిగతావి అప్పులు తీర్చుకొనేదాని ప్రయత్నము చేయడము జరుగుతున్నది. కాబట్టి అటువంటి వక్ర మార్గాలు రైతులు అవలంబించే దానికి లేకుండా బ్యాంకులద్వారా రైతులు తమ పాత అప్పులను తీసుకొనే సౌకర్యాన్ని కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. మంచినీటి కొరతను తీర్చడానికి రిగ్స్ తెప్పిస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు, చాల సమితులలో బోరింగ్ సెట్స్ పని చేయకుండా వున్నవి చాల వున్నవి మెషినరీ ఫాల్ట్ వల్లనో ఎక్కువ వత్తిడి వల్లనో త్వరగా చెడిపోతున్నవి సమితి ఏరియాలో 100 సెట్స్ వుంటే 50 వరకు మూలపడే వుంటున్నవి. దానివల్ల ప్రతి పంచాయతీకి సంవత్సరమునకు 1000 రూ.లు ఖర్చు అవుతున్నది. అయినా అవి సక్రమంగా పని చేయడము లేదు. బావులలో నీరు తక్కువపడినపుడు లోతుకు పోతే నీరు పడుతుందనే అవకాశము ఉన్నప్పుడు బోరింగ్ సెట్స్ సహాయంతో లోతు త్రవ్వించడానికి ప్రయత్నము చేస్తే ఉపయోగముగా ఉంటుంది. ప్రతి పల్లెలోను ఒక మంచి నీటి బావిని త్రవ్వించే ఏర్పాటు చేయవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గములో పిచ్చిరెడ్డికొట్ట అని ఉంది. అక్కడ ప్రతి యింటికి ఒక బండి జత ఎద్దులు ఉంటాయి. 3, 4 మైళ్ళ దూరము పోయి నీరు తెచ్చుకొనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అందువల్ల గ్రామానికి ఒక బావి అయినా త్రవ్వించే ఏర్పాటు చేసే నీటికి యిబ్బంది ఉండదు. తాత్కాలికముగా రిగ్స్ ద్వారా పని చేయించి సన్నకారు, మధ్యతరగతి రైతులకు ఎక్కువగా సహాయపడవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కమలాదేవి (పామర్రు):—అధ్యక్షా, కరువు, నీటి సమస్య రెండూ ఒక జిల్లాలోనే కాకుండా రాష్ట్రము మొత్తముమీద అన్ని జిల్లాలలోను ఉంది. తూర్పు గోదావరి జిల్లా పాడి పంటలకు నిలయమైనప్పటికి, గోదావరి నదివల్ల నీటి కొరత లేకపోయినప్పటికి నా నియోజకవర్గములోని కొన్ని శివారు గ్రామాలలో ఈ సమస్య చాలా కటువుగా ఉంటున్నది అక్కడి ప్రజలు నీటి వసతి లేక సరియైన తిండి వసతి లేక చాలా బాధపడుతున్నారు. కనీసము అటువంటిచోట్ల బావి అయినా త్రవ్వించి ఈ నీటి సమస్యను పరిష్కారము చేయవలసినదిగా కోరుచున్నాను. ఫెయిర్ ప్రైస్ షాప్స్ పెడుతున్నారు. ఆహార ధాన్యాలను సకాలములో, సరసమైన ధరలకు అందుబాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. డ్రౌట్ రిలీఫ్ వర్క్స్ పెడుతున్నందుకు చాలా సంతోషము. ఏప్రిల్, మే నెలల్లో ఎదుర్కొనే నీటి ఎద్దడిని తీర్చడానికి ఆ రిలీఫ్ మెజర్సును త్వరగా అమలులో పెట్టాలని కోరుచున్నాను. శ్రీమతి విజయలక్ష్మిగారు చెప్పినట్లు గోదావరి నదిమీద బరాజ్ కడితే అటుప్రక్క ఉన్న ప్రాంతాలలో ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు :—అధ్యక్షా, ప్రతి 2 సంవత్సరములకు ఒకసారి కరువు రావడము, కరువు వచ్చిన తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వము కొంత గ్రాంటు యివ్వడము, దానితో పని చేసి అంత చేయడము, వున్నది ఉండిపోవడము, మరల కరువు వచ్చినప్పుడు ఆలోచించడము మామూలు అయిపోయినది. అట్లా కాకుండా ఒక దీర్ఘ ప్రణాళికను వేసి అనులు జరిపితే కనీసము 10 సంవత్సరములలో అయినా కొంతలో కొంత పరిష్కారమవుతుంది. అటువంటి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషించడము అవసరము. అట్లా అయినప్పుడే ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుందనుకొంటున్నాను. ఉదాహరణకు 2, 3 సంవత్సరాల క్రింట కేరళలో కరువువచ్చినప్పుడు అక్కడి రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వంతో సంప్రదించి కేంద్రం ఇచ్చే ఎయిడ్ ఒక సంవత్సరానికి కాకుండా 2, 3 సంవత్సరాలకు కావలసింది తీసుకొని ఎన్నో కరువు నివారణపనులుచేశారు. కొత్తచెరువులు త్రవ్వించారు. మంచినీటి కొరతతీర్చారు వ్యవసాయాభివృద్ధిచేశారు. అదేవిధంగా మనప్రభుత్వంకూడా కరువు వచ్చిన ప్రాంతాలలో రువుపనులు చేయించడానికి కేంద్రంపై ఒత్తిడతీసుకువచ్చి వారు ఇచ్చే 18 కోట్లు ఒకసంవత్సరానికి కాకుండా అయిదుసంవత్సరాలకు డబ్బుఇవ్వాలని కోరి, డబ్బు సంపాదించి పనులుచేయిస్తేనే అక్కడ ఈకరువుసమస్య పరిష్కారమవుతుందికనుక మనప్రభుత్వం అందుకు గట్టిప్రయత్నంచేయాలని కోరుతున్నాను

మాజిల్లాకు సంబంధించి కొన్నివిషయాలు మనవిచేస్తున్నాను. పిల్లాజిల్లాలో నీటివసరులు అభివృద్ధిచేయాలి. కొత్తచెరువులు త్రవ్వించాలి. కరువురాగానే కరువుపరిస్థితులను ఎదుర్కొనటానికి ప్రభుత్వం చెరువులలో నీరు వుండేట్లుగా చూడాలి. బోర్ వెల్స్ త్రవ్వించి ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయిచేయించాలి. ప్రభుత్వం ఇలాంటిపనులు ఎందుకు చేయడంలేదో అర్థంకావడంలేదు. కనుక ప్రభుత్వం బావులకు అప్పులు ఇవ్వడం, త్రవ్వకొన్నబావులకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వడం చాలాఅవసరం. ఇలాచేస్తేనే సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఒకప్రక్క కరువుఅని ప్రభుత్వంచెబుతూనే మరొకప్రక్క ప్రజలనుండి గోళ్ళూడగొట్టి పన్నులు వసూలుచేస్తున్నారు. కనీసం ఒకసంవత్సరపు శిస్తు వసూలు చేసినా ఫరవాలేదు కాని 4, 5 సంవత్సరాలశిస్తు, ఇచ్చిన అప్పులుమొత్తంఅన్నీ వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ దొంగపాలసీని ఎందుకు అనుసరిస్తున్నదో అర్థం కావడంలేదు. రైతులు ఎంతగిట్టినలరో అంతే కట్టించుకోవాలి తప్ప పూర్తిగా బలవంతంగా వసూలుచేయడం మంచిదికాదని మనవిచేస్తున్నాను,

ఇక మంచినీటి సమస్యవిషయం చూస్తే 500 జనాభావున్న గ్రామాలకే మంచినీరు ఇస్తామని అంటున్నారు. 500 లకు తక్కువ జనాభాగల పల్లెటూర్లు వున్నాయి. వారికి మంచినీరు అవసరంలేదా? మంచినీటికికూడా జనాభా లెక్కలుఅంటే హాస్యాస్పదంగావుంది. కనుక జనాభాతో నిమిత్తంలేకుండా మంచినీరుదొరకని ప్రతిప్రాంతానికి సప్లయిచేయించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ఇక తిండిసమస్యవుంది, తిండి మంత్రిగారు ఇక్కడేవున్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాలో కిరసనాయిల్గం సీసా రూపాయి పావలా, రూపాయి అర్ధణా పైసలకు

[illegible]

Sri Syed Hasan :—It is a matter of sorrow and shame on our part that even though we have entered into the Fifth Plan and invested huge amounts on Dams Reservoirs and the like but people are still deluded for a better tomorrow. They had invested money for a better tomorrow but, not to be dragged into troubles. Inspite of all these Dams and Reservoirs being constructed and huge amounts spent, even the water is scarce. The prices of all the commodities are soaring. It is really a horrible situation. The amounts have been obtained from foreign countries and huge amounts are to be repaid.

Prices of rice are soaring and going high. Foodgrains are not available in the open market. The sugar is sold for Rs. 3 or 3.50, in the State. I can well understand the plight of people in the villages and Districts.

There is scarcity of water. People are going from one end to other end in the city in search of water. There is no planning. I find the officers corrupt and they are being encouraged that way, otherwise how all this would have happened when they are experienced officers. It is just favouritism. These corrupt persons are least bothered for the welfare of the State, for the welfare of the people. I am sorry Sir, to say that there is lethargy on the part of the Officers and on the part of the Government as well. Those who are in power get better quality of rice. They have provision for water supply and other facilities. But the same persons have forgotten that only till yesterday, they were also facing the same troubles and problems. Now because they are in power they simply forget all these things and the troubles and suffering of others.

Water is the minimum necessity for human existence and there is no effort on the part of the Government to see that this problem is satisfactorily solved. We have just entered the month of April, and the situation is this-and is such we can well understand what would be the plight of people in the coming two or three months, in the City and all over the State. I would like to say that these are some of the vital problems of the people and the Chief Minister specially has to look into them. They boast so much and they have surpassed Gobbels in propaganda and

I am surprised how this Government could exist and how it can face the people.

Now, I would like to refer to another equally vital and important problem I had to face in my constituency. At Nayapool, poor people sit and sell small articles; now, their belongings have been thrown into the Musi river; there is a blind person who sits there and sells small quantities of oil. The Chief Minister is now sitting in the House and has plenty of time; he can get the information through his subordinates and bring the facts to the House as to how this has happened and how the police would take law into their hands, and the police atrocities committed on the poor people. The Government has failed to provide jobs and yet the people are being treated like animals, I do not think even animals are treated like that in any civilized country and we claim ourselves a civilized country. I would like to draw the attention of the Chief Minster to this misbehaviour of the police. I am told there are mamools which the police take every Friday and if they do not get it, immediately they resort to these things. There is one Inspector Mr. Martin and one Head Constable by name Mr. Reddy who have misbehaved towards the poor people. I hope the Chief Minister would not pass on to some other matters while replying but refer to the points raised by me, and see that this sort of misbehaviour by the police and police atrocities are reduced to the minimum.

(శ్రీ) కె. కె. వి. ఎస్. రాజు (ఎలమంచిలి) :—అధ్యక్షా, ఈ కరువు సమస్య మన రాష్ట్రములో అన్నిచోట్ల వుంది, రాయలసీమ తెలంగాణాలో వుండే పరిస్థితి శ్రీకాకుళం విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో వుంది. ఆ జిల్లాలలో ప్రతి మూడు సంవత్సరాలకొకసారి యీ కరువు తప్పనిసరిగా వస్తూ వుంటుంది. ప్రతి ఆరు సంవత్సరాలకొకసారి విశాఖపట్టణం జిల్లాలో వరదలతో బాధపడవలసి వస్తున్నది. అధిక వర్షాలవల్ల పంటలు దెబ్బతిని ప్రజలు అనేక బాధలకు గురి కావలసివస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు కరువుక్రింద గ్రాంట్సు హెచ్చించి ప్రజలకు పనులు కల్పించి భూమిశిస్తు రిమిషన్ యివ్వవలసి వుంటుంది. అయితే యింతకాలము ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరము కరువు గురించి గ్రాంట్సు మంజూరు చేయడము జరుగుతున్నది. అయినా దానివల్ల లాభము కల్పించడములేదు. అందుచేత యీ రెండు జిల్లాలకొరకు శాశ్వత కరువు నివారణ పథకము చేపడితేగాని లాభములేదు. ప్రభుత్వము శిస్తు రిమిషన్ యిచ్చినంతమాత్రాన కలిసివచ్చేది ఏమి లేదు. వంద రూపాయలు శిస్తు రిమిషన్ యిచ్చినా లాభము లేదు, వేయి రూపాయలు పంట దెబ్బతింటున్నది. అవి రెండు పెద జిల్లాలుగా వుంటున్నవి. మా జిల్లాలో కొండవాగులు వున్నవి. వాటికి అడ్డుకట్టలు కడితే వందల ఎకరాల భూమిని సాగుక్రింద తీసుకొనిరావచ్చు. విశాఖపట్టణములో పెద్ద ప్రాజెక్టులు లేవు. చిన్న కొండవాగులు వున్నవి. వాటికి అడ్డుకట్టలు కట్టవల్లయితే తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభాన్ని పొందవచ్చు. వాటికి స్కీములు వున్నవి. ఎలమంచిలి తాలూకాలో కుమ్మర్లవాగు యిన్వెస్టిగేట్ చేయబడింది. దరిమిలా దానిని ఎర్రగడ్డ, శేషగడ్డ అని రెండు

స్కీమ్సు క్రింద పెట్టి వర్షము కురుస్తున్నప్పుడు ఎంత నీరు వస్తుందనేది మూడు సంవత్సరాల నుండి స్టడి చేశారు. కనీసము ఆ రెండు స్కీమ్సును అయినా తీసుకుంటే నాలుగైదు వేల ఎకరాలు సాగులోకి రావడమేగాక ఫ్లడ్ కంట్రోలుకు పనికివస్తుంది. అవి తప్పకుండా చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. పోతే మంచినీటి సమస్య తీవ్రంగా వుంది విశాఖపట్టణము శివారు గ్రామాలలో యీ సమస్య చాలా తీవ్రముగా వుంది. వందమంది వున్న పల్లెలు వున్నవి, ఎటు పోయినా రెండుమైళ్ళ దూరములో నీళ్ళు దొరికే పరిస్థితి లేదు. అటువంటి చిన్న గ్రామాలకు, కనీసము గ్రామానికి ఒక నుయ్యిని ప్రొవైడ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. 58-59 వ సంవత్సరములో అలాగే 68-69 వ సంవత్సరములో కరువు వచ్చినప్పుడు విశాఖపట్టణము జిల్లాకు రిగ్స్ సప్లయి చేయడము జరిగింది. నేను ఎలమంచిలి పంచాయతి సమితి అధ్యక్షుడిగా వున్నాను. రిగ్స్‌ను వుపయోగిస్తే 9 పాయింట్సు వేయడము జరిగింది. దానివల్ల ప్రయోజనము లేక ప్రభుత్వానికి ధననష్టము జరిగింది ఒక బోర్ వేసి వెళ్ళడం తప్ప ఎంత వాటర్ వుంది, కెపాసిటి ఏమిటి అనేది చెప్పడంలేదు. దానిని టెస్ట్ చేసి నీరు ఎంతవుందో చెబుతారా అని అడిగితే ఆ సిస్టమ్‌కు సంబంధించిన మిషనరీ లేదన్నారు. వేరే పంపు సెట్స్ తీసుకురావాలన్నారు. గంటకు 30 రూపాయలు చార్జి చేశారు. ఆ సంవత్సరం చాలా గ్రాంటు యీ బోర్స్ క్రింద ఖర్చు చేయవలసి వచ్చింది. అందుకని 200 కెపాసిటి వుండే రిగ్స్‌ను మా జిల్లాకు పంపితేగాని లాభములేదు. ఎక్కువ లోతుకు బోర్ చేసే రిగ్స్ వుండాలి. కెపాసిటిని వెంటనే టెస్ట్‌చేసి అక్కడికక్కడ చెప్పి సరైన విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. పోతే మైనర్ యిరిగేషన్ ట్యాంక్స్ వున్నవి. చిన్న చిన్న కొండవాగులు ట్యాంక్స్‌మీద ఆధారపడి కొంత వ్యవసాయము మా జిల్లాలో జరుగుతుంది. ప్రతి నాలుగైదు సంవత్సరాలకొకసారి ట్యాంక్ బెడ్ లో సిల్ట్ వస్తున్నది. ఎకరానికి 29 రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడానికి ఏదో నిబంధన వుంది దానివల్ల చెరువులు బాగుచేయడానికి వీలులేకుండా పోతున్నది. ఆ నిబంధనలను తొలగించి కొన్ని చెరువుల్లో బుల్‌డోజర్స్ ద్వారా కంప్లీటు సిల్ట్ తీయించి, వాటిలో పది సంవత్సరాలవరకు పంటలకు నీరు నిలిచే విధంగా అవకాశము కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక పన్నులు, ఋవాళ ప్రభుత్వానికి ధనము అవసరము వస్తున్నది. కొంత వసూలు చేయాలనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వసూలు చేయాలి. పది పదకొండు సంవత్సరాలుగా రైతులు బకాయిలు యివ్వాలని అక్కడ చెబుతున్నారు, లెక్కలు తేల్చడంలేదు; అధికారులు. మర్రిపాలెం అనే గ్రామములో ఒక ఆసామీకి 3,200 రూపాయలకు డిమాండు నోటీసు యిస్తూ వెంటనే కట్టమన్నారు. ఆయన యింటిదగ్గర లేకున్నా, ఆ డిమాండు నోటీసును యింటికి అంటించామనిచెప్పి రెండుజతల పశువులను జప్తుచేసి తోలుకొనిపోయారు.

రాత్రి వచ్చి చెప్పి ఉదయమే వచ్చి డబ్బు కట్టలేదని వారి పశువులను తోలుకుని పోయారంటె ఎలాగ ? 3,000 రూ. లు కట్టమంటె ఎక్కడనుంచి తెచ్చికడతారు ? 71 వ ఫసలినుంచి 81 ఫసలి వరకు కట్టమంటె ఎక్కడనుంచి

కట్టగలరు? వారికి 10-15 రోజులు టైముకూడా ఇవ్వలేరు. టైము ఇచ్చి కట్టకపోతే అప్పుడు చర్యలు తీసుకోవాలి. కరువు పనులు జరుగుతున్నవి కాని గ్రాంట్స్ సరిగా అందటములేదు. వారికి లోన్సు కో-ఆపరేటివ్ లోన్సు యల్. యం. బి. లోన్సు ఇవ్వాలని ఉన్నా సరిగా అందడములేదు. వారికి కమర్షియల్ క్రాప్స్ ఏమీ పండవు. అవి ఎర్ర గ్రౌండ్సు ఉండే ప్రాంతాలు. యీ నీటి వసతి లేనందువలన వారు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఆ ప్రాంతాన్ని కరువు ప్రాంతాలుగా డిక్లేర్ చేసి కరువు ప్రాంతాలకు శిస్తు వసూలు చేయకుండా వాయిదా వేయించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత మంచినీటి కొరత రాష్ట్రం అంతా ఉంది. మా వైజాగు ప్రాంతములో గ్రామాలు చాలా ఉన్నాయి. ప్రతి చిన్న గ్రామానికి ఒక నుయ్యి త్రవ్వించాలి. ఎక్కడ రెండు స్కీమ్సు ఉన్నాయి, అవి సానివాడల, ఉప్పరగడ్డ డ్రయినేజి స్కీము ఉప్పుటేరు డ్రయినేజి స్కీముకు 2,500 ఎకరాలు వేశారు. ఆ ముఖ్య ప్రాంతములో సాల్టు కోటాన్ని ఉప్పుకు పంట పోయి కోర్టులో దావా వేశారు. వారు దావాలో నెగ్గారు. లీజు ఉంచుము మరి పది సంవత్సరములు పెంచకుండా వారు దావాలో పోకుండా వారికి ఎక్స్‌టెన్‌షన్ టయిము ఇవ్వకుండా యీ భూమి కొంత తొలగించి మిగిలిన భూమిలో పనులు చేయించాలనికోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. మల్లికార్జునరావు (రాజమండ్రి):—అధ్యక్షా, తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు ముఖ్యనగరమయినటువంటి, ముఖద్వారమయిన రాజమహేంద్రవరము ప్రక్కనే గోదావరి నది ప్రవహిస్తున్నప్పటికి మంచినీటికి బాగా కొరతగా ఉంది. ఎందుకంటె 30 వేల జనాభా ఉన్నప్పుడు 1910 లో నీటి సరపరా చేశారు. అప్పటి జనాభా ఇప్పుడు రెండు లక్షలకు పెరిగింది. నీరు ఇప్పుడు ఒక్కొక్క వీధికి రోజుకు గంట చొప్పున మధ్యాహ్నం రాత్రి ఇస్తున్నారు. రోజూ ఇలాగే చేస్తున్నారు. 1967 లో 29 లక్షల జనాభాకు సరిపడునట్లుగా నీరు సప్లయి చేయడానికి 19.80 లక్షల రూపాయలతో ఒక పథకం వేస్తే భీమా కంపెనివారు 10 లక్షలు ఇచ్చారు. మిగిలిన 8.80 లక్షలు డబ్బు ఇవ్వకపోతే పని ఆపుచేస్తామని పని ఆపేశారు. మిగతా డబ్బు పడితేనే నీరు సప్లయిచేస్తామంటున్నారు. రిజర్వాయరు మొదలయినవి అంతా సిద్ధంగా ఉంది. మునిసిపాలిటీవారిని కట్టమంటె వారికి ఆదాయంలేక వారి సిబ్బందికి స్కావెంజర్సు మొదలయిన వారి సిబ్బందికి జీతాలు చెల్లించే స్థితిలో వారు లేనందువలన వారు కట్టలేమంటున్నారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారు నోటీసు ఇచ్చారు, పనులుచేయము డబ్బుకట్టమని. మునిసిపల్ కౌన్సిలువారు యల్. ఐ. సి. ద్వారా అప్పు ఇప్పించమని అడిగారు. అప్పు వెంటనే ఇప్పించినట్లయితే ఒక 15-20 రోజులలో నీరు మాకు సప్లయి అవుతుంది. విజయవాడ, వైజాగు, గుంటూరు మాదిరిగానే రాజమండ్రికూడ వెనుకబడి ఉంది. పరిశుభ్రత అసలు లేదు. రోడ్లుకూడా బాగుగా లేవు. అక్కడి ప్రజలు చాలా అసంతృప్తిగా ఉన్నారు. సొంటి రామమూర్తిగారు రామపాద సాగరు పథకము కొన్ని లక్షలరూపాయలకు వేశారు. నాగార్జున సాగరుకు డబ్బు ఎక్కువగా ఖర్చు అవుతున్నది కాబట్టి అదిపూర్తి అయినాక యీ రామపాద

సాగరు పని ప్రారంభిస్తామన్నారు. ఆ విషయంకూడ ఆలోచించి రామపాదసాగరు పని పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. గోదావరి నదికి ఆగస్టు 15 కు వరదలు వచ్చాయి. నీరు బాగా ప్రవహించి 15 రోజుల తరువాత గుంటలలో నీరు కొంచెం ఉన్నది కాని పూర్తిగా మెట్ట వేసినది. ఉన్న నీరును రాజమండ్రి ఆంధ్ర పేపరు మిల్సు వారు పైప్ వాటర్ ద్వారా మురికి చేస్తున్నారు. మలమూత్ర విసర్జన గోదావరి ఒడ్డున చేస్తున్నందువలన గోదావరినీరు త్రాగడానికి వీలుకాని స్థితిలో ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు పైకం త్వరగా శాంక్షను చేయించి ఒక 15 రోజులలో పైకం శాంక్షను చేయించే ఏర్పాటుచేసి మునిసిపాలిటీకి అప్పుగా ఇప్పించాలని కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (నందిగామ): —అధ్యక్షా, యీ రోజు ఆంధ్రదేశంలో చాలా కరువు పరిస్థితి ఉంది. ముఖ్యంగా వర్షాలు లేక పేద రయితాంగము చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నారు. ఈ రోజు గ్రామాలలో మంచినీరు లేక బాధలు పడుతున్నారు. యీ పరిస్థితులలో ప్రభుత్వం వెంటనే మంచినీటి కొరకు బావులు త్రవ్వి ఉన్న బావులను లోతుచేయవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. రిగ్సు ద్వారా నీరు కొరత ఉన్న ప్రాంతాలకు నీరు అందివ్వడానికి కార్యక్రమాలు ప్రారంభించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న కరువు ప్రాంతాలలో కొన్ని ముఖ్యమయిన పథకాల ద్వారా కొన్ని ప్రత్యేక కార్యక్రమాల ద్వారా కరువు పనులు ప్రారంభించి సహాయపడాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా కృష్ణాజిల్లా నందిగామ ప్రాంతము చాలా వెనుకపడ్డ ప్రాంతము. ఈ రోజు అక్కడ వర్షాలు లేక బాధపడే ప్రాంతము అది కాబట్టి నందిగామను కరువు ప్రాంతంగా పరిగణించి కరువు పనులకు నిధులు మంజూరు చేసి కరువు పనులు ప్రారంభించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ప్రజలు గత మూడు సంవత్సరములనుంచి చాలా బాధలు పడుతున్నారు కాబట్టి రయితుల నుంచి శిస్తు వసూళ్లు నిలపాలని ప్రభుత్వమును కోరుతున్నాను. ఏమైనప్పటికి అక్కడ ముఖ్యమైనటువంటి పంపింగ్ స్కీము లేదు. 1962 లో మొదలు పెట్టినప్పటికి యిప్పటికి పూర్తి కాలేదు. అటువంటి స్కీములు మొదలు పెడితే నాలుగైదు వేల ఎకరాలలో నీరు సరఫరా చేయడానికి అవకాశము వుంటుంది. ఆ పంపింగ్ స్కీమ్సు అమలు జరిగితే అధికోత్పత్తి సాధించడానికి వీలు వుంది. అటువంటి పనులను ప్రభుత్వము చేపట్టాలి, మరి ఈనాడు కరువు పనులు మొదలు పెట్టాలి. కల్వర్టులు కట్టించడము మిగతా ఇతర కరువు పనులు చేయించాలి. పోతే ఈనాడు త్రాగడానికి మంచినీరు లేదు, పశువులకు మేత నీరు లేదు. ప్రజలు నానా బాధలు పడుతున్నారు. రిగ్సును తెప్పించి డీపెనింగ్ ఆఫ్ వెల్స్ కార్యక్రమమును వెంటనే చేపట్టాలి, నీటి ఎద్దడి లేకుండా చేయాలి. ఆహార ధాన్యాలు లేనటువంటి మా ప్రాంతములో వెంటనే చౌక డిపోలను ప్రారంభించి ప్రజానీకానికి ఆహార ధాన్యాలను సప్లయి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను మా దగ్గర మెట్ట ప్రాంతాలు చాలా వున్నవి, అక్కడ ప్రజానీకానికి తినడానికి తిండి లేదు, త్రాగడానికి నీరు లేదు, అక్కడ వెంటనే కరువు పనులు ప్రారంభించి

ఆ ప్రాంతాల అభివృద్ధి లోపించాలని [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] ఈ [illegible] ద్వారా తెలియజేసుకుంటున్నాను [illegible] ఏర్పాటు [illegible] అని మనవి చేస్తున్నాను. [illegible] చాలా [illegible] బడిన ప్రాంతాలు, దానిని [illegible] అభివృద్ధి [illegible] శాశ్వతంగా [illegible] సమస్యలను పరిష్కారము చేయాలి. [illegible] ఎరువు [illegible] కరువు సమస్య [illegible] తెలియజేస్తున్నాను [illegible] లో [illegible] ఏర్పాటుచే [illegible] దాని [illegible] నిధులను [illegible] వెంటనే పరిష్కారం చేయడానికి [illegible] చర్యలు [illegible] మనవి చేస్తున్నాను. మంచి నీటి [illegible] తొలగించడానికి [illegible] ప్రభుత్వము వెంటనే [illegible] తీసుకోవాలని [illegible] తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ [illegible] (కళ్యాణదుర్గం):— అధ్యక్షా, కళ్యాణదుర్గములో [illegible] ఈ తాలూకాలో నివసించే ప్రజలు [illegible] యీ [illegible] బావుల్లో నీరు [illegible] వారు [illegible] అయిపోతున్నారు [illegible] బావులలోకి [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటి కళ్యాణదుర్గము తాలూకాలో [illegible] కొద్ది గ్రామాలలో [illegible] ప్రచారం జరిగింది. చాలా గ్రామాలలో విద్యుచ్ఛక్తి [illegible] బాధపడుతున్నారు. ప్రతి గ్రామములో [illegible] లభింపజేయాలని ప్రభుత్వానికి [illegible] ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. కరువు వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వము కోట్ల కొలది రూపాయలు ఖర్చు పెట్టకుండా శాశ్వతమైన [illegible] చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కళ్యాణదుర్గం [illegible] చెరువు [illegible]. దాని క్రింద దాదాపు 20 గ్రామాలు వున్నాయి. ఆ గ్రామాలలో ప్రజలందరు కూడా యింతో అంతో భూమి కలిగి సేద్యము చేసుకొనే [illegible] ఉత్సాహముతో వున్నారు. ప్రతి సంవత్సరము రెండు మూడు వర్షాలు పడడమువల్ల కొంత నీరు వచ్చి తరువాత ఆ చెరువు ఎండిపోవడమువల్ల ప్రజలు ప్రక్క రాష్ట్రాలకు పోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. అటువంటి పరిస్థితిలో [illegible] స్టేటు నుండి నీరు తెప్పించుకోడానికి అవకాశముంది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మైసూరు స్టేటు నుండి నీరు లభింపజేస్తే ప్రజలలో ఉత్సాహం కలిగించి రైతులకు [illegible] పెట్టినవారు అవుతారని మనవిచేస్తున్నాను. కళ్యాణదుర్గం ప్రాంతములో మూడు భాగాలు హరిజన గిరిజనులు వున్నారు. డ్రౌట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియా అని గుర్తించడం జరిగింది. హరిజన గిరిజనులు భూములు సేద్యము చేసుకొనే స్థితిలో లేరు. అటువంటివారు, సోమరిపోతులుగా వుండి బ్రతుకు తెరువులేక చాలా కష్టపడుతున్నారు. ఆ తాలూకాలో ఏదైనా పరిశ్రమను స్థాపించి తద్వారా వారిలో సోమరితనములేకుండా

చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కళ్యాణదుర్గము ప్రాంతములో ప్రజలు చాలా వుత్సాహంగా ఉన్నారు. యూత్ అసోసియేషన్ అని కంబదురిలో స్థాపించు కున్నారు, నన్ను పత్తిడి చేస్తున్నారు, ఉమ్మడి వ్యవసాయము చేసుకోడానికి, హరిజనులకు ప్రభుత్వము భూమి యిప్పించి ఈ చెరువు నీరు లభించేట్లు చేసినట్ల యితే వారు ఉమ్మడి సేద్యము చేసుకొని బ్రతుకుతెరువు చూసుకోగలమనే ఆశతో ఉత్సాహంతో ఉన్నారు. కాబట్టి ఈ తాలూకాలో క్షామ దేవతను రూపుమాప డానికి ప్రభుత్వము చర్యలు తీసుకోవాలనిచెబుతూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యం. హబీబుల్లా (రాయచోటి):— అధ్యక్షా! ఈ సభలో చర్చిస్తు న్నటువంటి రెండు సమస్యలు రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకానికి సంబంధించిన సమస్యలు. ఈ సమస్యలు యీనాడే కాదు ప్రతి సంవత్సరము అతివృష్టి వల్లనో అనావృష్టి వల్లనో కరువు సంభవించడం, ప్రభుత్వము సహాయము చేస్తూ రావడం జరుగు తున్నది. ఈ సంవత్సరం మాత్రమే అతివృష్టి లేదు మొత్తము రాష్ట్రంలో అనావృష్టి వల్ల ప్రజలు గడ్డు సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు ఇప్పుడే గాదు, గౌరవనీయులు పి. వి. నరసింహారావుగారు ముఖ్యమంత్రి అయినప్పుడు అంతకు పూర్వము మూడు నెలల క్రితము కరువు తీవ్రముగా వచ్చింది. వారు దయతో అప్పటికప్పుడు ప్రతి జిల్లాకు ఒక గౌరవనీయులైన మంత్రిగారిని పంపించడం, అప్పటి కప్పుడే జిల్లా పరిషత్తులో అందరిని సమావేశపరచడం, అప్పటికప్పుడు పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. కరువు పనులు జరుగుతూ వున్నాయి, ఇంకా జరుగ వలసి వున్నవి ఈ పనులు జరుగవలసిన తీరులో యింతవరకు మాట్లాడిన గౌరవ సభ్యులు తమ తమ నియోజకవర్గాల సమస్యలను వాటికి ప్రభుత్వము తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి స్పష్టంగా వివరించారు అన్నింటికంటే ముఖ్యంగా ప్రభుత్వము వారు యిచ్చిన నోటులో వివరించారు. మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యంగా చెప్పాలంటే రాయలసీమలో కరువు అనేది క్రానిక్ డిసీజ్ లాగా తయారు అయింది. ప్రతి సంవత్సరము కాన్నా కరువు వుంటుంది. అక్కడ రైతాంగానికి కావలసిన వనరులు లేవు, జీవనదులు లేవు. వర్షాధారముపైన పంటలు పండాలి. ఇరిగేషన్ వెల్స్ మీద ఆధారపడివుంటారు. ఆ రాయలసీమలో ఏ సంవత్సరము అయినా వర్షాలు వుంటే ఆ సంవత్సరము ప్రజలు అక్కడ బాగుంటారు, ఆ సంవత్సరం జమ చేసుకున్న డబ్బును అయిదారు సంవత్సరాలు ఖర్చుపెట్టుకుంటూ వుంటారు. అందుకని వెంటనే రాయలసీమలో కరువు పనులు మొదలుపెట్టాలి, కడపజిల్లాలోని రాయచోటిలో నీరు లేదు, త్రాగే నీరు లేక ప్రజలు చాలా అవస్థ పడుతున్నారు. రాయచోటలో ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ వాటర్ సప్లయి అనేది 10, 12 సంవత్సరముల నుంచి చేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రభుత్వము ప్రతి సంవత్సరము అది చేస్తాము, చేస్తాము అంటున్నారుగాని ఇంతవరకు చేపట్టలేదు. అక్కడ ఉన్న పరిస్థితిని ప్రభుత్వమువారు గమనించి, అక్కడ ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయికి తగిన ఏర్పాట్లు చేస్తారని నేను గట్టిగా నమ్ముతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ కరువు కాలంలో రాయలసీమలోని ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోవలసిందిగాను, ఈ సందర్భంలో వారి శిస్తు

రెమిషన్ ఇప్పించవలెనని, ప్రభుత్వమువారు వెనువెంటనే శాశ్వత కరువునివారణకు తగు చర్యలు పర్పాటుచేయవలెనని కోరుతున్నాను. శాశ్వత కరువు నివారణ చేయాలంటే డా॥ కె. యల్. రావుగారు చెప్పినట్లు తుంగభద్ర నీరు అది వృథాగా పోకుండా దానిని వాడుకొనేటట్లు చూడాలి, అది బాగా వినియోగమయ్యేటట్లు చూడాలి. అందుకు కావలసిన ఏర్పాట్లు జరుగుతూ ఉండవలసిందేనని చెప్పుతున్నాను. ఇటువంటి ఈ ప్రభుత్వమువారు వారి జిల్లా కలెక్టర్లనుంచి ఎప్పటికప్పుడు ఈ కరువు పరిస్థితులను తెలుసుకొంటూ అందుకు తగు చర్యలు తీసుకొంటున్న విషయం వాస్తవమే. అయితే ఇప్పటికీ అక్కడ ఉండేటటువంటి అధికారులు లేదా అమలుజరిపేవాండ్లలో ఎన్నో కష్టాలు ఉన్నాయి. ప్రజాప్రతినిధులుగాని, సమితి అధ్యక్షులుగాని, శాసనసభ్యులుగాని ఆయా ప్రాంతాల పరిస్థితులను గురించి ఆయా అధికారులను కలుసుకొని అక్కడ ఉండేటటువంటి కష్టాలు చెప్పుతూఉంటే, అందుకు వారు రూల్సు కఠినంగా ఉన్నాయని చెప్పుతున్నారు. ముఖ్యంగా త్రాగడానికి నీరులేని ప్రాంతాలలో, నీరు మరొకచోటనుంచి ట్రాన్సుపోర్టు చేసి ప్రజానీకానికి అందజేయవలసిందిగా ప్రభుత్వము చెప్పారు. కాని జిల్లా కలెక్టరు మాకు అటువంటి ఆదేశాలు లేవని చెప్పారు. అటువంటివి ఏవైనా ఉంటే ప్రభుత్వము చెప్పకుండా ఇమ్మిడియేట్‌గా ఆ ఉత్తరువులను సర్క్యులేట్ చేసి త్రాగే దానికి నీరు లేనటువంటి ప్రదేశాలలో తప్పకుండా నీరు ట్రాన్సుపోర్టు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇటువంటి ఏర్పాటు ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు చేశారు గనుక ఇప్పుడు కూడ అటువంటి ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ముఖ్యంగా మా ప్రాంతాలలో ఎస్టిమేట్సు వేస్తున్నారు, కొత్త బావులు త్రవ్వాలని. కాని దానికి ఏ కంట్రాక్టరు కూడ ముందుకు రావడంలేదు. ప్రభుత్వము డిపార్టుమెంటుగా కూడ చేయడంలేదు. కంట్రాక్టర్లు ముందుకు రాకపోవడానికి దాంట్లో ఒక పెద్ద లోపము, కష్టము ఉన్నది. దాదాపు 40, 50 అడుగులు వరకు బావి త్రవ్వవలసి యుంటుంది. ఎన్నైనా బావి పూర్తి అయిన తరువాత 6 అడుగులు నీరు ఉంటేగాని పేమెంటు లేదు అంటున్నారు. మరి నీరు ఉంటుందో లేదో త్రవ్విన తరువాత అది కంట్రాక్టరుకు ఏ విధంగా తెలుస్తుంది? అటువంటి నిబంధనలు ఉండడం వలన ఈ కంట్రాక్టర్లు ముందుకు రావడంలేదు. అందువలన ఆ పనులు కుంటుపడుతున్నాయి, కనుక అటువంటి ఆదేశాలు ఉన్నట్లయితే వాటిని సడలించేదానికి ప్రభుత్వము చర్య తీసుకోవలెనని మనవిచేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు చెప్పుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ జె. జనార్ధన రెడ్డి (మహబూబాబాద్) :—అధ్యక్షా, చీఫ్ మినిస్టరు ఈ టేబిల్‌పై పెట్టిన ఈ ఫ్యామిన్ రిపోర్టు ప్రకారం —In November-December 1971, the deficit in the entire State being 83%, in Telangana it is 100%. అట్లాగే జనవరిలో 19% in coastal Andhra – deficit rainfall; and 8‿% in Rayalaseema and Telangana. అధ్యక్షా, కరువు నివారణ కొరకు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు గాని, స్టేట్ గవర్నమెంటు గాని ఎక్కడ వర్షాలు లేవో, ఎక్కడ వర్షాభావము ఉన్నదో అక్కడ పనులకొరకు

ఈ ఫండును ఖర్చు చేయాలి గాని, వర్షాలు ఉన్నచోట, లేనిచోట అంతా ఒకే తీరుగా చేస్తే, అది భావ్యము కాదు. తెలంగాణాలో ఉన్న ఈ 9 జిల్లాలలో ప్రజలు ఎప్పుడూ వర్షాభావము వల్లనూ, కరువు వల్లనూ సతమతము అవుతున్నది ప్రభుత్వానికి తెలుసు. పోయిన సంవత్సరము నుంచి కరువుతో అన్ని జిల్లాలలో కూడ ఎంతో బాధపడుతున్నారు. ముఖ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాలో హుజూరాబాద్ తాలూకాలో మూడు సంవత్సరాల నుంచి ప్రజలు బాధపడుతున్న సంగతి ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. అక్కడ మంచినీటి బావులుగాని, ఇర్రిగేషన్ వెల్స్ గాని లేవు. వాటిని త్రవ్వుతూ, త్రవ్వుతూ, తోడుతూ, తోడుతూ ఇప్పుడు అసలు నీళ్ళు రాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. పోయిన సంవత్సరం అప్పుడే ప్రభుత్వము వారు కొన్ని రిగ్సు తెచ్చి ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. ఆ రిగ్సు చిన్న డయామీటరువి అయినట్లయితే దానిలో 2 ఇంచస్ పైపుకు కూడ నీళ్ళు రావటం లేదు. కనుక ఈ రిగ్సు తెచ్చినాగాని పెద్ద డయామీటరువి రిగ్సు తెస్తేనే మా ప్రాంతములో పని చేస్తాయి. ఆ రిగ్సు కూడ ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ నుంచి తెచ్చినవి పని చేయడం లేదు. అక్కడనుంచి తెచ్చిన రెండు రిగ్సు మావి ఊరికినే చెడిపోయి అట్లాగే పడినాయి. ఒక రిగ్గు భూమిలో 40 అడుగులు పోయిన తరువాత అట్లాగే చిక్కుకొని, ఆ రాడ్కు, ఇంజన్కు డిస్కనెక్షను అయిపోతే, ఆ కార్పొరేషన్ ఇంజనీర్స్ వచ్చినా దానిని తీయలేని సందర్భంలో, అక్కడ రైతులే ఆ రిగ్గును తీయడం జరిగింది, అందువల్ల ఈ ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్లో ఉన్న రిగ్సు పనిచేయలేక పోతున్నాయి. కనుక ఈ అత్యవసర పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడానికి, ప్రత్యేకంగా నీళ్ళు లేని పరిస్థితులలో, ప్రయివేట్ ఏజెన్సీస్ను ఎంగేజ్ చేసి మంచి రిగ్సును తెప్పించి, వాటిద్వారా ఈ నీటి కొరత తీర్చాలని కోరుతున్నాను. బీహార్లో కరువు వచ్చినప్పుడు, వారు ఒక వార్ ఫుటింగ్ మీద ప్రయివేట్ ఏజెన్సీద్వారా కరవు నివారణ ఎదుర్కొనగలిగి నారు. ఇప్పుడు రెండు లక్షల రిగ్సు తెస్తామని రిపోర్టులో ఉన్నది. కాని జూన్, జులైలో మరల కరువు వస్తుంది. అందుకొరకు ప్రయివేట్ ఏజెన్సీస్ను ఎంగేజ్ చేయాలి. శాశ్వత కరువు నివారణ కొరకు ప్రాజెక్టుస్ గురించి పథకాలు వేసుకొన్నారు. పోచంపాడు, దాని అభివృద్ధి కార్యక్రమం అది మంత్రులందరికి తెలుసు. దాని విషయంలో ఇంకా గట్టిగా పనిచేయాలి. కరీంనగర్ జిల్లాలో లోయర్ మానేరు ప్రాజెక్టుకు పునాదులు వేయడం జరిగింది. అది టెక్నికల్ రిపోర్టు బాగలేదని మరికొన్ని ఇబ్బందుల వలన ఆపివేశారని తెలుస్తుంది. కమలాపురంలో ఇప్పటికి కూడ త్రాగడానికి నీళ్ళులేక అక్కడ కొనుక్కోవడం జరుగుతుంది. వేరే గ్రామాలనుంచి తెచ్చుకోవడం జరుగుతుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కలెక్టరుకు తాకీదు పంపించి ఎక్కడైతే నీళ్ళు లేవో అటువంటి ప్రాంతాలకు ప్రప్రథమంగా ఈ రిగ్సుద్వారా నీటిని లభింపచేయాలని కోరుతున్నాము. అదే విధముగా కొన్ని కాలువలు, కొన్ని చెరువులు మరమ్మత్తు చేస్తామని కొన్ని సంవత్సరముల నుంచి అంటున్నారు. కాని అటువంటివేమి తీసుకోవడం జరగలేదు. అడామలాపురమువద్ద కాలువ, తరువాత గుంటూడుగడ్డ ఆనకట్ట, వీటికి టెండర్లు పిలిచారు. మళ్ళీ ఆ పనులు ఆపడం జరిగింది. ఇప్పుడు

ఆ ఎలక్షన్సు అయిపోయాయి గనుక దయచేసి ఇప్పుడైనా ఆ పనులుచేయించాలని కోరుతున్నాను. ఇటీ తెలంగాణాకొరకు 19 క్రోర్సు ఢిల్లీ ప్రభుత్వము నుంచి తెప్పిస్తున్నారు. ఈ [illegible] జిల్లాకు ఇంకా ఎక్కువ కేటాయించాలి. ఎందుకంటే, ఇక్కడ 100 పర్సెంటు రెండుపంటలు ఫెయిల్యూర్ అని తమ రిపోర్టు ద్వారానే తెలుస్తున్నాది కనుక ఈ జిల్లాకు ఎక్కువ కేటాయించి ప్రజలకు పనులు కల్పించాలని మనవిచేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ [illegible] (పుంగనూరు).—అధ్యక్షా, చిత్తూరుజిల్లాలో పుంగనూరు తాలూకా [illegible] బ్యాక్‌వర్డ్‌గా ఉన్నది. ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము [illegible] వాటికి సంబంధించి పెండింగులో ఉన్నది. [illegible] ఎస్టిమేషన్ కూడా గవర్నమెంటుకు జిల్లా పరిషత్తుకు ఇచ్చాము. గవర్నమెంటు [illegible] ఆ గ్రామపంచాయితీ జిల్లా పరిషత్తుకు రు. 5,300 డిపాజిట్ చేశారు. ఎస్టిమేషన్ అయినది గవర్నమెంటు శాంక్షన్ చేయవలెను. అక్కడ మంచినీటి చాలా తొందరగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం దీని విషయంలో [illegible] తీసుకొని మంచినీటి సౌకర్యం కలుగజేస్తే [illegible] చేస్తున్నాను. పుంగనూరు తాలూకాలో ట్యాంక్సు రిపేర్సు [illegible] హరిజనులకు నీటితొందర చాలా ఉన్నది. వారు రెండు మూడు మైళ్ళ దూరము నుంచి మంచినీళ్ళు తెచ్చుకోవాలి. [illegible] మంచినీటి సమస్య ఉన్నది. ప్రత్యేకంగా ట్యాంక్సు రిపేర్సుకు [illegible] పోస్టుచేస్తే బాగుంటుందని మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. [illegible].—అధ్యక్షా [illegible] నీటికొరత సమస్యగురించి [illegible] చాలాకాలం నుంచి వస్తున్న విషయం. ఇది ఏదో మామూలుగా [illegible] తీరేసమస్యకాదు. ప్రభుత్వంయొక్క బేసిక్ పాలసీస్ మీద ఆధారపడి ఉన్నది. మనదేశంనుంచి పైదేశాలకు వ్యవసాయ నిపుణులు [illegible] దేశాలకు వెళ్ళి అక్కడ ఈసమస్యాపరిష్కారానికి జరుగుతున్న [illegible] చూచారు. దానికిగల కారణాలన్నీ ఆలోచించారు. అక్కడ [illegible] తెలుసుకున్నారు. రెండు మూడు సంవత్సరాలలో నిర్మాణం చేయవలసిన ప్రాజెక్టులు మనవద్ద 25, 30 సంవత్సరాలయినప్పటికి పూర్తి కానటువంటి [illegible] ఉన్నది. దీనికి కారణం ఆ వ్యవసాయ నిపుణుల అభిప్రాయంప్రకారం ప్రధానంగా [illegible] అమలుపరపడం, నీటివనరుల అభివృద్ధి [illegible] విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా, ఈప్రభుత్వం నాది, [illegible] కలిగియుండటం [illegible] ద్వారా సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలు, సమిష్టి వ్యవసాయ క్షేత్రాలు, ప్రభుత్వ వ్యవసాయ క్షేత్రాలు యివన్నీ వృద్ధిచెందడం దానిమూలంగా మనవృత్తులు పెరగడంచేసి ఎక్కడైనా కొన్ని ప్రాంతాలలో యిబ్బందులువచ్చినా కరువువచ్చినా ఆప్రాంతాలకు మిగతాచోట్లనుంచి ధాన్యాన్ని తరలించి ప్రజలు కరువువాత పడకుండా యితరదేశాలలో చేస్తున్నారు. కాని యిక్కడ మనదేశంలో దానికి

పూర్తి నిరుద్ధమైన పరిస్థితి ఉన్నది ఈరోజున ఏదయినా ఒక ప్రాజెక్టుకట్టాలంటే దానినీ మూడేళ్ళలో పూర్తిచేయా మనుకున్నప్పుడు ఆమూడుకి ప్రక్కన యింకొక సున్నా చేర్చవలసివస్తున్నది. పదికోట్లకు అంచనాలంటే దాని ప్రక్కన యింకొక రెండుసున్నాలు చేర్చవలసివస్తున్నది. మన దేశ పరిస్థితి ఈ విధముగాఉన్నది. ఈ భూమి నాది ఈప్రాజెక్టునాది, దీనికి సేవచేయాలి అనేటటునంట చైతన్యం ప్రజలలోఉన్నదా ? మన అధికారులతో మాట్లాడితే చెబుతారు దీపముండగానే యిల్లు చక్కపెట్టుకోవాలని, మనదేశంలో కరువులేకుండా కూటికి గుడ్డకు కొరత లేకుండా స్వేచ్ఛగా జీవించగలము అనే భావనుగా సోషలిస్టుసమాజం ఉద్భవిస్తుందనే విశ్వాసం ఈస్థిరి ప్రభుత్వాయొక్క బూర్జువా, భూస్వామ్య పాలసీల మూలంగా వస్తున్నది. ఈవిధానాలలో సమూలంగా మార్పువస్తేగప్ప ప్రజలకు ప్రయోజనం లేదు ఇదివెంటనేవచ్చేమార్పుకాదు. ఇప్పుడు తక్షణం కరువు మెడమీద వచ్చి కూర్చున్నది. ఇదిచాలాభయంకరంగాఉన్నది జనగాం తాలూకాలోవరుసగా మూడుసంవత్సరాలనుంచి వర్షాలులేక పంటలులేక ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. వేలకొలది పశువులు చచ్చిపోతున్నాయి. గ్రామాలల్లో ప్రజలువలసలుపోతున్నారు. నరసంపేట తాలూకా అడవి ప్రాంతంలో కాయలు గడ్డలు తినడానికి కూడా కొంత ప్రజలకు లేకుండాఉన్నది. వర్షాలులేక కాయగడ్డలు ఉత్పత్తికాలేదు చౌకడిపోలు పెట్టామని ప్రకటించారు. కానిఅక్కడ బోర్డులు ఉన్నవిగాని బియ్యం లేవు. కొద్దో గొప్పో బియ్యంవచ్చినా బ్లాక్‌మార్కెటుకు పోతున్నది కాని ప్రజలకు అందడంలేదు. నేను 5, 6 తారీఖులలో నానియోజకవర్గంలో పర్యటించి వచ్చాను అక్కడ ప్రస్తులు పండుకొంటున్నారు. చావలేదుగాని అనేక యిబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. ఈ ఆహార సమస్య పరిష్కారానికి తక్షణం ప్రభుత్వం చర్య తీసుకోవాలి. గోడౌన్స్‌లో గాని భూస్వాముల యిండ్లలో గాని షాపులలో గాని మిల్లులలో వున్న ధాన్యాన్ని అంతా వెనువెంటనే తీసుకోవాలి. ఈ ప్రభుత్వానికి ఒకే రాత్రి వేలకొలది కమ్యూనిస్టు లను దేశం నలుమూలలా ఉన్న వారిని పట్టుకొనే పోలీసు ఎంతయినా వున్నది. దానితో, ఎక్కడెక్కడ ధాన్యం నిలువ వున్నదో ఒకే రాత్రికి పట్టుకొనుటకు ఈ ప్రభుత్వానికి సాధ్యం కాదు అని అనుకోను. అట్లా చేయడానికి యిష్టం లేకపోతే వేరే సంగతి. ఆ విధముగా చేసినట్లయితే ఎంతో ధాన్యం దొరుకుతుంది. 75 పైసలకు కిలో చొప్పున చౌక డిపోల ద్వారా ప్రజా ప్రతినిధుల అజమాయిషీ క్రింద ప్రజలకు అందిస్తే కొంతవరకైనా వారి యిబ్బంది తీరుతుంది. లేకపోతే యింకా చాలా తీవ్రమైన కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. నీటి సమస్య గురించి చెప్పాలంటే చాలా భయంకరంగా వుంది. అడవి గ్రామాలలో నాలుగు మైళ్ళ ప్రాంతం వరకు నట్టడవిలో వున్నా తెచ్చుకోవాలి. అక్కడ బావులు లేవు. చాలా దురదృష్టకరమైన స్థితి. ఈమధ్యన నక్సలైట్స్ పోలీసు గొడవలతో అక్కడ ప్రజలు అడవులలోకి కూడా పోలేకుండా వున్నారు. అడవులలోకి పోతే వీరు నక్సలైట్లు అనుకొని పోలీసులు బాదడం, యింకా యితర రకాలయిన యిబ్బందులకు గురిఅవుతూ అక్కడ మనుష్యులు, పశువులు బాధపడు తున్నారు. వెంటనే అక్కడ అడవి భాగంలో వుండేవారికి మంచి నీటి సమస్య

పరిష్కరించాలి. నరసంపేట టౌన్ ప్రావరులో ప్రొటెక్టెడ్ వాటరు సప్లయి స్కీము అన్నారు. మూడు సంవత్సరాలు అయింది గొట్టాలు దిగింపి, లక్షలు ఖర్చు పడుతున్నాయి కాని నీరు రావడం లేదు. లక్షల కొలది ఖర్చు పెడతారు, ఫలితం శూన్యం. గ్రామాలలో హరిజన వాడలలో మంచినీటి బావులు లేనేలేవు వాళ్ళకు ఈ వసతులన్నీ కలుగచేస్తామన్నారు. కాని సమితులలో జిల్లా పరిషత్తులలో ఫండ్సు లేవంటున్నారు. ఒకవైపు రాజకీయ విభేధాలు మరొకవైపు ఫండ్సు లేకపోవడం ఈ అనర్థాలతో అక్కడ ప్రజలకు మంచినీటి సమస్య తీవ్రంగా వున్నది. వ్యవసాయాభివృద్ధికై కరువు నివారణకు కొన్ని కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే ఈ సమస్యను పరిష్కరింపగలుగుతుందంటే తప్పు. కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా దీనికి బలంగా పూనుకోవాలి. కృష్ణా గోదావరి నదీజలాల వివాదం ఎన్నో ఏళ్ళ నుంచి తీరకుండా వున్నది. అటు కోయినా ప్రాజెక్టు సమస్య తేలితే యిటు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు వెనుకటి యింజనీర్సు చెప్పిన ప్రకారం 50 లక్షల ఎకరాల సాగుకు వీలయ్యేలాగ చేసుకోగలిగే వారం. ఇటు నాగార్జునసాగర్ పట్టర్సు పొడిగించుకుని ఉండగలిగే వారం. దీనికంతటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వం జాప్యం చేయకుండా జోక్యం కలుగచేసుకుని పరిష్కారం చేయవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన బలమైన ఒత్తిడి తెచ్చి ఈ నదీజలాల వివాదం తక్షణం పరిష్కరించి ప్రాజెక్టుస నిర్మించి వ్యవసాయాభివృద్ధికి పూనుకోవాలి. అది చేయకుండా కొద్దిపాటి చర్యలు తీసుకున్నంత మాత్రాన యీ కరువు సమస్య పరిష్కారం కాదని చెబుతున్నాను. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కరెంట్ పంపింగ్ స్కీములను మంజూరు చేసే విషయములో కొత్త దృష్టిధాన్ని అవలంబించవలసి వున్నది. అనేక చోట్ల నదులు ఉన్నవి. ఒకచోట పంపింగ్ స్కీము అమలు జరపాలంటే నానా తిప్పలు పడవలసి వస్తున్నది. మగ్దుమ్ పురం అనే గ్రామంలో పంపింగ్ స్కీము పెట్టుకోవడానికి నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి తిప్పలు పడుతున్నారు ఎన్ని వేల రూపాయలు ఖర్చవుతున్నయో చెప్పలేము. మూడు నాలుగు వేల రూపాయలకు తక్కువ ఎక్కడా కావటంలేదు. ఒక గ్రామానికి కరెంట్ కావాలంటే ఐదేళ్ళు పైరవికి తిరగాలి. ఈ పైరవీలకు, యీ తిరగటానికి 8 వేల రూపాయలు ఖర్చవుతున్నది. ఒక గ్రామంలో కరెంట్ గాని, పంపింగ్ స్కీమ్సు తీసుకొని వ్యవసాయం అభివృద్ధి చేసుకొందామనే వుత్సాహం రైతులలో లేకుండా పోతున్నది. ధాన్యం ఎక్కడెక్కడ వుందో, ఆ ధాన్యం వారి కుటుంబ అవసరాలకు, కొత్త పంట వచ్చేదాకా వారికూలీలకు జీతగాళ్ళకు సరిపోయేంత ఉంచి మిగిలింది ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలి. గోడవున్సులో, వర్తకుల దగ్గర వున్న ధాన్యం తీసుకోవాలి. ఈనాడు దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి వుంది కాబట్టి, యిది ప్రజల ప్రాణాల సమస్య కాబట్టి, అత్యవసర చట్టం క్రింద ఆ ధాన్యం స్వాధీనం చేసుకోవాలి. ప్రభుత్వం ప్రజలకు సబ్సిడీ ద్వారా బియ్యం కిలో 75 చొప్పున అందించాలి. మంచినీటి బావులు విరివిగా త్రవ్వించాలి. మైనర్ యిరిగేషన్ స్కీములు విరివిగా తీసుకోవాలి, పాకాల చెరువు క్రింద 12 వేల ఎకరాలు వుంటే అందులో 8, 9 వేల ఎకరాలు మూడు సంవత్సరాల నుంచి-నీరులేక-పడవాపడి వుంది దానిప్రక్కన కిన్నెరసాని వాగు

వుంది. దానికి కొన్ని లక్షల రూపాయిలు ఖర్చుపెట్టి మళ్ళిస్తే వుపయోగపడుతుంది. నిపుణులు వచ్చి అది విచారించి-అది సాధ్యమా, అసాధ్యమా-అన్నది చూసి, అది సాధ్యం కాకపోతే యింకొకటి చేపట్టాలి. 1955 నుంచి మేము ప్రాజెక్టు మహాసభలు పెట్టి మంత్రులను తీసుకువెళ్ళి చూపించాము. ఇంతవరకు పని మాత్రం జరగడం లేదు. ఇది చాలా సీరియస్ సమస్యగా తీసుకోవాలి. ఈ దేశంలో వున్న అత్యవసర పరిస్థితిని ధాన్యం నిలువదారులపైన వుపయోగించి కిలో బియ్యం 75 పైసల చొప్పున అమ్మించాలి.

శ్రీ కె. అప్పలనరసింహం భుక్త—అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం యీ జూన్ నెలాఖరు లోపల—యీ డ్రాట్ గురించి—ఖర్చు పెట్టడానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయిలు కేటాయించటం చాలా హర్షదాయకము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో హర్షనపురం నియోజకవర్గంలో గత 10 సంవత్సరాల నుంచి డ్రాట్ పరిస్థితులు వున్నవి. అక్కడ వున్నవి పూర్తిగా వర్షము పైన ఆధారపడిన భూములు. చెరువులు కూడ వర్షాధారం మీద ఆధారపడి వున్నవి. అక్కడ ఏ విధమైన కెనాల్స్ గాని, వాటర్ వచ్చే సోర్సెస్ గాని లేవు. దీనికి ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం ఏదో ఒక పేరు మీద గ్రాంటు యివ్వటం—ఆ గ్రాంటు—ప్రపోజల్స్ అయి ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి వచ్చేలోపల లాప్స్ అవటం జరుగుతున్నది. శాంక్షన్ అయిన వర్క్స్ యిన్‌కంప్లీట్‌గా వున్నవి. శాశ్వత కరువు నివారణ పథకాలు అమలు జరపటం లేదు. హర్షనపురం, టెక్కలి, నరసన్నపేట నియోజకవర్గాలకు ముఖ్యమైనది వంశధార ప్రాజెక్టు గత 100 సం ల నుంచి ఆ ప్రాజెక్టు వస్తుంది, వస్తుంది అని మేము ఎదురు చూస్తున్నాము. గత 2 సం.ల క్రిందట వంశధార ప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపన చేయటం జరిగింది. గత సంవత్సరం కోటి రూ.లు కేటాయించారు. ఈ సంవత్సరం మళ్ళీ కోటి రూ.లు కేటాయిస్తామని ప్రభుత్వంవారు చెప్పారు. ఆ కేటాయించిన కోటి రూపాయలు అక్కడ ఉన్న స్టాఫ్ జీతాలకు సరిపోతున్నది తప్ప ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరగటానికి అవకాశం లేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ద్వారాగాని, వరల్డ్ బ్యాంకు ద్వారాగాని 5 కోట్ల రూపాయలు ఆ ప్రాజెక్టు కొరకు సంపాదించి యీ సంవత్సరం కేటాయిస్తే ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం త్వరితంగా కావటానికి అవకాశం ఉంటుంది. శాశ్వతమైన కరువు నివారణ పథకాలు అమలు జరపాలి. కాలవలకు బోరేజ్ వర్క్స్ జరిగేటట్లు చేయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. హర్షనపురం నియోజకవర్గంలో మూడు నాలుగు టే కెనోవర్ విలేజెస్ ఉన్నవి. ఆ విలేజెస్‌లో ఉన్న ఇరిగేషన్ సోర్సెస్‌కు గత 25 సం.ల నుంచి రిపేర్స్ లేవు. అక్కడి చెరువులకు మరమ్మతులు లేకపోవడంవల్ల సాగు చేయటానికి అవకాశం లేక, వందల ఎకరాలు బీడుగా మారిపోయిఉన్నాయి. 10, 15 ఎకరాలు ఉన్న రైతులు కూడా-తన భూమి సాగు చేసుకొనే అవకాశం లేక, క్రాష్ ప్రోగ్రామ్ వర్క్సులో రోజుకు 2, 3 రూ.లు కూలికి తట్ట పుచ్చుకు వస్తున్నారంటే - అక్కడ కరువు ఎంత దుర్భరంగా ఉన్నదో ఆలోచించాలి. మా ప్రాంతాలలో మంచి నీటి ఎద్దడి చాలా ఎక్కువగా ఉంది. కోస్తా

ప్రాంతాలలో, ఇసుక ప్రదేశాలలో బావి 150 అడుగులు లోతు త్రవ్వినా మంచినీరు పడదు. అవి ఇసుక భూములు కావడంవల్ల అక్కడ బావులు త్రవ్వేఅవకాశం లేదు. అక్కడ స్పెషల్ స్కీమ్స్ ఇంతవరకు ప్రభుత్వం చేపట్టలేదు. అక్కడ ఎక్కడ చూసినా నీరు కనపడుతుంది కానీ - అది త్రాగే నీరు కాదు. అది ఉప్పునీరు. అక్కడ గొట్టపు బావులు వేయించాలని కోరుతున్నాను. రిగ్స్ జిల్లా పరిషత్‌కు అప్పగించారు, ఆ జిల్లా పరిషత్ పెద్దలే దానిని వాడుకొంటున్నారు తప్ప, మా ప్రాంతాలవరకు మా గ్రామాలవరకు రావటం జరగలేదు. మా కోస్టల్ ప్రాంతంలో ప్రతి గ్రామానికి-సీరియల్ నెంబరు వేసి-ఆ నెంబరు ప్రకారం-ప్రభుత్వంవారే ఈ రిగ్స్ ద్వారా బోర్ వెల్స్ త్రవ్వించాలి. అవి పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్‌కు అప్పగిస్తే అది రాజకీయాలలో పడి కొన్ని కొన్ని గ్రామాలను అలక్ష్యం చేయటం జరుగుతున్నది. కరువు కాటకాల నివారణ నిమిత్తం ఆవకాశం సమృద్ధి చేయటానికి వంశధార ప్రాజెక్టును వెంటనే పూర్తి చేయాలని, మంచినీటి ఎద్దడి నివారణకు యీ రిగ్స్ ద్వారా కోస్టల్ ప్రాంతాలలో గొట్టపు బావులు బోర్ వెల్స్ తీయించవలసినది అని ప్రభుత్వం వారికి మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :—అధ్యక్షా, ఈ కరువు పరిస్థితి, నీటి ఎద్దడి పరిస్థితి ప్రభుత్వ దృష్టికి రానిది కాదు. అయితే మా ప్రాంతాల పరిస్థితి ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవటానికి కొంత టైమ్ ఎక్కువగా కోరవలసివచ్చింది. దురదృష్టవశాత్తు ఏ కొద్ది ప్రాంతమో యీ కరువుకు, నీటి ఎద్దడికి లోబడివుండక, రాష్ట్రమంతటా కరువు నీటి ఎద్దడి ఉండటమువల్ల గౌరవ సభ్యులు ఇంతగా బాధపడుతూ ప్రభుత్వంమీద వత్తిడి తేవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. గౌరవ సభ్యులందరు కరువు నివారణ కొరకు ప్రభుత్వం తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని మొరపెట్టటం జరుగుతూ ఉన్నది. మొట్టమొదట మంచినీటి సౌకర్యం ఏర్పాటు చేయటం ఎంతైనా అవసరము. ప్రతి పర్యాయం నీటిఎద్దడి ఏర్పడిన పరిస్థితులలో మంచినీటి బావులు కొన్ని లోతుచేయటానికి ప్రభుత్వం కొంత డబ్బు కేటాయిస్తున్నది. కొత్తబావులు త్రవ్వటానికి ఏదో కొద్దిగా సహాయంచేస్తున్నది. యీ సందర్భంలో రిగ్స్ కొన్ని తెప్పించటం. ఉన్నరిగ్స్‌తో పని ప్రారంభించటం జరుగుతున్నది. రెండు మూడు మాసాలు గడచిపోగానే మళ్లీ ఆ వ్యవహారం మరచిపోతాము. మళ్లీ నీటిఎద్దడి ఏర్పడిన పరిస్థితులలోనే మనం కరువుకాటకాల నివారణకు దృష్టి కేంద్రీకరించటం జరుగుతుంది. ఈ సమస్య మన రాష్ట్రానికి రావణాసురుని కాష్టంలాగా పరిణమించింది కాబట్టి యీ విధంగా తృణీకార భావంతో చూడకుండా యీ కరువునివారణకొరకు ఒక మాస్టర్ ప్లాన్ తయారుచేసి దానిప్రకారం మంచినీటి ఎద్దడి ప్రప్రథమంగా తీర్చటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మైనర్ ఇరిగేషన్ విషయంలో చాలాశ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరంఉంది. పెద్దప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి పూనుకొంటున్నాము. పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకూడ కొంత నిర్మాణం జరుగుతున్నది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ నుంచి వచ్చే ఫండ్స్ ఇంతవరకు చిన్న చిన్న స్కీములకు, రూరల్ వర్క్సుకు ఖరుచ

చేస్తున్నారు. అది ఒక ఫలితంకూడ ఇవ్వలేదనేది నిర్వివాదాంశము. అది ప్రభుత్వపక్షానికి, ప్రతిపక్షానికికూడ తెలుసు. మనం సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌నుంచి తీసుకొన్న డబ్బు పట్టిపాలు అయినదని ఇంతకుముందు ఒక గౌ. సభ్యులు అన్నారు. పట్టిపాలు అయితే కొంత బాగుండును. అది బూడిదపాలు అయినదని నేను అనుకొంటున్నాను. అందువల్ల, ఏదయితే సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుండి డబ్బువస్తుందో, అది కొంత పెద్దస్కీమును కొరకు—కనీసం పదిలక్షలు, పదిహేను లక్షలరూపాయిలు ఖర్చుచేసే స్కీమ్సు, మైనర్ ఇర్రిగేషన్ స్కీమ్సుకొరకు ప్రత్యేకంగా కేటాయిస్తే బాగుంటుంది. చిన్నచిన్న రోడ్స్, బిల్డింగ్స్—యిటువంటివున్నవే వాటిని మన స్టేట్ ఫండ్స్‌నుండి చేసుకోవచ్చు. ఇటువంటివి స్టేట్ ఫండ్స్‌నుంచి చేసుకుంటే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ముఖ్యంగా, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాలు చాలా వెనుకబడిన లోనైనవి. ఆటువంటి ప్రాంతాలలో బావులు త్రవ్వడానికి ప్రయత్నించేసినా బండపడినంతప్ప మరేమీ కావడంలేదు, డైనమైట్స్ పెట్టినా తృప్తికరమైన ఫలితాలు రావడంలేదు. ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా, రిగ్స్ అవసరం. కనీసం మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాలకు—జిల్లాకు మూడు నాలుగు రిగ్స్ పెడితేనేగాని బావులు పడి తీరడానికి అవకాశంలేదు. అట్లా చేయనట్లయితే, నిజంగా మేము ఏదో ప్రభుత్వానికి మొరపెట్టుకోవడం. వారేదో సమాధానం యివ్వడం, దానితో తృప్తిపడడమేగాని, నిజంగా ప్రజలకు అవసరాలు మాత్రం తీరవు. ప్రజాస్వామికంగా, సోషలిస్టు విధానాలను అవలంబిస్తామని ఈ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. నిజంగా వారు ఆ విధంగాచేస్తే, మేము తప్పకుండా బలపరుస్తాం; కాని ఉభయులం మాటలు చెప్పడమేనా, క్రియా రూపకంగా ఏమైనా చేస్తున్నామా? అనేదికూడా మనం పరిశోధన చేసుకోవాలి. ప్రజల కనీస అవసరాలైనా మనం తీర్చలేకపోతే, పెద్ద పెద్ద సమస్యలగూర్చి మనమేదో చేస్తామనుకుంటే, బహుశా మనం మాటలదగ్గరనే వుండిపోతామేమో. ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణా ప్రాంతీయులు, తెలంగాణాలోని పరిస్థితులు పూర్తిగా తెలిసినవారు. ఎంతటి దుర్భరమైన పరిస్థితులు యీ జిల్లాలలో వున్నవో వారికి తెలియనివి కాదు. అన్ని ప్రాంతాలు దాదాపుగా అన్ని తాలూకాలు వారు తిరిగినవారు. కాబట్టి, వారు ఆ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుని, సాధ్యమైనంతవరకు మైనర్ ఇర్రిగేషన్, మరియు మంచినీటి బావులకొరకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలి. ఎక్కువశ్రద్ధ తీసుకోవాలి అని నేను మీద్వారా వారిని కోరుతున్నాను. అలాగే, పశుగ్రాసం విషయంలో యీరోజున-మా ప్రాంతంలో ఒకమనిషి ఎత్తుకునేమోపు నాలుగైదు రూపాయలు—చొప్పకొరకు—డబ్బు చెల్లించవలసిన దుర్భరపరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఈ పరిస్థితులలో—ఫాడర్ పేరుతో యీ ప్రభుత్వం మేతకొరకు యిస్తున్న డబ్బుగాని, లేదా రైతులకు వంద రూ.లు రెండువందల రూ.లు అప్పులుగా యిస్తున్నవి. నిజంగా అవి నిరర్థకమైన అప్పులు; ఆ యిచ్చేదానిలో నాలుగణాలనుంచి ఎనిమిదణాలవరకు ఆ యిచ్చే అధికారులకు ముడుపులుచెల్లించి, దానికి, యిచ్చినదానికి, ఆ మొత్తానికి మిత్తితోసహా చెల్లించుకోవలసిన పరిస్థితి రైతులపై పడుతున్నది. ఈ విధంగా

కొన్ని లక్షలు, కోట్లు రూపాయలైనా మీరు యిచ్చినా దానివలన లాభంలేదు. మీరు యీ విధంగా డబ్బును నిరుపయోగంగా ఇవ్వకుండా, కనీసం, వారికి అవసరమైన పనులకొరకు వినియోగించినట్లయితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు మనవి చేసినట్లుగా, ఎనిమిదిన్నర కోట్ల రూపాయలు యింతవరకు ఖర్చుచేశారు—కేంద్రంనుంచి లోన్ క్రింద. ఇంకా 5 కోట్లు ఖర్చుచేయడానికి, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యిచ్చిన డబ్బు, కేటాయించామని అన్నారు. 25 లక్షల రూపాయలు మంచినీటి బావుల కొరకు పెట్టాము అన్నారు. ఈ 25 లక్షల రూపాయలు ఏ మాత్రం కూడా సరిపోవు కాబట్టి, మిగతా మీరు చేస్తున్న పనులు ఏవైతే వున్నాయో, వాటిలోనుండి, యీ ఐదుగు కోట్లనుండి యింకా కోటి రూపాయలైనా కేవలం మంచినీటి బావుల కొరకు తీసుకుని, అందులోనుండి లక్షా 25 వేల రూపాయలయినా కేటాయించి, యీ మూడు నెలలు కాంగానే వాటిని విరమింపచేయకుండా, యీ బావుల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని నేను మరొకసారి కోరుతున్నాను. ఏమైనాసరే యీ బావులను పూర్తిచేసే ప్రయత్నం చేయాలిగాని, యిప్పుడు త్రవ్వడం, మరో సంవత్సరానికి అవి పూడిపోవడం, పూడికలతో, వాటిని లోతు చేస్తామని ప్రతి సంవత్సరం రెండు వందలు, మూడు వందలు ఖర్చుచేయడం, ఇలాంటి దుస్థితి కాకుండా, అవి పూర్తిగా నిర్మాణమయ్యే సమయంలో అవసరమైన డబ్బు యివ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. ఇంతకుముందు, యీ బావులకు సంబంధించి, గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్‌కు యిచ్చే పద్ధతి వున్నప్పుడు చాలా మంది గ్రామపంచాయతీ సర్పంచ్‌లు ఎడ్వాన్సెస్ తీసుకున్నారు. కొంత త్రవ్వారు, మళ్లీ యిప్పుడు వారు సక్రమంగా, శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు కాబట్టి, జిల్లా పరిషత్తుకు యివ్వడం మంచిది అన్నారు. స్థానికంగా వుండే, సమితులు సరియైన శ్రద్ధ తీసుకోకపోతే, జిల్లాలలోవుండే జిల్లా పరిషత్తు వారు ఏమి శ్రద్ధ తీసుకుంటారు? నిజంగా పనిచేసినవారికి, బిల్సుకొరకు తిరగడానికి తేలిపోయి ఖర్చులు, అక్కడ చెల్లించే చోట—క్రిందివాళ్ళు వుంటే చిన్నవారికి చిన్న మొత్తాలు చెల్లించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది తప్ప అంతకంటె లాభమేమీ లేదు కాబట్టి, వీటిని మళ్లీ సమితులకు వాపసు చేసి, వాటిద్వారానే, ఖచ్చితంగా, ఆరు మాసాలలో, సంవత్సరమో టైము యిచ్చి, ఆ లోపల చేయమని, లేకపోతే ఆ డబ్బును నిర్బంధంగా, ఆ ఏజంట్లనుండి వసూలు చేయవలసి ఉంటుందని ఒక ఉత్తర్వు జారీ చేయాలి. అంతేకాదు; అన్ని జిల్లాలనుంచి మనం వింటున్నాం—బకాయీల కొరకు తీవ్రమైన వత్తిళ్లు తీసుకువస్తున్నారని; పశువులను జప్తుచేస్తున్నారని; చరాస్తులను ప్రభుత్వం ఏ విషయమైనా—జప్తుచేస్తారు, అది నిర్బంధంగా చేయడం లేదు, అది కేవలం బెదిరింపుమాత్రమేనని చెబుతూ తృప్తి పరుస్తూవుంటారు. అట్లాగాకుండా, యీ దుర్భర పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి స్వయంగా తెలుసు కాబట్టి, రైతులనుండి రాబట్టవలసిన బకాయీలను యీ సంవత్సరం రాబట్టకుండా వచ్చే సంవత్సరం వరకు, ఖచ్చితంగా వాయిదా వేయాలి. ఆ విధంగా గనుక మీరు వాయిదా వెయ్యకపోతే, యీ శాసనసభ్యులంతా ఇళ్లకు వెళ్ళిన తరువాత, వినవలసిన గోడు ఏమిటంటే—ప్రతి గ్రామంలోను ఎడ్లుపట్టుకు

పోయాయని నుయ్యలు, పంచాయి, బయటపోవాలని యిటువంటి దుర్భరమైన పరిస్థితుల విని, అటువంటివారు, యిటువంటివారు కూడా హైదరాబాదుకు వచ్చి, ముఖ్య మంత్రిగారి దగ్గరకు వస్తున్నారు ... ఈ దుర్భర పరిస్థితులను రాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ రోజునే, యీ సభలో, ... యీలు యీ ... వాయిదా వేస్తున్నామని చెప్పవలసినదిగా కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను

శ్రీమతి ఓ. సరోజిని పుల్లారెడ్డి (మలక్ పేట్) :—అధ్యక్షా, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ప్రప్రథమంగా నేను మీకు నా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను. తెలంగాణాలో దరిద్రదేవత సుస్థిరంగా కాపురం చేస్తున్నదా అనుకుంటే— ముఖ్యంగా, మా నియోజకవర్గం-హయత్‌నగర్ లో కేవలం దరిద్రనారాయణులే నివసిస్తున్నారా ? అనిపిస్తుంది. ముఖ్యంగా హైదరాబాదు డిస్ట్రిక్టులో పెద్ద ప్రాజెక్టులు ఏవీలేవని, అందువలన యిక్కడ మైనర్ యిరిగేషన్‌కు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యత యివ్వాలని నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. అంతేగాకుండా, శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారు వెల్ ఫేర్-చైర్మన్ గావున్నప్పుడు, కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట, యిక్కడకు వచ్చి, యీ కాన్‌స్టిట్యూయెన్సీలో ముఖ్యంగా-గండిపల్లి, మజీద్‌పురా గ్రామాలలో వారు ఒక ప్రామిస్ యిచ్చి వెళ్లారు. అక్కడ ఒక చిన్న టాంకు వుంది. ఆ టాంకుకు ఇందిరా టాంకు అని పేరుపెట్టారు. దానికి యీ రోజువరకు కట్ట వేయడం, నీళ్లువారేటట్లు చేసిన పాపానపోలేదు. ముఖ్య మంత్రిగారు యీ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధతీసుకొని, చేయిస్తే, అక్కడవుండే పది వేలమంది గ్రామస్థులకు మేలు చేసిన వారవుతారని మీ ద్వారా వారికి ప్రార్థిస్తున్నాను అన్నమో రామచంద్రా అని అంటూవుండగా, నీళ్లో రామచంద్రా అనే కాలం వచ్చింది. ముఖ్యంగా ప్రజలను సంతృప్తిపరచాలంటే, ప్రజా స్వామ్యంలో ప్రజలను సంతృప్తి పరచాలంటే—'ఆకాశంబునుండి శంభునిశిర యందుండి పాతాళంబునటన్ బోయెగంగ' అన్నట్లుగా శంకరుడు దయతలచి పాతాళందాకా గంగను తీసుకువస్తే ఆ గంగను తీసుకొచ్చి మనం ప్రజలకు యివ్వలేకపోతే అంతకంటే బాధపడవలసినదేమీ లేదు ఆవిధంగా మనంకనుక ప్రజలకు చేయకపోతే, అంతకంటె బాధపడవలసినది వేరే వుండదు. అది చాలా బాధాకరం, మీకుతెలుసు సిటీవిషయంకూడ చాలామంది కాలెటన్‌షన్ మోషన్స్ యిచ్చారు-నీళ్ళో, నీళ్ళో అనే పరిస్థితి ఏర్పడింది, అందుకని, దీనిపట్ల శ్రద్ధతీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. అదేగాకుండా, ఇప్పుడు కొంతమందిసభ్యులు చెప్పినట్లుగా, శిస్తువసూలుచేసే కాలంవస్తున్నది, రీకరైతులనుండి ఎడ్లను కూడా కట్టుకుపోయేకాలంవస్తున్నది. తప్పకుండా శిస్తువసూళ్లు వాయిదావేస్తే బాగుంటుందని అనుకునే వారిలో నేనుకూడ ఒకవ్యక్తిని. ఇంక రిగ్సువిషయంవుంది, ఒక్క రిగ్ కూడ రావడంలేదు. హైదరాబాదు కాన్‌స్టిట్యూయెన్సీలో-రిగ్సుతీసుకువచ్చి-వాటిని ప్రయారిటీ బేసిస్ పై యిచ్చి, బావులుత్రవ్వడంచేస్తే నిజంగా ప్రజలకు కొంతమేలు ప్రభుత్వం చేసినది అవుతుంది. అదేగాకుండా, ప్రతిసంవత్సరం కరువు అన్నప్పుడల్లా,

బావులని చెప్పి ... త్రవ్వతారు, ఆ కుంటలలో పిల్లలు పడి చనిపోయినవి తప్ప మరేమీ కాపడి లేదు. హరిజనవాడలలో మీరుచూస్తే ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది, హరిజన వాడలలో నీటి త్రాగడానికి కూడా బావులు లేవు అంతేగాకుండా కావిళ్ళపైన వేసుకుని, బురదలపైన నెలలు మైళ్ల నీటికిపోయే ప్రవాహం యింకా వున్నదని మనవిచేసుకుంటున్నాను. ... నేను ఎంతో సిగ్గుపడుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు కరువును ఎదుర్కోడానికి ప్రాముఖ్యం యివ్వాలని అహోరాత్రాలువారు ప్రయత్నిస్తున్నారు, అందరి మంత్రులనూ వేరు వేరు జిల్లాలకు కూడా పంపించారు ప్రజలు యీ కరువులో వున్నారు. వార్ ఫుటింగ్ మీద తీసుకొని యీ కార్యక్రమాలు చేస్తేనే ప్రజలకు మేలు చేసినవారవుతారని మనవి చేస్తున్నాను త్వరగా యీ పనులు చేసి, చేసి చూపించారనే కీర్తి ముఖ్యమంత్రిగారి యీ ప్రభుత్వానికి సంపాదించుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి సున్నిత హృదయానికి నేను అపీలు చేస్తున్నాను. బీదలపట్ల అనుగ్రహం వున్నది వారికి బీదలపాలిట నారాయణులు అనే కీర్తి వచ్చింది వారికి. ఆ కీర్తిని నిలుపుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను హాయత్‌నగర్‌కు ఒక కోటి రూపాయలైనా యిస్తేనే రిలీఫ్ వర్క్సు తీసుకోడానికి వీలుంటుంది. ఆ ప్రజలకు కూలీ దొరుకుతుంది. శిస్తులు వసూలు కూడా వాయిదా వేయాలి. డబ్బు వసూలు చేయకపోతే ప్రభుత్వం ఎట్లా నడుస్తుందని అధికారులకు బాధ కలుగవచ్చు నాకు యీ సందర్భంలో గ్రీసులోని ఏథెన్సులో రాజనీతిజ్ఞులు అన్నమాట జ్ఞాపకం వస్తోంది. వారి దగ్గరకు ఒక కాగితం వెడితే అది వట్టి కాగితం మాత్రమే కాదని తెలుసుకోవాలి దాని వెనకాల ఎన్నో ప్రాణాలుంటాయి. వాటి ప్రాముఖ్యత ఎంతో వుంటుందని అధికారులకు కూడా తెలుసుకొని శిస్తులు వాయిదా వేయడంలో ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలించేటప్పుడు వారికి చేయూతగా వుండాలని కోరుతూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. నాగిరెడ్డి :--అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ప్రభుత్వం టేబిల్ పైన పెట్టిన స్టేటుమెంటు ప్రకారమే మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 60-70 పర్సెంటు ప్రదేశములో కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయని తెలుస్తోంది. ఈ కరువు నివారణకు సంబంధించి రెండు సమస్యలున్నాయి ఒకటి, కరువు వచ్చినప్పుడు దానిని పరిష్కరించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి, ప్రజానీకాన్ని ఎట్లా ఆదుకోవాలి అనేది. రెండవది, వరదలు ఎప్పుడూ వస్తున్న పరిస్థితులలో—వరదలవల్ల ప్రతి రెండు మూడు సంవత్సరాలకూ కరువు వస్తున్నప్పుడు ఆ సమస్యను సంపూర్ణంగా పరిష్కరించి ప్రజలను కరువునుంచి కాపాడడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలనేది. కరువును పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు ఏమేరకు ఉపయోగపడ్డాయనేది ఆలోచించినట్లయితే—కరువు ఉందని ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తూనే ఉంది, ఒకవైపు కరువు పనులు కరువు ఉన్న ప్రదేశాలలో జూన్ వరకూ సాగించడానికి పూనుకొంటున్నామని చెబుతూనే వున్నారు. రెండవ వైపు,

కరువు పనులు ప్రారంభించిన ప్రదేశాలలో యిప్పటికి చేసిన పనులకే బిల్లులు చెల్లించడానికి డబ్బు లేదని ఆపుతూ వుంటే జూన్ వరకూ కరువు పనులు సాగిస్తుందో అర్థం కావడం లేదు. ప్రారంభించిన పనులను డబ్బు లేదని ఆపడం వల్ల సగం చేసిన దానివల్ల కూడా నిరుపయోగమవుతున్నవి. ఆ చేసిన పనులైనా సక్రమంగా జరుగుతున్నాయా ? కరువునుంచి ప్రజానీకాన్ని బయట వేయడానికి ఉపయోగపడుతున్నాయా అనేది ఆలోచిస్తే లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు గమనంలో ఉంచుకోవాలి. సెంట్రల్లీ స్పాన్సార్డు స్కీము క్రింద అనంతపురం జిల్లాలో 25 లక్షల రూపాయల 6 డివిజన్సులో ఖర్చు చేయాలని కాంటూర్ బండింగ్ వేసి, రైతాంగానికి భూమి చదును చేయడానికి అవకాశాలు కల్పించాలని చేశారు. చాలా మంచిది అంతవరకు. కరువు పనుల వల్ల పేద ప్రజలు బ్రతుకుతారు, రైతాంగానికి ఉపయోగపడుతుంది. కానీ ఇందులో 25 పర్సంటు సబ్సిడీ. 75 పర్సంటు అప్పు క్రింద రైతుల చెల్లించాలని 25 లక్షల రూపాయలు నాలుగు నెలలలో ఖర్చు చేశాము అన్నారు. ఇది వాస్తవంగా జరిగిందా ? రైతులకు యిచ్చి ఏ పొలానికి ఎట్లా చేసుకోవాలో చెప్పి షెడ్యూల్ రేట్సుకు యివ్వడానికి బదులు ప్రభుత్వమే అక్కడ వున్న ఇంజనీరింగు స్టాఫును పెట్టి 20 రూపాయల షెడ్యూలు రేటునుంచి—12, 13, 15 అట్లా యిచ్చారు. చేసిన పని కూడా సక్రమంగా చేయలేదు. అక్కడ వారు కాంగ్రెసు సమితి ప్రెసిడెంటే అనుకుంటాను, ఆయన కూడా ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు ఇచ్చాడు, ఆయన కూడేరు సమితి ప్రెసిడెంటు, పేరు టి. రామచంద్రా రెడ్డి. ఆ 25 లక్షల రూపాయలలో 12 లక్షల రూపాయలు ఆఫీసరులు దిగమింగారు పనులు లేవు. అడవులలో పోశారు పైసలు. అగ్రికల్చరు అసిస్టెంటు డైరెక్టరుకు పిటిషను పెట్టితే వారు వచ్చి వారి వాటా 50 వేలు తీసుకొని ఊరకున్నారు కరువు పనులకిచ్చే డబ్బు దుర్వినియోగమవుతున్నది. ప్రభుత్వం దగ్గర నిజాయితీ వుంటే సి. ఐ. డి. లను, టెక్నికల్ ఇంజనీరింగు ఎక్స్‌పర్ట్సును అక్కడకు పంపించి అనంతపురం జిల్లాలో 6 డివిజనులలోను సక్రమంగా ఖర్చు చేశారా లేదా అనేది పరిశీలన చేయించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు వెంటనే యీ పని చేస్తే సంతోషిస్తాము. యీలాంటి అక్రమాలవల్ల పనులన్నీ కూడా పోతున్నాయి. కాంగ్రెసు ట్రెజరీ బెంచస్ నుంచి ఉన్న మిత్రులు, సరోజనీ పుల్లారెడ్డిగారి దగ్గర నుంచి కూడా శిస్తులు వసూలు చేస్తున్నారని చెబుతూనే ఉన్నారు. శిస్తులు యీ పరిస్థితులలో రైతులు పన్నులు చెల్లించడం కష్టమని చెబుతున్నారు. వరంగల్ జిల్లా నుంచి పిటిషన్సు వస్తున్నాయి. లాండ్ మార్టిగేజి బ్యాంకువారు సంవత్సరాలనుంచీ కరువు వస్తే కూడా మొత్తం బాకీలు కట్టమంటున్నారు. రైతుల యిళ్లు, వాకిళ్లు, పశువులు—అన్నిటినీ జప్తు చేస్తున్నారు. దీనిమీద ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ఆలోచిస్తుందా ? ఆహార ధాన్యాలు ప్రజలకు ఎట్లా అందడం లేదో చాలా మంది చెప్పారు. ఫామిన్ కోడ్ ప్రభుత్వం ఎప్పుడు తయారు చేసింది ? ముఖ్యమంత్రిగారూ, రెవిన్యూ మంత్రిగారూ గమనించాలి. బ్రిటిషు వారి టైములో తయారు చేసిన ఫామిన్ కోడే మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 25 సంవత్సరాలు అయినా వున్నది తప్ప ప్రజలకు అనుకూలంగా ఉండేటట్లు

అంచనాలో సవరణలు చేయడం జరిగిందా ? లేదు. రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్లుకూ తహశీల్దారులకూ నాలుగణాలలోపు పంట పండితేనే ఫామిన్ వచ్చినట్లు లెక్క. 5 అణాలు, 6 అణాలు పంట పండితే కరువు లేదన్న మాట లేదుకాబట్టి, రిలీఫ్ ఏమీ ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు అందుచేత ఫామిన్‌కోడును మార్చడంద్వారా ప్రజలను ఆదుకోవాలని అనేకసార్లు ఆందోళన జరుగుతోంది. ఇక పంటల భీమా పథకం వున్నది. తిమ్మారెడ్డిగారు ఎప్పుడూ చెబుతూవున్నారు, రైతు శ్రేయోభిలాషిని, నేను చేవాలంటున్నాను, ఎవరో ఒప్పుకోవడంలేదు అని ఇప్పుడు సోషలిజం అని చెప్పే మంత్రివర్గం వచ్చిందని చెబుతున్నారు గరీబీ హఠావో అంటున్నారు. కాని ఆ హఠావో జరిగే పరిస్థితులు ఈనాడున్నాయా ? ప్రభుత్వం యీ కరువుపనులను సరైన స్థితిలో చేయవలసిన అవసరం వున్నది కరువు నివారణకు ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలి ? కరువు రావడం, గాలివానలు రావడం, వరదలు, భూకంపాలు, యుద్ధాలు రావడం—కొంతమందికి అవసరం. కరువు వస్తేనే వారు లక్షలు సంపాదించుకోగలుగుతారు కరువు వచ్చింది కాబట్టే అనంతపురం జిల్లాలో 25 లక్షలు మంజూరు చేస్తే దాంట్లో 12 లక్షలు మిగుల్చుకున్నారువారు కరువులు, వరదలు వచ్చినప్పుడు శాశ్వత నివారణకు ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్యలు ఏవిధంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి ? మంత్రులు ప్రాజెక్టులు కట్టడానికి పునాదిరాళ్లు వేస్తారు ఇప్పుడు ఈ మంత్రులకు ప్రారంభోత్సవాలు చేయడానికి వుంటాయేమోకాని పునాదిరాళ్లు వేయడానికి అవకాశమే లేదు సంజీవరెడ్డిగారి, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి టైములోనే పునాదిరాళ్లు వేయడమంతా అయిపోయింది. అవేమీ పూర్తి కాలేదు 1955 లో నేను మాచెర్ల నియోజకవర్గం నుండి ఎన్నికైనప్పుడు ఆందోళన చేస్తే దాచేపల్లిదగ్గర భట్టిపాలెం ప్రాజెక్టుకు నాలుగేండ్లకు శాంక్షను చేశారు. 1962 వ సంవత్సరానికి శాంక్షను అయింది 1965 లో మొదలుపెట్టారు. ఆ ప్రాజెక్టుకు లక్ష, లేక లక్షన్నర రూపాయలు అవుతుంది. ఇప్పటి 50 వేలో 60 వేలో ఖర్చుపెట్టారు ఇంతవరకూ నీళ్లు విడుదల కాలేదు కాపిటల్ ఇన్వెస్టుమెంటు, వడ్డీ గండుగ ప్రాజెక్టు పూర్తికాదు లక్షన్నర రూపాయల ప్రాజెక్టుకు పదేండ్లు కావాలా ? కట్టినవి కూలిపోయే విషయం చెప్పనే అక్కరలేదు మా నియోజకవర్గానికి నాగార్జునసాగరు వచ్చి కొంతవరకూ మేలైనప్పటికీ పల్నాడు తాలూకా, నెల్లూర్తి ఫిర్కా పూర్తిగా, గారెంపూడి, పల్నాడు తాలూకాలో మూడవవంతు, వినుకొండ తాలూకాలో దాదాపు సగం— ఆ ప్రాంతాలలో నీటి ఎద్దడి ఎక్కువగా వున్నది అవి ఆ ప్రాజెక్టుక్రిందకు రావడం లేదు. మరియు కృష్ణా గోదావరి జలాల విషయంలో మైసూరు, మహారాష్ట్రలతో పేచీలో వున్నప్పటికీ ఫస్టు గ్రూపుకు లిఫ్టు ఇరిగేషను అవకాశాలున్నాయి. నాగార్జున సాగరు కరెంటు తయారు కాబోతోంది లిఫ్టు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టు కట్టినట్లయితే ఆ ప్రాంతానికి నీరు వస్తుంది, కరువు కాటకాలనుండి కాపాడవచ్చు అనవసరంగా కరువు పేరుతో ప్రతి సంవత్సరం లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసేబదులు కరువు పారద్రోలడానికి కరువు రాకుండా వుండడానికి కార్యక్రమం చేయాలి. కరెంటు అవసరం అని శ్రీవారు చెబుతున్నారు డిస్ట్రిబ్యూషన్‌లో ఒకరకంగా అక్రమం జరుగుతోందని చెప్పాలి. అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతంగా వుంటూ ఎక్కడైతే అన్ని

వసతులు ఉన్నాయో అక్కడ వాళ్ళకే యింకా ఎక్కువ ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలని ట్యూబ్ లైట్లు కావాలని ఎయిర్ కండిషనింగ్ కావాలని చూస్తున్నారు. ఏ ప్రాంతాలైతే కరువు ప్రాంతాలుగా వుంటూ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ అంటే [illegible] కరువు పారద్రోలడానికి ఆ ప్రాంతాలను ఎక్కువగా ఎమర్జెన్సీ స్కీంలు చేయుటంలేదు. నేను కూడా ఒకరకంగా అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతానికి చెందినవాడ్నే. బాగా అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలకు [illegible] వద్దనికాదు నా అభిప్రాయం. [illegible] అసాధారణమైనటువంటి [illegible]. న్యాయానికి [illegible] ప్రత్యేకంగా గమనించాలి. అప్పుడే కరువు ప్రాంతాలలో ప్రజలను కరువు నుండి రక్షించడానికి వీలుంటుంది. [illegible] భాగం పని చేయడంలేదు. మరమ్మత్తు వచ్చిన రిగ్స్ ఓపెన్ వెల్స్‌లో పనిచేయడానికి ఉపయోగించే విధంగా లేదని నాకు తెలిసిన యిన్‌ఫర్మేషన్. యిదివరకే త్రవ్విన బావులలో నీరు పడిపోవడం లేదు. ఓపెన్ వెల్స్‌లో త్రవ్వడానికి ఉపయోగపడే రిగ్స్‌ను పంపితేనే ప్రయోజనంవుంటుంది. మనకు ఉపయోగపడేవి ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి అయినా ఆర్డరు యిచ్చి తెప్పించాలని కోరుతున్నాను. చాలామంది మంచినీటి సప్లయిగురించి చెబుతూనే ఉన్నారు. మంచినీరు లేకపోతే బ్రతకలేము. నేను చెప్పినటువంటి విషయాలను ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా గమనించి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. కృష్ణారెడ్డి (ఆలేరు):—అధ్యక్షా, మా ప్రాంతం నాలుగు సంవత్సరాలుగా కరువులో బాధ పడుతున్నది. ప్రభుత్వం వెన్వెంటనే శిస్తులు వసూలు చేయరాదని తక్కావీలు వసూలు చేయరాదని ఉత్తరువులు వేయడంతో తహసిల్దారులు గ్రామాలకు పోయి కలెక్టరు ఆర్డరు వేశాడని చెబుతూ జప్తులు చేయడం జరుగుతున్నది. ప్రజలు చాలా అవస్థలు పడుతున్నారు. మంచి నీటి కొరత ఏర్పడడం మూలంగా జనం అలసిపోతున్నారు. వారు లేనప్పుడు వచ్చి వసూలు చేయాలంటే జప్తులు చేయాలి. పశువులున్నాయా అంటే లేవు. పాలు కొరకే ఒకటి రెండు బర్రెలను పెట్టుకుంటే వాటిని జప్తు చేయడానికి తహశీల్దారులు గిర్దావరులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఇంతవరకు కరువు ప్రాంతంగా డిక్లేర్ చేయనందున శిస్తులు ఆపలేమని చెబుతున్నారు. భువనగిరి తాలూకాకు ఏ ప్రాజెక్టులూ లేవు. పెద్ద చెరువులు కూడా లేవు. నిజాం కాలంలోని జాగీరు గ్రామాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వరుసగా మూడు సంవత్సరాలుగా కరువుతో బాధపడుతున్నారు. అక్కడ నీళ్ళు లేవు. ఒక బావి క్రింద ఒక్క ఎకరం కూడా డ్రై కావడంలేదు. ఎ. ఎమ్. జి కట్టకపోతే జప్తులు చేస్తామనే బదులు కనీసం బకాయిలైనా ఆపుదల చేయిస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను. భువనగిరి తాలూకా గుట్టల ప్రదేశం. అందరూ లంబాడీలు, చిన్న రైతులు. చాలా మంది వలస పోతున్నారు. గ్రామాలలో ఎవరూ లేరు. మొన్న ఎన్నికలు సందర్భంలో నూరు మంది వోటర్లు ఉన్నచోట 30 మంది కూడా వోటు చేయడానికి లేనందుగా వలస పోయారు. అక్కడ పనులు దొరకడం లేదు. కరువు పనులు కల్పించి కొన్ని చిన్న చెరువులు పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మూడు సంవత్సరాలుగా కరువు కావడంవల్ల ఒక్క ఎకరం కూడా కాస్తు కాని గ్రామాలున్నాయి. అక్కడ శిస్తుల వసూళ్ళు ఆపుదల చేయించాలని కోరుతున్నాను. తక్కావీలకు సంబంధించే

కాకుండా ఎన్. ఎమ్ బి వాళ్ళు కో ఆపరేటివ్ బాంకు వాళ్ళు జీపు వేసుకుని గ్రామాలకు ... హాసిల్దారు ... న్నాడని ... ప్రాంతాలకు వెళ్ళి ... లే నిపిస్తున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులు, ... పోయి హరిజనుడిచేత ... కొట్టిస్తే ఏమైనా ... పోయి ... డేమో అనుకుంటే అది కూడా ... లేదు. భూమి అమ్ముదాం అన్నా తాకట్టు పెట్టాలన్నా తీసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది ... పరిస్థితులు దుర్భరంగా ఉన్నాయి ... తగిన చర్య ... తీసుకోవాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను

శ్రీ ఎ ... (... మడ) :—అధ్యక్షా, కరువు తీవ్రత గురించి అనేక మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. ప్రభుత్వం ... గుర్తించినారు ... కరువు తీవ్రత ... నడాని ... సహాయం ... కరువు పరిస్థితులను పారద్రోలడం ప్రజా ప్రతినిధులమైన ... అని చెప్పనక్కరలేదు ... తిండి, త్రాగడాని నీరు లేని ... సాహసించి ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చినా ... ప్రజలకు ఇచ్చిన వాగ్దానాలకు అనుగుణంగా ... ఇచ్చిన ... మనం నెరవేర్చినట్లు అవుతుంది. అనేక విధాలుగా రైతులకు సహాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది రైతుకు ఇచ్చే సహాయం ముఖ్యంగా నీటి వసరులు కల్పించడం, ... నాలు, ఎరువులు వగైరాలు ఇవ్వడం వస్తాయి. ... మైన పరపతి ... కల్పిస్తే తప్ప దేశంలో ఒక ... వచ్చే ... కనిపిస్తున్నాయి. మామూలు పరిస్థితులలో రైతుకు ఉత్సాహం లేనప్పుడు కరువు కాటకాలతో నిండి ప్రత్యేకంగా నీరు ... డే సదుపాయం లేని పరిస్థితులలో పెట్టిన పంట నష్టము అయిన పరిస్థితులలో ఎక్కువ ... ఉత్సాహం కలిగించకపోతే ఆహారం కొంత తగ్గుతుంది. ఆహార సమస్యను మించినది నీటి సమస్య నీటి కొరత గురించి ఆలోచించడాని లేదు ... విషయంలోనైనా ఆలస్యం చేస్తే తట్టుకోగలుగుతాడు కాని నీరు లేకపోతే ... లేదు. ... నీటి సమస్య గురించి విశేషంగా చెప్పనక్కర లేదు. ఎప్పటి ... అసెంబ్లీలో మాట్లాడుతూనే 4 రోజులు గడిచిపోయింది. యిట్లాంటి పరిస్థితులలో ఎమాత్రం వ్యవధి తీసుకోకుండా వెంటనే కార్యక్రమాలు ప్రారంభించి ఏ విధముగానైనా ... నీరు తోడే విషయాని యింకా బావులు త్రవ్వించి, రిగ్గు వెంటనే ... అయినా నీటి ఎద్దడి విశేషంగా ఉండే చోట ప్రయారిటీ ఇచ్చి రిగ్గు సప్లయి చేసి నీటికొరతను తీర్చాలని మనవిచేసుకుంటున్నాను. కరువు కాటకాలలో రాయలసీమ మొట్టమొదటి నుంచి బావులపైన ఆధారపడిన ప్రాంతం. అక్కడ ఏ ప్రాజెక్టులు కాని నీటి వసరులుగాని లేని ప్రాంతం. మెట్ట పైరుల పైన ఆధారపడిన ప్రాంతం. మొత్తం మీద వర్షాభావం ఏర్పడినందున ఏ పంటా కాపాడలేని పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. ఎక్కువగా ... పనులు రోడ్ల పనులు యితర త్రాగు ... పనులతోబాటు ... మెట్టబావులు లోతు చేయించి అనేక విధాలు తోడ్పడాలని మనవిచేసుకుంటున్నాను. చౌక దుకాణాలు ఎక్కువగా ఏర్పాటుచేసి రాయలసీమలో పట్టణాలలో సదుపాయాలు కల్పించి మామూలు రేటు కంటె తక్కువ రేటుకు ప్రజలకు సరఫరా చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. వారు

...మె కష్టంగా ఉన్నప్పుడు శిస్తులను కోఆపరేటివ్ సొసైటీ బకాయిలను ల్యాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకుల బకాయిలను వసూలు చేయడం సాధ్యం కాని పని. ఎంత నిర్బంధించేసప్పటికి వారి దగ్గర డబ్బు లేదు కనుక వసూలు కాదని తెలుసును. ఎంత ప్రయత్నం చేసే నా అభిప్రాయం మిగులుతుందిగాని ఆశించిన ఫలితం రాదని మనవి చేసుకుంటూ ఈ పరిస్థితులలో యిది ఒక చాలెంజిగా గుర్తించి ప్రభుత్వం సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో ఎక్కువ ఒత్తిడి చెప్పి ఎక్కువ సహాయం అందుకొని యీ సమస్యను పరిష్కరించాలని ముఖ్యమంత్రిగారు రాయలసీమలో ప్రతి గ్రామం పర్యటన చేసి ప్రాంతాల్ని గుర్తించి ఉద్యోగులకు యిన్‌స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చి కాపాడవలసినదిగా కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఒ. వెంకటసుబ్బయ్య (వెంకటగిరి).— అధ్యక్షా! ప్రభుత్వమువారు క్షామం గురించి నీటి ఎద్దడి గురించి చక్కటి నోటు యిచ్చారు. ఇంతవరకు దాదాపు 19 కోట్లు ఖర్చుపెట్టి యింకా 5 కోట్లు ఖర్చుపెడతారని లెక్కలు చెప్పారు. అంతకు మిత్రులు చెప్పారు ఇచ్చిన డబ్బు సక్రమంగా ఉపయోగపడిందీ లేనిదీ అనే విషయం గురించి చెప్పారు. కాని ఇది కేవలం ఆఫీసర్సు మీదనే చెబుతున్నారు ప్రజలం కూడా అక్కడ ఉంటున్నాము. మనం కాంట్రాక్టు యిస్తున్నప్పుడు పనిని తీసుకున్నప్పటికి కరువు కాటకాలలో సక్రమంగా చేయించాల్సిన బాధ్యత మీకు కూడా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఫేమిన్ వర్క్సు జూను వరకు ఎక్స్‌టెండు చేశారు. కాని ఫండ్సు లేవని అంటున్నారు. జూను వరకు ఎక్స్‌టెండ్ చేసినా ఫండ్సు యివ్వకపోతే ఏ మాత్రం లాభం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. క్రాష్ ప్రోగ్రాం యిచ్చారు. మార్చి నెలలో 25 వేల రూపాయలు యిచ్చి మార్చి 31 వ తేదీ లోపల ఖర్చుపెట్టాలన్నారు. అది పూర్తి కావడం సాధ్యం కాని విషయం. క్రాష్ ప్రోగ్రాంకు కూడా జూను వరకు టైము యిస్తే ఖర్చవుతుంది. మా జిల్లా పరిస్థితుల గురించి మిత్రులు చెప్పారు. మా జిల్లాలో కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకాలు తప్ప తక్కినవి అన్నీ అప్‌లాండ్ తాలూకాలు వీటిలో స్కీమ్సు చాలా ఉన్నాయి. కనుపూరు కాలువ, కావలి కాలువ ఎప్పుడో ప్రారంభించబడినవి. తక్కువ డబ్బు ప్రతి సంవత్సరం యిస్తున్నారు. కాని పూర్తి కాలేదు. దానిని త్వరగా పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాను రాయలసీమ ప్రాంతంలో చేర్చాలని చెప్పారు కాని అది వీలుపడుతుందో లేదో తెలియదు కాని, దానిని వెనుకబడిన ప్రాంతంగా పరిగణించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు చేయవలసిన సహాయం చేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నా నియోజక వర్గము వెంకటగిరి చాలా వెనుకబడి ఉంది. స్పిల్ ఓవర్ వర్క్సు అలమలేరు తక్కినవి స్కీమ్సు 62-63 ప్రాంతాలలో ప్రారంభించబడి యిప్పుడు కూడా పూర్తి కాలేదు. వాటికి సరియైన డబ్బు యిచ్చి పూర్తి చేయించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. మా ప్రాంతంలో సాధారణంగా డిసెంబరులో పైరులు వేస్తుంటారు. ఎందుకంటే వర్షాలు వచ్చి చెరువులు నిండిన తరువాత వేస్తుంటారు. ఈ సంవత్సరము వర్షాలు చాలా తక్కువగా ఉన్నవి డిసెంబరులో పైరులు వేశారు కాని తడి మాత్రం తక్కువయి చాలా గ్రామాలు ఎండిపోయినవి. వాటిని కరువు ప్రాంతంగా పరిగణించ

వలసినదిగా కోరుతున్నాను. శిస్తు వసూలు విషయములో మిత్రులు చాలమంది చెప్పారు. ఇదివరకు 4 వాయిదాలలో వసూలు చేసేవారు. ఇప్పుడు రెండు వాయిదాలలో వసూలుచేయమంటున్నారు. మరల నాలుగు వాయిదాలు చేస్తే చాలా బాగుంటుంది. తరువాత నీటి ఎద్దడి గురించి అందరూ చెప్పారు. మా తాలూకా కూడా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. కనీసము బావులుంటే బాగుంటుంది. అందువల్ల బావులను లోతు చేసినట్లయితే ప్రజలకు చాలా సహాయపడగలదు. మా నియోజక వర్గంలో క్లష్టరు స్కీము వచ్చింది. అందుకు ప్రభుత్వానికి నా వందనాలు అర్పిస్తున్నాను. కాని ఒక మనవి. చురుకుగా పనిజరుగుతున్నది. 40 గ్రామాలు అయిపోయినవి. అగ్రికల్చరల్ లోన్సు తీసుకోవాలి. ఎందువల్లనంటే రైతులు చాలా బీదవారు. ఇతర వెనుకబడిన ప్రాంతం మాదిరి స్మాల్ ఫార్మ్స్ స్కీమ్సు పెట్టి వడ్డీ లేకుండా, లేక తక్కువ వడ్డీతో మంజూరుచేయవలసినదిగా ప్రార్థిస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. సరోజనమ్మ (నరసన్నపేట) :—అధ్యక్షా !మా శ్రీకాకుళంజిల్లా ప్రతిపడాది అనావృష్టితో అతివృష్టితో కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించబడినందుకువిచారిస్తున్నాను. నరసన్నపేట నియోజక వర్గంలో గత అక్టోబరులో పెద్ద వర్షాలు పడి రంగసాగరం గండిపడింది. దాని క్రింద 2 600 ఎకరాలు సాగుఅవుతున్నాయి. దానిగురించి పి. డబుల్యూ. డి. ని అడిగితే డబ్బులేదని చెప్పారు. కాస్త దానికి డబ్బు మంజూరు చేసి దానిని బాగచేయిస్తే 2,600 ఎకరాలకు సంబంధించిన చిన్న చిన్న రైతులు కూలీలు బాగుపడతారని మనవిచేసుకుంటున్నాను. నరసన్నపేట గ్రామానికి మంచినీటి సరఫరా క్రింద డబ్బు శాంక్షను చేశారు. ఇప్పటికి పని ప్రారంభం కాలేదు. అక్కడ నీరు లేక కలరా వచ్చి ప్రజలు చనిపోతూంటారు. అదే విధముగా యిప్పుడు కూడా జరుగుతుందేమోనని ప్రజలు భయపడుతున్నారు. ఈ రెండు విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తమ ద్వారా తెస్తున్నాను. ఈ అవకాశం నాకు యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ నాజర్ బేగ్ (మార్కాపూర్):— అధ్యక్షా ! రాయలసీమలో కర్నూలు జిల్లా నుంచి గిద్దలూరు మార్కాపురం తాలూకాలను ఒంగోలు జిల్లాలో కలిపారు. అవి రెండూ శాశ్వతంగా కరువుతో నిండిన ప్రాంతం. ఒంగోలుజిల్లాను నెల్లూరు కర్నూలు జిల్లాల నుంచి తీసి కరువు జిల్లాను ఏర్పాటు చేసిన సందర్భంలో ఒంగోలు జిల్లాకు ప్రకాశం జిల్లా అని పేరు పెట్టినప్పటికీ దాని పరిస్థితి చూస్తే ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడ ఉన్నట్లు ఉంది.

కంభంలో ఉన్న చెరువు చాల పెద్దది. అంత పెద్ద చెరువు వున్న చోట కూడ త్రాగడానికి నీరు లేక చాల బాధపడుతున్నాము. మార్కాపురం, ఎర్రగొండిపాలెం రెండు నియోజవరాలలోను త్రాగడానికి నీరు లేదు. భారతదేశము మొత్తము మీద పలకల తయారీకి మార్కాపురం పట్టణము చాల పేరు పొందినది. దాదాపు 20 వేల మంది కార్మికులు మార్కాపురం పట్టణములో పలకల పరిశ్రమలో పని చేస్తున్నారు. రోజుకు ఇంత అని కూలి యిచ్చే పద్ధతి ఉంది. మార్కాపూరుకు 10 మైళ్ళ ప్రాంతముల నుంచి 8, 10 సం.ల వయస్సుగల పిల్లలదగ్గర

నుంచి పెద్దవారు వరకు వచ్చి ఈ పట్టణములో పనిచేస్తూ వుంటారు. విద్యుచ్ఛక్తి కోత కారణంగా చాలమంది కార్మికులకు పని లేక చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. చిన్న వృత్తుల వారికి కుటుంబానికి 500 లు రూపాయలైనా అప్పుగా యివ్వాలని ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పెట్టుకొన్నారు. వాటిని వెంటనే మంజూరు చేయించాలని కోరుచున్నాను. కొలుకుల చెరువు అని వుంది శాంక్షను అయినది. కంట్రాక్టరు వచ్చి కొంత పని చేశారు. పాత కట్ట కావాలా, కొత్త కట్ట కావాలా అని అక్కడి అమాయక ప్రజలనుంచి వేలిముద్రలు తీసుకొని పోయారు ఆ కంట్రాక్టరు లేడు. చెరువు పూర్తి కాలేదు మార్కాపురం, ఎర్రగొండిపాలెం ప్రాంతపు ప్రజల పరిస్థితి చాల కష్టముగా వున్నది. గౌరవనీయులు, ఘనాజ్ఞ్యులు, బహుభాషా పండితులు అయిన ముఖ్యమంత్రిగారు, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖా మంత్రిగారు మార్కాపూర్, కంభం పట్టణములను పర్యటించి ఉన్నతాధికారులను సమావేశముచేసి, ప్రజల పరిస్థితులను అర్థము చేసుకొని తక్షణ సహాయము చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. నరసింహరామయ్య (హసన్పర్తి):—అధ్యక్షా, మనిషికి తిండి లేకున్నా కొన్ని రోజులు బ్రతకగలడు కాని మంచినీరు లేకపోతే బ్రతకడము చాల కష్టము. వరంగల్లు పట్టణములో మంచినీటి ఎద్దడి చాల కఠోరముగా, ఘోరముగా కన్పిస్తున్నది ప్రతి బస్తీలోను పెద్ద గోతులు తీసి ఆడవారు క్యూలలో నిలిచి పంచాయతీలు పెట్టుకొని కొట్లాటలు పెట్టుకొన్న సంఘటనలు చాల చూశాను. ఈమధ్య కాజీపేట జంక్షనులో రాత్రి 11 గంటల వేళ రైలు దిగి గుర్రపు బండిలో హనుమకొండకు పోతూ వున్నాను. నల్లాల దగ్గర గోతులు తీసుకొని జనము కూర్చున్నారు. ఆ టైములో కరెంటు పోయింది. చీకటిగా వుండడమువల్ల గుర్రపుబండి ఆ గోతిలో పడేటప్పటికి అక్కడున్నవారంతా నవ్వుతూ నన్ను హేళన చేశారు. ఇట్లు జరిగిందని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే ప్రభుత్వానికి చురుకుపుడుతుంది అని హాస్యము చేశారు. జనాభా పెరుగుతున్న వరంగల్లు పట్టణానికి నీటకొరతను తీర్చాలని పదే పదే ప్రభుత్వానికి మనవి చేసుకొంటున్నాను. రంగశాయిపేటలో నీటిబాధ చాల విపరీతముగా వుంది. పంచాయతీ సమితినుంచి సహాయము చేయడానికి అది సమితి ఏరియాలో లేదు. మునిసిపాలిటీ ఏరియా కాబట్టి మునిసిపాలిటీ చర్యతీసుకోవలసివుంది. బావులు త్రవ్వడము తప్ప వేరే మార్గము లేదు. రిగ్స్ యిస్తామంటున్నారు. నా నియోజక వర్గములో ఒక్క రిగ్ కూడ పనిచేస్తున్నట్లు కన్పించడములేదు. వెంటనే రంగశాయిపేటలో మంచినీటి కొరతను తీర్చాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేసుకొంటున్నాను. ఈ సంవత్సరం మిరపతోటల్లో పంట లేదు కాస్తో, కూస్తో పండినవారికి ధర లేదు, అందువల్ల తక్కావీ ఋణాలు, లాండ్ మార్టగేజి బ్యాంకు ఇచ్చిన ఋణాలు, కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు యిచ్చిన ఋణాల వసూళ్లు ఈ సంవత్సరం ఆపి అవసరమైతే కొంత వరకు వడ్డీ తగ్గించే సౌకర్యము కలుగచేస్తే రైతులకు సౌకర్యమును కల్గించినవారు అవుతారు. ఎన్నికల టైములో కొంత అయినా సహాయమును చేయిస్తామని ప్రజలకు వాగ్దానముచేసి గెలిచి రావడము జరిగింది అనే విషయాన్ని

ప్రభుత్వము దృష్టిలో పెట్టుకొని పేదప్రజలకు, సన్నకారు రైతులకు ఏదైనా పథకము వేసి సదుపాయమును కలుగచేయాలని కోరుచున్నాను. వరంగల్లు జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో ఈ సంవత్సరము వర్షాలు లేవు జనగాం ఏరియాలో గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వర్షాభావము వల్ల పశువులకు మేతకూడ లేక బాధపడుతున్న విషయము అందరకు తెలుసు. వరంగల్లు పట్టణానికి నీటికొరతను తీర్చడము, తాలూకాలలో పశువులకు మేత పేదవారికి పనులు కల్పించే ఏర్పాటు, బావులు లోతు చేయించడము ఏర్పాట్లు చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

شری مسعود احمد (عادل آباد) — جناب اسپیکر صاحب - خشک سالی کے تعلق سے پورا ایوان بخوبی واقف ہے اور میں سمجھتا ہوں کہ ہماری اسٹیٹ گورنمنٹ بھی اس تعلق سے حالات کی نزاکت کو محسوس کی ہے - جب ہم عام طور پر خشک سالی کے تعلق سے غور کررہے ہیں - تو ہمیں یہ دیکھنا چاہئے کہ خشک سالی کے نام پر رول ایریاز میں جو کام کئے جارہے ہیں وہ رکنے نہ پائیں - ابھی یہ کام نہ صرف مزید ایک دو مہینے جاری رکھنا چاہئے بلکہ انہیں پایہ تکمیل تک پہنچانے تک جاری رکھنا چاہئے - میں اس سلسلہ میں یہ کہونگا کہ ہمیں مرکزی حکومت کی طرف سے ۱۴ کروڑ روپیہ ملا ہے - لیکن اسٹیٹ گورنمنٹ لائق مبارکباد ہے کہ اس نے اس سے بڑھکر ۱۷ کروڑ ۴۰ لاکھ روپیہ صرف کیا ہے - مواضعات میں ان امپلائمنٹ ہے اور زرعی مزدور کام نہ ملنے کی وجہ سے بیکار بڑھے ہوئے ہیں - انہیں کام مہیا کرنیکی غرض سے دوسرے جو کام ہم شروع کئے ہیں انہیں پورا کرنیکی غرض سے مرکزی حکومت سے مزید گرانٹس حاصل کرنے کیلئے موثر نمائندگی کریں - اس موقع پر میں حکومت کی توجہ آنریبل اسپیکر صاحب کے توسط سے اسطرف مبذول کراونگا کہ امدادی کاموں کے لئے حکومت کی طرف سے رقومات کا الاٹمنٹ نہایت ضروری ہے - لیکن اسکے ساتھ ساتھ ہمیں بعض دوسری چیزوں کی طرف بھی توجہ ہونا چاہئے - مثال کے طور پر پنچایت راج ڈپارٹمنٹ کی طرف سے جو ایرا جکٹ اسکیم شروع کی گئی ہے اسمیں یہ بتایا گیا ہے کہ تین ہزار روپیہ کی حد تک ایک باولی بنائی جائے - اب جبکہ خشک سالی کے حالات ہیں مواضعات میں ڈیڑھ سو دوسو فیٹ تک باولی کی کھدائی کرانا پڑتا ہے - اس لئے تین ہزار میں ایک باولی کا بنا جانا ناممکن ہے اسلئے میں اسپیکر صاحب کے توسط سے پنچایت راج کے منسٹر صاحب سے یہ ریکویسٹ کرونگا کہ باولی کی کھدائی کیلئے جو حد مقرر کیگئی ہے اس میں کچھ نہ کچھ اضافہ کریں اور اس حدتک اس میں ترمیم لائیں -

اسکے بعد میں ایک اور بات کی طرف حکومت کی توجہ مبذول کروانا چاہتا ہوں اور وہ یہ ہیکہ ہماری پنچایت سمیتیوں کے پاس فنڈس بیکار پڑے ہوئے ہیں - گورنمنٹ اپنے اثر کو استعمال میں لاکر اسکو استعمال کرنے کیلئے ایک جنرل آرڈر نکالے تاکہ ہم ان پیسوں کو کام میں لاکر کچھ نہ کچھ کام کرسکیں -

اسکے بعد میں حکومت کی توجه عالیجناب کے توسط سے اسطرف مبذول کرنا چاهتا هوں که حال هی میں کلکٹرس کو فنڈس دئے گئے هیں یه کنڈیشن لگائی گئی هے که مائنر اریگیشن کے پرانے کاموں پر هی یه پیسه لگایا جائے۔ آنریبل اسپیکر صاحب میں آپکے توسط سے یه بتانا چاهتا هوں که میری کانسٹیٹیوانسی میں مائنر اریگیشن کا کوئی پراجکٹ هی نہیں هے۔ وهاں پر کوئی تالاب نہیں هے۔ کوئی پراجکٹ هی نہیں هے تو پھر اس شرط کے ساتھ یه فنڈس خرچ کرنے کا لزوم که ترمیم پر هی پیسه خرچ هو کہاں تک درست هوگا۔ اسلئے میں حکومت سے یه ریکویسٹ کرونگا که یه لزوم برخواست کیاجائے اور اسکے بجائے یه گنجائش نکالی جائے که جو بھی کنسرن کلیکٹر ورکس هوں ان پر پیسه خرچ کریں۔ اسکے لئے میں یه کہونگا که نئی کے کاموں کو اولیت دیجائے۔ اسکا مقصد یه هیکه همارے پاس دیہات میں اگریکلچرل لیبر بیکار هے۔ ان کی امپلائمنٹ کا مسله اس سے حل هوسکتا هے۔ جہاں نئی کے پراجکٹ نہوں وهاں پر نئے کاموں کو لیاجانا چاهئے۔

میں هاوز کا زیاده وقت نه لیتے هوئے اور ایک بات کہنا چاهتا هوں۔ آجکل هاوز میں ادھر اور ادھر کے سب هی ممبرس اسبات پر متفق هیں که هم ایک طرف خشک سالی پر بات کررهے هیں۔ اور دوسری طرف بڑی دھوم دھام سے تقاوی وصول کیجارهی هے۔ میں اس سلسله میں یه عرض کرونگا که حالات کی نزاکت کو محسوس کرتے هوئے تقاوی قرضوں کی وصولی کو روک دیا جائے۔ فارسٹ یا اکسائز کنٹراکٹرس کا بقایه هو تو میں انکو ملتوی کرنے کیلئے وکالت نہیں کررها هوں بلکه صرف یه کہونگا که کاشتکاروں کی طرف جو تقاوی قرضے هیں اور جو دوسرے بقایه جات هیں انکو روک دیاجائے۔

اسکے ساتھ ساتھ مجھے یه عرض کرنا هے که کواپریٹیو بنک کی طرف سے بھی وصولی شروع کیجارهی هے۔ مهاراشٹرا گورنمنٹ میں یه طریقه هیکه ایک آدمی جو کواپریٹیو بنک کا ممبر هوتا هے بنک کا قرضه بے باق کردیتا هے۔ تو پھر اسکو قرضه مل جاتا هے۔ خواه وه کسی اور کا ضامن هو یا نه هو۔ آندھرا پردیش میں مهاراشٹرا کا سسٹم نہیں هے بلکه یہاں پر یه لزوم لگایا گیا هے که پوری رقم کا تقریبا ٦٠ فیصد ٨٠ فیصد بے باق کرے۔ میں گورنمنٹ کی توجه اسطرف مبذول کروانا چاهتا هوں که اسطریقه میں تبدیلی لائی جائے۔ آج خشک سالی کے حالات هیں کاشتکار اپنے پاس سے کچھ رهن رکھکر ادھر ادھر سے رقوم لاتے هیں اور کواپریٹیو بنک کا قرضه ادا کرتے هیں لیکن دوسرے لوگ جنکا وه ضامن هے ادا نہیں کرتے ان کی وجه سے اوس آدمی کو بھی قرضه نہیں ملتا۔ میں گورنمنٹ سے ریکویسٹ کرونگا که آنریبل منسٹر صاحب کواپریٹیو قرضه کے تعلق سے اس قسم کے آرڈرس نکالیں که جو لوگ قرضه بے باق کرچکے هیں ان کو قرضه دیا جائے۔ اگر ایسے جنرل آرڈرس نکالے میں رولس

وشیڈیول کوئی ٹیکنیکل ہو تو یہ آرڈر نکالا جائے کہ جو لوگ تمس فیصد قرضہ بیباق کردیئے ہیں انکو قرضہ دیا جانا چاہئیے -

میں آنریبل اسپیکر صاحب کی اجازت سے ایک اور مسئلہ کے تعلق سے عرض کرنا چاہتا ہوں - عادل آباد مستقر جسکی آبادی تیس ہزار سے زائد ہے وہاں آج سے تقریبا ۲۰ سال پہلے جبکہ اس کی آبادی دس ہزار تھی ایک فلٹربڈ بنایا گیا تھا - اب تقریبا تین گنا آبادی بڑھ گئی ہے- اور اس تیس ہزار کی آبادی کیلئے بھی ایک ھی ریزروائر ہے- ستم ظریفی یہ ہے کہ سالحال بارش نہ ہونیکی وجہ سے تالاب سوکھ گئے ہیں اور آج چھ مہینے کا عرصہ ہوتا ہیکہ وہاں پر ریگولر واٹر سپلائی پوری طرح مفلوج ہو کر رہ گئی ہے- گورنمنٹ کی طرف سے جو گرانٹ مہیا کیا گیا اس سے دو شکل ۳۰ بورنگ مشین آئے - ایک [illegible] کوپوزیشن پر اگرو انڈسٹریز کارپوریشن کا آیا - وہ ۲۰ فٹ تک بھی تالاب میں بور نہ کرسکے - اسکے علاوہ جو تیرہ بور ویلس کھودے گئے ہیں وہاں پر چوبیس گھنٹے سیکڑوں لوگوں کا مجمع رہتا ہے اسطرح پانی کی نہ ہونے کی حالت ہے- شہر میں یہ حالت ہیکہ بلدیہ کی طرف سے ٹراکٹرس اور موٹروں کے ذریعہ لوگوں کو پانی سربراہ کیاجارہا ہے- پوسٹس ڈپارٹمنٹ جو سنٹرل گورنمنٹ کا ایک محکمہ ہے انہوں نے کلکٹر کو مطلع کیا ہیکہ پانی کی کافی تکلیف ہے اور اگر اس مسئلہ کو حل نہ کیاجائے تو پوسٹ اور ٹیلیگراف کی تقسیم کا کام متاثر ہوجائیگا - سرکاری افسر رخصت لینے کی باتیں کررہے ہیں - جو لوگ سرکاری ملازمت پر ہیں وہ رخصت لیکر دوسری جگہ چلے جائینگے لیکن وہاں کے جو مقامی لوگ ہیں وہ آخر کہاں جائیں - ہم جانتے ہیں کہ ہمارے چیف منسٹر صاحب اور نئی اسٹیٹ گورنمنٹ اس تعلق سے متفکر ہے- اور کوشش بھی جاری ہے- لیکن عام طور پر یہ مسئلہ بہت زیادہ شدت اختیار کرتاجارہا ہے- پانی کا مسئلہ ایک بنیادی مسئلہ ہے- اور اسے کسی نہ کسی طرح حل کیاجانا چاہئیے - بعض لوگ تو یہ کہہ رہے ہیں کہ اگر سیول نظام پانی سربراہ نہ کرسکے تو جیسا کہ ہمارے چیف منسٹر صاحب نے کہا کہ آگ بجھانے کےلئے جنگی سطح پر اقدام کرنا چاہئیے اسیطرح میں حکومت سے ریکویسٹ کرونگا کہ پانی سربراہ کرنے کیلئے اگر فوج کی بھی مدد لینے کی ضرورت پڑے تو ہمیں لینی چاہئیے - اور لوگوں کی ضرورت کو پورا کرنا چاہئیے-

نہ صرف یہ کہ ایک طرف انسانوں کے پینے کیلئے پانی نہیں ہے بلکہ دوسری طرف جانوروں کے پینے کیلئے بھی پانی نہیں ہے- عادل آباد ایک جنگلاتی ایریا ہے- فارسٹ منسٹر صاحب یہاں پر موجود نہیں ہیں - ہر سال تحفظ جنگلی جانوروں کا ہفتہ منایا جاتا ہے - لیکن آج پانی نہ ہونے کی وجہ سے جب جانور پانی کے لئے تڑپ کر نکلتے ہیں تو شکاری ان پر ٹوٹ پڑتے ہیں- میں گورنمنٹ سے

ریکویسٹ کرونگا کہ تحفظ جنگلی جانوروں کا ہفتہ منانے کے بجائے انہیں پانی فراہم کرنے کا انتظام کریں - پانی کے لئے جانور ایک جگہ آتے ہیں تو انکا صفایا کیاجارہا ہے - میں نیشنل پائینٹ آف ویو سے عرض کرونگا کہ جہاں پر نیشنل ڈنس ہیں وہاں پر ہتیار بندی کریں - ہتیار ضبط کریں تاکہ ہماری جو قومی دولت ہے - اسکا بھی تحفظ کیاجاسکے - میں آنریبل اسپیکر صاحب کا مشکور ہوں کہ انہوں نے مجھے اپنے خیالات کے اظہار کا موقع عطا فرمایا۔

శ్రీ విజయశిఖామణి (తిరుపతి) :— గౌరవనీయులైన అధ్యక్షా, క్షామాన్ని గురించి, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో మనం ఎదుర్కొంటున్న నీటి కొరతను గురించి సభ్యులు మనవి చేశారు. నేను మనవి చేసేది ఏమిటంటే క్షామాన్ని శాశ్వతంగా నిర్మూలించటానికి ఒక పథకాన్ని రూపొందించాలి, దీనికొక బృహత్ ప్రణాళికను వేయాలి. సి.వి.కె. రావుగారు చెప్పినట్లు నీటి కొరత తీరాలంటే ఉత్తర భారత దేశంలోని జీవనదులను దక్షిణ దేశంలోని నదులతో కలిపినప్పుడు మాత్రమే అది సాధ్యమవుతుంది. కె. ఎల్. రావు గారు అదే చెప్పినారు. అలా జరిగినప్పుడు మాత్రమే మనం క్షామన్ని ఎదుర్కొగలము. కరువు కాటకాల నుండి తప్పించుకొనగలమని మనవి చేస్తున్నాను. కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే అటువంటి బృహత్ ప్రణాళికను రూపొందించాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వి. గోపాలరాజు (పుత్తూరు) :— అధ్యక్షా, కరువుకాటకాల గురించి మన ప్రభుత్వం యిచ్చిన నోటు చాలా బాగుంది. వాటిని ఆచరణలో పెట్టినందుకు మనం వారికి ధన్యవాదాలు చెప్పవలసి వుంది. రాయలసీమలో చిత్తూరు జిల్లా చాలా వెనుకబడివుంది. మధ్యంతర ఎన్నికల సమయంలో ప్రధాని ఇందిరాగాంధి గారు పర్యటించినప్పుడు మన ప్రియతమనాయకుడు నరసింహారావు గారు చిత్తూరు జిల్లాలో ఒక ఇండస్ట్రీ పెడతామని వాగ్దానం చేశారు. చిత్తూరు జిల్లా మద్రాసు రాష్ట్రానికి ఆనుకొని వుంది. పుత్తూరు తాలూకాలో అనేక గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటి ఇవ్వలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి శాఖా మంత్రి జయప్రదగారు యిక్కడే వున్నారు. వారు యివ్వటానికి అంగీకరించారు. విద్యుచ్ఛక్తి అన్ని పల్లెలకు సప్లయి చేయిస్తే అక్కడ వుండే రైతులు పంప్ సెట్స్ వేసుకొని వ్యవసాయం చేసుకోవటానికి వీలుంటుంది. మా జిల్లాలో ప్రాజెక్టులు లేవు. అసలు జీవనదులు లేవు. అది అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఈనాడు సతమతమవుతున్న రైతాంగము వేసిన పంటలు ఎండిపోవడము జరుగుతున్నది. కరంటు షార్టేజ్ వల్ల రైతాంగము దెబ్బతిన్నది. కాబట్టి యీ మినిమం గ్యారంటీ రద్దు చేయాలని మీద్వారా మనవి చేసుకొంటున్నాను. మా నియోజకవర్గములోని పుత్తూరు, వడమాలపేట, నడమతేరు ప్రాంతాలకు ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము మంజూరు అయి వుంది, కాని గ్రాంట్స్ లేని కారణముచేత యింతవరకు చేపట్టలేదు. కార్వేటినగర్, పుత్తూరు, వడమాలపేట, నడమతేరు, యీ

నాల్గింటికి సంబం[illegible] [illegible] [illegible], కాబట్టి వెంటనే చేపట్టాలని [illegible] చెప్తు [illegible] [illegible] చాలావెనకబడి వుంది [illegible] అయి [illegible], మదరాసు [illegible] ఆగిపోయింది అమ్మపల్లి ప్రాజెక్టు [illegible] [illegible] సంవత్సరం [illegible] మైనర్ యిరిగేషన్ [illegible] [illegible] [illegible] వరకు చేసినాం— [illegible] [illegible] వచ్చి 14 గ్రామాలు [illegible] [illegible] ఉత్పత్తి [illegible] బీద ప్రజానీకానికి [illegible] [illegible]. అందుకని మదరాసు రాష్ట్రము వారు [illegible], ప్రయత్నము నాయకులు అయి [illegible] [illegible] క్రమంగా [illegible] [illegible] ద్వారా మనవి చేసుకొంటున్నాను [illegible] [illegible] రెవిన్యూ బోర్డు ద్వారం [illegible] [illegible] యిస్తామని అంటున్నారు. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] వున్న [illegible] ప్రదేశాలు వున్నవి. [illegible] [illegible] మంచినీటి బావులు తక్షణమే [illegible] [illegible] ఆదేశాలు యిచ్చేట్లు మరి రిగ్స్ [illegible] [illegible] మనవి చేస్తున్నాను. [illegible] [illegible] ఉన్నారు. అక్కడ [illegible] [illegible], బీడి కార్మికులు బ్రతకడానికి [illegible]. [illegible] [illegible] మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు మనం [illegible] ఉన్నాం. అందులో ముఖ్యంగా నీటికొరత [illegible] [illegible] ప్రతి సమితికి [illegible] రూపాయలు కేటాయించినప్పుడు [illegible] [illegible] కోవచ్చును. రిగ్సును సప్లయి చేసే [illegible] [illegible] రూపాయలు చొప్పున [illegible] జిల్లాకు కేటాయింపు [illegible] [illegible] సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. [illegible] :- అధ్యక్షా, మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉండే కష్టనష్టాలు గురించి [illegible] [illegible] సమ [illegible] వర్గాలగురించి చెప్పారు. నేను కూడా నా [illegible] గురించి చెబుతాను. ప్రభుత్వం వారు మొట్టమొదట మంచినీటి కొరతను తీర్చాలి. ఈ నాడు [illegible] రైతులెంతో బాధపడుతున్నారు. పశువులకు [illegible] నీరు కూడా లేదు. మనందరం ఎం.ఎల్.ఏ.లుగా మినిస్టర్లుగా ఉండి యీ కష్టాలను తీర్చాలి. ఈ కష్టాలను భగవంతుడు తెచ్చాడు అయితే ఆయిన దయవల్లనే మనందరం బ్రతకగల్గుతున్నాము. మంచినీటికి సంబంధించి చెప్పాలంటే ప్రతి గ్రామములో చేదబావులులేవు. హరిజనవాడలలో అంతకంటే లేవు. బావుల గురించి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం

వారి దృష్టికి తెసుకువస్తున్నాను. ప్రజలందరికీ మంచినీటి వసతులు సరిగా కల్పించాలని కోరుతున్నాను. మా తాలూకాలో పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు లేవు. మెదక్ జిల్లాలో గజ్వేల్ తాలూకా పూర్తిగా వెనకబడిఉంది. దాని గురించి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించాలని కోరుతున్నాను. ఆ తాలూకాలో చిన్న చిన్న నీటి ఆనకట్టలు వేసినట్లయితే తప్పకుండా ఒక్కొక్క గ్రామములో 2,3 వేల ఎకరాలు సాగు చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. నేనీ విషయం పది యేండ్ల నుంచి చెబుతున్నాను రాచకట్ట, తిగుల్ల ఆనకట్ట కట్టినట్లయితే 3, 4 గ్రామాలకు సరిపోతుంది. ఆ ఆనకట్టకు రెండు లక్షల 50 వేలు ఎస్టిమేటు అయిందని చెప్పారు. నాటు అయితే అది అయింది తెలియదు యిది అయింది తెలియదు. తప్పకుండా చిన్న చిన్న కుంటలు, చెరువులు బాగుచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ నాడు అటువంటి పనులు చేసితే కూలీ చేసుకున్నవారు బ్రతుకుతారు, రైతులు బ్రతుకుతారు, సర్కారు బ్రతుకుతుంది మినిస్టర్లు బ్రతుకుతారు. మనుష్యులందరూ బాగుండాలి. మనకు ఓట్లువేసే ఎన్నికలలో గెలిపించారు. వారి కష్టాలు తీర్చాలని కోరుతున్నాను. రెవిన్యూ వసూళ్లు మొదలెట్టారు. మొన్న 1వ తేదీనాడు నేను గజ్వేల్ పోయినాను. ఆ నాడు అక్కడ అంగడి ఉంది నా చుట్టూ మనుష్యులు చుట్టుకున్నారు. నెత్తిమీద ఎన్ని వెంట్రుకలు ఉన్నవో, అంత మంది చుట్టుకున్నారు. నీళ్ళ బావుల గురించి సర్కారు రకాల గురించి బకాయిల గురించి అందరూ అడిగారు. ఏ ఫిర్యాదు వచ్చినా ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు రాక తప్పదు. అసెంబ్లీ అయిపోయిన తర్వాత వారి యింటిదగ్గరే ఉంటాను. అమాని రెవిన్యూ వసూళ్లు వెంటనే ఆపుచేయాలి. కరెంటు విషయంలో చెప్పాలంటే హరిజన వాడలలో మొట్టమొదట యివ్వాలని అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా వున్న బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు చెప్పారు. కాని ఒక్క వాడలో కూడా కరెంటు, కంబం లేదు. హరిజన వాడలలో ఎందుకు రావడంలేదని వాళ్ళందరూ నన్ను బాధపెట్టారు. రైతులకు కొంత సహాయం చేస్తే గడ్డి కొనుకొని వాళ్లు ఎక్కడైనా పశువులను బ్రతికించుకుంటారు. బీద ప్రజలు కూటికి లేకుండా ఉన్నారు. అన్ని వసతులు కల్పించాలి. విద్యుచ్ఛక్తి కావాలి. చెరువు కుంటలు కావాలి చిన్న ప్రాజెక్టులు కావాలి. మాకు అయితే నాగార్జున సాగర్, నిజాంసాగర్ లాంటి ప్రాజెక్టులు లేనేలేవు. చిన్న ప్రాజెక్టులు కట్టినట్లయితే అర ఎకరం మెట్ట భూమివున్న వాళ్లుకూడా బ్రతుకుతారు. మెట్ట భూములలో అయిల్ యింజన్లు పెట్టి, కరెంటు యిచ్చి అర ఎకరం ఉండేవాళ్లు కూడా బ్రతికేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. అందరికి ఏదో కొంత వ్యవసాయం ఉంది, కష్టనష్టాలందరికి తెలుసు. డిప్యూటీ స్పీకరు మా జిల్లా వారే, ఆయనకు కూడా తెలుసు. ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు నమస్కారాలు చెప్పుకుంటూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, చాలా మంది సభ్యులు మన రాష్ట్రంలోని ప్రజలను అందరనూ కలవరపరచే కరువుకాటకాల గురించి మంచి నీటి ఎద్దడి గురించి ఆందోళనతో తమ భావాలను వ్యక్తపరచారు. సభ్యులు

అందరూ వారివారి ప్రాంతాల సమస్యల గురించి అచ్చటవున్న ప్రత్యేక పరిస్థితి గురించి తీసుకోవలసిన చర్యలగు గురించి చేయదగు కార్యక్రమాల గురించి విపులంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. వారు చెప్పినవన్నీ గమనించి నోట్సు తీసుకున్నాను. ఒక్కొక్క సభ్యులు స్థానికంగా ప్రాజెక్టుల గురించి చెరువులు బావులు మొదలయినవాట గురించి చెప్పారు. వారికి వేరువేరుగా జవాబులు చెప్పడం సాధ్యంకాదు. నేను యీ చర్చలలో వచ్చిన సూచనలన్నీ క్రోడీకరించి వారు చేసిన ఒక్కొక్క సూచన ఎంతవరకూ ఆచరణయోగ్యము, దానిగురించి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు, ఏమి చర్యలు తీసుకుంటారు వాటి ఇబ్బందులేవి మొదలైన అన్ని విషయాలు సభ్యులకు వేరువేరుగా వ్రాసి పంపించాలని ఉన్నది. చర్చలో వచ్చినంతమాత్రాన చాలదు. వాటిమీద ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటుంది. విచారణ చేయిస్తుంది. ఎంతవరకూ చర్య తీసుకొనడానికి అవకాశం ఉన్నది అనేది మాత్రము గౌరవ సభ్యులకు కొద్ది రోజులలో తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వం తరపున వ్రాసి వారికి పంపిస్తాము. చర్చలో విషయాలు అప్పటి కప్పుడు చెప్పడం సాధ్యంకాదు. కొన్నికొన్ని విషయాలకు జవాబు చెప్పక పోవడంకూడా ధర్మంకాదు. సభ్యులుచెప్పిన వివరాలు వారికి అందిస్తాము. కొద్ది రోజులలో యీ కార్యక్రమను చేయమని డిపార్టుమెంట్సుకు ఆదేశాలు ఇస్తున్నాను.

తరువాత కరువు కాటకాలకు సంబంధించిన విషయాలు మనకందరకూ తెలుసు. మేము అంకెలతోసహా ఏవా నోటులో ఇచ్చాము. ఇది ఒక ప్రభుత్వము గాని మానవులుగా తలిస్తే ఒరిగేపని కాదు. దైవికముగా యీ సంవత్సరం మనం కనివిని ఎరుగని నిర్వర్షము ఉండడమువలన ఏ నెల్లో చూచినా మాములు కంటె తక్కువ వర్షపాతంఉంది. ఎంతచూచినా ఆంధ్ర ప్రాంతములో నాలుగవ వంతు తక్కువ. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 35 శాతము తక్కువ వర్షాపాతం అంటె నేను వేరుగా ఇచ్చటి పరిస్థితి గురించి చెప్పనక్కరలేదు. తెలంగాణా ప్రాంతాలు ఎన్నో దశాబ్దాలుగా నైజాం పాలనలో ఉన్నందువలన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలేవీ కొన్ని శతాబ్దాలనుంచి చేపట్టనందువలన మనం ఇప్పుడు ఈ 20 సంవత్సరాలనుంచి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము. ఇది చాలదు. వర్షాపాతం ఏ మాత్రము లేకపోతే దానికి తట్టుకునే స్థోమత తెలంగాణ ప్రాంతము లో లేదు. ఇక రాయలసీమ గురించి చెప్పనక్కరలేదు. అచ్చట క్రానిక్‌గా వర్షాభావంఉంది. ఏ కొద్దిగా వర్షం తగ్గినా అక్కడి ప్రజలకు చాలా ఇబ్బందులన్నాయి. యీ సంవత్సరం యీ ప్రాంతమని ఆ ప్రాంతమని విచక్షణ లేకుండా రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా క్షామం ఉండడంవలన ప్రజలు బాధలు పడుతున్నారు. మానవ ప్రయత్న లోపములేకుండా ఎంతవరకు ఎదుర్కొనడానికి వీలవుతుందో అంతవరకు ఎదుర్కొనడానికి లోపము చేయము అని ఒకసారికంటె ఎక్కువ సార్లు చెబుతున్నాను. కరువువచ్చినప్పుడు తీసుకోవలసిన చర్యలు వెంటనే తీసుకున్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వముకు చెప్పి మాకు క్షామం ఉన్నది మాకు సహాయం చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వమైన వత్తిడి తెచ్చి అధికారులను కేంద్రం

నుంచి రప్పించి వారికి ఇచ్చటి పరిస్థితులు చూపించి ఇచ్చటి పరిస్థితులు వారు అవగాహన చేసుకునేటట్లుగా చేసి ఆగస్టు నుంచి డిశంబరు వరకూ నాలుగు నెల్లో 19 కోట్ల రూపాయల వరకూ తక్కావి రుణాలు రాబట్టుకోనడంద్వారా గాని రిలీఫ్ వర్క్సుద్వారా గాని మనం ఖర్చుచేశాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు, అది చాలదన్నారు. నాకు తెలుసు. అందుకనే కేంద్ర ప్రభుత్వముకు చెప్పాము. నాలుగయిదు కోట్లు మార్చికి కావాలన్నాము అందులో కొంత రిలీజ్ చేశారు. ఇప్పుడు 31-3 తరువాత ఇంతవరకూ రిలీజ్ అయిన డబ్బు ఖర్చు అయిందన్నారు. ఇంకొక కోటి రూపాయలు కలక్టరు ఆధీనంలో ఉన్నవి. తరువాత పదిహేను రోజులలోగానే యీ కోటి రూపాయలు ఖర్చుచేసి ఉంటారు. ఇప్పుడు చాలా చురుకుగా కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. డబ్బులేదని కొన్ని కార్యక్రమాలు ఆపరాదని కలక్టరులకు ఉత్తర్వులుకూడా ఇచ్చాము. 6న కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి ఒక అధికారుల బృందమువచ్చి చర్చలుజరిపి కొంత డబ్బు కేటాయించే కార్యక్రమముఉంది. వారు ఆరవ తేదీన రాలేదు. రెండు రోజులలో వస్తారు. వారు రాగానే మనం ఇంకొక రెండు కోట్ల రూపాయలు రిలీజ్ చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. యీ క్షామమును ఎదుర్కొనడములో మనకు విజయము ఎంతవరకు చేకూరుతుందో నేను చెప్పలేను. నాలుగున్నర కోట్ల ప్రజలను పోషించాలంటే ఆహారధాన్యాల విషయంలో మిగులుగాఉండే మనం ఇప్పుడు యీ క్షామ పరిస్థితిలో కష్టము. రాష్ట్రవ్యాప్తంగాఉన్న క్షామ పరిస్థితి ఎదుర్కొనడం కష్టంగా ఉంటుంది. ఇబ్బంది ఎక్కువగా కనబడుతుంది. కనుక మనం ఎంత చేసినప్పటికీ కొంతలోపం ఉండనే ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ నెలలో 8 వేల సైచిలుకు చౌక దుకాణాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దుకాణాలలో బియ్యం లేవని అంటున్నారు. సెప్టెంబరు నెలలో 10 వేల టన్నులతో ప్రారంభించి మార్చి వచ్చేసరికి 26 27, 28 వేల టన్నుల వరకు రిలీఫ్ చేస్తున్నారు. అవి కూడా చాలవని అంటున్నారు. దానికి నేను అంగీకరిస్తున్నాను. కాని మన దగ్గర నిల్వలు ఏమిటి? అవి దాచకుండా ఇస్తున్నామా, లేమా అని చూడాలి. అంతేగాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలినుంచి — మధ్య ప్రదేశ్ నుంచి. మహారాష్ట్రనుంచి కూడా మనం దాదాపు 30, 40 వేల టన్నులు తెప్పించడం జరిగింది. నేను స్వయంగా మాట్లాడినాను. ఒప్పందాలు చేసుకొని వెంటనే అవి పంపించమని కూడా కొంత ఒత్తిడి చేశాము. అవి కూడా కొంచెము మనకు చేరినాయి. కనుక ఇతర రాష్ట్రాలలో మనకు లభ్యం అయ్యే మేరకు ధాన్యాన్ని తెచ్చుకోడానికి కూడా ఏమీ సంకోచించలేకని మనవి చేస్తున్నాను. జూన్ నెలాఖరు వరకూ కనీసం ఈ రిలీఫ్ వర్క్స ప్రోగ్రాం తప్పకుండా నడుస్తూ ఉంటుందని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు ఏ మేరకు నడుస్తున్నదో ఆ మేరకు తగ్గకుండా నడిపించడానికి ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను, అధ్యక్షా, 197 తాలూకాలలో 171 తాలూకాలు క్షామానికి గురి అయితే ఇది ఎంత పెద్ద ఎత్తున వచ్చిందో తెలుస్తున్నది. ఇట్లా ఎప్పుడూ జరగలేదు. ఎప్పుడు వచ్చినా, వస్తే తెలంగాణా ప్రాంతంలోనో లేకపోతే రాయలసీమ ప్రాంతం

లోనో, లేకపోతే విశాఖపట్టణంలోనో, ఒంగోలులోనో 3, 4 జిల్లాలకే పరిమితం అయి ఉండేటటువంటి ఈ క్షామం దాదాపు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఈ నాడు ఉందని దీనివల్ల స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. దాదాపు నూటికి 60 శాతము మన జనాభా బాధ పడుతున్నారని తెలుస్తున్నది. అంతకన్నా ఎక్కువ ఇంకా బాధ పడుతూ ఉంటారు ఇంకా వేరేవాళ్ళు కూడా ఏదో విధంగా బాధ పడుతూ ఉంటారు. అనేక రంగాలలో పని చేసేవారికి బాధ కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాము. అంతేగాకుండా ఈ సంవత్సరం మన పంటలు కూడా ఈ క్షామంవల్ల చాలావరకు దెబ్బతిన్నాయి. 54 లక్షల ఎకరాలు మనకు సేద్యం అయింది. అందులో కూడా పంట సరిగా లేదు. పంట దెబ్బ తింటుంది. దిగుబడి దెబ్బ తింటుందని మీకందరికీ తెలుసు. అందుకని ఈ విషయాలన్నీ మనకు తెలిసినటువంటివే. 19 కోట్లు పోగా ఇంకో 5 కోట్లు పోగా, ఇంకొక 2, 3 కోట్లు కూడా ఖర్చుపెట్టి దాదాపు జూన్ నెలాఖరుకు లెక్కవేస్తే 24, 25 కోట్లు ఖర్చు పెట్టే స్థితిలో ఉంటాము. అంతవరకు రిలీఫ్ వర్క్సు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అంతవరకు మనం ప్రజలకు కొంత సహాయం చేసినవాళ్ళం అవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. పని ఏమీ జరగడం లేదని కొందరు గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. అది సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఏ బ్లాక్‌లోకి వెళ్ళి చూచినప్పటికీ క్షామ నివారణకు సంబంధించినటువంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరగకపోతే ఇంకొక పని లేకుండా ఉండేదనిపిస్తుంది. అందుకని ఈ క్షామం వచ్చినందుకు ఒక వైపు మనవు బాధ కలిగినప్పటికి. ఒక వైపు ఇబ్బంది కలిగినప్పటికి మరొక వైపు కనీసం 20, 25 కోట్ల రూపాయలను సింక్ చేయడం మన గ్రామాలలో జరుగుతూ ఉన్నది. అక్కడ కార్యక్రమాలపైన ఖర్చు చేయడం జరుగుతున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది నేను ఇప్పుడే చెప్పినట్లు కొనసాగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు 13 వేల రిలీఫ్ వర్క్సు పెద్దవి, చిన్నవి ఉన్నాయి. ఒక చోటనే పెద్దవి తీసుకుంటే కేంద్రీకరించి డబ్బు అంతా ఒకచోట ఖర్చు అవుతుంది కనుక ఆ సందర్భంలో మేము చెప్పడం కూడా జరిగింది. ప్రత్యేకంగా అధికారులను పిలిచి వీలైనంతవరకూ దీనిని డిస్‌బర్సు చేయండని కనీసం 3, 4 గ్రామాలకు ఒక వర్కు అయినా జరిగేట్లు చేపట్టండని చెప్పడం జరిగింది. దీనివల్ల ఈ కూలి నాలి దొరుకుతుంది. ఏ ఒక్క చోటనో పెద్ద పెద్ద కార్యక్రమాలు తీసుకుంటే అక్కడ కేంద్రీకరించడం జరుగుతుంది కనుక దీనిని వికేంద్రీకరణ చేసి వీలైనంతవరకు చిన్న చిన్న కార్యక్రమాలు ఎక్కువ సంఖ్యలో తీసుకోవాలని చెప్పాము. కనుక ఈ నాడు 13 వేల రిలీఫ్ వర్క్సు మన రాష్ట్రంలో జరుగుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. అవి చాలవనేది కూడా నాకు తెలుసు. 13 వేలు కాదు 50 వేలు చేసినా కాని చాలకపోవచ్చు ఎందుకంటే ఈ కూలీనాలీ ఇచ్చేటటువంటి కార్యక్రమం నిరంతరంగా జరుగుతూ ఉండాలి. ఒక గ్రామంలో చెరువు ఉన్నదంటే దానిమీద 5 వేలో 10 వేలో ఖర్చు పెడితే ఒక వారం రోజులలోనో నెల రోజులలోనో ఆ పని అయిపోతుంది. మళ్ళీ అక్కడ పని ఉండదు. అందుకని ఈ 13 వేల వర్క్సు కూడా నిరంతరం సాగేటటువంటివి కాదు. ఎప్పటికప్పుడు పూర్తి

అయ్యేటటువంటివి. కాబట్టి మళ్ళీ కొత్త వర్కులు కూడా తీసుకొనడానికి మనం ఈ కార్యక్రమాన్ని ముందుకు సాగించవలసి ఉంటుంది. దానికి పెద్దగా డబ్బు కేటాయించడం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక మంచి నీళ్ళ ఎద్దడిని గురించి యిదివరకే అగ్నిప్రమాదాలను గురించి మాట్లాడిన సందర్భములో చెప్పాను. దీనికి ఒక దీర్ఘ కాలికమైనటువంటి కార్యక్రమం రూపొందించవలసి వుంది. ఇది వరకు 38 వేల బావులు త్రవ్వడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎక్కడ ఎన్ని బావులు అనే విషయం మాకు తెలుసు, కాని యీ 38 వేల బావులు యీనాడు నీళ్ళు యిస్తున్నాయా అంటే అన్నీ యిస్తున్నాయని చెప్పలేము. చాలా బావులు ఎండిపోయినాయి. వాటిని డీపన్ చేసినప్పటికీ అందులో నీళ్ళు వుండడం లేదు, మనం స్వయంగా చూసినటువంటి వుదాహరణలు వున్నాయి. 40 సంవత్సరాల వరకు ఫలానా బావులలో అసలు నీరు వుండకుండా వుండవు అనేటటువంటి బావులు, ఏ కాలంలో అయినప్పటికీ ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్క గ్రామానికి నీళ్ళు అందించేటటువంటి బావులు యీనాడు అక్టోబరు, నవంబరు నెలలలోనే ఎండిపోయినాయి. అంటే యీ క్షామం అనేది మంచి నీళ్ళపైన ఎంత దెబ్బ తీసిందో స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. అందుకని యీ నాడు మనం దాదాపు కోటి రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి వుంటాము యీ 38 వేల బావులకు. ఈ 38 వేల బావులు త్రవ్వించి కూడా చాలా వరకు త్రవ్వించనట్టే అయిపోయింది, అందుచేత యిప్పుడు రిగ్గుల కార్యక్రమం ఒకటి ప్రారంభం అయింది. ఈ రిగ్గుల కార్యక్రమం కూడా ఆగ్రో యిండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ వారి దగ్గరవి కొన్ని, యునిసెఫ్ వారివి కొన్ని. అవి కొన్ని కొన్ని జిల్లాలలో మాత్రమే వుండిపోయాయి. ఒక్కొక్క జిల్లాలో 3, 4, 5 అట్లా వుండిపోయినాయి. లేనిచోట్ల అసలు లేకుండా పోయాయి. ఇప్పుడు ముఖ్యంగా అదిలాబాదు జిల్లాలో దాదాపు రెండు మాసాల నుంచి వున్నటువంటి పరిస్థితి నాకు స్వయంగా తెలుసు. రిగ్గు కోసం చాలా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. జిల్లా కలెక్టరు కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మనం కూడా ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. రిగ్గులు వున్న వాళ్ళు యింకొక చోటికి పంపడానికి సిద్ధంగా వుండరు. ఇప్పుడు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా కరువు కాటకాలు వున్నాయి. అందుచేత నాకు అవసరం లేదనే కలెక్టరు వుండరు. చిత్తూరు కాని, కడప కాని, కర్నూలు కాని ప్రతిచోట యీ కరువు కాటకాలు వున్నాయి. మంచినీళ్ళ ఎద్దడి వుంది. ఈ ఎద్దడితో కొంత వ్యత్యాసము వుంటే వుండవచ్చు. అదిలాబాదులో వున్నంత ఎద్దడి యింకొక జిల్లాలో వుండకపోవచ్చు. ఆ జిల్లా కలెక్టరు కాని, అక్కడి ప్రజలు కాని, అక్కడి శాసనసభ్యులు కాని అక్కడ వున్నటువంటి రిగ్గులను అంతకన్నా ఎక్కువ అవసరం వున్నటువంటి యింకొక జిల్లాకు తరలించడం అంటే వారు ఒప్పుకోవడం లేదు. అందులో వారు కొంత సంకోచిస్తున్నారు. గట్టిగా చెప్పి పంపించవలసి వస్తున్నది. ఎంతో కష్టంగా ఒక రిగ్గును మాత్రం కోస్తా జిల్లాల నుంచి తీసుకొని రావడం జరిగింది. వచ్చిన వెంటనే అది చెడిపోవడం జరిగింది. దాదాపు 20, 22 రోజులు దాని రిపేర్లు చేయడానికి అయినదని చెబుతున్నారు. ఆ తరువాత అది రిపేరు అయినది. ఇప్పుడు బాగానే పని చేస్తున్నదని చెబుతున్నారు. అది పని చేస్తే

యీ ఎండాకాలంలో అదిలాబాదులో వున్న కొన్ని గ్రామాలకు నీటి సదుపాయం జరగవచ్చు అక్కడ ఒక రిగ్గు వారికి కొంచెం కిరాయి యిచ్చి కాని, రెండు కాని అక్కడికి తరలింపడానికి ప్రయత్నం చేయమని చెబుతున్నాము. అంతే గాకుండా యీ సంవత్సరం వేరు యితర రాష్ట్రాలలో కూడా ప్రయత్నం చేశాము. ప్రత్యేకంగా మన మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టరుగారైన మాణిక్య రావు గారు, యిక్కడ నుంచి నాదగ్గర వుత్తరువు తీసుకొని, అక్కడ ఢిల్లీకి పోయి అక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వంలో దానికి సంబంధించిన అధికారులతోను, మంత్రిగారితోను మాట్లాడారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో కూడ అట్లాగే వున్నది పరిస్థితి. మైసూరులో, తమిళనాడులోను వారి దగ్గర వున్నటువంటి రిగ్సు చాలా తక్కువ. ఈ రిగ్సు సంఖ్యలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే బాగున్నది ఇతర రాష్ట్రాలలో అన్ని కూడ లేవంటున్నారు. అందువల్ల వుండినప్పటికి ఎవరైనా తరలించి మనకు యిచ్చే పరిస్థితి లేదు. కొత్తగా కొన్ని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. కొద్ది మాత్రం రావచ్చు. ఈ లోపల 2, 3 వారాలలో మనము రిగ్సు కొని వేస్తామని అనుకొన్నాము. క్యాబినెట్ దాని మీద లక్ష రూపాయలు ఎయిర్ ఫ్రేయిట్ కింద గాను ఖర్చు అయినా వాటిని బయట దేశం నుంచి తీసుకువచ్చి యిక్కడ అవి మనకు వెంటనే పనిచేసేటట్లు చూడాలనే వుద్దేశ్యముతో వున్నాము. ఇప్పుడు గనుక మనము వెంటనే వాటిని తెప్పించకపోతే, అవి ఎప్పుడో 4, 5 నెలలకు వస్తే, అప్పుడు మంచి వర్షాకాలము గనుక వాటివల్ల అప్పుడు అవసరం లేకుండా పోతుంది. కనుక వాటిని వెంటనే విమానము ద్వారా తెప్పించుకోడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. దానికి సంబంధించిన వివరాలు వర్క్ అవుట్ చేస్తున్నాము. 10, 15 రిగ్సు మనము కొత్తగా కొంటే, వాటిని చాలా అవసరమైన ప్రాంతాలకు పంపిస్తూ కొంత కార్యక్రమము సాగితే నీటి ఎద్దడి సమస్య ఒక సంవత్సరములో తీరేది కాదు. అసలు నార్మల్ ఇయర్స్‌లో యీ కార్యక్రమము పెద్ద ఎత్తున చేసుకోవాలి. క్షామ పరిస్థితులు వున్న సంవత్సరం కాకుండా లేనటువంటి సంవత్సరాలలో, మనకు ఎక్కువ తొందరలేనప్పుడు, ఈ మెంటల్ టెన్షన్ లేనప్పుడు ఇది ఒక మామూలు కార్యక్రమముగా, 3, 4, 5 సంవత్సరాలు యీ రిగ్సు కార్యక్రమము ప్రత్యేకంగా కొనసాగించి, అవి నేరుగా వచ్చేటటువంటి ఏర్పాట్లు అన్నీ చేసి వాటి ద్వారా ప్రతి గ్రామానికి మంచినీటి ఎద్దడి లేకుండా ఏర్పాట్లు చేసేటటువంటిది 4, 5 సంవత్సరాలు ఫేజ్డ్ ప్రోగ్రాముగా జరుగుతుంది. ఈ సంవత్సరం క్షామం వున్నది కాబట్టి ఏమి చేస్తాము అని ఆలోచించడం, మరల వచ్చే సంవత్సరం వదలిపోవడం అనే పద్ధతిలో యిది జరిగేది కాదు. కనుక 4, 5 సంవత్సరాల దీర్ఘకాలిక కార్యక్రమము ఒకటి రూపొందించి యీ సంవత్సరం ఎక్కువ యిబ్బంది వున్నదని ఎక్కువ దానిపైన కాన్సెంట్రేట్ చేసి తక్కిన 3, 4 సంవత్సరాలు సడలించకుండా దానిని కొనసాగించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని గ్రామాలలోను మంచినీటి సదుపాయము వున్నదనేటటువంటి పరిస్థితి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఉత్తరోత్రా కొత్తగా రిగ్సు కొనవలసిన పరిస్థితి వుంటే, మళ్ళీ కొనవచ్చు. ఈ రిగ్సు కూడ 1, 2 మేక్సువే కొనాలి అనేక మేక్సువైతే

వాటికి స్పేర్ పార్ట్సు కొనడము కష్టము. ఆ విధంగా ఆగ్రో యిండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ వారు యిబ్బంది పడ్డారు కనుక యివి ముఖ్యమైన, స్టాండర్డయిన 1, 2 మెకని మాత్రమే కొని వాటికి అవసరమైనటువంటి స్పేర్ పార్ట్సు తెప్పించుకొని అవి స్టాక్ చేసుకొని ఎఫిషియంట్‌గా చేయవలెనని వారికి చెప్పడం జరిగింది డబ్బు కూడా కేటాయించడం జరిగింది ఈ సంవత్సరం వచ్చిన కరువు పరిస్థితులలో మనకు మంచినీటి ఎద్దడి లేకుండా చేసేటటువంటి కార్యక్రమం మొట్టమొదటిసారిగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా నిరంతరము పనిచేసేట్లుగా రూపొందించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ఈసందర్భంలో కొన్ని పొరపాట్లు ఉండవచ్చు కొంత ఆలస్యము కావచ్చు దాని మళ్లీ ప్రత్యేకమైన ఇబ్బంది కావచ్చు ఆర్డర్సు ప్లేస్ చేయడంలో కొంత ఆలస్యము కావచ్చు అయినా వీలైనంతవరకు ఈ కార్యక్రమము తప్పక కొనసాగించడాని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

తక్కిన విషయాలు అన్నీ, స్థానికంగా గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ఒక్కొక్క విషయము గురించి, ఒక్కొక్క పాయింటు గురించి నేను వారికి ఇండివిజుయల్‌గా ప్రత్యుత్తరాలు పంపిస్తాను, ఆ ఏర్పాట్లు చేస్తాను అని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ ఎస్. వెంకటేశం :—ముఖ్యమంత్రిగారు తమ సమాధానములో చాలా విపులముగా చెప్పారు పంటలు దెబ్బతిన్నటువంటి ఫ్యామిన్ కండిషన్సు ఉన్నాయి స్టాటిస్టికల్ డిపార్టుమెంటువారు ఒక డేటా యిచ్చారు, ఇంత పంట పండింది. దాని ప్రకారంగా కోయెర్సివ్ మెజర్సుతో లాండ్ రివిన్యూ అరియర్సు గాని ఇతర లోన్సు అరియర్సు గాని వసూలు చేస్తున్నారు కనుక ప్రస్తుత కరువు పరిస్థితుల దృష్ట్యా వాటిని వెంటనే సస్పెండ్ చేయడాని ప్రభుత్వము యోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దీనిమీద ఇదివరకే మనవిచేశాను. ఈ పన్నులు వసూలుచేయడంలో ఎక్కడ కూడ కోయర్సివ్ మెజర్సు తీసుకోవద్దు అని వాళ్లకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్సు ఉన్నాయి నేను స్వయంగా కలెక్టర్సుతో మాట్లాడాను ఈ కంప్లెయింట్సు ఉన్నచోట్లంతా కూడ అందుకు వారన్నారు, అయ్యా మేము కొయర్సివ్ మెజర్సు యూజ్‌చేయడంలేదు, కాని ఇవ్వగలిగినవాళ్లయినా ఇచ్చేవిధంగా చూస్తున్నాము, అసలు లేనివాడు ఎటూ ఇవ్వలేడు, అలాంటి వారిని బలవంతం చేయడంలేదు అని అయినా మళ్లీ వాళ్లకు చెప్పడం జరుగుతుంది నిజంగా ఇచ్చుకోలేనటువంటివారిని బలవంతం చేయకండి, అటువంటివారి ఆస్తులు జప్తులు చేయకండి అని నాకు తెలిసినంతవరకు ఎక్కడ గాని ఎవరివి గాని ఆస్తులు జప్తులుచేయడం గాని, వేలము వేయడం గాని జరిగినట్లులేదు, కాని చేస్తారేమో అనేటటువంటి వాతావరణం కల్పించారు అంతవరకే అయినా, పూర్తిగా వసూళ్లు సస్పెండ్‌చేసి, ఏమీ డబ్బు వసూలు చేయవద్దు అని చెప్పే పరిస్థితిలేదు ఎందుకంటే మన ఆర్థిక పరిస్థితి ఏవిధంగా ఉన్నదో గౌరవసభ్యులకు తెలియనది కాదు. కాని బలవంతం చేయకూడదని, వాళ్ల ఆస్తులు జప్తులు చేయకూడదనే టటువంటి ఉత్తరువులు ఉన్నాయి మరి పూర్తిగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా సస్పెండ్ చేయడం అనేది సాధ్యం కాదు ఈ సంవత్సరం లాండ్ రివిన్యూ కార్యక్రమము

శూన్యము అదువల్ల ఇంతో అంతో వసూలు చేయగల్గము, కాని బలవంతం అనేది లేకుండా చేయాలని ఇదివరకే చెప్పాము, ఇక ముందు కూడ చెప్పుతాము.

Sri D. Vekatesham :—May I know from the Government, how many taluks have been given remission ?

Sri P V. Narasimha Rao :—We do not give talukwise remission. Is there such method ? We give village-wise or firka-wise and not taluk wise or districtwise. Remission is a thing which has to be given after due inspection, after everything is gone into according to the crops. అంతా చూచి ఇవ్వవలసియుంటుంది. తాలూకా ప్రకారము మనము రెమిషన్ ఇవ్వడం జరగలేదు. మొట్టమొదట ఎక్కడెక్కడ అవసరమో అక్కడ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎస్ వెంకటేశం :- -విలేజీ వైజ్‌గా ఇస్తున్నటువంటి రెమిషన్ కూడ ఇవ్వడంలేదు ? కలెక్టర్సుకు ఆదేశాలు పోతాయి, అక్కడనుంచి తాలూకాఫీసులకు పోతే, వారు వెంటనే గ్రామ మునసబులమీద ఒత్తిడి తెస్తారు. అందుచేతనే చిన్న రైతులకు జరుగుతున్నటువంటి అన్యాయాల విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వాళ్లు ఇవ్వకపోతే కోయర్సివ్ మెజర్సుతో లాగుకొంటున్నారనే వార్తలు వచ్చినందున చెప్పుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అట్లా జరగకుండా మళ్లీ ఒకసారి చెప్పుతాము.

شری سلطان صلاح الدین اویسی (یاقوت پورہ) - میں سہر کے تعلق سے آپ سے کہا تھا کہ پرانے شہر میں پانی دو روز سے بالکل ھی نہیں ھے - جب بڑی بات کرتے ھیں یہ کہا جاتا ھیکہ لیول نہیں ھے اسلئے پانی نہیں آرھا ھے - آپ اندازہ کیجئے کہ دو انچ پانی نہیں ھے تو زندگی کیسے گزریگی - صرف یہ ایک لاری بھیج دئے اور ایک بس لوگ انتہا سے زیادہ پریشان ھیں - ابھی سے یہ حالت رھے تو آئندہ مہینوں میں کیا ھوگا - اسکے لئے کوئی متبادل صورت یکا انتظام ھونا چاھئے - کچھ نہ کچھ کرنا چاھئے -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - یہی تو میں جب سے کہہ رھا ھوں - اتنی تشویشناک حالت ھے پورے اسٹیٹ میں - حیدرآباد سٹی میں بھی یہی حالت ھے - پانی کی کمی ھے - اسکے استعمال کرنے میں بہت احتیاط کرنا پڑیگا - کفایت برتنا پڑیگا - یہ سب چیزیں ھیں لیکن میں نہیں سمجھتا کہ دو دن سے پانی بالکل بند ھے - میں معلوم کرونگا - دو دن سے اگر مسلسل پانی بند ھے تو میں دریافت کرونگا کیوں بند ھے اور اسکو اجازت جاری کروانے کی کوشش کرونگا -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - کچھ متبادل انتظام کم از کم ٹرانسپورٹ کے ذریعہ سے فی الوقت ھو جائے - لوگوں کی زندگی کا سوال ھے -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - متبادل انتظام کیسے ہوگا - پانی کہاں سے آئیگا۔ وہی عثمان ساگر سے آئیگا - جب نلوں سے نہیں آرہا ہے تو لاری سے کہاں سے آئیگا - اگر پانی آتا ہے تو وہ نلوں سے آتا ہے -

شری سلطان صلاح الدین اویسی - میں جب گفتگو کیا تو کہا گیا کہ اگر ٹرانسپورٹ کا انتظام ہوجائے تو جہاں پربستر اولڈ سٹی میں زیادہ ہے وہاں سے پانی سپلائی کرسکتے ہیں -

شری پی - وی - نرسمہا راؤ - ابھی صبح سکندرآباد کی خبر یہ تھی کہ وہاں بھی آج صبح میں پانی نہیں تھا - ایک دفعہ پریشر گر جائے تو سارے شہر میں گر جاتا ہے ایسا نہیں ہوتا کہ کسی ایک لوکیلٹی میں زوردار پریشر ہے اور دوسری جگہ ایک دم گرجائے - ایسا نہیں ہوتا تھوڑا بہت فرق ہوسکتا ہے - تفاوت ہوسکتا ہے لیکن میں وہ بھی دیکھونگا کہ اگر شہر میں ہی اسکو انجسٹ کیا جاسکتا ہے کسی اور جگہ سے لاریوں میں پانی لایا جاسکتا ہے -- اور وہ سمجھتے ہیں کہ ایسا ہوسکتا ہے - میں وہ کوشش بھی کرونگا -

(شری سید حسن اپنی جگہ پر کھڑے ہوئے)

مسٹر اسپیکر - کراس اگزامینیشن کی بات نہیں ہے جی -

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—లేటుకావచ్చును. అంతలోపల లారీస్‌తో నీరు తోలించే ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎక్కడైనాగాని గ్రామాలలోగాని తాలూకా సెంటర్స్‌లోగాని మంచినీరు దొరకకపోతే దూరమునుంచి లారీస్ ద్వారా తెప్పించడం అవసరమైతే కలెక్టర్లుకు అధికారంఉన్నది. డబ్బు కూడ ఖర్చు పెట్టవచ్చును గ్రాంట్సుయివ్వవచ్చును. ఏర్పాటుచేయవచ్చును, చేయమని చెప్పాము.

Sri Syed Hasan :—The replies of the Chief Minister reveal that they have no planning as such. Only the Nizam Government which has provided Himayat Saga , Osman Sagar and they are lying on that More than that, there are no other measures taken for the population of 18 lakhs in the city. Is it not correct, Sir ?

Sri P. V. Narsimha Rao: —It is not correct· Exactly the opposite is true. We are planning for replenishing the water supply of Hyderabad by Manjira wat r supply ·cheme. It is going to cost us Rs 5 to 6 crores. We have already made a provision for Rs. 2 or 2 1/2 crores. My friend need not think that all that has to be done was done only byNizam himself.

శ్రీ ఓంకార్:— అధ్యక్షా, రెమిషన్లు మాఫీ అనేది లోగా అవసరం వచ్చినప్పుడు జిల్లాలలో మారటోరియం ప్రకటించడం సాంప్రదాయం లేనిదేమీకాదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు వదిలనుకుంటే అదిచేయవచ్చును. నేను ఐదారు తారీఖులలో 20 గ్రామాలు తిరిగాను. రైతులను కలిశాను. కిస్తు వసూళ్లు పేదవారినుంచి మధ్యతరగతివారినుంచి జరుగుతోందిగాని పెద్దవారు యివ్వడంలేదు. ఈవసూళ్లు భూమిశిస్తుపరకేనా, భూమితనఖాబ్యాంకు అప్పులుగాని, తక్కావీలుగాని యితర రకాలలోను నిలుపుదలను వర్తింపచేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—పెద్దవారు బాగా యివ్వగలిగినవారినుంచి తీసుకోకుండ లేనివారినుంచి తీసుకొనడానికి బలవంతపెట్టడం జరిగినట్టయితే చర్యతీసుకుంటాము, మళ్ళీ చెబుతాము. వసూళ్ళకు గ్రామాలకు వెళ్ళితే వందలుకట్టేవారినుండి తీసుకోండి, వదిలిపెట్టవద్దు, ఒకవేళ్ళ వారుకూడ యివ్వలేకపోతే యివ్వలేని పరిస్థితులలో బలవంతపెట్టవద్దని ఎవరినీ బలవంతపెట్టవద్దని చెబుతాను. కాని ఏదో చిన్నవారినుండి తీసుకు వెళ్ళుతున్నారు పెద్దవారిని వెనకేసుకుంటున్నారు అనేది 20 ఏళ్ళుగా చెబుతున్న ఆర్గుమెంటు, అది కరెక్టుకాదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:—అది వాస్తవంగా జరుగుతోంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— అధ్యక్షా! మొత్తం వివరాలు నోటు చేసుకొన్నామన్నారు. తరువాత డీటైల్సు వ్రాస్తామన్నారు. కాని ప్రధాన విషయాల మీద ముఖ్యమంత్రిగారు జనరల్‌గా అభిప్రాయం చెబుతున్నారు స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పాలి— దీనిమీద మాట్లాడిన ప్రతి సభ్యుడు ఫోర్సిబుల్ కలెక్షన్ ఆఫ్ లేండ్ రెవిన్యూ, తక్కావి, యితర లోన్సు కూడచేస్తున్నారని చెప్పారు. కొంతమంది చెబుతూ కట్టుమెషిన్సు నుంచి ఆస్తుల వరకు జప్తుచేస్తున్నారని వివరాలతో సహా చెప్పారు. అది గుర్తించి పేదరైతుల నుంచి వసూలు చేయకుండ కట్టగలిగినవారినుంచే వసూలు చేయమని మిగతావారినుంచి బలవంతంగాను జప్తులుగాని కలెక్షన్సుగాని చేయమని మిగతావారి నుంచి బలవంతంగాను జప్తులుగాని కలెక్షన్సుగాని చేయకూడదని ఉత్తర్వులు యిస్తారా? (2) 190 తాలూకాలలో 171 తాలూకాలు స్టేటు వైడుగా కరువుకు గురిఅయినవి. మొత్తం 20 వేల గ్రామాలకు 8 వేల డిపోలు యిచ్చారు; 10 వేల బస్తాల నుంచి 18 వేలు 20 వేలకు పెంచామన్నారు. ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి కూడ దిగుమతి చేస్తామన్నారు. మన స్టేటులో మార్కెటుబుల్ సర్‌ప్లస్ సాధ్యమైనంతమేరకు ఎక్కువగా సేకరించి 8 వేల డిపోలే కాకుండ అన్ని గ్రామాలలో కరువు ప్రాంతాలన్నిటిలో చౌకడిపోలు తెరిపించే ఏర్పాటు చేస్తారా? (3) మంచినీటి కొరతను గురించి కూడా అందరూ చెప్పారు. ఈ మూడింటికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— వసూళ్ళను గురించి చెప్పాను. అందరి దగ్గర యివ్వగలిగినా యివ్వలేకపోయినా వసూలు చేయమని చెప్పలేదు. అందుకు వ్యతిరేకంగా ఏమిచెప్పామంటే వసూలు చేసే సందర్భంలో యీ సంవత్సరము కరువు కాటకాలున్నవి కాబట్టి కొయెర్సివ్ మెజర్సు ఎక్కడా తీసుకోవద్దని చెప్పాము.

తీసుకొంటున్నారని గౌ. సభ్యులు చెప్పారు కొయర్సివ్ మెజర్సు అంటే ఏమిటి?— నోటీసు యివ్వడమా, జప్తు చేయడమా, లేకపోతే వేలము పాడించడమా—ఏది కొయెర్సివ్ మెజరు అవుతుంది?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— దారిలో ప్రయాణం చేసేవారిని సైకిలు ఆపి పట్టుకు వెళ్ళడం, కుట్టుమిషిన్ పట్టుకుపోవడం, పాడి గేదె మీద బ్రతికేవారి ఆ గేదెను పట్టుకుపోవడం తిండిగింజలు పట్టుకుపోవడం చేస్తున్నారు.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు:— అవన్నీ కొయర్సివ్ మెజర్సు అవుతాయి చేయవద్దని ఉత్తర్వులు వేశాము చేయకూడదు. చేసినట్లయితే యిచ్చిన ఆదేశాన్ని ధిక్కరించినట్లవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— 8 వేల చౌక డిపోలు యిచ్చామంటున్నారు 26 వేల గ్రామాలున్నవి. పదివేల ఒస్తాల నుంచి ఏదో 20 వేలరు పెంచుతామంటున్నారు. 171 తాలూకాల్లో కరువు వైడ్‌స్ప్రెడ్‌గా స్టేటంతా ఉన్నది మన రాష్ట్రంలో కండే మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ అంతా తీసుకొని చౌక డిపోలు ఎక్కువగా పెట్టి ప్రతి గ్రామానికి సప్లయి చేసే బాధ్యత తీసుకుచేసేందుకు కాంప్రెహెన్సివ్ ప్లాను ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నదా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— మన రాష్ట్రంలోనే సర్‌ప్లస్ ధాన్యం ఉంటే యితర రాష్ట్రాల నుంచి తెప్పించుకోవలసిన పరిస్థితి ఉండదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— దొంగ మార్కెటులోకి పోతుంది మన సర్‌ప్లసు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: -- అదే, మీద పిప్పుటింగు ఆర్గ్యుమెంటు మన వద్ద పంట పండలేదు ఏమిటేని ఒకవైపు, గూడూరు ఆ బార్డరు ఏరియాస్‌లో పోయిన లారీసను చూచి వెస్టు గోదావరి నుంచి కూడ మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ పోయింది అంటే ఎట్లా? మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ అంటే ఏమిటి?

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— మిస్ అండర్‌స్టేండ్ చేయవద్దు, మీకు ఇంగ్లీషు బాగా వచ్చు. తెలుగు పాండిత్యం కూడా ఉన్నది. మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ అంటే ఎవరివద్ద ఉంటే వారివద్ద. స్టేటులో సర్‌ప్లసని కాదు. మామూలు రోజుల్లో ఏడు లక్షల టన్నుల వరకు సర్‌ప్లస్ ఉంది. ఈ సంవత్సరం మొత్తం పంట ప్రభుత్వం వద్ద అంచనాలుంటాయి. మనస్టేటులో మనవద్ద సర్‌ప్లస్ వుంటే యితర రాష్ట్రాలకు మనం ధాన్యం కొరకు పోతే చివాట్లు పెడతారు— మీ వద్ద ఉన్నది తీసుకొన్నారా? అని. వంద రెండు వందలు నాలుగు వందల ఎకరాలున్నవారివద్ద మార్కెటబుల్ సర్‌ప్లస్ ఉన్నది. అది తీసుకొని చౌక డిపోలు పెట్టి యిప్పించడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —ఉంటే తీసుకొనే అధికారాలున్నవి. సర్‌ప్లసు ఉంటే తీసుకొనుటకు అభ్యంతరం లేదు. మార్కెటులో కాచుకొని కూర్చొన్నా రావడంలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— చూపిస్తే తీసుకొంటారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— చూపించండి. తీసుకొంటాము. మీకెవరైనా భూస్వాములుంటే చెప్పండి. భూస్వాముల వద్ద ధాన్యం మురుగుతూ ఉంటే మూలుగుతూ ఉంటే దేశంలో యిబ్బంది ఉండాలి, ధాన్యం దొరకకుండ ఉండాలి, అని ఏ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం అనుకోవడంలేదు ఈ ప్రభుత్వం అసలే అనుకోవడం లేదు అని హామీ యిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. ఎల్లారెడ్డి: అధ్యక్షా, అసలు ఈ ధాన్యం ఉన్నంతవరకు చేస్తున్నాము అంటున్నారు. అది సరిపోదని అందరికి తెలుసు. 171 తాలూకాలలో యీ క్షామ పరిస్థితి ఉన్నది కదా. 10 వేల షాప్స్ మీరు పెట్టిస్తున్నారు. మిగతా తాలూకాల సంగతి, 17 వేల గ్రామాల సంగతి ఏమిటి? వాటిని గురించి ఏమైనా పట్టించుకోవటం ఉన్నదా? వారి దారిన వారు పోవలసినదేనా? వారు పస్తులుపడి చావవలసినదేనా? ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి ఎక్కువ ధాన్యం తెప్పించి యీ క్షామ పరిస్థితులు ఎదుర్కోటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా? లేదా? గ్రామాలలో పనులు కల్పించుకోటానికి ఏవో రెండు, మూడు కోట్లు ఖర్చు పెట్టటానికి ఉత్తరువు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. రెండున్నర మాసాలు, మూడు మాసాలదాకా యీ పనులు జరగాలి 17 వేల గ్రామాలలో క్షామ పరిస్థితి ఉంది. అటువంటప్పుడు యీ రెండు మూడు కోట్లు సరిపోతాయా? ఆ డబ్బు ఎన్ని తాలూకాలలో ఖర్చు పెట్టగలుగుతారు? ఎంతమందికి పనులు కల్పించగలుగుతారు? ఆ డబ్బు ఏ మూలకు సరిపోదు. సెంటర్‌నుంచి ఎక్కువ సహాయం పొందటానికి తీవ్రమైన ప్రయత్నాలు చేయాలి. మన రాష్ట్రంలోని తీవ్రమైన పరిస్థితి వారు గుర్తించేటట్లు చేయవలసి ఉంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఫెయిర్ ప్రెయిస్ షాప్స్ పెంచమంటున్నారు. మన దగ్గర ఉన్న స్టాక్స్‌నిబట్టి పెంచటానికి అవకాశం ఉంటే తప్పకుండా పెంచుతాము. 18 వేల ఫేయిర్ ప్రెయిస్ షాప్స్‌లో సబ్సిడైజ్ చేసి రూపాయికి కిలో బియ్యం చొప్పున ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల మనం కొంత నష్టానికి గురౌతున్నాము. అది ఇపుడు ఆపే పరిస్థితి ఉండదు. ఇపుడు ఉన్న స్టాక్ ఇపుడు ఉన్న షాప్స్‌కే సరిపోవటంలేదని అంటున్నప్పుడు, బియ్యం ధాన్యం పరిస్థితి చూసుకోకుండా ఊరికే షాప్స్ పెంచితే లాభం లేదు. అందువల్ల అసంతృప్తి పెరుగుతుంది. ఈ 10 వేల షాప్స్ ఏ ఒకటి రెండు జిల్లాలలో మాత్రమే పెట్టినవి కావు. అవి రాష్ట్రమంతటా స్ప్రెడ్ ఓవర్ అయినవి కాకపోతే రెండు గ్రామాలకు, మూడు గ్రామాలకు ఒకటి చొప్పున ఉంది. క్షామం అంతగా లేనటువంటి డెల్టా ప్రాంతాలలో అసలు లేకపోవచ్చును. ఎక్కువ క్షామానికి గురైన ప్రాంతాలలో ఇవి ఉన్నవని మనవి చేస్తున్నాను, మన దగ్గర ధాన్యం ఎంత నిలవ ఉన్నది, ఎంత యివ్వగలము అన్నది లెక్కవేసి, ఆ లెక్క ప్రకారం ఫెయిర్ ప్రెయిస్ షాప్స్ సంఖ్య పెంచటానికి అవకాశం ఉంటే పెంచటానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి ... రెడ్డి:—రాబున్న రెండు మూడు మాసాలలో మీరు కేటా యించిన పథకాల ... రెండు కోట్ల రూపాయలు ... రిపోవని చెబుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—ఇప్పటికి మనం కల్పించిన పనికి వసం ఎంత ఖర్చు పెట్టినామో లెక్క ఉంది. ఎంత ఖర్చు పెట్టబోతామో ఆ లెక్క కూడ ఉంది. నేను నిన్న మేము 2 కోట్లు రిలీఫ్ చేయబోతున్నాము అన్నాను. 2 కోట్ల రూపాయలతో ఆపివేస్తామని అనలేదు. అవసరమైతే ఎంతైనా అదనంగా పనులు చేయటాని ప్రయత్నం చేస్తాము. ఏ మూలనైనా పని అడిగే వారికి ... పని దొరికే ప్రయత్నం చేస్తాము. అన్ని మూలలా ... చేస్తామని చెప్పలేనుగాని శాయశక్తులా ప్రయత్నం చేసి యీ రిలీఫ్ వర్క్స్ కల్పించటాని ... కూడ ప్రయత్నం చేస్తాము.

Mr. Speaker:—I suggest one thing. You may raise one after the other. Please make it a point that at the end there will not be any cross-examinations and all that. That is better if you ask one by one now.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలీ (ఖమ్మం):—అధ్యక్షా, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా కరువు ఉన్నప్పటికి ... ల్యాండ్ రెవిన్యూ ఎరియర్స్, ఇతర ఎరియర్స్ ఎస్మాస్‌గా కలెక్షన్ అవుతున్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చిన వేగ్ స్టేట్‌మెంట్ ఆశాజనకంగా లేదు. ఎస్మాస్ కలెక్షన్ కాకుండా యీ విట్టెడ్ పర్సన్స్‌ను కాపాడి సంతృప్తిపరచటాని మీరు కేటగారికల్‌గా ఒక ఆదేశాన్ని పంపించాలి. అది ఇపుడే జరిగిపోవాలి. 200 రు. శిస్తు కట్టేవారిపైన దయ ఉన్నదా? అలాగే ఒక జి ఒ పాస్ చేయండి. 100 రు. లు శిస్తుకట్టే వారిపైన మీకు దయ ఉన్నదా? అలాగే ఒక జి ఒ పాస్ చేయండి "ఇంత శిస్తు కట్టేవారినుంచి ల్యాండ్ రెవిన్యూగాని, కోఆపరేటివ్ రుణాలు, తక్కావి రుణాలుకాని వసూలు చేయకూడదు" అని మీరు స్పష్టంగా, కేటగారికల్‌గా చెప్పాలి. మీరు బర్రెను చేపమంటున్నారు పితికే వారిని పితుక్కోమంటున్నారు. అట్లా కాకుండా యీ విధంగా కేటగారికల్‌గా మీరు ప్రకటన చేయండి. ఒక వైపున అక్కడ గోళ్ళూడగొట్టి వసూలు చేస్తుంటే దానికి అలవాపాలనా లేకుండా ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఆ విధమైన కేటగారికల్‌గా ప్రకటన చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి వి నరసింహారావు:—అధ్యక్షా, గిరిజన ప్రాంతాలు ఎక్కువ క్షామ బాధకు గురైన విషయం ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. ఈ సంవత్సరం పూర్తిగా గిరిజన ప్రాంతాలలో శిస్తులు వసూలు చేయకుండా ఆపాలని, రుణాల వసూళ్లు ఆపు చేయాలని దానికి వెంటనే సర్క్యులర్ జారీ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి ఎం. కమలమ్మ:—అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగర్ లెఫ్ట్ కెనాల్ ప్రక్కన లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ 16 శాంక్షన్ చేశారు. టెక్నికల్ శాంక్షన్ అయినదిగాని ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ జరగలేదు. లెఫ్ట్ కెనాల్ ప్రక్కన మొత్తం భూమి అంతా ఎడారిలాగా కనుపిస్తుంది. దానిని తొందరగా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను

ఫామిన్ రిలీఫ్ కు తెలంగాణా ఫండ్సునుంచి ఏదైనా చేస్తే బాగుంటుంది. చిన్న వాగు ప్రాజెక్టు స్కీమునుంచి ఎల్క్ట్రిసిటీ విషయంలో మా కౌన్సిల్ లో శాంక్షన్ అయినది. అన్ని పోయాయిగాని 8 గ్రామాలు మిగిలిపోయాయి. వీటికి పూర్తిగా ఇవ్వట్లేము. మాకు వచ్చేహక్కుఉన్నదికాబట్టి అడుగుతున్నాను. అది పూర్తిచేయాలి. మాదగ్గర—మూసీప్రాజెక్టులో ఇంతవరకు పనిచేసినవారికి 8 లక్షల రూపాయలు ఇవ్వవలసివుంది. అది ఇవ్వకుండాఉన్నారు. ఫేమిన్ రిలీఫ్ కు ఎక్కువడబ్బు కేటాయించాలి. చిన్నచెరువులను ఈ ఫేమిన్ రిలీఫ్ వర్క్సుగా తీసుకుంటే ప్రజలకు కొంతపనికల్పించగలము. ఆవిధంగా చేయవలసినదని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వీరప్ప :—అధ్యక్షా. రిగ్స్ కొంటున్నాము అంటున్నారు. అవి బావులలో పనిచేసేరిగ్సా? పైనఉండేవా? బావులలో పనిచేసే రిగ్స్ కొంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. 500 అడుగులు పనిచేసే రిగ్సు మనరాష్ట్రంలో ఒకటేఉంది. అట్లాంటి రిగ్సు ఇంకా ఎక్కువకొనాలి. ఆ రిగ్సు కొనవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటె నీటిమట్టం లోతుగా ఉంది కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువ కొనవలసిన అవసరముందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రంగాదాస్ :—ధాన్యం ఎక్కడైనాఉంటే చూపించండి పట్టుకుంటామన్నారు. ఆ విషయంలో క్లియర్ ఇన్ స్ట్రక్షన్సు కలెక్టరుకు పంపిస్తారా? లాండురెవిన్యూ సమస్యకాకుండా ఎరియర్సు ఇంతకు ముందు 500 రూపాయలకు లోబడిఉన్నవారిదగ్గరనుంచి వసూలుచేయకుండా అంతకుమించి వున్నవారినుంచి వసూలుచేసే ఆచారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాబట్టి 500 రూపాయలకంటె తక్కువ బకాయిలు ఉన్నవారినుంచి వసూలుచేయకుండా ఉండేటట్లు ప్రభుత్వం ఉత్తర్వుచేసి, 500 రూపాయలకుమించి ఉన్నవారిదగ్గరనుంచి వసూలుచేయటానికి ఏమాత్రం అభ్యంతరం ఉండదని మనవిచేస్తూ కనీసం ఆమాత్రం అయినా రిలీఫ్ బీదవారికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఇస్తారని విశ్వసిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—Now the Chief Minister will reply. Please don't interrupt and after he closes his speech don't again rise to put questions. I am not going to allow. You have already put questions. You want to question for a second time ?

Sri Syed Hasan :—I had slightly deviated from the topic of the day. I had mentioned about that incident which had happened at Nayapul ; so I can realise that he being in the House is not aware of the fact. I would like to get an assurance from him that he would deal with the matter, especially with the Police Officer severely.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I have already called for a report. I have returned just half-an-hour ago; probably by tomorrow I will get the report and I will inform him what exactly had happened. అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కమలమ్మగారు లిఫ్టు ఇరిగేషనుగురించి చెప్పారు. వారు ఇదివరకు తమ ఉపన్యాసములోకూడా చెప్పివుంచారు. అది నోటుచేసుకోవడం

జరిగింది. అది ఎంతవరకుసాధ్యం? అనేది టెక్నికల్‌గాచూసి, డబ్బుఅవంతా చూసి, వారికి జవాబుఖంపిస్తారు తరువాత, రిగ్సగ్రించికూడా, నాకు దాని టెక్నికల్ డిటెయిల్సు తెలియవుగాని, ఏదోఒకటి, రెండు మేక్సు తీసుకుంటున్నామన్నారు, మనరాష్ట్రానికి యిక్కడపరిస్థితులకు అనుగుణంగా వుంటాయని, బాగా పనిచేస్తాయని, అటువంటివి మాత్రమే తీసుకుంటున్నామన్నారు. ఆ మేక్. నాకు సరిగా తెలియదుగాని యివి తీసుకునేసందర్భంలోమాత్రం, ఈ సాధక బాధకాలన్నీ బాగా ఆలోచించి, అన్నింటికంటే సమర్థవంతంగా పనిచేసే మేక్ మాత్రమే మేము తీసుకుంటున్నామని వారుచెప్పారు. దానిద్వారా యిక్కడవున్నబావులు బోరుచేయడం జరుగుతున్నది. దీనివిషయంలోకూడ అన్నివివరాలను కనుక్కొని నేనుచెబుతాను. ఇంక రెక్విజిషన్‌విషయం ఎక్కడయితే ధాన్యం నిలువచేసి వుంటుందో అక్కడనుండి తీసుకునే అధికారాలు కలెక్టర్సుకు వున్నాయి. మాకు చెప్పవలసినఅవసరంకూడాలేదు. కలెక్టర్సుకు చెప్పినప్పటికి, వారు చర్యలీసుకుంటారని నేను నమ్ముతున్నాను. చర్యలు తీసుకోమని మేముకూడ వారికి చెబుతాను. అక్కడ నిలువలువుంటే ప్రజలను పస్తులుపండుకోమని చెప్పేపరిస్థితి లేదు. తప్పకుండా చర్యలుతీసుకుంటాము, చర్యలుతీసుకుంటాము అని అంటే ధరయిచ్చి తీసుకుంటారు. ఈరోజుల్లో అంతపెద్దనిల్వలు వుండడం ఆచారంకాదు. కాని, ఎక్కడయినావుంటే, తప్పకుండా తీసుకుంటారని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది ఏదోఒకమేరకు మీరు వసూలుచేయవద్దని చెప్పడం శిస్తుచెల్లించేవాడుగాని, బకాయివున్నవాడుగాని, మీరువసూలుచేయవద్దని చెప్పడమన్నది అది ప్రస్తుతం సాధ్యపడదు. ఒక్కటే విషయం. వాడు పెద్దవాడుగాని, చిన్నవాడుగాని, వీలయినంతవరకు పెద్దవాడినుండి వసూలు చేయమని చెబుతాం, వారుకాస్త యిచ్చేస్తోమత కలిగివుంటారని మనం అనుకుంటున్నాం కాబట్టి వారివద్ద వసూలుచేయమనిచెబుతాం, చిన్నవాడిని బలవంతం చేయవద్దనికూడ చెబుతాను, బలవంతంలేకుండా, వసూలుఅయ్యేమేరకు తీసుకోమని చెబుతాం. చిన్నవారిలోకూడ ఎవరూ యివ్వగలిగినవాడు వుండడని అనుకోను, అయితే పరిస్థితినిబట్టివుంటుంది, అదేగాపెండా, పంట పండి ఇవ్వడానికి వాడు సిద్ధంగాఉంటే, యిచ్చేపరిస్థితివుంటే వాడినుండికూడ తీసుకోవద్దని బ్లాంకెట్ ఆర్డర్ యివ్వమనిచెప్పడం సరికాదు. మనం వసూలు చేయవలసిన అవసరంవుంది. పలువురు గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అసలుమీరు అయిదేండ్ల నుండి వసూలుచేయకుండా నిద్రపోతున్నారు. అని, పదేండ్ల నుండి వసూలు చేయకుండ నిద్రపోతున్నారని. రేవు పదకొండేండ్ల నుండి మీరు వసూలుచేయకుండా నిద్రపోతున్నారు అని చెప్పడంజరుగుతుంది. కాబట్టి ఇంతవరకుఅయితే ఆర్డర్సు రెయిటరేటుచేయడం ఖచ్చితంగా అమలుచేయమనడం, అట్లాగే దానివలన యిబ్బందులు కలిగించవద్దని ఖచ్చితంగా తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker :—Now the discussion is closed.

Sri M. Narayan Reddy :—That I am not insisting on the full debate on Nizamsagar. I would in only a minute or two pose one or two problems to the Irrigation Minister who is present so that

they can be attended to in the meanwhile before July, before the next session. I would raise two or three points for which he even need not reply. He can take down and if he takes action or assure the House that action will be taken, it is sufficient. I am not insisting on the full debate, Sir. Only two or three questions I will ask.

Mr. Speaker :—It is allright. After announcing these Committees I will call you, but anyway I will close precisely at 8-30 P. M. and you can take about 5 or 6 minutes. The Minister perhaps will take another five minutes. Since the matter is on the agenda I would be happy to take it up also.

ANNOUNCEMENTS

re: CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS FOR THE FINANCIAL YEAR 1972-73.

Mr. Speaker :—"I am to announce to the House that the following candidates have been elected to the Committee on Public Accounts for the financial year 1972-73.

1. Sri V. Srikrishna
2. ,, Kasani Narayana
3. ,, K. Someswara Rao
4. ,, T. Chitti Naidu
5. ,, M. Yellappa
6. ,, O. Venkata Subbaiah
7. Smt. B. Kalavathi
8. Sri Appala Narasimham Bhukta
9. ,, P. Dharma Reddy
10. ,, Gaddanna
11. ,, Ch. Satyanarayana Rao
12. ,, K. Rangadas
13. ,, Y. Venkata Rao
14. ,, C.V.K. Rao
15. ,, G. Suryanarayana

Under Rule 238 of the Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I hereby nominate Sri V. Srikrishna to be Chairman of the above Committee".

Mr. Speaker :—I have received the following message from the Hon'ble Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council. This is the message.

"I am to inform the Legislative Assembly that the following motion has been adopted by the Andhra Pradesh Legislative Council at its sitting held on 28th March, 1972 concuring in the recommendations of the Assembly that the Legislative Council do agree to nominate five members from the Council to the Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year, 1972-73."

MOTION

"That this House concurs in the recommendation of the Andhra Pradesh Legislative Assembly that the Andhra Pradesh Legislative Council do agree to nominate five members from the Council to serve on Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year 1972-73 and do proceed to elect, in such manner as the Chairman may direct, five members from among the members of the Council to serve on the said Committee".

MESSAGE

"I am to further inform the Legislative Assembly that in the sitting of the Legislative Council on 8th April, 1972 I declared the following Members duly elected to the Public Accounts Committee of the Assembly for the financial year 1972-73;

1. Sri D. Suryaprakasha Reddy
2. ,, K. Nagaiah
3. ,, G. Krishnamurthy
4. ,, K. Rosaiah
5. ,, G. V. Sudhakar Rao

re:—CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON ESTIMATES FOR THE FINANCIAL YEAR, 1972-73.

Mr. Speaker:—"I am to announce to the House that the following candidates have been elected to the Committee on Estimates for the financial year 1972-73.

1. Smt. T. N. Anasuyamma
2. ,, Sarojini Ananda Bai
3. Sri P. Seshavatharam
4. ,, V. Palavelli
5. ,, Chekuri Kasayya
6. ,, G. Saidayya
7. ,, P. Padmanabham
8. ,, Ananta Reddy
9. ,, Vanka Satyanarayana
10. ,, B. Hariyappadu
11. ,, P. Janardhan Reddy
12. ,, Shafi-ur-Rehman
13. ,, S. Vittal Reddy
14. ,, A. Sriramulu
15. ,, V. Nageshwara Rao

Under Rule 223 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I hereby nominate Smt. T. N. Anasuyamma to be the Chairman of the above Committee."

Mr. Speaker :—I have received the following Message from the Hon'ble Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council.

MESSAGE

"I am to inform the Legislative Assembly that the following motion has been adopted by the Andhra Pradesh Legislative Council at its sitting held on 28th March, 1972 concurring in the recommendation of the Assembly that the Legislative Council do agree to nominate five members from the Council to the Estimates Committee of the Assembly for the financial year 1972-73.

MOTION

"That this House concurs in the recommendation of the Andhra Pradesh Legislative Assembly that the Andhra Pradesh Legislative Council do agree to nominate five members from the Council to serve on the Committee on Estimates of the Assembly for the Financial year 1972-73 and do proceed to elect, in such manner as the Chairman may direct, five members from among the members of Council to serve on the said Committee".

Mr. Speaker :—This is another message from the Hon. Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council.

MESSAGE

"I am to further inform the Legislative Assembly that in the sitting of the Legislative Council on 8th April, 197-, I declared the following Members duly elected to the Estimates Committee of the Assembly for the financial year 1972-73 :

1. Sri A Chidambara Reddy
2. Sri Y. Mahanandi Reddy
3. Sri T. Venkatappaiah
4. „ S. Laxma Reddy
5. „ K. Koteswara Rao

re CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON PUBLIC UNDERTAKINGS FOR THE YEAR, 1972-73.

Mr. Speaker : -I am to announce to the House that the following candidates have been elected to the Committee on Public Undertakings for the year 1972-73:

1. Sri Kaza Ramanatham
2. „ Jinna Malla Reddy
3. „ Ayyappa
4. „ C. Pater Paul
5. „ Syed Rehmath Ali
6. „ Vijayasikhamani
7. „ K. Narasayya
8. Kum. Kamala
9. Sri M. Nagi Reddy
10. „ Pydi Sriram Murthy
11. „ M. Seshanna
12. „ D. Venkatesam

Under Rule 225 of the Rules of Procedure and Conduct of the Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I hereby nominate Sri Kaza Ramanatham to be the Chairman of the above Committee."

Mr. Speaker:—I have received the following from message the hon. Chairman, Andhra Pradesh Legislative Council. The Message is:

MESSAGE

"I am to inform the Legislative Assembly that the following motion has been adopted by the Andhra Pradesh Legislative Concil at its sitting held on 28th March, 1972 concurring in the recommendation of the Assembly that the Legislative Council do agree to nominate four members from the Council to the Committee on Public Undertakings of the Assembly for the financial year, 1972-73:

MOTION

"That this House concurs in the recommendation of the Andhra Pradesh Legislative Assembly that the Andhra Pradesh Legislative Council do agree to nominate four members from the Council to serve on the Public Undertakings Committee of the Assembly for the financial year, 1972-73 and do proceed to elect, in such manner as the Chairman may direct, four members from among the Members of the Council to serve on the said Committee."

There is another message I received from the Hon. Chairman Andhra Pradesh Legislative Council:

MESSAGE

'I am further to inform the Legislative Assembly that the sitting of the Legislative Council on 8th April, 1972, I declared the following Members duly elected to the Committee on Public Undertakings of the Assembly for the financial year 1972-73.

1. Sri G. Bapanaiah
2. „ N. Venkatasubbaiah
3. Smt. V. Kamalakumari
4. Sri C. Narsi Reddy.

re: CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION FOR THE YEAR 1972—1973.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that the following candidates have been elected to the Committee on Subordinate Legislation for the year 1972-73.

1. Sri E. Ayyapa Reddy
2. Sri S. Satti Raju
3. Smt. N. Vijayalakshmi Devi
4. Sri Asif Pasha
5. Smt. Fathimunisa Begum
6. Sri Jagapath Rao
7. Sri D. Prakasam

8. Sri D. Perayya
9. Sri P. Sanyasi Rao
10. Sri K. K. V. Satyanarayana Raju
11. Sri J. Eshwari Bai
12. Sri D. Munuswamy Rao

From the Legislative Council

1. Sri M. Chennakesava Reddy
2. Sri S. Ramakrishnaiah
3. Sri K. Suryaprakasha Rao
4. Sri P. Limba Reddy

Under Rule 2.3 of the Rules of Procedure and conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I hereby nominate Sri E. Ayyapu Reddy to be the Chairman of the above Committee.

re: CONSTITUTION OF THE COMMITTEE OF PRIVILEGES FOR THE YEAR 1972-73

Mr. Speaker: I am to announce to the House that the following candidates have been elected to the Committee of Privileges for the year 1972-73 in addition to the Deputy Speaker.

1. Sri Ch Rama Jogayya
2. Sri K. Santhiah
3. Sri P. Rehman Khan
4. Sri K. Subbarao
5. Sri K. Dasaratha Rama Reddy
6. Sri S. Ramachandra Reddy
7. Sri D. Ramagopala Reddy
8. Sri Habibullah
9. Sri Lingiah
10. Sri G. Sriramulu
11. Sri Ch. Parasurama Naidu
12. Sri M. Omkar
13. Sri B. Basappa
14. Sri Pydi Sreeramamurthy
15. Sri K. K. V. Satyanarayana Raju

Under Rule 223 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the Deputy Speaker will be the Chairman of the Committee of Privileges.

re: CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON PETITIONS FOR THE YEAR 1972-73

Mr. Speaker: —I am to announce to the House that under Rule 2?0 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, the following have been nominated to be the members of the Committee on Petitions in addition to the Deputy Speaker who shall be the Chairman of the said Committee.

1. Sri D. Krishna Reddy
2. Sri G. Somasekhar
3. Smt. D. Indira
4. Sri Sultan Salahuddin Owaisi

re : CONSTITUTION OF THE COMMITTEE ON GOVERNMENT ASSURANCES 1972-73.

Mr. Speaker :—"I am to announce to the House that under Rule 291 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I nominate the following Members to the Committee on Government Assurances for a period of one year.

1. Sri R. Rajagopala Reddy
2. Srimati M Lakshmi Devi
3. Sri K. V. S. Padmanabha Raju
4. Sri Nagam Krishna Rao
5. Sri G. Bhoopathi
6. Sri D. Shankariah
7. Sri A. Kotiah

Under Rule 291 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Assembly, I hereby nominate Sri R. Rajagopala Reddy to be the Chairman of the above Committee."

re: PROPOSED CONSTITUTION OF A COMMITTEE TO EXAMINE SALARIES, ALLOWANCES, AND OTHER AMENITIES TO THE MEMBERS OE THE LEGISLATURE.

Mr. Speaker :—I have to inform the House that there is a proposal to appoint a Committee to examine salaries, allowances and other amenities, like medical, housing telephone, postal facilities, etc., etc., to give to the Members of Legistature. In consultation with the Chairman of the Legislative Council I shall appoint a joint Committee. After finalising the proposal, I shall announce the names of the Members of this Committee through a bulletin which will be sent to all the Members.

I have written to all the Legislatures in other States. After getting full information, I shall constitute a Committee and inform the Members.

SHORT DISCUSSION ON MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : REPAIRS AND RE-MODELLING OF NIZAMSAGAR PROJECT.

Mr. Speaker :—Now, the last item, Mr. Narayan Reddy.

Sri M. Narayan Reddy :—Mr. Speaker, Sir, I am grateful for giving this opportunity. There was full debate and discussion on the proposed scheme of repairs and re-modelling of Nizamsagar Project. On account of short time, at my disposal, I will not touch upon this subject in any length excepting two to three very important problems which need the attention of the Hon'ble Minister and the Government, in the coming two-three months.

In order to impress upon him the seriousness of the problems, I would like to mention only two three prefaces to these problems,

As you know, Sir, when the Nizamsagar Project was constructed some 35 years ago, it was constructed for a storage capacity of 25.6 million cubic feet; and that storge was available soon after the construction and for subsequent periods. But the present storage capacity is only 11.2 mcf, i.e less than 50% or say 42 to 52%, is the present capacity of storage which is supposed to irrigate the ayacut of more than 50,000 which was originally planned. That is one thing. The reduction in storage capacity has taken place due to enormous silting that was accumulating during the last few years. You will be astonished, Sir, that the rate of silting was that was anticipated at the time of construction was a mere 41 mcf, per year. As against this, the actual ra'e of silting that has occured over the years is 418 mcf, i.e. more than ten times. The silting that had taken place had never been discovered till 1965-66. So, now there is ten times of silting, and thus less than half of the storage capacity is available for the present, to irrigate the same area that was proposed with a full storge of 25.6 mcf, Keeping this in background, what has to be done?

Sir, in summer, every year, as has been observed during the last fouror five years, the full reservcir level in Nizamsagar is 14 05 mcf, and it is reduced to 13.92 mcf, i.e. 8 feet less than the full level. Then the Nizamsagar reservoir does not remain a reservoir (in summer. It is is a very important submission, Sir, through you to the Government — it is transformed into eight or ten very big ponds. It is no more a reservoir. This can be seen even now, in the next visit by the hon. Minister. He can see that the reservoir is transformed into eight or ten ponds from which no water can be drawn to the level sill of the canal. They cannot be inter-connected without an arrangement of dredging. We have been representing for the last few years for an arrangement of dredging so that these 8 – 10 ten ponds could be interlinked and a channel or course could be dug or taken out to the main stream so that water could reach the main reservoir for letting out in the canal, So dredging is most essential. That can be done only during the next two months. The hon. Minister is not unaware that apart from 16,000 authorised ayacut that was proposed under Taihbandi, we have a standing crop over an area of 35,000 acres valued at Rs. 14 crores and as he has a couple of days ago, when he visited Nizamsagar, more than half of the crop is in the imminent danger of being completely damaged and withered away. This is a pr blem which can be tackled only by emergency measures and by supplementing irrigation that can be done under the present circumstances only by dredging.

The second problem is, Sir, that there are eight scourged sluices or silt-gates underneath the dam which were put up and constructed at the time of construction of Nizamsagar itself. The purpose was to drain out the silt every year from those ga'es. But unfortuna'ely, for some reason or the other which I do not want to mention in this short time, those gates were never lifted or operated during the last 85 years or so, with the result the silting went on accumulating for want of drainage through those eight sluices. Recently, after several representations, attempts were made to see

whether the gates could be operated. Now it has been found possible as well as technically feasible to operate those gates. One gate has been perfectly operated; it was lifted and hoisted to certain extent. But a very bold decision has to be taken to operate all the gates during this June before the Budget Session. The entire scheme is there - only a bold action is necessary. The local Engineers are not in a position to hoist those gates, which have never been lifted and operated for the last 40 years. They are afraid that if they hoisted those gates, something might happen, and they would be blamed. Therefore, a decision has to taken at the level of the Chief Engineer and at Government level; and along with Engineers, the Mechanical Engineer, and Chief Superintending Engineer, P.W.D., also have to be present and then the gates will have to be lifted for the first time during June, so that a lot of silting could be drained through those gates, and they could be made very perfect.

The third thing is the 'repairs scheme'. The repair scheme costing 8½ crores has been approved technically and also on other considerations. Dr. K. L. Rao, the Central Irrigation Minister, visited twice Nizamsagar and Nizamabad. The schemes have not been cleared of, at the State level, by our Government. I beg the Minister to clear those schemes which are pending for the last five or six years so that the next working season (the next three months) may be utilized for repairs operation. Whatever repair is possible and feasible to undertake, is to be done during two to three months, and without sanction that cannot be done.

The fourth thing Sir: the construction and the repairs of distributory that is going on, is not in order. I would beg of the Minister to entrust this day to day supervision of repairs programme (though a small Project, but it is comming for day to day supervision under the Chief Engineer GI), to the Chief Engineer, Medium and Minor Irrigation who has been there for several years and well-versed with Nizamsagar repairs scheme and its problems, so that he could devote his time during 4 to 6 months.

Now I would not like to touch upon the other points; only 35,000 ayacut has to be protected. I do not even want a detailed reply from him. I want action, Sir, during the coming three months, especially for this dredging-operation and the lifting of gates; and the repairs work may be entrusted to the Chief Engineer, Medium and Minor Irrigation. Sir, I would reserve, with your kind permission, my right to have a full-dressed discussion in the ensuing session.

Thank you.

శ్రీ ఎం. శ్రీనివాసరావు (బన్సువాడ) :—అధ్యక్షా, నిజాంసాగరుగురించి ఇంతకుముందే మంత్రిగారికి సావధానంగా చెప్పడంజరిగింది. తీసుకోవలసిన చర్యలగురించి చాలాకాలంగా డెసిషను తీసుకోకపోవడంవల్ల రావలసిన ఫలితాలు రావడంలో ఆలస్యం అవుతోంది. ఇంతకుముందే ప్రభుత్వంలో పెండింగుగాఉంది. సిల్టుతీస్తే మరొక ఒకటిన్నర టి. ఎం. సి. వాటర్ వుంటుందని అభిప్రాయం

వెలిబుచ్చారు. పైకి వ్రాసారని ప్రభుత్వం నిర్ణయంతీసుకోవాలని అంటున్నారు. కె ఎల్. రావుగారు వచ్చినప్పుడు విపరీతంగా సిల్టువచ్చినప్పుడు దానిని ఆపు చేయడానికి మైసూరురాష్ట్రంలో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ద్వారా చెట్లు పెంచినందువల్ల సిల్టులేకుండా ఉంటుందని మధ్యలో సింగనూర్ డ్యామ్ కడితే సిల్టు రాదని చెప్పారు. దీనినికూడా పరిశీలించి చర్యతీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Narsa Reddy :—Mr. Speaker. Sir, the question of silting of Nizamsagar is a fact and 519 mcf of storage is deprived. What the Hon'ble Member has said is also true that only 45% of the ayacut is being catered to. So far as accumelation is concerned, I am to state that under the old Hyderabad State Government. there was a scheme known as, 'Davonoor Project'. If the Davonoor Project had come up, probably silting would not have taken place. The removal of silting is a fiat accompli ; and if we are to undertake the operation to remove the silt, we would have to spend rupees 250 crores which is not possible. However, as Hon'ble Member has pointed out the Chief Engineer has submitted a proposal costing about rupees three crores for lifting the gates and also the existing dam in order to minimise the loss that has already occured. About dredging and lifting of gates it is a technical matter, and I cannot give an off-hand reply. We will give necessary instructions to the Chief Engineer and others to see what could be done within these two months keeping in view the financial means and necessary machinery at our disposal. We would try to do the needful to the extent possible.

Dredging operation is subject to availability of machinery, etc. It shall be done. I cannot now give an assurance. If the dredgers and other things are not available then I will have to face more angry mood of Members in June for not having completed the dredging work–and probably privilege motions too

ANNOUNCEMENT

re : STATISTICS FOR THE MEETING FROM 20-3-72 TO 8-4-72.

These are the statistics from 20th March, 1972 to 8th April, 72.

1.	Number of days for Assembly	..	16
2.	Number of hours met	..	77
3.	Number of questions answered orally	..	20
4.	Number of Short Notice Questions	..	19
5.	Number of Supplementaries	..	305
6.	Number of Speeches made by Ministers	..	104
7.	Number of speeches made by Members	..	383
8.	Number of Call Attention Notices Submitted and statements made	.	87
9.	Number of Bills passed	..	6
10	Number of Statutory Resolutions passed	..	2

COMPOSITION OF THE HOUSE AS ON 8-4-72

1.	Congress	..	219
2.	Communist Party of India	..	8
3.	Progressive Front	..	11
4.	Andhra Pradesh Progressive Democrats	.	8
5.	Swatantra Telangana Praja Samithi	..	4
6.	Majlis Ittihadul Muslameen	..	3
7.	Communist Party (M)	..	1
8.	Independents	..	33
9.	Nominated	..	1

House is adjourned sine die.

(The House then adjourned sine die)